

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851
okres Karviná, příspěvková organizace
Jarošova 33/851, 736 01 Havířov-Šumbark

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání
„Cesta k dospělosti“

Projednáno na pedagogické radě 25. 8. 2022
Projednáno a schváleno na školské radě dne 30. 8. 2022.

1 Identifikační údaje

a) Název dokumentu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název školního vzdělávacího programu

Cesta k dospělosti

Zpracován

podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

b) Údaje o škole

Název školy

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Adresa

Jarošova 33/851, 736 01 Havířov-Šumbark

IZO: 102 156 891

Identifikátor právnické osoby REDIZO: 600 136 451

IČO: 70 958 165

Ředitel školy: Mgr. Přemysl Čapanda

Koordinátor tvorby školního vzdělávacího programu: Mgr. Ivana Kučáková, zástupce ředitele školy

Kontakty

E-mail: skola@zs-jarosova.cz

Tel. a fax: 596 884 564

Webové stránky: www.zs-jarosova.cz

c) Zřizovatel školy

Název zřizovatele

Statutární město Havířov

IČO: 297 488

Adresa

Svornosti 2/86, 736 01 Havířov - Město

Zástupce zřizovatele: Ing. Marcela Kasalíková, vedoucí odboru školství a kultury

Kontakty

E-mail: sekretariat.osk@havirov-city.cz

Telefon a fax: 596 803 129

d) Platnost dokumentu od 1. září 2022

Č. j.: 555/2022/ZŠJ

razítko školy

Mgr. Přemysl Čapanda
ředitel školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace (škola jako právnická osoba) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny – výdejny. V souladu s tím poskytuje žákům základní vzdělávání a výchovu v rozsahu obecně závazných právních předpisů, zajišťuje zájmové vzdělávání žáků ve školní družině a stravování žáků v době jejich pobytu ve škole.

Škola patří v rámci města ke školám menším. Jedná se o úplnou základní školu s 1. až 9. postupným ročníkem. Školní družina má 1 oddělení.

Kapacita zařízení školy je stanovena takto: základní škola 360 žáků (do 31.8.2012 620 žáků), školní družina 75 žáků, školní jídelna - výdejna 230 stravovaných.

2.1.1 Umístění školy

Základní škola se nachází v klidnější části sídlištní zástavby městské části Šumbark v prostoru mezi starou výstavbou prvních bloků sídliště (proběhla v letech 1947 a 1948) a moderními bloky postavenými po roce 1978. Budova školy z roku 1958 byla stavěna pro 17 tříd.

2.1.2 Podmínky školy

- Vzdělávání žáků ve třídách 1. až 9. ročníku a poskytování standardních i nadstandardních služeb
- Příznivé klima pro vzdělávání (kladně hodnoceno ČŠI – březen 2022)
- Aktivní přístup k hodnocení kvality vlastní výchovně vzdělávací činnosti doložitelný uděleným „Certifikátem společnosti SCIO“ – červen 2019
- Moderní vybavení informačními technologiemi
- Školní poradenské pracoviště - školní psycholog, výchovný poradce a metodik prevence, speciální pedagog
- Školní centrum pro neurobiofeedback s unikátní nabídkou služeb pro žáky školy i města
- Informační centrum a studovna pro všechny žáky, kteří chtějí pokračovat ve svém vzdělávání také mimo vyučování
- Individuální přístup k žákům doplněný nabídkou systému volitelných předmětů od 4. ročníku
- Anglický jazyk od 3. ročníku, další cizí jazyk (ruský nebo německý) od 7. třídy
- Výuka informatiky od 4. ročníku
- Výuka plavání ve 2. a 3. ročníku
- Třídní, ročníkové a celoškolské vzdělávací projekty
- Celoškolské projektové dny
- Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- Nabídka sportovních aktivit a zájmových kroužků
- Možnost podílet se na práci žákovského parlamentu
- Zapojení do projektů vlastních, částečně nebo zcela organizovaných či realizovaných jinými institucemi
- Účast na kulturních a vzdělávacích programech pořádaných na úrovni města Havířova
- Školní družina pro žáky I. stupně
- Školní výdejna stravy
- Venkovní areál s mobiliářem, hřišti a atletickou dráhou
- Přátelská atmosféra

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří převážně pracovníci, kteří jsou pro svou práci plně kvalifikovaní. Vychovatelka školní družiny má požadovanou kvalifikaci.

Feminizace pedagogických pracovníků je vysoce převažující. Značná část pedagogických pracovníků školy je středního a staršího věku; mladé učitelky doplňují zkušené kolegyně v posledních letech na 1. stupni.

2.3 Charakteristika žáků

Většina žáků patří do spádového obvodu školy a je z jejího okolí. Část z nich bydlí v bytech starší zástavby a pochází ze sociálně méně podnětného prostředí. Školu navštěvují také žáci, kteří k nám docházejí nebo dojíždějí z větší vzdálenosti, protože jim vyhovuje atmosféra školy.

2.4 Dlouhodobé projekty

Od 1. 1. 2017 škola realizovala projekt v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OPVVV) „**Šance pro všechny**“. Jeho cílem bylo zlepšení kvality společného vzdělávání a výsledků žáků školy prostřednictvím podpory poskytované školním psychologem. Tento projekt pokračuje i nadále pod názvem „**Šance pro všechny II**“ a „**Šance pro všechny III**“. Projekty navazují na podpory poskytované školním psychologem, dále se zaměřily na doučování žáků ohrožených školním neúspěchem z jazyka českého, matematiky a angličtiny, podpora zájmového vzdělávání působením školního asistenta ve školní družině, tandemová výuka a projekty s odborníkem z praxe.

Dalším probíhajícím projektem je „Poskytování bezplatné stravy dětem ohroženým chudobou ve školách z prostředků OP PMP v Moravskoslezském kraji“ tzv. „**Obědy do škol**“. Tento projekt probíhá již několik let.

Škola je dlouhodobě zapojena do projektů „**Ovoce a zelenina do škol**“ a „**Mléko do škol**“.

Vzdělávací projekty

Škola využívá preventivní programy Městské policie Havířov „Dej přednost životu!“,

Učitelé školy získávají ve větší míře zkušenosti s realizací krátkodobých i celoročních školních projektů, které dotvářejí obsah vzdělávání žáků, motivují je a podporují vzájemnou spolupráci pedagogů a žáků. Nejdlejší tradici mají projekty doplňující preventivní strategii školy (jako jsou interakční program „Vím, co chci“) a školní ekologické projekty.

2.5 Vlastní hodnocení školy

Škola má formulovanou svou vizi a zpracovává koncepční záměry svého rozvoje. Systematické hodnocení výsledků činnosti a práce organizace za účelem dalšího rozhodování a plánování činnosti je v této souvislosti významným úkolem, který plánujeme řešit v rámci vlastního hodnocení školy. Jeho hlavním cílem je ověřit kvalitu školy a umožnit škole ji dále zvyšovat.

2.5.1 Oblasti vlastního hodnocení školy

V rámci procesu vlastního hodnocení, který je zajišťován pracovníky školy a směřuje k rozhodování v oblasti rozvoje a zlepšování kvality školy, budeme dle okolností a potřeb hodnotit kvalitu školy v následujících oblastech:

- podmínky ke vzdělávání,
 - materiální zdroje,
 - lidské zdroje,
 - finanční zdroje,
 - žakovská komunita a další podmínky,

- vize školy a školní vzdělávací program,
 - vize školy,
 - školní vzdělávací program,
- průběh vzdělávání,
 - organizace vzdělávacího procesu,
 - vyučování,
 - učení se žáků,
- kultura školy,
 - podpora školy žákům,
 - spolupráce se zákonnými zástupci žáků (dále jen rodiči),
 - vzájemné vztahy,
 - výchovné poradenství,
 - práce třídních učitelů,
- výsledky vzdělávání žáků,
 - zjišťování výsledků vzdělávání,
 - hodnocení výsledků vzdělávání,
- řízení školy a zajišťování její kvality,
 - plánování,
 - provádění vlastního hodnocení školy,
 - organizace školy,
 - personální práce a další vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - kontrolní činnost,
 - zapojení školy do projektů a dalších aktivit,
- výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům,
 - celkové hodnocení práce školy a využívání zdrojů (materiálních, lidských a finančních),
 - prezentace školy na veřejnosti.

2.5.2 Cíle a kritéria vlastního hodnocení školy

Cíle vlastního hodnocení

Hlavním cílem je ověřit kvalitu školy. V obecné rovině jsou cíle tvořeny záměry, kterých chce škola v určitém časovém období dosáhnout. Strategické cíle jsou součástí koncepce rozvoje školy; na každý školní rok si dále stanovujeme jednotlivé dílčí cíle, které jsou formulovány v ročním plánu práce školy. Tomu pak odpovídají oblasti, v nichž je realizováno vlastní hodnocení.

Kritéria vlastního hodnocení

S cíli vlastního hodnocení školy velice úzce souvisejí kritéria hodnocení – škola si vymezuje ukazatele (indikátory či hlediska), podle kterých bude svou činnost vyhodnocovat. Za stěžejní ukazatele v jednotlivých oblastech hodnocení považujeme tyto ukazatele:

- Materiální zdroje: velikost, technický stav, estetická a hygienická úroveň budov a prostor školy vzhledem k počtu žáků školy, odborné učebny a jejich vybavení vzhledem k potřebám ŠVP, vybavení žáků učebnicemi, vybavení školy pomůckami a ICT vzhledem k potřebám ŠVP.
- Lidské zdroje: kvalifikace pedagogických pracovníků (dále jen učitelů), složení pedagogického sboru z hlediska věkové struktury a pohlaví, vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání.
- Finanční zdroje: přiměřenost finančních zdrojů, efektivita využívání finančních zdrojů pro další rozvoj školy, využívání mimorozpočtových zdrojů.
- Žákovská komunita: složení žákovské komunity, vztahy mezi žáky, možnosti žáků a jejich přístup ke vzdělávání.

- Vize školy: funkčnost vize, přiměřenost hodnot a cílů školy podmínkám ke vzdělávání a potřebám žáků.
- Školní vzdělávací program: soulad školního vzdělávacího programu a rámcového vzdělávacího programu, relace mezi školním vzdělávacím programem, potřebami žáků a podmínkami školy, soulad nabídky volitelných předmětů s představou žáků a zákonných zástupců, realizace školního vzdělávacího programu.
- Organizace vzdělávacího procesu: rozvrh hodin, vliv interakce školy interakce školy s komunitou na organizaci vzdělávacího procesu.
- Vyučování: vhodnost metod výuky vzhledem k cíli a obsahu vyučování, rozsah a efektivita využívání učebnic, pomůcek a ICT, využívání různých organizačních forem výuky, interakce a komunikace ve vyučování mezi žáky a mezi žáky a učiteli, způsoby hodnocení žáků.
- Učení se žáků: aktivita a zapojení žáků ve výuce, využívání samostatné a týmové práce žáků, využívání sebehodnocení žáků.
- Podpora školy žákům: vytváření optimálních podmínek pro žáky, podpora žáků k dosažení úspěchu, používání odměn a trestů.
- Spolupráce s rodiči: systém komunikace o hodnocení žáků a dění ve škole, podpora učení se žáků rodiči, zapojení rodičů do života školy.
- Vzájemné vztahy: vztahy mezi učiteli a žáky, vztahy mezi učiteli, žákovská samospráva, spolupráce se zřizovatelem, vztah veřejnosti ke škole.
- Výchovné poradenství: sociálně-patologické jevy a jejich prevence, poradenství v přípravě na budoucí povolání, spolupráce s PPP, SPC a rodiči.
- Práce třídních učitelů: pedagogická diagnostika třídy, komunikace uvnitř a vně třídy a řešení výchovných problémů ve třídě, vytváření portfolia žáků.
- Zjišťování výsledků vzdělávání: systematickosti zjišťování a účelnosti využívání výsledků vzdělávání, nástroje využívané k měření výsledků vzdělávání.
- Hodnocení výsledků vzdělávání: zjištěné výsledky žáků vzhledem k jejich obecným studijním předpokladům, srovnání zjištěných výsledků na úrovni školy vzhledem k předcházejícímu hodnocení, následné vzdělávání absolventů školy na středních školách, umístění žáků v soutěžích.
- Plánování: systém plánů užívaných při řízení školy, plánování rozvoje školy, výběr priorit pro zdokonalování školy.
- Provádění vlastního hodnocení školy: plánování provádění vlastního hodnocení, monitorování sledovaných oblastí, spolupráce s žáky, rodiči a dalšími partnery školy při zjišťování kvality školy, výstupy z vlastního hodnocení a realizace aktivit ke zvyšování kvality školy.
- Organizace školy: organizační řád a struktura, delegování pravomocí, činnost poradních a metodických orgánů školy, informační systém školy.
- Personální práce a další vzdělávání pedagogických pracovníků: týmová práce, uvádění začínajících a nových učitelů, podpora učitelů při zavádění inovací, hospitační činnost, hodnocení pracovníků, personální rozvoj a DVPP.
- Kontrolní činnost: kontrolní mechanismy, prevence rizik, nedostatky a jejich odstraňování, opatření ke zlepšení stavu.
- Zapojení školy do projektů a dalších aktivit.
- Celkové hodnocení práce školy a využívání zdrojů (materiálních, lidských a finančních): efektivita využívání zdrojů (materiálních, lidských a finančních), účinnost strategie rozvoje školy.
- Prezentace školy na veřejnosti.

2.5.3 Nástroje vlastního hodnocení

Při vlastním hodnocení budeme ve vazbě na cíle a kritéria vlastního hodnocení používat adekvátní zdroje informací a evaluační nástroje (metody a techniky použitelné v procesu autoevaluace). Tak bude zajištěno, aby evaluační nástroje odpovídaly aktuálním cílům sledování v jednotlivých oblastech vlastního hodnocení a vymezeným ukazatelům (kritériím) kvality.

Ke standardně používaným nástrojům budou patřit:

- analýza povinné dokumentace školy,
- analýza dokumentů, které vznikly při činnosti a v rámci administrativy školy,
- analýza žákovských prací (písemné kontrolní práce, laboratorní práce, výtvarné práce, výrobky...),
- rozhovor, dotazník a anketa (respondenti učitelé, žáci, rodiče)
- brainstorming, dílna a skupinová diskuse,
- dlouhodobé a krátkodobé pozorování, hospitace,
- standardizovaný a nestandardizovaný test, testy Scio a další,
- vlastní a veřejnosprávní kontrola, revize,
- vlastní hodnocení vedení školy, učitelů a žáků,
- hodnocení ČŠI a zřizovatele.

2.5.4 Plánování a časové rozvržení vlastního hodnocení

Plánování vlastního hodnocení

Vzhledem k tomu, že vlastní hodnocení má spolu s externí evaluací zásadní význam pro řízení kvality školy, budou evaluační procesy na škole každoročně realizovány v souladu se školním vzdělávacím programem a plánem práce školy tak, aby výsledky evaluace mohly být využity ke zdokonalování školy (zejména ke korekci školního vzdělávacího programu, změnám priorit, cílů, obsahu, organizace, metod, personálním opatřením, k prezentaci školy a spolupráci s partnery).

Při formulaci záměrů vlastního hodnocení na školní rok budou:

- stanoveny priority pro vlastní hodnocení,
- specifikovány cíle hodnocení školy a kritéria kvality,
- stanoveny nástroje vlastního hodnocení.

Při navrhování struktury vlastního hodnocení bude ředitel školy a tým pro autoevaluaci postupovat takto:

Vlastní hodnocení školy v rozsahu podle vlastních záměrů bude prováděna v průběhu každého školního roku.

Časové rozvržení činností souvisejících s vlastním hodnocením

V průběhu školního roku bude dodržován tento model postupu, který je tvořen uzavřeným cyklem, jenž se opakuje v ročních intervalech:

- Promyšlení projektu vlastního hodnocení na nový školní rok (stanovení záměrů, cílů a hodnocených oblastí pro školní rok, volba metod a nástrojů).

Termín: srpen - září

- Příprava nástrojů, získávání dat a informací, průběžné dílčí vyhodnocování dat a informací, případná aktualizace a revize projektu vlastního hodnocení a provedení korektivních opatření.

Termín: říjen – květen

- Komplexní vyhodnocení získaných dat za uplynulý školní rok, provedení hodnocení ukazatelů a oblastí.

Termín: červen – počátek září

- Využití výsledků vlastního hodnocení ke zdokonalování školy (inovaci a potřebným korekcím).
Termín: srpen – září
- Projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě a jeho zapracování do výroční zprávy o činnosti školy
Termín: do 15. října

2.6 Formy spolupráce se zákonnými zástupci žáků a dalšími sociálními partnery

Škola usiluje o dobrou spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání; v průběhu školního roku se uskuteční řada akcí (některé z nich opakovaně), které jsou orientovány směrem k rodičům a širší veřejnosti (prezentace výsledků vzdělávání, besídky a vystoupení žáků, den otevřených dveří, pravidelná setkání zástupců rodičů s ředitelem školy a další).

Zástupci rodičů jsou na 4 schůzkách za školní rok, konzultačních dnech informováni o činnosti školy a výsledcích vzdělávání; mají možnost vyjádřit se k aktuálním problémům školy, vzdělávání a výchovy dětí.

O dění ve škole se rodiče a veřejnost dovídá na webových stránkách školy, v měsíčníku pro občany Havířova Radniční listy, dle situace v regionálním tisku a dalších médiích.

Škola systematicky pokračuje v realizaci záměru posilovat svou komunitní roli. Vedení školy úzce spolupracuje se zřizovatelem školy, programově a aktivně spolupracuje s organizacemi místní komunity¹, mateřskými školami, školami stejného typu² a středními školami i některými výrobními podniky³.

Učitelé spolupracují při zajišťování vzdělávání a výchově žáků školy se školskými zařízeními, ke kterým patří Pedagogicko – psychologická poradna v Havířově, Speciálně pedagogické centrum v Karviné a s oddělením sociálně-právní ochrany dětí Odboru sociálních věcí Magistrátu města Havířova.

¹ Zejména s Církevním střediskem volného času sv. Jana Boska v Havířově, střediskem Armády spásy, střediskem volného času Asterix, poradenské centrum KHAMORO v Havířově-Šumbarku, sportovními kluby města.

² Zejména v oblasti vědomostních a sportovních soutěží.

³ Zejména v souvislosti s technickou výchovou a kariérovým poradenstvím.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu pro základní vzdělání „Cesta k dospělosti“

3.1 Zaměření školy

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace není školou, která by byla specificky zaměřena na některou vzdělávací oblast a v tomto smyslu se profilovala. Škola se zaměřuje a orientuje zejména na žáky, kteří mají své bydliště ve spádové oblasti školy a ocení klima školy a školní vzdělávací program „Cesta k dospělosti“ respektující anticipované potřeby žáků této lokality.

a) Vize školy

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace bude školou s dobrou pověstí a přátelskou atmosférou.

Škola bude dávat žákům dostatek příležitostí, aby ukázali své přednosti, podporovat aktivní přístup žáků ke vzdělávání a působit na ně tak, aby byli navzájem tolerantní, dokázali spolupracovat a omezili negativní projevy svého chování.

Vedle kvalitního vzdělávání žáků bude škola vytvářet prostor pro vyplnění volného času žáků a zapojení rodičů do činnosti školy.

b) Motivace školního vzdělávacího programu

Motivační název školního vzdělávacího programu „Cesta k dospělosti“ vyjadřuje snahu školy dosáhnout toho, aby její absolventi uměli využívat své schopnosti, měli zájem v souladu se svými reálnými možnostmi se dále vzdělávat, byli schopni komunikovat, rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.

d) Charakteristické rysy školy z hlediska vzdělávání žáků

- **Otevřená škola** - spolupráce s žáky a žákovským parlamentem, prezentace školy na veřejnosti, pořádání akcí pro rodiče a veřejnost, projekty, účast rodičů ve vyučování, zapojení rodičů a veřejnosti do života školy, reflexe potřeb obce a regionu.
- **Zdravá a bezpečná škola** – příznivé školní klima, hygiena školního prostředí, pohybově relaxační režim o přestávkách, zdravý stravovací a pitný režim, organizace denního režimu ve prospěch žáků, plavecký a lyžařský kurz, školní sportovní liga, smysluplné využití volného času (nabídka zájmových útvarů, aktivity školní družiny), školní výlety do přírody, školní preventivní strategie, zavádění inovativních forem a metod výuky podporujících osobnostní a sociální rozvoj žáka,
- **Škola pro všechny žáky** - vnitřní diferenciací vzdělávání žáků, respektování žáka jako osobnosti, individuální přístup, zavádění inovativních metod výuky podporujících nadání a zájmy žáka, integrace žáků se specifickými poruchami učení, multikulturní výchova, nabídka volitelných předmětů.
- **Škola pro 21. století** - podpora aktivního přístupu žáků ke vzdělávání, vedení žáků k týmové práci, vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu, důraz na znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, efektivní využívání prostředků ICT (využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií při vzdělávání žáků a komunikaci s rodiči i veřejností), respektování principů udržitelného rozvoje (environmentální výchova, ekologizace provozu školy).

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy

3.2.1 Kompetence k učení

- Žáky motivujeme k učení a vedeme je k poznání smyslu a cíle učení, připravujeme je na celoživotní učení.

- Klademe důraz na čtení a zdokonalování schopnosti čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání a zpracovávání požadovaných informací v literatuře a na internetu.
- Snažíme se, aby teorie byla úzce spjata s praxí, usilujeme o názornost ve výuce.
- Žáky učíme operovat s obecně užívanými termíny a znaky, uvádět je do souvislostí a využívat je v praktickém životě.
- Podporujeme samostatnost a tvořivost, vedeme žáky k cílevědomosti, povzbuzujeme je.
- Žáky vedeme ke kritickému sebehodnocení, k posouzení vlastního pokroku při vzdělávání a určení překážek či problémů bránících učení.
- Učíme a pracujeme s chybou.
- Ve výuce zřetelně odlišujeme základní učivo od učiva rozšiřujícího.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Zapojujeme žáky do nejrůznějších soutěží.

3.2.2 Kompetence k řešení problému

- Ve výuce zadáváme problémové úlohy, které žáky aktivizují a motivují. Výuka je vedena tak, aby žáci využívali získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a nenechali se odradit případným nezdarem.
- Na modelových příkladech v jednotlivých předmětech učíme žáky algoritmu řešení problémů.
- Ve vhodných oblastech vzdělávání využíváme netradiční úlohy vedoucí k řešení problémů.
- Vedeme žáky ke zdokonalování práce s informacemi ze všech zdrojů (ústních, tištěných, mediálních a počítačových, včetně internetu – přiměřeně věku), aby je uměli vyhledávat třdit a využívat.
- Podporujeme tvořivost a logické myšlení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti (plánování, přípravě, realizaci i hodnocení).
- Učíme děti obhajovat a nést zodpovědnost za svá rozhodnutí.

3.2.3 Kompetence komunikativní

- Učíme žáky formulovat a vyjadřovat názory logicky, výstižně v písemném i ústním projevu a vedeme je ke kultivovanému projevu včetně neverbální komunikace.
- Učíme žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat i pochopit názor jiných, zapojovat se do diskuse.
- Vedeme je k využívání informačních a komunikačních prostředků a porozumění různým typům textů, záznamů a materiálů.
- Podporujeme využívání metody komunitního kruhu.
- Žáky učíme pracovat s Redakčním systémem školy, který je na www stránkách školy.

3.2.4 Kompetence sociální a personální

- Vytváříme společně třídní pravidla vzájemného soužití a snažíme se je respektovat.
- Ve výuce používáme týmovou práci žáků, učíme je základům kooperace a přijímání různých rolí v týmu, vedeme je k ohleduplnosti a oceňování zkušeností druhých lidí.
- Využíváme metod dramatické výchovy k sociálnímu učení.
- Učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Podporujeme sebedůvěru žáků, vedeme je k objektivnímu sebehodnocení.

3.2.5 Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování přesvědčení a kultury druhých lidí, empatii, odmítání útlaku a násilí.
- Seznamujeme žáky i rodiče se školním řádem a s pravidly hodnocení výkonů žáka.
- Učíme žáky zodpovědnému chování, v případě potřeby poskytneme adekvátní první pomoc.
- Učíme žáky, aby respektovali, vážili si a chránili naše kulturní tradice a historické dědictví.
- Zapojujeme žáky do sportovních a kulturních akcí.
- Klademe důraz na environmentální výchovu – ekologicky myslící jedinec. Vedeme žáky k ochraně životního i školního prostředí a k třídění odpadu.

3.2.6 Kompetence pracovní

- Učíme žáky bezpečně používat různé materiály a nástroje, seznamujeme je s rozličnými pracovními postupy, vedeme je k práci podle slovního návodu a předlohy.
- Motivujeme žáky k tomu, aby udržovali své pracovní prostředí v čistotě a pořádku, vedeme je k dodržování bezpečnosti a hygieny práce.
- Nabídkou volitelných předmětů vytváříme prostor pro vzdělávání žáka zaměřeného v souladu s jeho představou o své budoucí profesi.

3.2.7 Kompetence digitální

- Pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí a vedeme je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- Zadáváním úloh motivujeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- Podněcujeme žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- Vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, učíme žáky kriticky hodnotit jejich přínosy a rizika jejich využívání
- Klademe důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; podněcujeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na ZŠ Jarošova bylo v rámci snahy o poskytování nadstandardních služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřízeno školní poradenské pracoviště (dále ŠPP), které

poskytuje poradenské a konzultační služby žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními, jejich zákonným zástupcům a pedagogům.

3.3.1 Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Odborné aktivity ŠPP zajišťuje speciální pedagog, školní psycholog a výchovná poradkyně, zabývající se rovněž metodikou prevence. Při zajišťování péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují speciální pedagog, školní psycholog a výchovná poradkyně s třídními učiteli a s dalšími pedagogickými pracovníky školy, kteří se podílejí na jejich vzdělávání.

K hlavním úkolům ŠPP patří podpora aktivit vedoucích k vytváření pozitivního sociálního klimatu školy a péče jak o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tak o všechny žáky, kteří při svém vzdělávání potřebují jakoukoli podporu. Odborníci ŠPP tak pomáhají učitelům školy řešit problémy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním prostředí a věnují svou pozornost všem rizikům, které mohou proces vzdělávání žáků nepříznivě ovlivnit.

Členové týmu ŠPP podporují dle potřeby žáky při zvládání učebních nároků školy s ohledem na jejich individuální možnosti, řeší příčiny slabého prospěchu žáků, pomáhají uspokojovat individuální výchovné a vzdělávací potřeby žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními a přispívají k úspěšnému řešení osobních, vrstevnických nebo rodinných vztahových problémů.

ŠPP vyvíjí rovněž aktivity související s volbou další vzdělávací cesty žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, v jejichž rámci nabízí kariérní poradenství a asistenci při výběru povolání či volbě studia navazujícího na vzdělávání na základní škole. Pracovníci ŠPP rovněž přispívají ke zlepšení komunikace na všech úrovních, zvláště pak s rodiči žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Značná pozornost je věnována preventivním aktivitám školy směřujícím k eliminaci sociálně patologických jevů, předcházení negativních projevů v chování žáků, záškoláctví nebo neprospěchu.

Spolupráci se školským poradenským zařízením (dále ŠPZ) pedagogicko – psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje zástupce ředitele školy (speciální pedagog).

3.3.2 Pravidla pro zapojení dalších subjektů

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje škola se Speciálně – pedagogickým centrem pro děti, žáky a studenty s mentálním postižením a vadami řeči v Karviné (dále SPC) a Pedagogicko – psychologickou poradnou v Havířově (dále PPP). Pracovníci obou institucí dle potřeby poskytují škole v procesu zapojení žáků s různou potřebou podpory do běžného vzdělávacího proudu odbornou pomoc speciálně pedagogickou a psychologickou. Spolupráce je zaměřena zejména na konzultační a metodickou činnost.

V oblasti mimoškolního vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, které v podobě doučování na škole zajišťují pedagogové školy v tzv. studovně, ještě škola spolupracuje se střediskem Armády spásy a poradenským centrem KHAMORO a s Církevním střediskem volného času sv. Jana Boska v Havířově.

3.3.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka školy (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.) slouží podpůrná opatření I. stupně ve formě mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy. Učitel školy jako první identifikuje obtíže ve vzdělávání či chování žáka a na základě své diagnostické rozvahy a zkušenosti realizuje bez odkladu prvotní opatření. Prvotní podporu navrhuje a realizuje učitel sám, případně ve spolupráci s pedagogy školy. Nastavení podpory konzultuje s kolegy učiteli školy, může využít konzultace s pracovníky ŠPP, tedy s výchovným poradcem, metodikem prevence, speciálním pedagogem či školním psychologem. Východiskem pro nastavování podpory je především pozorování žáka v hodině, rozhovor (se žákem či zákonným zástupcem žáka), ústní prověřování znalostí a dovedností, písemné zkoušky, analýza výkonů a výsledků činností (s důrazem na kvalitativní rozbor), didaktické testy, portfolio žákovských prací, reflexe rozboru výsledků žákovy práce a hodnocení, analýza domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického přístupu.

Pokud již přímá podpora ve výuce nepostačuje, může škola pro žáka sestavit na základě potřeb úprav v jeho vzdělávání nebo zapojení do kolektivu od prvního stupně podpůrných opatření Plán pedagogické podpory (dále PLPP). PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci speciálního pedagoga, výchovného poradce, metodika prevence a školního psychologa. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním se uskutečňují rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Speciální pedagog (zástupce ředitele školy) stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, výchovným poradcem, metodikem prevence, školním psychologem, pedagogy, ředitelem školy i žákem samotným. PLPP obsahuje údaje o žákovi, důvod proč je vytvářen, co je plánováno s žákem dělat, stručný popis jeho obtíží, stanovení cílů PLPP, metody výuky, organizaci výuky, hodnocení žáka či pomůcky, které má žák ve výuce používat. Obsahuje také podpůrná opatření, která se nevztahují bezprostředně k výuce, ale například k situaci v rodině, k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka. PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Je s ním seznámen žák, zákonný zástupce žáka, učitelé předmětu, pracovníci ŠPP, což zákonný zástupce žáka, třídní učitel, vyučující a pracovníci ŠPP ztvrdí podpisem.

Pokud žák dochází do školní družiny a charakter jeho obtíží to vyžaduje, informuje škola vychovatelku o charakteru podpory žáka školou.

Podpora prostřednictvím PLPP je stanovena tak, aby bylo možné průběžně vyhodnocovat efektivitu zvolené strategie úprav v práci se žákem, a to především ve školní práci. Třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu vyhodnocuje naplňování cílů nejpозději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Pokud zvolené strategie nevedou k pozitivním změnám v práci se žákem, je školou doporučeno zákonným zástupcům žáka, aby požádali o vyšetření žáka ŠPZ.

Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.

3.3.4 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Od druhého stupně podpůrných opatření, na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce žáka, zpracovává škola pro žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními Individuální vzdělávací plán (dále IVP). IVP vychází ze Školního vzdělávacího programu „Cesta k dospělosti“ a obsahuje mj. priority vzdělávání a dalšího rozvoje žáka, uvedení předmětů, jejichž výuka je realizovaná dle IVP, podpůrná opatření (metody výuky, úpravu

obsahu vzdělávání, úpravu očekávaných výstupů vzdělávání, organizaci vzdělávání, způsob zadávání úkolů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení žáka, pomůcky a učební materiály, podpůrná opatření jiného druhu, personální zajištění úprav průběhu vzdělávání, seznam dalších subjektů podílejících se na vzdělávání žáka, způsob spolupráce se zákonnými zástupci žáka), podrobný popis pro jednotlivé vyučovací předměty, ve kterých jsou uplatňována podpůrná opatření.

V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů pro žáky s lehkým mentálním postižením (dále LMP) od třetího stupně podpory, je pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů stanovených v RVP ZV. Na doporučení ŠPZ je možná i úprava vzdělávacích obsahů stanovených ve Školním vzdělávacím programu „Cesta k dospělosti“. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů mohou být v IVP nahrazeny jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru může být na základě doporučení ŠPZ obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáka. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s LMP) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit i minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené učebním plánem.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

IVP dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ a žádost zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých jsou doporučeny ŠPZ podpůrná opatření, dále ve spolupráci se speciálním pedagogem, výchovným poradcem, školním psychologem, ŠPZ, žákem, zákonným zástupcem žáka a v případě potřeby s vychovatelkou školní družiny. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Zástupce ředitele (speciální pedagog) ve spolupráci s třídním učitelem po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v IVP informuje o této skutečnosti ředitele školy.

3.3.5 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory především:

- individualizace a diferenciací výuky (přizpůsobení metod, forem, obsahu vzdělávání a řízení výchovně - vzdělávacího procesu rozdílné úrovni žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich zdravotnímu stavu, respektu k individualitě a potřebám žáka)

a) v oblasti metod výuky

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- zadávání diferencovaných úkolů s možností zažití úspěchu (kontrola pochopení zadání úkolu, doplňující instrukce, dostatek příležitostí prezentovat své vědomosti)
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů, na zpracování odpovědi
- oceňování snahy, zájmu dítěte a časté poskytování pozitivní zpětné vazby
- uplatňování metod s využitím multisenzoriálního přístupu
- uplatňování metod práce podporující kvalitu poznávacích procesů žáka, zvláště pak aparátu řídicího osvojování učiva (myšlení, pozornost, paměť)
- uplatňování metod práce zaměřené na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem
- uplatňování reproduktivních metod upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování
- řešení typových úloh a problémů
- uplatňování metod práce, které žáka aktivizují, motivují a upevňují u něj pracovní návyky

b) v oblasti organizace výuky ve škole

- úprava struktury vyučovací hodiny (střídání forem a činností během výuky)
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků (uspořádání nábytku a prostoru třídy podle potřeb žáka a povahy učebních činností)
- zohlednění postavení žáka ve skupině (třídě)
- využívání skupinové výuky s postupným přechodem k systému kooperativní výuky
- vkládání do výuky krátkých relaxačních přestávek,
- podpora oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka, podporující připravenost na praktické činnosti
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmu žáka
- podpora organizace výuky, v odůvodněných případech a na doporučení ŠPZ, asistentem pedagoga nebo dalším pedagogickým pracovníkem

c) v oblasti organizace výuky ve školském zařízení

- respektování specifík žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školní družině (organizace a podmínky zapojení žáka do aktivit školní družiny jsou specifikovány v doporučení ŠPZ),
- v odůvodněných případech a na doporučení ŠPZ podpora aktivit žáka asistentem pedagoga

d) v oblasti úpravy obsahu vzdělávání

- úprava vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP pro žáky s LMP od třetího stupně podpory (části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem) v rámci IVP,
- úprava očekávaných výstupů stanovených v ŠVP pro žáky s LMP od třetího stupně podpory v rámci IVP
- možné zařazení do IVP speciálně pedagogické a pedagogické intervence na doporučení ŠPZ

- využití speciálních učebnic a didaktických materiálů
- e) v oblasti hodnocení
- využívání forem formativního (průběžného) hodnocení, které vedou žáka k sebehodnocení a k samostatnému objevování nedostatků vlastní práce,
 - poskytování popisné zpětné vazby učitelem o tom, co se již naučil a v čem udělal pokrok
 - poskytování vodítek ke zlepšení jeho výkonu (práce s portfoliem, sebehodnotícími dotazníky)
 - využívání sumativního (celkového) hodnocení, které zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělávání
 - hodnocení žáka s LMP podle jeho funkčního stupně možností a plnění cílů stanovených v IVP, nikoliv podle stupně známek
- f) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče
- Předmět speciálně pedagogické péče jako podpůrné opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je realizován od druhého stupně podpory na doporučení ŠPZ jako forma další péče o žáka ve škole, která má přispět ke zlepšení jeho aktuálních obtíží.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti, tzn. i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání

s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků věnuje škola pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Žák zůstává v běžné třídě a výuka probíhá na základě IVP, který je vytvořen na základě doporučení PPP a vychází z toho, v jakých oblastech se rozumové nadání žáka projevuje.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí PPP ve spolupráci se školou. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se PPP zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek zákonný zástupce žáka PPP poskytne.

3.4.1 Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky nadané a mimořádně nadané

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je na škole koordinována zástupcem ředitele školy (speciálním pedagogem), který je členem ŠPP spolu s výchovným poradcem, metodikem prevence a školním psychologem, a který při vzdělávání těchto žáků s členy ŠPP úzce spolupracuje. Zástupce ředitele školy (speciální pedagog) zajišťuje spolupráci se ŠPZ v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi nadanému a mimořádně nadanému.

3.4.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP) může škola sestavit pro žáka nadaného a mimořádně nadaného od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání např. z důvodu akcelerovaného vývoje školních dovedností nebo zapojení do kolektivu. Prostřednictvím PLPP je možné obohatit učivo (dílní výstupy) nadanému či mimořádně nadanému žákovi nad rámec Školního vzdělávacího programu „Cesta k dospělosti“, přičemž formy obohacování jsou voleny pro žáka podle charakteru jeho nadání. Cílem tohoto postupu je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, stimulovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci speciálního pedagoga, výchovného poradce a školního psychologa. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Zástupce ředitele (speciální pedagog) stanovuje termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, ředitelem školy i žákem samotným. PLPP obsahuje zejména popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Třídní učitel, zákonný zástupce žáka, pracovník ŠPP PLPP podepíše.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření třídní učitel případně učitel konkrétního vyučovacího předmětu vyhodnocuje naplňování cílů. Pokud zvolené strategie nevedou k pozitivním změnám v práci se žákem, je školou doporučeno zákonným zástupcům žáka, aby požádali o vyšetření žáka PPP.

3.4.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP, který vychází ze Školního vzdělávacího programu „Cesta k dospělosti“, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka školy a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. IVP obsahuje závěry doporučení PPP, závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi, vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů, určení pedagogického pracovníka PPP se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka, personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Škola zpracovává IVP bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání mimořádně nadaného žáka ve škole, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení PPP. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacími předměty, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, dále ve spolupráci se speciálním pedagogem, výchovným poradcem, školním psychologem, PPP, žákem, zákonným zástupcem žáka a v případě potřeby s vychovatelkou školní družiny.

Třídní učitel seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zajistí zástupce ředitele školy (speciální pedagog), který předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat v případě potřeby i termín průběžného hodnocení IVP. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok, může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. PPP ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v IVP informuje o této skutečnosti ředitele školy.

3.4.4 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků nadaných a mimořádně nadaných

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů a zájmových aktivit

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou propojena se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do běžné výuky a doplněna realizací jednorázových vzdělávacích projektů v daném školním roce (viz příloha ŠVP), ve kterých žáci 1. i 2. stupně využijí znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Blíže je integrace vyjádřena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů. Žáci projdou všemi průřezovými tématy a seznámí se se všemi tematickými okruhy průřezových témat ve výuce v povinných vyučovacích předmětech. Nad rámec povinné realizace jsou průřezová témata začleněna do výuky ve volitelných vyučovacích předmětech.

V přehledu uvádíme zařazení průřezových témat a jejich tematických okruhů na 1. a 2. stupni. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova je na 1. stupni běžnou součástí výuky, proto zde není vyplněno. Integrace tohoto průřezového tématu je vyjádřena v charakteristikách a tabulkách rozpracovaných vzdělávacích obsahů jednotlivých vyučovacích předmětů 1. stupně.

3.5.1 Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Matematika (6. – 9. roč.), Fyzika (6., 7. a 9. roč.), Informatika (6. roč.), Zeměpis (6. - 9. roč.), Výchova ke zdraví (7. roč.), Občanská výchova (8. roč.), Ruský jazyk (7. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Dramatická výchova (6. roč.), Seminář zeměpisný (8. a 9. roč.), Výtvarné projekty (6., 7. a 9. roč.).

Sebezpoznání a sebepojetí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (6., 7. a 9. roč.), Anglický jazyk (9. roč.), Fyzika (6. a 7. roč.), Německý jazyk (7. a 8. roč.), Občanská výchova (8. roč.), Přírodopis (8. roč.), Ruský jazyk (7. a 8. roč.), Výtvarná výchova (9. roč.), Výchova ke zdraví (8. roč.), Tělesná výchova (6. – 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Domácnost (9. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.).

Seberegulace a sebeorganizace

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Fyzika (6. a 7. roč.), Výchova ke zdraví (8. roč.), Tělesná výchova (6. – 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Domácnost (9. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.), Sportovní výchova (6. – 9. roč.).

Psychohygienu

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Matematika (6. – 9. roč.), Fyzika (6. a 7. roč.), Hudební výchova (6. – 9. roč.), Tělesná výchova (6. – 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Dramatická výchova (6. roč.), Seminář přírodovědný (6. - 8. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.), Sportovní výchova (6. – 9. roč.).

Kreativita

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (6. a 7. roč.), Matematika (6. - 9. roč.), Informatika (6. a 7. roč.), Výtvarná výchova (8. a 9. roč.), Tělesná výchova (7. a 8. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Výtvarné projekty (6., 7. a 9. roč.), Sportovní výchova (6. – 9. roč.).

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (8. roč.), Anglický jazyk (6. roč.), Německý jazyk (8. a 9. roč.), Informatika (9. roč.), Ruský jazyk (7. roč.), Výtvarná výchova (6. roč.).

Mezilidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (6., 7. a 9. roč.), Dějepis (6., 8. a 9. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Německý jazyk (8. roč.), Zeměpis (6., 7. a 9. roč.), Hudební výchova (6. a 9. roč.), Ruský jazyk (7. roč.), Tělesná výchova (6. – 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Seminář dějepisný (7. – 9. roč.), Seminář zeměpisný (8. a 9. roč.), Sportovní výchova (6. – 9. roč.).

Komunikace

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (6. a 9. roč.), Německý jazyk (8. a 9. roč.), Ruský jazyk (7. roč.), Anglický jazyk (7. roč.), Matematika (6. - 9. roč.), Výtvarná výchova (7. roč.), Tělesná výchova (7. a 8. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Dramatická výchova (6. roč.), Seminář dějepisný (7. - 9. roč.), Výtvarné projekty (6., 7. a 9. roč.). Sportovní výchova (6. – 9. roč.).

Kooperace a kompetice

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (7. roč.), Matematika (6. - 9. roč.), Fyzika (6. - 9. roč.), Chemie (8. roč.), Tělesná výchova (6. – 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Domácnost (9. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.), Seminář přírodovědný (6. - 8. roč.), Sportovní výchova (6. – 9. roč.).

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Informatika (8. roč.), Občanská výchova (8. roč.), Tělesná výchova (6. – 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelného vyučovacího předmětu Sportovní výchova (6. – 9. roč.).

Hodnoty, postoje, praktická etika

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Informatika (9. roč.), Občanská výchova (6. a 7. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Přírodopis (9. roč.), Zeměpis (6. a 7. roč.), Hudební výchova (9. roč.), Výtvarná výchova (9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Seminář přírodovědný (6. - 8. roč.), Seminář zeměpisný (8. a 9. roč.).

3.5.2 Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (1. až 5. a 7. roč.), Matematika (1. – 5. roč.), Prvouka (1. - 3. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Občanská výchova (6. a 7. roč.), Hudební výchova (1. - 5. roč.), Výtvarná výchova (1. - 5. a 9. roč.), Pracovní výchova (1. - 5. roč.), Tělesná výchova (1. - 5. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z matematiky (5. roč.), Technické činnosti (8 a 9. roč.).

Občan, občanská společnost a stát

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. až 6., 9. roč.), Matematika (2. - 5. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.) Občanská výchova (6. až 9. roč.), Dějepis (6. roč.), Přírodopis (9. roč.), Zeměpis (6. a 9. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Hudební výchova (6. a 8. roč.), Výtvarná výchova (7. roč.), Tělesná výchova (1. až 5. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z českého jazyka (5. roč.), Cvičení z matematiky (5. roč.), Seminář přírodovědný (6. - 8. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.).

Formy participace občanů v politickém životě

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (6. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Občanská výchova (6. - 8. roč.), Dějepis (6. roč.), Zeměpis (8. roč.), Hudební výchova (6. a 8. roč.).

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Člověk a svět (4. a 5. roč.), Občanská výchova (6., 8. a 9. roč.), Dějepis (8. a 9. roč.), Zeměpis (8. roč.), Výtvarná výchova (8. roč.), Tělesná výchova (1. - 5. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Seminář dějepisný (8. - 9. roč.), Seminář zeměpisný (8. a 9. roč.).

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (2. až 9. roč.), Anglický jazyk (3., 4., 6. a 7. roč.), Matematika (8. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Občanská výchova (6. roč.), Dějepis (6. roč.), Fyzika (9. roč.), Zeměpis (6. až 9. roč.), Přírodopis (8. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Hudební výchova (4., 5. a 8. roč.), Ruský jazyk (9. roč.), Výtvarná výchova (1. - 6. a 9. roč.), Pracovní výchova (3. až 5. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z českého jazyka (5. roč.), Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Domácnost (9. roč.), Seminář dějepisný (8. - 9. roč.), Výtvarné projekty (6., 7. roč.).

Objevujeme Evropu a svět

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (5. a 7. roč.), Anglický jazyk (7. roč.), Německý jazyk (9. roč.), Matematika (4. - 6. a 8. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Informatika (7. roč.), Fyzika (7. - 9. roč.), Občanská výchova (9. roč.), Dějepis (7. a 9. roč.), Zeměpis (9. roč.), Přírodopis (9. roč.), Německý jazyk (8. roč.), Ruský jazyk (7. roč.), Hudební výchova (6. a 7. roč.), Výtvarná výchova (3. až 5. a 8. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Seminář dějepisný (8. - 9. roč.), Seminář přírodovědný (6. až 8. roč.), Seminář zeměpisný (8. a 9. roč.).

Jsmo Evropané

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (5. až 8. roč.), Anglický jazyk (8. roč.), Německý jazyk (7. roč. a 8. roč.), Ruský jazyk (7. roč.), Matematika (4. a 5. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Fyzika (6. a 9. roč.), Dějepis (7. a 8. roč.), Občanská výchova (7. a 8. roč.), Zeměpis (7. - 9. roč.), Chemie (8. roč.), Výtvarná výchova (7. a 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Seminář dějepisný (7. - 9. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.), Seminář zeměpisný (8. a 9. roč.), Výtvarné projekty (6., 7. a 9. roč.).

3.5.4 Multikulturní výchova

Kulturní diference

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (2., 3., 6. a 7. roč.), Anglický jazyk (6. a 7. roč.), Německý jazyk (7. a 8. roč.), Ruský jazyk (8. roč.), Prvouka (1. - 3. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Dějepis (6. a 7. roč.), Zeměpis (6. roč.), Občanská výchova (8. roč.), Výchova ke zdraví (9. roč.), Výtvarná výchova (1. až 5. a 9. roč.), Hudební výchova (1. až 5., 7. a 8. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Seminář společenskovední (8. a 9. roč.).

Lidské vztahy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (1. až 5. roč. a 9. roč.), Anglický jazyk (7. a 9. roč.), Německý jazyk (8. a 9. roč.), Ruský jazyk (7. a 8. roč.), Matematika (4. a 5. roč.), Prvouka (1.-3. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Občanská výchova (6. a 7. roč.), Zeměpis (8. a 9. roč.), Hudební výchova (1. - 6. roč.), Výtvarná výchova (1. - 5., 7. a 9. roč.), Výchova ke zdraví (7. - 9. roč.), Tělesná výchova (1. - 9. roč.), Pracovní výchova (1. - 5. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z českého jazyka (5. roč.), Cvičení z matematiky (5. roč.), Dramatická výchova (6. roč.), Technické činnosti (8. a 9. roč.), Sportovní výchova (6. - 9. roč.).

Etnický původ

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. a 5. roč.), Anglický jazyk (8. roč.), Matematika (4. a 5. roč.), Prvouka (1. - 3. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Dějepis (7. roč.), Občanská výchova (6. roč.), Hudební výchova (1. až 5. roč.), Výtvarná výchova (1. - 5. roč., 6. a 8. roč.), Výchova ke zdraví (9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z matematiky (5. roč.), Seminář dějepisný (7. - 9. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.).

Multikulturalita

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (3. až 5. roč.), Anglický jazyk (3. - 6., 8. a 9. roč.), Matematika (4. a 5. roč.), Informatika (9. roč.), Člověk a svět (5. roč.), Občanská výchova (7. roč.), Přírodopis (8. roč.), Hudební výchova (1. - 5. roč.), Výtvarná výchova (1. - 5. roč.), Výchova ke zdraví (8. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z matematiky (4. a 5. roč.), Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Seminář dějepisný (7. až 9. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.), Ruský jazyk (9. roč.).

Princip sociálního smíru a solidarity

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Anglický jazyk (9. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Občanská výchova (9. roč.), Výchova ke zdraví (8. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelného vyučovacího předmětu Seminář společenskovední (8. a 9. roč.).

3.5.5 Environmentální výchova

Ekosystémy

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (7. roč.), Prvouka (1.- 3. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Dějepis (6. roč.), Chemie (9. roč.), Přírodopis (7. roč.), Hudební výchova (1. - 5. roč.), Výtvarná výchova (1. - 5., 6. a 8. roč.), Pracovní výchova (7. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Seminář přírodovědní (6. - 8. roč.).

Základní podmínky života

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Matematika (7. a 8. roč.), Prvouka (1. - 3. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Fyzika (6. a 8. roč.), Chemie (8. roč.), Přírodopis (7. a 9. roč.) Hudební výchova (1. - 5. roč.), Výtvarná výchova (1. - 5. roč.), Pracovní výchova (1., 3., 6. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelného vyučovacího předmětu Seminář přírodovědní (6. - 8. roč.).

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (2. až 5. roč.), Anglický jazyk (9. roč.), Matematika (3. - 5. roč.), Informatika (9. roč.), Fyzika (6. - 8. roč.), Prvouka (1. - 3. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Dějepis (8. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Přírodopis (9. roč.), Zeměpis (9. roč.), Výtvarná výchova (1.-5., 9. roč.), Pracovní výchova (3. - 5., 9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z českého jazyka (5. roč.), Domácnost (9. roč.), Seminář přírodovědní (6. - 8. roč.), Seminář zeměpisný (8. a 9. roč.).

Vztah člověka k prostředí

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. a 5., 8. roč.), Německý jazyk (7. až 9. roč.), Matematika (1. - 5. roč.), Člověk a svět (4. a 5. roč.), Chemie (8., 9. roč.), Přírodopis (8., 9. roč.), Zeměpis (7., 8. roč.), Hudební výchova (1. - 7., 9. roč.), Výtvarná výchova (1. - 5., 7. roč.), Tělesná výchova (1. - 9. roč.), Pracovní výchova (1.-5. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Domácnost (9. roč.), Seminář přírodovědní (6. - 8. roč.), Seminář společenskovední (8. a 9. roč.), Výtvarné projekty (6., 7. a 9. roč.).

3.5.6 Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (1. až 8. roč.), Ruský jazyk (9. roč.), Informatika (6. roč.), Občanská výchova (8. roč.), Chemie (8. a 9. roč.), Přírodopis (9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Cvičení z českého jazyka (4. a 5. roč.), Seminář přírodovědní (6. - 8. roč.).

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (5. až 9. roč.), Anglický jazyk (7. roč.), Chemie (8. roč.).

Stavba mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (6. až 9. roč.), Anglický jazyk (6. a 7. roč.).

Vnímání autora mediálních sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura (6. a 9. roč.).

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů. Český jazyk a literatura (4, 5., 8. a 9. roč.), Dějepis (6. - 9. roč.), Přírodopis (8. roč.), Výtvarná výchova (1. - 6. roč.), Hudební výchova (1. - 5. roč.), Výchova ke zdraví (7. roč.), Tělesná výchova (1. - 5. roč.), Pracovní výchova (9. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelného vyučovacího předmětu Seminář společenskovední (8. a 9. roč.).

Tvorba mediálního sdělení

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (4. až 9. roč.), Anglický jazyk (8. roč.), Německý jazyk (7. a 9. roč.), Informatika (7. roč.), Výchova ke zdraví (7. roč.), Výtvarná výchova (4. a 5. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Konverzace v anglickém jazyce (5. roč.), Dramatická výchova (6. roč.).

Práce v realizačním týmu

Tematický okruh je integrován do vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura (9. roč.), Výtvarná výchova (9. roč.), Pracovní výchova (8. roč.).

Tematický okruh je integrován do volitelných vyučovacích předmětů Seminář dějepisný (6. - 8. roč.), Výtvarné projekty (6., 7. a 9. roč.).

4 Učební plán školního vzdělávacího programu

Učební plán školního vzdělávacího programu Základní školy Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace určuje organizaci vzdělávání žáků školy na úrovni vyučovacích předmětů. Respektuje závazné požadavky rámcového učebního plánu pro základní vzdělávání a v souladu se zaměřením školy a zařazením vzdělávacích obsahů do konkrétních vyučovacích předmětů stanovuje jejich časovou dotaci.

4.1 Učební plán pro 1. stupeň

Výčet povinných vyučovacích předmětů a jejich označení zkratkami

Český jazyk a literatura – ČJ, Anglický jazyk – AJ, Matematika – M, Informatika – I, Prvouka – Pr, Člověk a svět – ČaS, Hudební výchova – HV, Výtvarná výchova – VV, Tělesná výchova – TV, Pracovní výchova – PV, volitelné předměty¹.

Využití časové dotace stanovené rámcovým učebním plánem

Celková povinná časová dotace na 1. stupni ve výši 118 hod. je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (102 hod.) a disponibilní časovou dotací (16 hod.).

Disponibilní časová dotace je využita ke zvýšení časové dotace vzdělávacích oblastí (vyučovacích předmětů) a zavedení volitelných předmětů takto: Jazyk a jazyková komunikace – 9 hod. (ČJ – 9 hod.), Matematika a její aplikace – 4 hod. (M – 4 hod.), Člověk a jeho svět – (Pr -2 hod.), Doplnující vzdělávací oblast – 1 hod. (volitelné předměty).

Tabulka učebního plánu pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	Ročník					Σ
			1	2	3	4	5	
			Časová dotace					
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	9	10	9	7	7	42
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9
Matematika a její aplikace		Matematika	4	5	5	5	5	24
Informatika		Informatika	-	-	-	1	1	2
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	3	-	-	7
		Člověk a svět	-	-	-	3	3	6
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce		Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Doplňující vzdělávací oblast		Volitelné předměty ¹	-	-	-	-	1	1
Celkem hodin			20	22	25	25	26	118

Tabulka volitelných předmětů pro 1. stupeň

Název volitelného předmětu	Zkr.	Ročník				
		1.	2.	3.	4.	5.
Cvičení z českého jazyka	ČČJ	-	-	-	-	1
Cvičení z matematiky	CM	-	-	-	-	1
Konverzace v anglickém jazyce	KAJ	-	-	-	-	1

¹ Názy volitelných předmětů (včetně zkratk), které budou zařazovány dle zájmu žáků, jsou uvedeny dále v kapitole 5.10 Doplnující vzdělávací oblast.

4.2 Učební plán pro 2. stupeň

Výčet povinných vyučovacích předmětů a jejich označení zkratkami

Český jazyk a literatura – ČJ, Anglický jazyk – AJ, Německý jazyk – NJ nebo Ruský jazyk – RJ, Matematika – M, Informatika – I, Dějepis – D, Občanská výchova – OV, Fyzika – F, Chemie – Ch, Přírodopis – P, Zeměpis – Z, Hudební výchova – HV, Výtvarná výchova – VV, Tělesná výchova – TV, Výchova ke zdraví - VkZ, Pracovní výchova – PV, volitelné předměty¹.

Využití časové dotace stanovené rámcovým učebním plánem

Celková povinná časová dotace na 2. stupni ve výši 122 hod. je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (104 hod.) a disponibilní časovou dotací (18 hod.).

Disponibilní časová dotace je využita ke zvýšení časové dotace vzdělávacích oblastí (vyučovacích předmětů) a zavedení volitelných předmětů takto: Jazyk a jazyková komunikace – 3 hod. (ČJ – 3 hod.), Matematika a její aplikace – 3 hod. (M – 3 hod.), Člověk a společnost – 2 hod. (D – 1 hod., OV – 1 hod.), Člověk a příroda – 3 hod. (F -1 hod., P – 1 hod., Z – 1 hod.), Umění a kultura – 1 hod. (VV – 1 hod.), Člověk a zdraví – 1 hod. (VkZ – 1 hod.), Člověk a svět práce – 1 hod. (PV – 1 hod.), Doplnující vzdělávací oblast¹ – 4 hod. (volitelné předměty 4 hod.).

Tabulka učebního plánu pro 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	Ročník				Σ
			6	7	8	9	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5	4	5	4	18
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	-	2	2	2	6
		Ruský jazyk					
Matematika a její aplikace		Matematika	5	4	5	4	18
Informatika		Informatika	1	1	1	1	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1	2	2	2	7
	Chemie	Chemie	-	-	2	2	4
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	1	1	6
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1	6
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	1	1	2	6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	-	1	1	1	3
Člověk a svět práce		Pracovní výchova	1	1	1	1	4
Doplňující vzdělávací oblast	Doplňující vzdělávací obory	Volitelné předměty ²	1	1	1	1	4
Celkem hodin			29	30	32	31	122

¹ Názvy volitelných předmětů (včetně zkratk), které budou zařazovány dle zájmu žáků, jsou uvedeny dále v kapitole 5.10 Doplnující vzdělávací oblast.

Tabulka volitelných předmětů pro 2. stupeň

Název volitelného předmětu	Zkr.	Ročník			
		6.	7.	8.	9.
Domácnost	Do	-	-	-	1
Dramatická výchova	DV	1	-	-	-
Etická výchova	EV	1	1	-	-
Seminář dějepisný	SD	-	1	1	1
Seminář přírodovědní	SP	1	1	1	-
Seminář společenskovední	SSp	-	-	1	1
Seminář zeměpisný	SZ	-	-	1	1
Sportovní výchova	SV	1	1	1	1
Technické činnosti	TČ	-	-	1	1
Výtvarné projekty	VP	1	1	1	1

Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním

uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa; pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.1 Český jazyk a literatura

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení na 1. stupni školy

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura má centrální postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Cílem tohoto vyučovacího předmětu na 1. stupni je vytvořit vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Dále získávání vědomostí a dovedností, které jsou podmínkou pro úspěšnost v dalších vzdělávacích oblastech. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura má komplexní charakter. Dělí se na tři části, které se vzájemně prolínají.

V *Komunikační a slohové výchově* klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností žáků, vedeme žáky k vhodné komunikaci v dané situaci, k rozpoznání důležitých informací a jejich uplatnění v dalším vzdělávání. Klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci si osvojují techniku psaní a kultivovaného písemného projevu.

V *Jazykové výchově* vedeme žáky k získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojení písemné i ústní podoby spisovného jazyka a k jeho užití v praktickém životě.

Jazyková výchova přispívá k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování.

V *Literární výchově* žáky seznamujeme se základními literárními druhy, žánry, s neznámějšími autory dětské literatury. Směřujeme žáky ke schopnosti samostatně formulovat vlastní dojmy z četby a vlastní názor na literární dílo. Výběrem vhodné literatury rozvíjíme u žáků základní čtenářské dovednosti a snažíme se u žáků probudit zájem o četbu.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj.

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu, Jsme Evropané

Multikulturní výchova-Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

1. ročník: 9 hodin

2. ročník: 10 hodin

3. ročník: 9 hodin

4. ročník: 7 hodin

5. ročník: 7 hodin

Předmět je posílen 9 hodinami z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, občas v učebně PC. Dalšími způsoby naplňování cílů tohoto vyučovacího předmětu jsou návštěvy knihovny, divadelních a filmových představení. V 1. ročníku je dle organizace daného školního roku dělena 1 hodina českého jazyka na skupiny.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni školy

Dovednosti získané v předmětu Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: *Komunikační a slohové výchovy*, *Jazykové výchovy* a *Literární výchovy*. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V rámci *Komunikační a slohové výchovy* žáci chápou různá jazyková sdělení (psaná i čtená), dovedou číst s porozuměním, správně kultivovaně psát, analyzovat texty a samostatně je tvořit.

Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení a následně k jasnému, přehlednému a srozumitelnému vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují obecné intelektové dovednosti žáků (dovednost porovnávat různé jevy, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění).

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, formulují vlastní názory o přečteném díle. Postupně rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti interpretace literárního textu. Žáci dospívají k prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a obohatit jejich kulturní život.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy

Environmentální výchova – Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 5 hodin

7. ročník: 4 hodin

8. ročník: 5 hodin

9. ročník: 4 hodiny

Předmět je posílen 3 hodinami z disponibilní časové dotace.

Výuka na druhém stupni probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky, informačním centru a v učebně s interaktivní tabulí. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, zařazujeme krátkodobé i dlouhodobé projekty. Dalším způsobem naplňování cílů tohoto vyučovacího předmětu jsou návštěvy knihovny, divadelních a filmových představení. Ve výuce jsou především využity práce motivační, monologické, demonstrační, problémové, samostatná práce (s knihou), tvůrčí práce – web, výukové programy na PC, hra, dramatická výchova, komunitní kruh.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 1. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky osvojovat si pravidla jazyka jako prostředku ke komunikaci a svému celoživotnímu vzdělávání,
- motivuje žáky k opravování a vyhodnocování svých chyb,
- motivuje žáky ke zdokonalování svého mluveného projevu,
- podporuje u žáků rozvíjení slovní zásoby,
- podporuje u žáků utváření pozitivního vztahu ke čtení a literatuře.

Kompetence k řešení problému

Učitel

- učí žáky chápat sdělované informace,
- pěstuje u žáků schopnost předcházení vzniku nedorozumění a konfliktů,
- učí žáky rozpoznávat komunikační role a správně reagovat,
- uplatňuje ve výuce metody hledání různých variant řešení,
- rozvíjí u žáků schopnost obhajovat a vysvětlovat správné řešení,
- podporuje žáky v řešení problémových úkolů.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky správnému, plynulému čtením s porozuměním,
- podporuje u žáků užívání svých jazykových dovedností při dorozumívání,

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky,
- uplatňuje u žáků volbu přiměřených výrazových prostředků a formování celkového projevu na veřejnosti,
- dbá u žáků na tvoření krátkého mluveného projevu,
- podporuje u žáků prezentování literárních textů na veřejnosti,
- motivuje žáky k získávání zkušenosti s psaním – prostředek komunikace.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- dbá u žáků na ohleduplné chování k druhým,
- uskutečňuje vedení dialogu v příjemné atmosféře,
- rozvíjí spolupráci mezi žáky,
- učí žáky vytvářet příjemnou atmosféru v týmu,
- rozvíjí u žáků schopnost porozumění pokynům k účinné spolupráci,
- podporuje u žáků sebedůvěru,
- učí žáky k přizpůsobování se aktuální situaci.

Kompetence občanské

Učitel

- posiluje u žáků osvojování si pravidel daného kulturního prostředí,
- pěstuje u žáků poskytování pomoci spolužákům,
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k českému jazyku a literatuře.

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na osvojování hygienických návyků při čtení a psaní,
- klade důraz u žáků na bezpečné používání psacích potřeb,
- vytváří u žáků potřebu rozvrhu práce, režimu dne.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k běžnému ovládnutí používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti,
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce,
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 2. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k učení, připravujeme je na celoživotní vzdělávání,
- vede žáky k pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání,
- zdokonaluje žáky ve čtení s porozuměním,
- podporuje žáky ve vyhledávání a třídění informací,
- zohledňuje u žáků rozdíly ve znalostech a pracovním tempu,
- podporuje žáky ve využívání výpočetní techniky.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vytváří u žáků potřebu využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení,
- motivuje žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému ze všech zdrojů (ústních, tištěných, mediálních a počítačových,)
- učí žáky obhajovat svá rozhodnutí a nést za ně zodpovědnost,
- podporuje u žáků samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své názory,
- rozvíjí u žáků schopnost obhajovat své názory vhodnou formou,
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- učí žáky využívat Redakční systém školy, který je na www stránkách školy.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje od žáků dodržování pravidel slušného chování,
- dodává žákům sebedůvěru,
- pěstuje u žáků schopnost objektivního sebehodnocení.

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa,
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,
- snaží se zapojit žáky do kulturního dění.

Kompetence pracovní

Učitel

- podporuje žáky k využívání znalostí v běžné praxi,
- dbá u žáků na dodržování bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou.
- motivuje žáky k udržování pracovního prostředí v čistotě a pořádku.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k běžnému ovládnutí používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti,
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků,
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce,
- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, učí žáky kriticky hodnotit jejich přínosy a rizika jejich využívání,
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura, který je realizován v 1. – 5. ročníku na 1. stupni a v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší tvary stejné a odlišné ➤ označí vlevo-vpravo, nahoře-dole, vpředu-vzadu, nad-pod, za-před ➤ přečte správně písmena, slabiky, slova ➤ rozliší malá a velká písmena ➤ porozumí mluveným, později jednoduchým písemným pokynům ➤ dodrží základní pravidla v rozhovoru ➤ vysloví správně běžná slova a opraví pod vedením učitele nesprávnou výslovnost ➤ použije správně dech při mluvení nebo čtení ➤ zvolí vhodné tempo řeči 	<p>Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova, Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazyková příprava na čtení, význam slov, sluchová a zraková stránka, písmeno malé, velké, poznávání hlásek abecedy mimo x, q, w - základní pokyny mluvené a písemné - sdělování krátkých zpráv, kladení otázek, vyptávání, zdvořilá a věcná odpověď - přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování, dechová cvičení, jazykolamy - formy společenského styku - vyprávění, poslech a dramaturgie - sezení, držení tužky, sešit a jeho sklon, hygiena zraku - uvolňovací cviky 	<p>Pr – škola, rozmanitost přírody, lidé kolem nás, roční doby M, Pr - prac. seš. – orientace na stránce, řádek, sloupec, nahoře, dole, vpravo, vlevo HV – dýchání, práce s hlasem, slovní a hudební rytmus TV – správné držení těla při sezení, relaxační cvičení M – nácvik číslic, zápisy slovních úloh TV – vyjadřování textu pohybem TV – posuzování a měření sportovních výkonů PV – vánoční, velikonoční přání, přání ke Dni matek HV – rytmus řeči, rytmická cvičení spojená s hrou na tělo VV – výtvarný doprovod k literárním textům PV – modelování, konstrukční činnosti</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) -</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí hodné verbální a nonverbální prostředky řeči z běžných školních i mimoškolních situací ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ zvládá hygienické návyky spojené se psaním ➤ píše správně správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije vhodné verbální a nonverbální vyjadřování (představení, oslovení, omluva, prosba) ➤ vyjádří jednoduše své pocity, zážitky a potřeby ➤ dodrží hygienické návyky spojené s psaním ➤ pozná a správně napíše tvary písmen a číslic ➤ správně spojí písmena a slabiky ➤ zkontroluje vlastní písemný projev ➤ nacvičí plynulý a úhledný písemný projev ➤ začlení slova na hlásky, slabiky ➤ odliší dlouhé a krátké samohlásky při čtení ➤ použije v mluveném projevu správné gramatické tvary 	<ul style="list-style-type: none"> - nácvik písmen a číslic, slabik a slov, orientace v liniatuře, psaní vět - utváření základů rukopisu, celková úprava pís. projevu, opis, přepis, diktát - analýza a syntéza slabik, čtení otevřených, zavřených slabik, čtení slov - délky hlásek, slova se skupinami: dě,tě,ně,di,ti,ni, slabikotvorné r, l - slova s dvojhláskou au, ou, se dvěma souhláskami na začátku, uprostřed slova, víceslabičná slova - znaménka.,?!, - oznámení, otázka, příkaz, žádost - intonace vět - čtení krátkých vět, přednes básní, říkadel, rozpočítadel - hry s rýmy - vyprávění, dramatizace - práce s literárními texty ve Slabikáři a v dětských časopisech, televizní a rozhlasové programy pro děti 	<p>prolíná celoročním vzdělávacím obsahem jednotlivých výchov</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola)-získávání vědomostí a zkušeností z četby o škole</p> <p>MuV (Lidské vztahy)-vytváření přátelského kolektivu, spolupráce mezi žáky</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)-seznamování s dětskými časopisy, společná četba</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte a přednese z paměti krátké texty přiměřené věku ➤ rozliší dobro a zlo ➤ vysvětlí ponaučení z příběhu ➤ rozezná kladné a záporné postavy ➤ rozliší pojmy: říkadlo, báseň, pohádka, příběh ➤ nakreslí ilustrace na základě porozumění obsahu textu ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti ➤ vyjádří vlastními slovy jednoduchý příběh a dramatizuje jej 	<ul style="list-style-type: none"> - ilustrace k pohádkám, příběhům, ilustrátoři pro děti 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ volí hodné verbální a nonverbální prostředky řeči z běžných školních i mimoškolních situacích 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte správně, plynule a s porozuměním jednoduché věty ➤ porozumí mluveným i písemným pokynům, správně na ně reaguje ➤ zvolí vhodné slovní obraty ➤ porozumí řeči druhého a přiměřeně zareaguje ➤ užije správně slovní přízvuk ➤ použije vhodnou intonaci ➤ zvolí vhodné tempo řeči ➤ použije s pomocí učitele vhodné verbální a nonverbální vyjadřování 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení jednoduchých vět, užívání správného slovního přízvuku, uplatnění přirozené intonace, hlasité a tiché čtení s porozuměním - základní pokyny mluvené a písemné - sdělování krátkých zpráv, kladení otázek, vyptávání, zdvořilá a věcná odpověď - přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování - dechová cvičení, jazykolamy, slovní hříčky - formy společenského styku, gesta, mimika - osnova vyprávění, popisu - sezení, držení pera, sešit a jeho sklon, orientace v liniatuře, hygiena zraku, - psaní vět, přepisy diktáty 	<p>Pr – škola, rozmanitost přírody, mezilidské vztahy, domácí zvířata M, Pr - prac. seš. - orientace na stránce, v textu HV – dýchání, práce s hlasem, slovní a hudební rytmus TV – správné držení těla při sezení, relaxační cvičení, vyjadřování textu pohybem, posuzování a měření sportovních výkonů PV – popis pracovního postupu M – zápisy slovních úloh, odpovědí M geometrie – označování bodů velkými písmeny PV – vánoční, velikonoční přání, přání ke Dni matek, blahopřání ke svátku, narozeninám M, Pr – gramaticky správné zápisy, plnění úkolů HV – rytmus řeči, rytmická cvičení spojená s hrou na tělo</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ píše správně správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>(představení, oslovení, omluva, prosba)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí vyprávění i popis podle pokynů učitele ➤ sestaví s pomocí učitele osnovu jednoduchého příběhu ➤ napíše písmena a číslice podle normy psaní ➤ zvládne psaní do řádků, plynulý pohyb ruky po papíře ➤ spojí správně písmena i slabiky ➤ zachová rozestup písmen ➤ napíše jednoduchý text ➤ zkontroluje správnost vlastního písemného projevu ➤ napíše správně jednoduché sdělení ➤ interpretuje jednoduchý příběh podle ilustrací a zachová dějovou posloupnost ➤ vybere orientační prvky pro osnovu vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> - utváření základů rukopisu, celková úprava pís. projevu, - psaní adresy, přání, pozdrav z výletu - vyprávění příběhu, popisu činnosti podle obrázků, podle jednoduché osnovy 	<p>Pr – ústní a písemná znalost vlastní adresy VV – ilustrace divadelního představení, výtvarný doprovod k literárním textům, pozorování různých užitkových předmětů</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)- tématické okruhy prolínají celoročním obsahem jednotlivých výchov VDO (Občanská společnost a škola)-škola jako demokratické společenství, jako vzdělávací středisko obce VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-četba z knih evropských autorů</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná rozdíly ve zvukové a grafické podobě slova ➤ roztrídí dlouhé a krátké samohlásky 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - délky samohlásek, 	<p>MuV (Lidské vztahy)-četba pohádek z cizích zemí, jiných kultur</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledat k textu slova příbuzná ➤ porovná a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pochopí rozdíl v jejich užití ➤ rozdělí slova na konci řádků podle slabik ➤ rozliší v psaném projevu u, ů, ú ➤ aplikuje pravidla psaní u, ů, ú ➤ rozliší slova souřadná, nadřazená, podřazená, pochopí jejich vzájemný vztah ➤ pozná podstatná jména, slovesa, předložky ➤ použije v mluveném projevu správné gramatické tvary podst. jmen, sloves ➤ utvoří jednoduchou větu se správným slovosledem ➤ použije vhodnou spojku ➤ vyhledá spojky v textu 	<ul style="list-style-type: none"> - dělení slov na konci řádku - rozlišování nadřazenosti a podřazenosti slov - názvy slovních druhů, podstatná jména, slovesa, předložky - vlastní jména - sestavování slov ve větě - spojení dvou nebo více vět - druhy vět - písmena u, ů, ú - písmeno ě ve skupinách dě,tě,ně,bě,pě,vě,mě - měkké, tvrdé souhlásky, psaní i,í, y,ý - souhlásky znělé a neznělé - psaní vět, pravopis vlastních jmen 	<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)-četba článků s tematikou ochrany životního prostředí</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)-výběr vhodných dětských knih, časopisů, pořadů pro děti, návštěvy knihovny</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>k jejich vytvoření vhodné jazykové i zvukové prostředky</p> <p>➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, u, /ůú, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<p>➤ rozliší věty dle postoje mluvčího v psaném i mluveném projevu</p> <p>➤ přečte a napíše správně věty oznamovací, tázací, rozkazovací, přací</p> <p>➤ vyhledá slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</p> <p>➤ objasní vztah mezi psaním a výslovností těchto skupin</p> <p>➤ použije pravidlo v písemných projevech</p> <p>➤ rozliší měkké a tvrdé souhlásky</p> <p>➤ zdůvodní psaní i, í, y, ý</p> <p>➤ použije pravidlo při psaní i, í, y, ý po měkkých a tvrdých souhláskách</p> <p>➤ vyjmenuje obojetné souhlásky</p> <p>➤ napíše správně párové souhlásky uprostřed i na konci slova</p> <p>➤ použije velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech</p> <p>➤ rozliší obecná a vlastní jména</p>		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte a přednese z paměti básně a krátké texty přiměřené věku ➤ zreprodukuje obsah textu ➤ popíše atmosféru příběhu ➤ vyhledá zajímavé části příběhu ➤ vyjádří vlastní postoj a citový vztah k tématu ➤ rozliší pojmy: báseň (sloka, verš, rým), autor, ilustrátor, jeviště, hlediště, herec, divák ➤ vyhledá typické znaky pohádek ➤ odliší vyjadřování v próze a ve verších ➤ nakreslí ilustrace na základě porozumění obsahu textu ➤ povypráví podle nich jednoduchý příběh a zdramatizuje jej ➤ vymyslí závěr jednoduchého příběhu 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení vět, přednes básní, říkadel, rozpočítadel, hry s rýmy - vyprávění, dramatizace přiměřených literárních textů - práce s literárními texty v Čítance a dětských časopisech, televizními, rozhlasovými programy pro děti - ilustrace k pohádkám, dětským příběhům, básním, ilustrátoři pro děti, vyprávění podle obrázkové osnovy - dramatizace pohádek, povídek 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ volí hodné verbální a nonverbální prostředky řeči 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte správně, plynule a s porozuměním věty, souvětí ➤ vysvětlí význam čtení jako zdroj k získávání informací ➤ přečte výrazně texty různého typu ➤ vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti ➤ vypracuje samostatně zadání na základě písemných pokynů ➤ dodrží vžitě komunikační normy ➤ využije v mluveném projevu rytmus a dynamiku ➤ dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení vět, souvětí, užívání správného slovního přízvuku, uplatnění přirozené intonace, hlasité a tiché čtení s porozuměním - písemné pokyny v učebnicích - sdělování krátkých zpráv, kladení otázek, vyptávání, zdvořilá a věcná odpověď - přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování - dechová cvičení, jazykolamy, slovní hříčky - formy společenského styku, gesta, mimika - zdvořilé jednání s dospělými a kamarády - rozvíjení slovní zásoby, pochopení významu cizích slov - výška stolu, židle, velikost pracovní plochy, osvětlení 	<p>Pr – celoroční vzdělávací obsah tématických okruhů M, Pr - prac. seš., učebnice - orientace na stránce, v textu HV – dýchání, práce s hlasem, slovní a hudební rytmus TV – správné držení těla při sezení, relaxační cvičení PV – popis pracovního postupu, popis nástrojů M – zápisy slovních úloh, odpovědí TV – vyjadřování textu pohybem, posuzování a měření sportovních výkonů PV – vánoční, velikonoční přání, přání ke Dni matek, blahopřání ke svátku, narozeninám M, Pr – gramaticky správné zápisy, plnění úkolů OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>z běžných školních i mimoškolních situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ zvládá hygienické návyky spojené se psaním ➤ píše správně správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije samostatně vhodné verbální a nonverbální vyjadřování (představení, oslovení, omluva, prosba) ➤ vytvoří krátký mluvený projev ➤ vybere vhodné prostředí pro psaní ➤ napíše písmena a číslice v přirozené velikosti ➤ dodrží sklon písma ➤ napíše text do řádků čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě ➤ vyjádří se věcně i formálně správně v jednoduchých formách psaného projevu ➤ provede kontrolu vlastního písemného projevu ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vyjádří hlavní myšlenku 	<ul style="list-style-type: none"> - sešit a jeho sklon, orientace v liniatuře, hygiena zraku, - psaní vět, přepisy diktáty - zkvalitňování rukopisu, celková úprava pís .projevu, psaní-médium mezilidské komunikace, - psaní adresy, přání, pozdrav z výletu, dopisu, sms - vyprávění příběhu, popisu činnosti podle obrázků, podle jednoduché osnovy 	<p>tématické okruhy prolínají celoročním obsahem jednotlivých výchov</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) škola jako vzdělávací středisko obce</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) četba z knih evropských autorů vyprávění zážitků z cestování po evropských státech</p> <p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Multikulturalita) četba příběhů dětí a pohádek cizích autorů, cizí jazyk – prostředek dorozumívání mezi národy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší zvukovou a grafickou podobu slova ➤ použije správně dlouhé a krátké samohlásky 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - délky samohlásek 	<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) četba článků a besedy o ochraně životního prostředí,</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledat k textu slova příbuzná ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření vhodné jazykové i zvukové prostředky ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, u, /ůú, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ užije slova souřadná, nadřazená, podřazená ➤ vytvoří slova protikladná ➤ rozliší slovní druhy ➤ použije v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ rozliší jednoduchou větu a souvětí ➤ spojí věty vhodnými spojkami, spojovacími výrazy ➤ zvolí vhodné jazykové i zvukové prostředky při tvorbě druhů vět ➤ vyjmenuje obojetné souhlásky ➤ napíše správně y, ý ve vyjmenovaných a příbuzných slovech ➤ odůvodní pravopis y, ý, i, í po obojetných souhláskách 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění slov podle významu, slova podobná, protikladná - nauka o slově - slovní druhy - rozlišování slovních druhů - určování vět v souvětí - spojení dvou nebo více vět - osvojení obojetných souhlásek - pamětné zvládnutí vyjmenovaných slov - pravopis i, í, y, ý po obojetných souhláskách - uvědomělé zvládnutí jmen osob, zvířat, měst, vesnic, hor, řek 	<p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) besedy v knihovně, ve škole o knihách, časopisech a pořadech vhodných pro děti</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše správně velká písmena ve vlastních jménech osob, zvířat, měst, vesnic, hor, řek 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ přednese z paměti básnický text ➤ zreprodukuje obsah textu ústně i písemně ➤ vyjádří vlastní postoj a citový vztah k přečtenému textu ➤ rozliší pojmy: poezie, próza ➤ odliší pohádku od ostatních vyprávění ➤ vyhledá podstatu příběhu ➤ popíše literární postavy ➤ vylíčí atmosféru příběhu ➤ zhodnotí přečtený text a zdramatizuje jej ➤ uvede nejznámější autory a ilustrátory pro děti 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba uměleckých, populárních a naukových textů - přednes básně, úryvku prózy - práce s literárními texty v Čítance a dětských časopisech, knihách, televizní, rozhlasové programy pro děti - ilustrátor, ilustrace, výtvarný doprovod - dramaturgie pohádek, povídek 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj daná fakta ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➤ rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdokonaluje hlasité a tiché čtení s porozuměním ➤ poznává podstatné a okrajové informace v textu přiměřené pro jeho věk ➤ zapisuje podstatné informace s pomocí učitele ➤ zamýšlí se nad správností jednoduchého sdělení ➤ uvědomuje si obsah sdělení a jeho podstatná fakta ➤ respektuje pravidla dialogu ➤ zvládá telefonický rozhovor ➤ poznává možnost zanechat vzkaz na záznamníku ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti na internetu ➤ seznamuje se reklamou a jejím vlivem na jednání jedince ➤ používá vhodnou intonaci, přízvuk, pauzu a tempo ve svém mluveném projevu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení textů uměleckých a populárně-naučných - vyhledávání informací v učebnicích, časopisech, slovnících a encyklopediích, zapisování důležitých údajů probíraného učiva - střídání rolí mluvčího a posluchače - přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování - diskuse o funkci reklamy v našem životě - zkvalitňování mluveného projevu - rozlišování spisovného a nespisovného vyjadřování - zkvalitňování rukopisu, celková úprava pís. projevu, psaní-médium mezilidské komunikace 	<p>ČaS – celoroční vzdělávací obsah tématických okruhů M – zápisy slovních úloh, odpovědí HV – dýchání, práce s hlasem, slovní a hudební rytmus TV – relaxační cvičení, správné držení těla při sezení, psaní, posuzování a měření sportovních výkonů PV – popis pracovního postupu M, ČaS – gramaticky správné zápisky a výpisky, plnění písemných úkolů VV – ilustrace divadelního představení, výtvarný doprovod k literárním textům AJ – stavba slova, slovní druhy, tvary slov, významy – srovnávání</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) - tématické okruhy prolínají celoročním vzdělávacím obsahem jednotlivých výchov</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>vhodně ji užívá podle komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná spisovnou a nespisovnou výslovnost ➤ používá vhodnou výslovnost podle komunikační situace ➤ sestaví obsahově a formálně správně dopis, omluvenku, vzkaz... ➤ sestaví osnovu vyprávění ➤ vypravuje podle osnovy ➤ píše podle osnovy vypravování ➤ tvoří nadpisy, člení text na odstavce ➤ dodržuje časovou posloupnost 	<ul style="list-style-type: none"> - psaní dopisu, sms, omluvenky, přihlášky - vyprávění a psaní příběhu, popisu - činnosti podle osnovy, tvoření nadpisu, členění textu na odstavce 	<p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát) – zapojení žáků do školního parlamentu, sestavení třídních pravidel chování</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – četba knih evropských autorů, ústní vyprávění o pobytu v cizině, rodinné příběhy zaměřené na specifika dané země</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného významu a slova vícevýznamová ➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➤ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší slova podle významu ➤ použije slova stejného nebo podobného významu ➤ pozná slova spisovná a nespisovné tvary, citově zbarvená ➤ vyhledá kořen, předponu, příponovou část slova ➤ rozliší předponu a předložku a zvládá jejich pravopis ➤ pozná slovní druhy ➤ určí mluvnické kategorie podstatných jmen 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauka o slově - stavba slova - slovní druhy - podstatná jména - slovesa - skladba - souvětí - vyjmenovaná slova - pravopis i/ í – y/ ý po obojetných souhláskách 	<p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturita) - četba článků s náměty těchto tematických okruhů, cizí jazyk – prostředek komunikace mezi národy</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k přírodě) - četba a vyhledávání článků v tisku o životním prostředí, řešení problémů životního prostředí v žákovském parlamentu a návrhy na zlepšení</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>správných tvarech ve svém mluveném projevu</p> <p>➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p> <p>➤ vyhledává základní skladební dvojici</p> <p>➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p> <p>➤ užívá vhodných spojovacích výrazů</p> <p>➤ píše správně i/y po obojetných souhláskách</p>	<p>➤ určí nespisovné tvary u českých slov</p> <p>➤ skloňuje podstatná jména a aplikuje koncovky podle vzorů</p> <p>➤ označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov</p> <p>➤ určí mluvnické kategorie sloves</p> <p>➤ vyčasuje slovesa v přít., min., bud. čase</p> <p>➤ pozná infinitiv sloves</p> <p>➤ rozliší jednoduchý a složený slovesný tvar, zvrtná slovesa</p> <p>➤ pozná podmět a přísudek</p> <p>➤ znázorní ZSD</p> <p>➤ rozliší větu jednoduchou a souvětí</p> <p>➤ spojí věty v souvětí</p> <p>➤ vybere správný spojovací výraz mezi větami</p> <p>➤ aplikuje psaní i/ í – y/ ý po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech</p>		<p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení) - funkce reklamy v životě, rozdíl mezi reklamou a zprávou, vliv médií</p> <p>na režim žáka, psaní sms, e-mailu zprávy, tvorba upoutávky podle zadání, efektivní spolupráce v týmu</p>
<p>➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<p>➤ vyjádří vlastními slovy i písemně své dojmy z četby</p> <p>➤ vypíše z textu informace, které je zaujmou</p>	<p>Literární výchova</p> <p>- četba uměleckých, populárních a naukových textů</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zreprodukuje text podle svých schopností ➤ zarecituje básně ➤ napíše vlastní text na dané téma ➤ zdramatizuje text ➤ vytvoří vlastní výtvarný doprovod ➤ pozná povídku, pověst, bajku, komix, drama ➤ vybere rozhlasové, televizní a divadelní pořady pro děti ➤ vysvětlí pojmy: verš, rým, sloka ➤ odliší umělecký text od neuměleckého 	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukování obsahu textu z Čítanky, z vlastní četby, recitování - příběhy ze života dětí - dramatizace pohádek, povídek - povídání o rozhlasových a televizních pořadech, divadelních a filmových představeních 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj daná fakta ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte s porozuměním přiměřeně náročné texty nahlas i potichu ➤ rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci ➤ z jednoduchého textu vyvozuje závěry ➤ objasní podstatné a okrajové informace v textu přiměřené pro jeho věk ➤ zaznamená podstatné informace ➤ porovná informace ze dvou zdrojů ➤ navrhne správné jednoduché sdělení ➤ zreprodukuje obsah sdělení a jeho podstatná fakta ➤ doplní neúplné sdělení ➤ zanechá vzkaz na záznamníku 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé, výrazné čtení textů uměleckých a populárně – naučných - vyhledávání informací v učebnicích, časopisech, slovnících a encyklopediích zapisování důležitých údajů probíraného učiva - střídání rolí mluvčího a posluchače - přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování - diskuse o funkci reklamy v našem životě - zkvalitňování mluveného projevu, - rozlišování spisovného a nespisovného vyjadřování - zkvalitňování rukopisu, celková úprava pís. projevu, psaní - médium mezilidské komunikace 	<p>ČaS – celoroční vzdělávací obsah tématických okruhů M – zápisy slovních úloh, odpovědí HV – dýchání, práce s hlasem, slovní a hudební rytmus TV – relaxační cvičení, správné držení těla při sezení, psaní, posuzování a měření sportovních výkonů PV – popis pracovního postupu AJ – stavba slova, slovní druhy, tvary slov, významy – srovnávání M, ČaS – gramaticky správné zápisy, plnění písemných úkolů VV – ilustrace divadelního představení, výtvarný doprovod k literárním textům</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) - tématické okruhy prolínají celoročním vzdělávacím obsahem jednotlivých výchov</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při skupinové práci najde v reklamě nebo v inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhájí ➤ zvolí vhodnou intonaci, přízvuk, pauzu a tempo ve svém mluveném projevu ➤ použije při řeči přiměřená gesta a mimiku ➤ najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu ➤ použije vhodnou výslovnost podle komunikační situace ➤ správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu ➤ zdůvodní význam osnovy ➤ sestaví osnovu vyprávění ➤ rozdělí text na odstavce ➤ napíše podle osnovy vypravování 	<ul style="list-style-type: none"> - psaní dopisu, sms, omluvenky, inzerátu, pozvánky, vyplňování přihlášky, dotazníku, - vyprávění a psaní příběhu, popis předmětu, děje, pracovního postupu 	<p>VDO (Občanská společnost a stát, Občan, občanská společnost a stát) – sestavení pravidel chování ve třídě a jejich dodržování, účast žáků ve školním parlamentu, spolupráce školy s institucemi v obci, uplatňování zásad komunikace a spolupráce, předcházení konfliktům,</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného významu a slova vícevýznamová 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije své znalosti z pravopisu lexikálního i syntaktického 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauka o slově - stavba slova 	<p>MuV (Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita) - četba článků zaměřená na tyto tématické okruhy, cizí jazyk –</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➤ rozlišuje ve slově kořen, část příponou, předponou a koncovku ➤ píše správně i/y po obojetných souhláskách ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí významy slov (synonyma, antonyma, homonyma) ➤ rozliší slova spisovná a nespisovné tvary ➤ rozliší ve slově kořen, předponu, příponu a koncovku ➤ uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou ➤ vytvoří příbuzná slova ➤ použije přepony s-, z-, vz-, nad-, pod- bez-, od-, roz-, před- ➤ použije předložky s, z, pod, nad, bez, od ➤ vysvětlí psaní ě, a je, mě a mně v morfologickém švu ➤ určí slovní druhy ➤ píše a odůvodní pravopis i/y po obojetných souhláskách ➤ použije gramaticky správné tvary ve svém mluveném projevu ➤ odůvodní koncovky podstatná jména podle vzorů ➤ určí slovesné způsoby ➤ vytvoří tvary podmiňovacího způsobu slovesa být 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy - podstatná jména - slovesa - přídavná jména tvrdá a měkká - zájmena - číslovky - příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce - skladba - souvětí - podmět holý, rozvitý, několikanásobný, nevyjádřený - přísudek holý, rozvitý, několikanásobný, slovesný, jmenný - vyjmenovaná slova - pravopis i/ í – y/ ý po obojetných souhláskách 	<p>prostředek k dorozumění mezi národy</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané) - pozitivní postoj k ČR, četba knih světových autorů, ústní i písemné vyprávění o pobytu v cizině, specifika poznávaných zemí, komunikace v cizím jazyce</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) – vyhledávání a četba článků v tisku o životním prostředí, řešení problémů životního prostředí v žákovském parlamentu a návrhy na zlepšení</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) - funkce reklamy v životě, rozdíl mezi reklamou a zprávou, vliv médií na režim žáka, psaní sms, e-mailu zprávy, vytvoření upoutávky podle zadání, efektivní spolupráce v týmu</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ➤ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí druhy a vzory přídavných jmen tvrdých a měkkých a objasní pravopis koncovek ➤ vysvětlí psaní i/y/a v koncovce přísudku slovesa v čase minulém ➤ rozliší neohebné slovní druhy ➤ zvolí a užívá spojovací výrazy podle potřeby projevu je obměňuje ➤ vyhledá v textu a vytvoří větu jednoduchou a souvětí ➤ změní větu jednoduchou v souvětí ➤ určí ve větě jednoduché skladební dvojice ➤ zaznamená grafickou stavbu věty jednoduché ➤ vyhledá různé druhy podmětů a přísudků ➤ na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše o svých dojmech z četby ➤ prezentuje vlastní mimočítankovou četbou ➤ zreprodukuje náročnější text ➤ zarecituje náročnější básně 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba uměleckých, populárních a naukových textů 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří vlastní literární text na dané téma, verše, rýmy ➤ vyjádří se formou dramatizace ➤ vytvoří vlastní výtvarný doprovod ➤ ohodnotí vlastní text ➤ rozliší poezii a prózu ➤ odliší jednoduché literární, publicistické a populárně naučné texty a svou klasifikaci zdůvodní ➤ rozhodne se pro vhodné rozhlasové, televizní a divadelní pořady pro děti ➤ charakterizuje základní žánry literatury pro děti ➤ objasní pojem: přirovnání ➤ použije s pomocí učitele tyto pojmy při jednoduchém rozboru literárního díla 	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukce obsahu textu z čítanky, z vlastní četby, recitování - příběhy ze života dětí - dramatizace pohádek, povídek - diskuse o rozhlasových a televizních pořadech, divadelních a filmových představeních - porozumění literárním pojmům při praktické činnosti 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ➤ využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu ➤ vyjádří se spisovně v běžných komunikačních situacích ➤ sestaví osnovu (heslovitě i pomocí vět) ➤ sestaví popis osoby, předmětu, děje, pracovního postupu a jednotlivé kroky popíše v časové posloupnosti ➤ vytvoří zprávu a oznámení ➤ vyjádří vlastními slovy události, které se ho týkají ➤ napíše dopis a e-mail soukromého charakteru ➤ vytvoří text podle zadaných kritérií ➤ opraví s pomocí učitele nedostatky v textu ➤ vyplní jednoduchou objednávku 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Vypravování</p> <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis předmětu - popis osoby - popis děje - popis pracovního postupu <p>Zpráva a oznámení</p> <p>Jak se učíme</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlavní myšlenky textu - výpisky - výtah <p>Dopis – soukromý</p> <p>Elektronická komunikace</p>	<p>PV – výroba jednoduchého předmětu VV – písmo, funkce písma a jeho užití, ilustrátoři dětských knih D, Z, P, F – výpisky, výtah, hlavní myšlenky, klíčová slova v odborném textu Inf – elektronická komunikace</p> <p>OSV (Sebezpoznání a sebepojetí, Kreativita, Komunikace) – popis osoby, popis pracovního postupu, vypravování VDO (Formy participace občanů v politickém životě) – zpráva, oznámení VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané) – dopis soukromý, mýty a pověsti, biblické příběhy MuV (Kulturní diference) – popis osoby EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – popis děje</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při mluveném projevu vhodně využívá hlasitost, gesta, mimiku 		<p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení) – popis osoby, čtení s porozuměním, vypravování, dopis, pohádka</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije ukázky různých nářečí ➤ odliší spisovný a nespisovný jazyk ➤ orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ➤ využije znalostí pravopisu lexikálního a morfologického u běžných slov ➤ utřídí správně slovní druhy ➤ vytvoří spisovné tvary podstatných jmen pomnožných a hromadných 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Jazyk a jeho útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvuková stránka jazyka, spodoba znělosti, čtení zdvojených souhlásek, důraz, tempo, pauzy - jazykové příručky <p>Stavba slova a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba slova, slovtvorný základ, kořen, slova příbuzná, střídání hlásek při odvozování, skupiny hlásek při odvozování, skupiny bje, bě, vje, vě, mně, mě, zdvojené souhlásky, předpony s, z. <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy slov 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyskloňuje vlastní jména z regionu ➤ odliší abstraktní od konkrétního ➤ porovná pomnožná a hromadná jména a jejich mluvnické číslo ➤ vytvoří správné tvary přídavných jmen a zájmen, vědomě je použije ve vhodné komunikační situaci ➤ použije správné číselné výrazy v textu ➤ užije spisovné tvary podmiňovacího způsobu ➤ aplikuje shodu přísudku s podmětem, a to i několikanásobným ➤ rozliší významové vztahy ve větě jednoduché ➤ určí počet vět v souvětí podle přísudků ➤ rozliší větu jednoduchou a souvětí ➤ využívá poznatků o stavbě věty jednoduché ve stylistických cvičeních 	<ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména konkrétní a abstraktní, - obecná a vlastní, pomnožná, látková, hromadná - druhy přídavných jmen, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích, jmenné tvary příd. jmen tvrdých, stupňování příd. jmen. - druhy zájmen, skloňování zájmen já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj. - číslovky, jejich druhy a skloňování - slovesa, slovesné kategorie, podmiňovací způsob přítomný a minulý <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy - druhy podmětu a přísudku - rozvíjející větné členy – přívlastek, předmět, příslovecné určení místa, času, způsobu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přednese vhodné literární texty 	<p>Literární výchova <i>Základy lit. teorie a historie</i></p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ➤ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede zvukové prostředky poezie, rým a jeho druhy, rytmus ➤ rozpozná znaky dobrodružné a humorné literatury ➤ vytvoří vlastní jednod. text ➤ výtvarný doprovod k literárním textům ➤ rozpozná nejznámější ilustrátory dětských knih ➤ vyjmenuje charakteristické znaky pohádky a její druhy, rozliší pohádku klasickou a autorskou ➤ uvede jména sběratelů a spisovatelů pohádek ➤ porovná mýty starověkých států ➤ povypráví různé druhy mýtů o stvoření světa ➤ vyjmenuje několik postav z Bible ➤ uvede biblické příběhy ➤ vyvodí z textu charakteristické rysy pověsti ➤ rozliší pověst, pohádku a báji ➤ nalezne pravdivé jádro pověsti ➤ vyhledá na internetu regionální pověsti 	<p>Literatura a její dělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza - žánry lyrické, epické - dobrodružná a humorná literatura <p>Pohádka</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasická, autorská - historie a znaky pohádky - charakteristika pohádek jiných národů (sloven., ruské, romské) <p>Báje a mýty</p> <ul style="list-style-type: none"> - mýty starověkých států - Staré řecké báje a pověsti <p>Pověsti</p> <ul style="list-style-type: none"> - regionální pověsti <p>Bajky</p> <ul style="list-style-type: none"> - autoři bajek <p>Balada</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none">➤ zcharakterizuje bajku, baladu➤ uvede autory bajek➤ vysvětlí vlastními slovy ponaučení v ní obsažené		

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ➤ uspořádá informaci v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ➤ vytvoří otázky a stručné poznámky ➤ využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozčlení text na odstavce ➤ rozliší slova neutrální, kladně nebo záporně citově zabarvená, nespisovné výrazy nahradí spisovnými ➤ odstraní s pomocí učitele slohové nedostatky ➤ využije prostředky k oživení děje a vystupňuje napětí ➤ vyhledá ústřední motiv ➤ vytvoří osnovu ➤ nahradí opakované nebo nevhodné výrazy výstižnějšími ➤ vypracuje popis obrazu ➤ vysvětlí pojem líčení ➤ popíše dojmy z uplynulého dne nebo z přírody ➤ vyloží odborné názvy v textu a vysvětlí jejich význam s pomocí slovníku ➤ napíše popis pracovního postupu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Kritické čtení a naslouchání</p> <p>Vypravování</p> <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - uměleckých děl - líčení - výrobků a pracovních postupů <p>Charakteristika osoby</p> <p>Životopis</p> <p>Žádost</p> <p>Pozvánka</p> <p>Výtah</p>	<p>P – fauna a flóra, laboratorní práce Z, D – odborný text, počátky písemnictví, středověká literatura VV – umělecká díla PV – výrobky HV – zpívaná poezie</p> <p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita) – charakteristika, popis uměleckých děl VDO (Občanská společnost a škola) – pozvánka VMEGS (Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané) – popis uměleckých děl, počátky písemnictví, Bible MuV (Kulturní diference) – charakteristika osoby EV (Ekosystémy) – výpisky, výtah MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, co patří do charakteristiky vnější a vnitřní ➤ rozpozná nepřímou charakteristiku a uvede příklad ➤ použije rčení a přirovnání, přísloví, pořekadla ➤ popíše stručně kamaráda, člena rodiny či sebe ➤ nahradí přímou charakteristiku charakteristikou nepřímou ➤ napíše vlastní životopis ➤ zformuluje žádost ústně i písemně ➤ vytvoří jednoduchou pozvánku ➤ zpracuje výtah z textu 		a reality, stavba mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení) – výtah, čtení s porozuměním, životopis, popis, poezie
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam pojmu spisovný jazyk, obecná čeština a nářečí ➤ přiřadí vybrané evropské jazyky do příslušných skupin ➤ využije znalostí o podstatných a přídavných jménech v projevu ústním i písemném 	<p>Jazyková výchova <i>Obecná jazykověda, útvary národního jazyka, příbuznost jazyků</i></p> <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - přídavná jména - odchylné tvary některých podstatných jmen označujících části těla - zájmena vztažná 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří spisovné tvary podstatných jmen označujících části těla ➤ použije účelně ve svém projevu zájmena ukazovací ➤ použije ve vhodné komunikační situaci spisovné tvary zájmen vztažných ➤ převede slovesa z činného rodu do trpného a naopak podle původce děje ➤ použije sloveso s vhodným slovesným rodem ➤ při mluveném projevu správně užívá intonace z hlediska jejich funkce ve větě ➤ rozliší neohebné slovní druhy a vyhledává je v textu ➤ samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami ➤ využije příslovečných spřežek ➤ zvládne v písemném projevu pravopis příslovcí ➤ zvolí nejvhodnější předložky a spojky ➤ využije znalostí psaní velkých písmen v několikaslovném 	<ul style="list-style-type: none"> - slovesný rod činný a trpný - neohebné slovní druhy - psaní velkých písmen ve jménech vlastních <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - odvozování - zkracování - slova zkratková - slova složená - způsoby obohacování <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy vět podle postoje mluvčího, - věty jednočlenné a dvojčlenné, - větné ekvivalenty - přísudek slovesný složený, - podmět všeobecný - příslovečné určení míry, příčiny, účelu, podmínky a přípustky, - přívlastek shodný a neshodný, postupně rozvíjející a několikanásobný, těsný a volný, - doplněk, - druhy vedlejších vět 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>vlastním názvu a ověří si správnost psaní v Pravidlech</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná ➤ vyhledá slova mnohoznačná a homonyma ve SSČ ➤ vysvětlí význam věcný, mluvnický, rčení ➤ utvoří antonyma a synonyma ➤ rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby ➤ zvolí správnou intonaci u vět a větných ekvivalentů ➤ rozliší otázky zjišťovací a doplňovací, použije je v mluveném projevu ➤ rozliší věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty ➤ pochopí vztahy a závislosti mezi větnými členy ➤ znázorní graficky větu jednoduchou ➤ rozliší větné členy ➤ nahradí větné členy vedlejšími větami a naopak ➤ použije různé spojovací výrazy 	<p>Pravopis lexikální a syntaktický</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p>	<p>➤ rozliší literární žánry (lyriku, epiku a drama)</p> <p>➤ objasní pojmy sloka, verš a rým</p> <p>➤ pojmenuje druhy rýmů a na příkladech je určí</p> <p>➤ vyhledá metaforu, personifikaci a přirovnání</p> <p>➤ utvoří různé druhy rýmu</p> <p>➤ přiřadí ke starověkým státům dané literární památky</p> <p>➤ vysvětlí pojmy legenda, epos, byliny, kronika, cestopis, povídka</p> <p>➤ porovná údaje z Kosmovy a Dalimilovy kroniky</p> <p>➤ uvede do souvislosti probíraná díla a historické skutečnosti</p> <p>➤ vysvětlí počátky divadelnictví</p> <p>➤ vyjmenuje základní charakteristické rysy divadelní hry</p> <p>➤ vysvětlí termín lidová slovesnost, folklór</p> <p>➤ porovná jednotlivé lidové písně s autorskou tvorbou</p> <p>➤ vyjádří vlastními slovy hlavní myšlenky písní</p>	<p>Literární výchova</p> <p>Literární teorie</p> <p>- lyrika, epika, drama, personifikace, metafora, přirovnání, druhy rýmů</p> <p>Počátky písemnictví</p> <p>- legenda, epos, byliny, cestopis, povídka</p> <p>Kronika</p> <p>- Kosmova kronika, Dalimilova kronika</p> <p>Literatura předhusitská a husitská</p> <p>- Jan Hus, chorál</p> <p>Vznik dramatu – divadlo</p> <p>Lidová slovesnost – zpívaná poezie</p> <p>Literární druhy a žánry: fantasy, scifi, epos, legenda, romance</p> <p>Regionální literatura</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	➤ vysvětlí pojmy lit. druhů a žánrů fan		

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ➤ využívá základy studijního čtení 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z textu jazykové prostředky charakteristiky vnější i vnitřní ➤ rozliší charakteristiku přímou a nepřímou ➤ odstraní kompoziční nedostatky ➤ vyhledá v krásné literatuře ukázkou charakteristiky postavy a vypíše zajímavá a výstižná jazyková vyjádření ➤ podá ucelené informace o charakteru popisovaného literárního hrdiny ➤ najde příklady subjektivně zabarveného popisu ➤ porovná ukázky různých autorů ➤ využije vhodné prostředky k vyjádření svých citů, pocitů a nálad ➤ vypracuje subjektivně zabarvený popis 	<p><i>Komunikační a slohová výchova</i></p> <p>Charakteristika literárních postav</p> <p>Subjektivně zabarvený popis – líčení</p> <p>Výklad</p> <p>Výtah</p> <p>Úvaha</p> <p>Shrnutí o slohu</p>	<p>D, Z, F – odborné texty, využití ve výkladu,</p> <p>OSV (Poznávání lidí) – charakteristika literárních postav</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané) – literatura 19. stol., charakteristiky literárních postav, skupiny jazyků</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí) – líčení</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení) – charakteristika literární postavy, čtení s porozuměním, výtah, líčení, úvaha, tvůrčí psaní</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z textu odborné názvy domácího i cizího původu a rozčlení je na jednoslovné a sousloví ➤ odstraní opakování vztažných vět, nevhodná předložková spojení a upraví pořádek slov ➤ vypracuje výklad ➤ zpracuje výtah z určeného textu (využije citáty) ➤ nalezne v textu znaky typické pro úvahu ➤ rozliší úvahu a výklad ➤ nalezne a vytvoří hodnotící prostředky a obrazná vyjádření ➤ diskutuje na vybrané téma ➤ napíše úvahu na libovolné téma ➤ porovná základní styly podle funkce (prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký) a uvede příklady ➤ rozpozná základní styly podle formy (projevy mluvené a psané) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odliší spisovný a nespisovný jazykový projev (nářečí, 	<i>Jazyková výchova</i>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 	<p>obecnou češtinu), zdůvodní jejich užití</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využije Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovné češtiny i další jazykové příručky ➤ vysloví spisovně běžně užívaná cizí slova ➤ vytvoří spisovné tvary slov přejatých a cizích vlastních jmen ➤ použije vhodné tvary sloves ➤ převede slovesa z vidu dokonavého do nedokonavého a naopak ➤ rozliší všechny větné členy ➤ pochopí vztahy mezi několikanásobnými větnými členy ➤ nahradí větný člen vedlejší větou a naopak ➤ rozezná vzájemné vztahy mezi větami ➤ vytvoří různé druhy vět vedlejších a použije různé spojovací výrazy 	<p>Obecné výklady o českém jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovanské jazyky - útvary českého jazyka - jazyková kultura - obohacování slovní zásoby <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost a pravopis běžně užívaných cizích slov - skloňování jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - slovesa - slovesný vid - vidové dvojice <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba věty jednoduché - několikanásobné větné členy a poměry mezi nimi - čárka ve větě jednoduché (vsuvka, citoslovce, přístavek, Pk volný, oslovení, SVČ) - souvětí podřadné a souřadné - poměry mezi větami hlavními v souřadném spojení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává informace v různých typech katalogů, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší divadelní žánry (komedie, tragédie, drama) 	<p>Literární výchova</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
v knihovně i v dalších informačních zdrojích	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní pojmy novela, epitař, parodie, román, povídka, alegorie, balada ➤ vysvětlí smysl literárního díla ➤ zařadí známé literární autory do literárních směrů 14. – 19. stol. ➤ přiřadí k literárním žánrům jejich typické představitele ➤ zreprodukuje vhodné literární texty ➤ uvede do souvislosti historii a přečtené dílo ➤ posoudí umělecké dílo 	<p>Literární teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - divadlo v proměnách času <p>Humanismus a renesance</p> <ul style="list-style-type: none"> - W. Shakespeare - J. A. Komenský <p>Baroko – klasicismus</p> <p>Romantismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - K. H. Mácha, A. S. Puškám <p>Národní obrození a 1. pol. 19. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. K. Tyl, K. J. Erben, B. Němcová, K. H. Borovský <p>2. pol. 19. stol. (májovci, ručovci, lumírovci, realismus)</p> <ul style="list-style-type: none"> - J. Neruda, J. V. Sládek, J. Vrchlický 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Český jazyk a literatura**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ➤ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použije vhodné jazykové prostředky k vyjádření dějového napětí ➤ vytvoří text návazný a soudržný ➤ rozliší popis statický a dynamický ➤ vytvoří popis prostý, odborný a subjektivně zbarvený ➤ vyplní strukturovaný životopis ➤ vyhledá obraty a výrazy typické pro proslov ➤ vytvoří krátký proslov ➤ shrne publicistické útvary ➤ sestaví interview ➤ okomentuje nějakou událost ze třídy či školy ➤ nalezne v novinách a časopisech jednotlivé publicistické útvary ➤ napíše úřední dopis ➤ nalezne základní teze textu 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Vypravování</p> <p>Popis</p> <p>Životopis</p> <p>Proslov</p> <p>Diskuse</p> <p>Publicistické útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpravodajské útvary (zpráva, oznámení interview, inzerát) - úvahové útvary (úvodník, komentář) - přechodné útvary (reportáž, fejeton) <p>Úřední dopis</p> <p>Referát</p>	<p>HV – Osvobozené divadlo, divadla malých forem, písničkáři D – odraz historických událostí v literatuře</p> <p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Hodnoty, postoje, praktická etika) – životopis, diskuse, interview, proslov VDO (Občan, občanská společnost a stát) – proslov VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – literatura 20. stol. MuV (Lidské vztahy) – diskuse a její zásady MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu) – referát, kritické čtení, zpráva, interview, aspekty uměleckého díla, stavba lit. díla, I</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p>➤ připraví a s oporou o text přednese referát</p>			<p>filmové a divadelní zpracování lit. textu, tvůrčí psaní, tvorba třídního časopisu</p>
<p>➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p>➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p>➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p> <p>➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke</p>	<p>➤ najde rozdíly v textech z různých historických období</p> <p>➤ rozliší historismy, archaismy, neologismy</p> <p>➤ vysvětlí obsah složek jazykovědy</p> <p>➤ použije vhodně přízvuk slovní i větný</p> <p>➤ doloží v textu všechny způsoby obohacování slovní zásoby</p> <p>➤ rozpozná přenesená pojmenování</p> <p>➤ vyhledá ve slovníku význam základní a druhotný</p> <p>➤ použije samostatně Slovník cizích slov, encyklopedický slovník</p> <p>➤ zařadí slovesa do tříd</p> <p>➤ vytvoří správné tvary sloves</p> <p>➤ vytvoří věty se správným pořádkem slov</p> <p>➤ rozliší vztahy mezi větami ve složitém souvětí</p>	<p>Jazyková výchova</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost hlásek i hláskových skupin - přízvuk slovní i větný - intonace - pauzy a frázování - melodie věty <p>Slovní zásoba a význam slova</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj slovní zásoby - odborné názvy - sousloví - metafora, metonymie <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesa - slovesné třídy a vzory <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - poměr mezi vedlejšími větami - složité souvětí 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje v písemném projevu pravopis syntaktický v souvětí 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje významné osobnosti českého divadelnictví ➤ popíše strukturu a jazyk literárního díla ➤ porovná základní literární směry 20. stol. ➤ zařadí významné představitele české a světové literatury do daného období ➤ posoudí umělecká díla ➤ vyhledá informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích ➤ rozliší literaturu podle žánrů ➤ vytvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů lit. teorie 	<p>Literární výchova</p> <p>Literární teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompozice lit. příběhu - námět a téma díla - lit. hrdina - literatura umělecká a věcná <p>Literatura 1. pol. 20. stol. (meziválečná literatura, odraz války v literárních textech)</p> <ul style="list-style-type: none"> - K. Čapek - Osvobozené divadlo - E. M. Remarque - J. Wolker <p>Literatura 2. pol. 20. stol. (oficiální, exilová a samizdatová literatura, moderní román)</p> <ul style="list-style-type: none"> - B. Hrabal, J. Škvorecký - J. Suchý (Semafor) - J. Seifert - O. Pavel <p>Současná literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - M. Viewegh 	

5.1.2 Anglický jazyk

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí. Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 1. stupni školy

Anglický jazyk je jedním z nejrozšířenějších světových jazyků. Promítá se do každodenního života dětí. Setkávají se s ním prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu, při práci s počítačem.

Výuka na 1. stupni je zaměřena na získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, na získání schopnosti číst s porozuměním přiměřeně náročné texty v tomto cizím jazyce, na nácvik porozumění přiměřeně jazykově, obsahově i rozsahem náročnému mluvenému projevu a na osvojení základních jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití komunikace v cizím jazyce.

Vzdělávání v Anglickém jazyce na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Žák představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví – li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Tematické oblasti vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické oblasti: *Řečové dovednosti, Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním a Psaní.*

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí,.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální rozvoj - Poznávání lidí, Komunikace, Kooperace a kompetice

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova - Kulturní diference, Multikulturalita

Mediální výchova – stavba a tvorba mediálního sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

3. ročník: 3 hodiny

4. ročník: 3 hodiny

5. ročník: 3 hodiny

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, občas v učebně PC a interaktivní učebně. Při výuce používáme výukové programy na PC, časopisy, knihy a video. Využíváme zejména komunikační techniky verbální i neverbální, práce motivační, monologické, demonstrační, problémové, samostatnou práci (s knihou), tvůrčí práci – web, hru, dramatickou výchovu, komunitní kruh. Pro výuku anglického jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny v závislosti na počtu žáků a organizaci výuky. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity např. soutěže.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni školy

Osvojování Anglického jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, mluvení a dovednosti psaní.

Ve výuce se snažíme u žáků vyvolávat zájem o cizí jazyk a utvářet pozitivní vztah k tomuto předmětu, umožňujeme osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopnosti číst s porozuměním, číst přiměřené texty v daném jazyce, porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací, práci s informacemi, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt, toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a národnostních skupin.

Vzdělávání v Anglickém jazyce na 2. stupni předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky). Žák rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají. Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk na 2. stupni navazujeme na dosažené výsledky v předcházejících ročnících, prohlubujeme a zdokonalujeme znalosti ve všech oblastech.

Tematické oblasti vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: *Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním a Psaní.*

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušné jazykové oblasti.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy, Poznávání lidí, Komunikace, Kooperace a kompetice, Sebepoznání a sebepojetí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Multikulturalita, Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 3 hodiny

7. ročník: 3 hodiny

8. ročník: 3 hodiny

9. ročník: 3 hodiny

Výuka probíhá většinou v jazykové učebně, občas v učebně PC a interaktivní učebně. Při výuce používáme internet, výukové programy na PC, časopisy, knihy, TV a video. Využíváme zejména komunikační techniky verbální i neverbální, práce motivační, monologické, demonstrační, problémové, samostatná práci (s knihou), tvůrčí práci – web, hru,

dramatickou výchovu, komunitní kruh. Ve výuce zařazujeme náročnější metody práce, např. tvorbu krátkodobých nebo dlouhodobých, individuálních nebo skupinových projektů. Pro výuku anglického jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny v závislosti na počtu žáků a organizaci výuky. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity např. soutěže.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 1. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k učení a vede je k poznávání smyslu a cíle učení,
- připravuje žáky na celoživotní učení,
- klade důraz na zdokonalování schopnosti čtení, práce s textem,
- snaží se, aby teorie byla úzce spjata s praxí,
- podněcuje žáky ke kritickému sebehodnocení, k posouzení vlastního pokroku,
- učí žáky pracovat s chybou,
- zapojuje žáky do různých jazykových soutěží v rámci školy.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky ke zdokonalení práce s informacemi ze všech možných zdrojů,
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů,
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své názory logicky, výstižně v písemném i ústním projevu,
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a porozumění různým typům textů, záznamů a materiálů.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- do výuky zařazuje týmovou práci žáků,
- využívá metod dramatické výchovy.

Kompetence občanské

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost respektovat přesvědčení a kultury druhých lidí,
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- učí žáky, aby respektovali, vážili si a chránili naše kulturní tradice a historické dědictví.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k práci podle slovního návodu a předlohy.

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací o školních pomůckách, nábytku, zvířatech, lidském těle, rodině, oblečení, jídle atd.; k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce např. efektivním využitím překladačů a jiných jazykových digitálních nástrojů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 2. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- upřednostňuje pestrost aktivit, které vycházejí z tvořivého vyučování,
- využívá vhodných metod vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení a povzbuzuje žáky,
- zařazuje využívání výpočetní techniky,
- motivuje žáky k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje žáky ve vyvozování samostatného závěru při plnění úkolů,
- umožňuje žákům různé způsoby řešení daného úkolu,
- zařazuje projektovou práci,
- rozvíjí u žáků schopnost plánování a spolupráce.

Kompetence komunikativní

Učitel

- motivuje žáky k vlastnímu vyjadřování se v angličtině,
- zařazuje úkoly, při kterých žáci spolupracují,
- podporuje kooperativní myšlení žáků,
- vytváří žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů,
- podporuje žáky ve využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- navozuje situace, ve kterých žáci ukazují své zkušenosti se světem a se sebou samým,
- posiluje u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vedeme je k respektování druhých,
- dbá u žáků na dodržování pravidel slušného chování,
- respektuje a povzbuzuje žáky s poruchami učení,
- uplatňuje individuální přístup k žákům.

Kompetence občanské

Učitel

- nabízí žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjí dovednost podřizovat se pravidlům,
- upevňuje u žáků pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti,
- organizuje zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu,
- podporuje účast žáků na kulturních akcích a soutěžích,
- seznamuje žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporuje jejich vztah k vlastní zemi.

Kompetence pracovní

Učitel

- zařazuje projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost,
- podporuje žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností při rozhodování se o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby např. výukové programy, online testové aplikace, překladače, atd.; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací o anglicky mluvících zemích, zdraví a bezpečnosti, životním prostředí, sportu, stravování, atd.,
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce užitím překladače a jiných online platforem
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk, který je realizován v 3. – 5. ročníku na 1. stupni a v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zopakuje, vysloví správně slovo, jednoduchou větu s pomocí učitele ➤ splní jednoduchý pokyn učitele ➤ reaguje na pokyn učitele verbálně či neverbálně ➤ rozliší oznamovací a tázací větu ➤ přiřadí ke slovu správný význam ➤ přeloží slova ➤ porozumí obsahu jednoduché konverzace ➤ pomalu a pečlivě vyslovuje správné tvary slov ➤ vybere z nabídky vhodné slovo do věty ➤ přiřadí jednoduchý fonetický přepis slova k jeho psané podobě a naopak 	<p>Řečové dovednosti</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní fonetické znaky (pasivně) - výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickým okruhům - čísla 1 – 20 <p>Tematické okruhy</p> <p>Škola</p> <ul style="list-style-type: none"> - barvy - školní potřeby - nábytek <p>Rodina, bydliště</p> <ul style="list-style-type: none"> - domácí zvířecí mazlíčci - části hlavy a obličeje 	<p>M – čísla VV – barvy HV – písně</p> <p>OSV (Poznávání lidí, Kooperace a kompetice) vzájemné poznávání se, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, rozvoj dovedností pro vzájemnou spolupráci VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-získávání poznatků o anglicky mluvících zemích, seznamování se s jejich tradicemi a zvyky) MuV (Multikulturalita) význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ➤ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy ➤ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přeloží věty v jednoduchém rozhovoru ➤ dodrží slovosled ve větě ➤ opíše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy ➤ zopakuje slova, se kterými se ve výuce seznámil ➤ použije nová slovní spojení se kterými se setkal v průběhu výuky 	<ul style="list-style-type: none"> - členové rodiny - přídavná jména vyjadřující nálady a pocity - přídavná jména vyjadřující velikost a barvu (big x little, long, short, dark, blond ...) - množné číslo - jednoduchý popis členů rodiny Kalendářní rok - Svátky v Británii a USA Mluvnice - sloveso „to be“ - sloveso „have got“ - pořádek slov ve větě - otázka Can I borrow ...? 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zopakuje vyslechnuté slovo, jednoduchou větu po učiteli ➤ reaguje na pokyny učitele verbálně i neverbálně ➤ přiřadí český výraz k anglickému a naopak ➤ přeloží základní slova, jednoduché věty za podpory učitele, později samostatně ➤ nakreslí a předvede slovo/význam věty pantomimicky ➤ využívá dle potřeby slovník ➤ reprodukuje obsah jednoduché konverzace z poslechu vlastními slovy ➤ přeloží jednoduché věty z poslechu ➤ rozpozná známá slova a slovní spojení spojené 	<p><i>Poslech s porozuměním</i> <i>Mluvení</i> <i>Čtení s porozuměním</i> <i>Psaní</i></p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní fonetické znaky (pasivně) - výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickým okruhům - práce se slovníkem <p>Tematické okruhy Lidské tělo</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní části lidského těla - pokyny clap, wave, kick, stamp 	<p>ČJ – popis těla, předmětu VV – lidské tělo HV - písně ČaS – lidské tělo VV – výtvarné vyjádření skutečnosti (hračka)</p> <p>OSV (Poznávání lidí, Komunikace, Kooperace a kompetice)-vnímání odlišností, schopnost spolupráce, dovednost vedení smysluplného rozhovoru MuV (Multikulturalita) význam užívání jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání EV (Ekosystémy) – vztah člověka k přírodě, výskyt určitých živočichů v charakteristickém prostředí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>➤ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p> <p>➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>➤ vyplní osobní údaje do formuláře</p> <p>➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho</p>	<p>s probíraným tematickým okruhem</p> <p>➤ chápe význam slov, slovních spojení a jednoduchých vět souvisejícím s probíraným tematickým okruhem</p> <p>➤ porozumí tématu (obsahu) jednoduchého krátkého textu</p> <p>➤ přečte správně jednoduchou větu, otázku (melodie, intonace)</p> <p>➤ vyhledá určenou informaci v jednoduchém textu</p> <p>➤ pojmenuje obrazový materiál</p> <p>➤ přiřadí k obrázkům vhodná slova, věty</p> <p>➤ tvoří jednoduché otázky, odpovědi</p> <p>➤ píše formálně správně jednoduché věty, vlastní jména</p> <p>➤ sestaví krátký text, sdělení</p> <p>➤ vyplní jméno a příjmení, datum narození do jednoduchého formuláře</p>	<p>Oblékání</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblečení - slovesné tvary oblékni x svlékni <p>Jídlo, nákupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - jídla, nápoje - citoslovce vyjadřující pocity libosti a nelibosti <p>Příroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvířata v ZOO - světadíly <p>Volný čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - hračky - osobní věci <p>Kalendářní rok</p> <ul style="list-style-type: none"> - roční období - měsíce - dny v týdnu <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - sloveso „to be“ (včetně krátkých forem), otázky a záporné tvary - sloveso „to have got“ (včetně 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí pozdraví a rozloučí se</p>	<p>➤ položí jednoduchou otázku související s osvojovaným tématem</p> <p>➤ odpoví na jednoduchou otázku související s osvojovaným tématem</p> <p>➤ sdělí s pomocí učitele základní informace související s osvojovaným tématem a předá je spolužákům</p> <p>➤ použije vhodnou formu pozdravu</p> <p>➤ zapojí se do jednoduché konverzace</p>	<p>krátkých tvarů), otázky a záporné tvary</p> <p>- předložky in, on under, by, ...</p> <p>- otázka Whose ... is it / are they?</p> <p>- otázka Do you like ...?</p>	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele ➤ zopakuje vyslechnuté slovo/větu po učiteli/nahrávce ➤ reaguje adekvátně na pokyny učitele verbálně i neverbálně ➤ přiřadí český výraz k anglickému a naopak ➤ přeloží slova související s osvojovaným tématem a použije je ke tvoření jednoduchých vět ➤ přeloží věty související s osvojovaným tématem ➤ využívá dle potřeby slovník ➤ nakreslí a předvede slovo/význam věty pantomimicky ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu ➤ rozezná ve slově hlavní přízvuk 	<p>Poslech s porozuměním Mluvení Čtení s porozuměním Psaní Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - mírně pokročilé fonetické znaky (pasivně) - výslovnostní návyky - rozdíly mezi zvukovou a grafickou podobou slov <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickým okruhům - čísla 0 – 100 - práce se slovníkem <p>Tematické okruhy Škola</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyučovací předměty 	<p>M – čísla 0 – 100, vzájemná orientace předmětů v prostoru TV – orientace v prostoru ČJ – dopis, pohlednice, popis osoby, popis místnosti</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice) - vzájemné poznávání se ve skupině, cvičení pozorování a emfatického a aktivního naslouchání, verbální i neverbální dovednosti, rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) - život dětí ve Velké Británii, jejich denní povinnosti, zájmy, škola MuV (Multikulturalita) – význam užívání jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání MeV (Stavba mediálního sdělení, Tvorba mediálního sdělení)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ➤ vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší slova s různou výslovností ➤ porozumí obsahu jednoduché konverzace ➤ přeloží jednoduché věty z poslechu ➤ přečte text s porozuměním ➤ přečte správně jednoduchou větu, otázku (melodie, intonace) ➤ rozumí obsahu jednoduchého textu ➤ pracuje s jednoduchými texty ➤ vyhledá potřebnou informaci ➤ přeloží jednoduché návodné otázky ➤ tvoří odpovědi ➤ tvoří formálně správně věty přiměřené náročnosti ➤ sestaví krátký text související s osvojovaným tématem ➤ napíše krátkou zprávu na pohlednici ➤ přeloží základní údaje z formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> - tradice školství ve Velké Británii Denní povinnosti a volný čas - denní povinnosti - volnočasové aktivity Domov - místnosti v bytě či domě, nábytek - důležité budovy a jiná místa v okolí bydliště - způsoby bydlení ve Velké Británii Rodina - popis osoby - domácí práce Kalendářní rok - hodiny - dny v týdnu Dopravní prostředky - osobní - hromadné Povolání - zaměstnání 	<p>využití vědomostí o stavbě a volbě výrazových prostředků při psaní dopisů či pohlednic</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí pozdraví a rozloučí se 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní osobní údaje do jednoduchého formuláře ➤ položí otázku související s osvojovaným tématem ➤ odpoví na otázku související s osvojovaným tématem ➤ reaguje přiměřeně na otázky ➤ ústně předá základní informace o sobě, své rodině a škole ➤ jednoduše popíše svůj denní režim a aktivity ve volném čase ➤ jednoduše popíše dům nebo byt, ve kterém žije ➤ popíše různé osoby ➤ použije vhodnou formu pozdravu ➤ zapojí se do jednoduché konverzace ➤ konverzuje ve skupině ➤ dodržuje pravidla konverzace 	<ul style="list-style-type: none"> - pracoviště Počasí - na jaře a v létě - na podzim a v zimě Mluvnice - neurčitý a určitý člen „a/an x the“ - množné číslo pravidelných a nepravidelných podstatných jmen - sloveso „to be“ (včetně krátkých forem), otázky a záporné tvary - sloveso „to have got“ (včetně krátkých tvarů), otázky a záporné tvary - vazba This is x These are - vazba There is x There are ve spojení s předložkami in, on, under - předložky místa (behind, next to, in front of, opposite, between) - způsobová slovesa can x must - přítomný čas prostý - přítomný průběhový čas 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v jednoduchém autentickém materiálu identifikuje základní informace ➤ při vyhledávání nových neznámých slovíček a slovních spojení využívá obrázků a jiných grafických předloh ➤ využívá slovník ➤ při práci s krátkým a jednoduchým textem nalezne podstatnou informaci ➤ porozumí základním informacím v jednoduchém textu s vizuální podporou v učebnici ➤ porozumí informaci z části rozfázovaného poslechu ➤ porozumí nahrávce jednoduchého dialogu nebo monologu, který obsahuje známou slovní zásobu 	<p><i>Poslech s porozuměním</i> <i>Mluvení</i> <i>Čtení s porozuměním</i> <i>Psaní</i></p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokročilé fonetické znaky (pasivně) - výslovnostní návyky - základní pravidla výslovnosti větých celků - psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickým okruhům - práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - volný čas - škola 	<p>ČJ – popis osoby ČJ – dopis a jeho součásti P – zoologie obratlovců VkZ– hygiena, zdraví, péče o tělo Z – základní informace o Velké Británii a USA</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy, Poznávání lidí) - vzájemné poznávání se, empatie, respektování</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) -zvyky a tradice angl. mluv. zemí</p> <p>MuV (Multikulturalita, Kulturní diference) – respektování zvláštností cizinců, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá slovník ➤ porozumí s podporou učitele obsahu jednoduché promluvy či konverzace ➤ projeví verbálně zájem o získání základních informací ➤ reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ stručně popíše, s využitím osvojené slovní zásoby, svůj denní režim ➤ stručně sdělí co dělal o víkendu ➤ stručně popíše vzhled věci, zvířete, člověka a místa ➤ ústně předá základní informace o sobě, své rodině a škole a dalších osvojovaných tématech ➤ porozumí s podporou učitele jednoduchému příběhu ➤ napíše několik jednoduchých vět o sobě a své rodině, způsobu trávení volného času a dalších osvojovaných tématech 	<ul style="list-style-type: none"> - nákupy a móda - péče o zdraví - příroda a město - moderní technologie a média <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - člen určitý a neurčitý - počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“ - přídavná jména a příslovce - zájmena v pozici předmětu - řadové číslovky - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý - minulý čas prostý vybraných nepravidelných sloves - vyjádření budoucnosti pomocí „will“ 	<p>MeV (stavba a tvorba mediálního sdělení) – omluvenka, žádost</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
 Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení	➤ reaguje na jednoduchý dopis nebo zprávu		

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v novém krátkém textu vyhledá a přeloží význam nových slov a slovních spojení za pomoci slovníku ➤ vyhledá v jednoduchém textu podstatnou informaci a specifickou informaci ➤ porozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu s obrázky ➤ využívá dle potřeby slovník cizích slov ➤ při práci s krátkým a jednoduchým textem vyhledá podstatnou informaci ➤ přeloží s podporou slovníku základní informace v jednoduchém textu ➤ porozumí informaci z opakovaného jednoduchého poslechového textu ➤ porozumí nahrávce dialogu nebo monologu, který 	<p><i>Poslech s porozuměním</i> <i>Mluvení</i> <i>Čtení s porozuměním</i> <i>Psaní</i></p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokročilé fonetické znaky (aktivně) - výslovnostní návyky - fonetický přepis slov - pravopisné změny osvojených slov a tvarů - výslovnost obtížných hlásek - slovní a větný přízvuk <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickým okruhům - práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina - sport - volný čas 	<p>OSV (Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice) – empatie a pohled na svět očima druhého, vztahy mezi lidmi, komunikace v různých situacích, rozvoj individuálních dovedností pro vzájemnou spolupráci</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 	<ul style="list-style-type: none"> obsahuje známou slovní zásobu ➤ reprodukuje informaci s podporou učitele ➤ porozumí jednoduché konverzaci z učebnicové nahrávky s osvojenou slovní zásobou ➤ porozumí obsahu jednoduché konverzace mezi učitelem a žákem ➤ v pomalé promluvě zachytí nejpodstatnější informace ➤ jednoduše se zeptá na základní informace ➤ představí se ➤ uvede svůj věk ➤ sdělí, kde bydlí ➤ přiměřeně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ vyjmenuje činnosti, které provádí během dne s využitím osvojené slovní zásoby ➤ představí členy své rodiny a kamarády 	<ul style="list-style-type: none"> - reálie zemí příslušné jazykové oblasti - bydlení - příroda a město - cestování - nákupy a móda <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - člen určitý a neurčitý - stupňování přídavných jmen - vazba „like + -ing“ - minulý čas vybraných nepravidelných sloves - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“ - frekvenční příslovce a fráze - předložky místa a času 	<p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) – styl života v britských rodinách</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede jejich věk a povolání ➤ sdělí, kde bydlí, co dělají ➤ sdělí, co dělal o víkendu ➤ popíše sebe samého, vzhled věci, zvířete, člověka a místa ➤ popíše svou rodinu, školu a vyjádří se o dalších osvojovaných tématech ➤ sdělí základní osnovu jednoduchého příběhu ➤ napíše několik souvislých vět o sobě a své rodině, způsobu trávení volného času a dalších osvojovaných témat ➤ napíše kamarádovi jednoduchý e-mail o sobě a svých zálibách ➤ reaguje na jednoduchý dopis nebo zprávu 		<p>MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálního sdělení) – různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce</p>

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v jednoduchém autentickém materiálu vyhledá a přeloží význam slov a slovních spojení ➤ vyhledá v textu podstatnou informaci a specifickou informaci ➤ rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu ➤ využívá dle potřeby slovník ➤ vystihne hlavní myšlenky textu přiměřeného rozsahu, nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci ➤ nalezne v textu odpovědi na otázky ➤ rozumí základním informacím v jednoduchém textu s podporou slovníku 	<p>Poslech s porozuměním Mluvení Čtení s porozuměním Psaní</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokročilá pravidla výslovnosti větných celků - psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce - slovní a větný přízvuk - výslovnost všech hlásek a slovních spojení - pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickým okruhům - práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - cestování 	<p>ČJ - formální dopis P - lidské tělo, způsoby léčby, vhodný x nevhodný životní styl Z - Velká Británie D - historie Velké Británie</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané) – kořeny britské civilizace, klíčové mezníky britské historie MuV (Etnický původ, Multikulturalita) – rovnocennost všech etnických skupin a kultur, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování MeV (tvorba mediálního sdělení - inzerát) – výběr správných výrazových prostředků</p> <p>;</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích</p>	<p>➤ porozumí informaci z krátkého jednoduchého poslechového textu</p> <p>➤ porozumí nahrávce dialogu nebo monologu, který obsahuje známou slovní zásobu</p> <p>➤ s využitím upevněné slovní zásoby reprodukuje informaci</p> <p>➤ porozumí zřetelně vyslovované konverzaci z učebnicové nahrávky</p> <p>➤ rozumí obsahu konverzace mezi učitelem a žákem</p> <p>➤ zachytí nejpodstatnější informace</p> <p>➤ porozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma</p> <p>➤ porozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma</p> <p>➤ umí položit otázku tak, aby získal potřebné základní informace</p> <p>➤ správně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - volný čas - kultura - škola - volba povolání - rodina - stravovací návyky <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - člen určitý a neurčitý - neurčitá zájmena - přítomný čas prostý - minulý čas průběhový - vyjadřování modality pomocí „should/shouldn't“ - podmínkové věty - neurčitá příslovce - stupňování příslovcí - spojky „and, but, because, while, if“ - druhy vět podle postoje mluvčího 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sděluje základní informace o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ domluví v reálných situacích, např. v obchodě, na nádraží, na poště a v restauraci, u lékaře ➤ vypráví jednoduchý příběh s vizuální obrazovou podporou ➤ vyplní základní osobní údaje do jednoduchého formuláře ➤ napíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize ➤ napíše několik vět o sobě a své rodině, způsobu trávení volného času a dalších témat ➤ napíše krátký pozdrav ➤ reaguje na jednoduchý dopis nebo zprávu ➤ napíše žádost o práci 		

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <p>➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v autentickém materiálu vyhledá a přeloží význam slov a slovních spojení ➤ vyhledá, přeloží a reprodukuje podstatné informace a specifické informace z autentického materiálu ➤ rozumí informacím v jednoduchém každodenním autentickém textu ➤ pracuje s autentickými materiály pro vyhledávání a zpracovávání nových informací, např. s internetem, encyklopedií ➤ využívá dle potřeby slovník ➤ vystihne a reprodukuje hlavní myšlenky textu přiměřeného rozsahu, nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci 	<p><i>Poslech s porozuměním</i> <i>Mluvení</i> <i>Čtení s porozuměním</i> <i>Psaní</i></p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly ve výslovnosti Britské a Americké angličtiny - plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči - fonetická transkripce - pravidla interpunkce <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba k tematickým okruhům - práce se slovníkem <p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - volba povolání - nákupy a móda - pocity a nálady 	<p>P, Z – ekologie, globální problémy planety Země Z – Austrálie</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – změny v krajině dříve a dnes, vliv lidských aktivit na přírodu, možnosti ochrany přírody OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – co o sobě vím, můj vztah k jiným lidem, respektování, podpora, pomoc, rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci MuV (Lidské vztahy, Principy sociálního smíru a solidarity, Multikulturalita) – podílení se na spolupráci s jinými lidmi, význam mezilidských vztahů pro rozvoj osobnosti, cizí jazyk jako nástroj dorozumění</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá v textu odpovědi na otázky učitele a odpoví na ně ➤ rozumí informacím v jednoduchém textu ➤ rozumí podstatě písemného projevu na známé téma, které obsahuje neznámou slovní zásobu ➤ rozumí informaci z jednoduchého poslechového textu ➤ rozumí nahrávce dialogu nebo monologu, který obsahuje související slovní zásobu ➤ reprodukuje informaci ➤ rozumí konverzaci z učebnicové nahrávky ➤ zachytí a reprodukuje nejpodstatnější informace z konverzace či promluvy ➤ rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma ➤ rozumí zřetelnému projevu na běžné téma ➤ rozumí pomalu pronášenému projevu na specifické téma 	<ul style="list-style-type: none"> - volný čas - sport - kultura - společnost a její problémy - stravovací návyky - počasí - příroda a město - reálie zemí příslušných jazykových oblastí Mluvnice - člen určitý a neurčitý - pořadí rozvíjejících přídavných jmen - abstraktní podstatná jména - přítomný čas prostý a průběhový - předpřítomný čas s „for“ a „since“ - trpný rod - minulý čas prostý a průběhový - částice „too, enough“ - modální slovesa 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší formální a neformální promluvu či rozhovor slova a jednoduché fráze ➤ použije při konverzaci základní zdvořilostní obraty (oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ➤ zeptá se na potřebné základní informace ➤ adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech ➤ rozumí podstatě ústního projevu na známé téma, které obsahuje neznámou slovní zásobu ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost 		

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>věci ze svého každodenního života</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ➤ vyplní základní osobní údaje do formuláře ➤ sestaví souvislý, přiměřeně dlouhý text na známá témata ➤ napíše jednoduchý text o sobě a své rodině ➤ napíše jednoduchý text na téma škola ➤ napíše jednoduchý text na téma volný čas ➤ napíše jednoduchý text na určené téma ➤ napíše dotaz nebo vzkaz ➤ reaguje na jednoduchý dopis nebo zprávu ➤ napíše žádost o podporu ekologického projektu 		

5.1.3 Německý jazyk

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Osvojování německého jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky). Žák představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví – li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Při výuce se snažíme u žáků vyvolávat zájem o cizí jazyk a utvářet pozitivní vztah k tomuto předmětu, umožňujeme osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopnosti číst s porozuměním, číst přiměřené texty v daném jazyce, porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací, práci s informacemi, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt, toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů a národnostních skupin.

Ve druhém vyučovacím cizím jazyce se snažíme pomocí moderní učebnice a nahrávky (s rodilými Němci) – Deutsch mit Max naučit žáky základům jazyka a konverzace.

Další cizí jazyk - Německý jazyk je zařazen do učebního plánu jako povinný vyučovací předmět od 7. do 9. ročníku. Vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a spolu s Ruským jazykem tvoří nabídku vzdělávání v Dalším cizím jazyce pro žáky školy.

Tematické oblasti vyučovacího předmětu:

Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním, Psaní

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: Domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok) svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných německých oblastí

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy, Komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy

Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

7. ročník: 2 hodiny

8. ročník: 2 hodiny

9. ročník: 2 hodiny

Předmět je posílen 2 hodinami z disponibilní časové dotace v každém ročníku (celkem 6 disponibilními hodinami).

Výuka probíhá většinou v jazykové učebně, občas v učebně PC a interaktivní učebně. Při výuce používáme internet, výukové programy na PC, časopisy, knihy, TV a video. Pro

výuku německého jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny v závislosti na počtu žáků a organizaci výuky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- upřednostňuje pestrost aktivit, které vycházejí z tvořivého vyučování,
- motivuje žáky k vyhledávání a třídění informací a porozumění cizímu jazyku,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení,
- zařazuje využívání výpočetní techniky,
- motivuje žáky k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky k vyvozování samostatného závěru při plnění úkolů,
- umožňuje žákům různé způsoby řešení daného úkolu,
- zařazuje do výuky projektovou práci,
- podporuje žáky v plánování a spolupráci.

Kompetence komunikativní

Učitel

- motivuje žáky k vlastnímu vyjadřování se v němčině,
- zařazuje úkoly, při kterých žáci spolupracují,
- podporuje kooperativní myšlení žáků,
- vytváří žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů,
- dbá, aby se žáci vyjadřovali celými větami,
- podporuje žáky ve využívání informačních a komunikačních prostředků při řešení úkolů.

Kompetence občanské

Učitel

- nabízí žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjí dovednost podřizovat se pravidlům,
- organizuje zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu,
- podporuje účast žáků na kulturních akcích a soutěžích,
- seznamuje žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporuje jejich vztah k vlastní zemi.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- navozuje situace, ve kterých žáci ukazují své zkušenosti se světem a se sebou samým,
- posiluje u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vede je k respektování druhých,
- dbá u žáků na dodržování pravidel slušného chování,
- respektuje a povzbuzuje žáky s poruchami učení,
- uplatňuje individuální přístup k žákům.

Kompetence pracovní

Učitel

- zařazuje projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost,
- motivuje žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností při rozhodování se o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk, který je realizován

v 7. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Německý jazyk (Další cizí jazyk)**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ naslouchá novému slovu (větě) a opakuje s co nejpřesnější výslovností, intonací a vázáním po učiteli ➤ reprodukuje slovo (větu) se správnou výslovností, intonací a přízvukem ➤ seznámí se s pravidly výslovnosti všech samohlásek a souhlásek ➤ rozvine plynulé čtení dostatečným procvičováním při domácí přípravě ➤ skládá jednoduché věty ➤ slovo (frázi) čte a píše správně ➤ přiřadí správný český výraz k německému a naopak ➤ rozdělí slova do skupin podle jejich významů ➤ určí význam jednotlivých slov v pokynu a překládá jej 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - krátké a dlouhé samohlásky - souhlásky na začátku, uprostřed a na konci slova - zdvojené samohlásky - slovní přízvuk - složená slova - větná intonace <p>Abeceda. Pozdravy. Dny v týdnu. Číslovky 0 – 20.Barvy.Jména.</p>	<p>VMEGS (Jsme Evropané) – cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MV – formování základů správného verbálního projevu – fonetika jako jeden z důležitých předpokladů komunikace</p> <p>MuV (kulturní diference) odlišnost jednotlivých německy mluvících zemí</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí) – životní styl jednotlivých zemí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odhadne význam pokynu i bez předchozí znalosti nových slov ➤ najde významové rozdíly mezi různými pokyny a reakcemi na ně ➤ sestaví do dvojice pokyn a reakci na něj a porovná s naučenými ➤ ví, jak pozdravit, představit se a rozloučit se ➤ rozlišuje uctivé a oficiální oslovení ➤ dokáže písemně napsat základní údaje o sobě ➤ vyplní jednoduchý dotazník 	<p>Ich heisse, ich wohne in</p> <ul style="list-style-type: none"> - představování se (dotazy a odpovědi, jak se kdo jmenuje, kde bydlí,...) - poděkování - tykání, vykání - vyprávění o sobě - písemné sdělení základních údajů o osobě <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1., 2.os. č. j. pravidelných sloves - slovosled oznamovací věty - sloveso sein - 3. os. mn. č. pravidel. sloves a slovesa sein - 1. os. č. j. mogen – ich mag - zápor nicht 	<p>MV –první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce</p> <p>OSV (sebepoznání a sebepojetí) – já a moje rodina, pozice mladého člověka v rodině – jeho seberealizace, mezilidské vztahy</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ představí své rodiče, sourozence a příbuzné ➤ dokáže vyjádřit příbuzenské vztahy ➤ zeptá se a odpoví, kdy se kdo narodil, kolik je mu let, kde bydlí ➤ vyhledá ve slovníku názvy povolání rodičů a dalších rodinných příslušníků ➤ představí rodinné příslušníky, jejich profesi a vzdělání ➤ vypráví o své rodině, místě, kde žije ➤ zeptá se a odpoví, odkud kdo je, kolik je mu let, jaký jazyk umí ➤ domluví se s kamarády, v kolik hodin a kde se sejdou ➤ používá časové údaje ➤ napíše kamarádovi jednoduchý e-mail o sobě a svých zálibách 	<ul style="list-style-type: none"> - ja – nein – otázky - 3. os. j. č. pravidel. sloves, sloves sein, mogen Meine Familie: <ul style="list-style-type: none"> - představení členů rodiny - další příbuzní - kdo kde studuje, kam chodí do školy - kdo kde pracuje Mluvnice: <ul style="list-style-type: none"> - zájmena mein, meine dein, deine - přídavné jméno v přísudku - vazba „von“ Wo und wann <ul style="list-style-type: none"> - odkud kdo je - kde kdo bydlí - kolik je komu let - který jazyk kdo zná a který se učí - předložka „in“ ve 3. pádě - počítání do 100 - základní matem. úkony - určování času - kalendářní rok - pojmenovat měsíce 	<p>OSV(sebezpoznání a sebepojetí)-tolerance, porozumění v rodině, v kolektivu vrstevníků, v širší společnosti</p> <p>MuV(Kulturní diference) – tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišných názorů, zájmů</p> <p>MV – vyprávění jako základ mediálního sdělení, zpracování</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte text tichým čtením s porozuměním i způsobem skenování textu ➤ rozezná v textu známá slova a fráze a určuje jejich význam ➤ odhadne význam slov (vět) bez předchozí znalosti nových slov ➤ přeloží text ➤ převypráví text svými slovy (v mateřském jazyce) ➤ odpoví na otázky k textu ➤ naslouchá, vyslovuje, přeríkává abecedu ➤ zeptá se, jak se co řekne německy ➤ rozliší písmena graficky i foneticky ➤ orientuje se v jednotlivých částech učebnice, pracovního sešitu a dvojjazyčného slovníku ➤ vyhledá potřebné slovo, prověří jeho správnost a přepisuje ➤ vysloví a přečte slovo foneticky správně podle daného předpisu 	<ul style="list-style-type: none"> - množné číslo některých podstatných jmen - předložka „im“ v časových údajích <p>Freunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis osoby - vyprávění o zájmech - čtení s porozuměním - vyprávění o kamarádovi <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - předložka „um“ v časových údajích - gern – am liebsten - nepřímý pořádek slov v oznamovací větě <p>Schule:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat školní věci - otázka „Wie heisst das auf Deutsch“ - popis předmětů - posouzení správnosti - příkaz <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určitý člen der, die, das - neurčitý člen - zápor kein - rozkazovací způsob 	<p>problému různým stylem – video, audio, prezentace v POWER POINTU</p> <p>MV – komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	➤ rozliší slovníkové zkratky a jejich význam	- určitý člen der, die, das	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Německý jazyk (Další cizí jazyk)**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <p>➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použije naučenou slovní zásobu a fráze ➤ zeptá se a odpoví, co kdo rád či nerad dělá ➤ vypráví o svém volném čase, zájmech ➤ plánuje činnost ve volném čase ➤ na základě poznaných pravidel slovosledu tvoří vlastní větu ➤ k údajům správně vyplní své osobní údaje ➤ dodrží formu psaní neformálního dopisu a pohledu (příteli, rodině) <p>➤ rozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma</p>	<p>Mein Hobby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis činností během týdne - co koho zajímá (nezajímá) - co se komu líbí (nelíbí) - telefonování: domluva, odmítnutí - E – mail, dopis - Odpověď na dopis - Vyprávění o koníčcích <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní gramatické struktury a typy vět - oznamovací věta-postavení sloves ve větě, tázací věty: zjišťovací, doplňovací - časování pravidelných sloves v přítomném čase - časování slovesa sein - předložka „am“ v časových údajích <p>Ich habe einen Computer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - telefonování - popis zvířat 	<p>VMEGS(Jsme Evropané) – komunikace mezi lidmi z různých zemí, účast v projektech, spolupráce</p> <p>OSV – využití volného času, koníček – správný krok ke zdravému formování osobnosti</p> <p>EV(Vztah člověka k prostředí) – zvířata, součást přírody, vztah k okolí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>týkajících se každodenních témat</p> <p>➤ rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<p>➤ stručně popíše vzhled zvířete</p> <p>➤ dokáže si telefonicky domluvit schůzku</p> <p>➤ vyhledává neznámé pojmy nejen ve slovníku, ale i v ostatních informačních zdrojích</p> <p>➤ vyjádří, co bude dělat o prázdninách</p> <p>➤ zeptá se na popis cesty</p> <p>➤ zdvořile požádá, poděkuje a omluví se</p> <p>➤ roztrídí informace z textu (postavy, místa, čas, myšlenky)</p> <p>➤ popíše text jednoduchými větami</p> <p>➤ prezentuje vlastní text ústně nebo písemně</p> <p>➤ využije správně princip uspořádání slov ve větě</p> <p>➤ uspořádá slova ve větě podle správného slovosledu</p>	<p>- záporná odpověď</p> <p>- psaní dopisu</p> <p>Mluvnice:</p> <p>- časování slovesa haben</p> <p>- 4.pád podst. jmen s neurčitým členem</p> <p>- časování dalších prav. sloves</p> <p>- zápor kein ve 4. pádě</p> <p>Ferien:</p> <p>- vyjádření cestovního přání</p> <p>- jednoduchý popis plánu</p> <p>- koupení jízdenky</p> <p>- údaje o ubytování</p> <p>- pozdrav z dovolené</p> <p>- opakování</p> <p>- údaje o osobě</p> <p>Mluvnice:</p> <p>- vazba „ich mochte“</p> <p>- předložka nach (reisen nach)</p> <p>- časování slovesa fahren</p> <p>- nepravidelná slovesa v přítomném čase,</p> <p>- slovesa s neodlučitelnou předponou</p> <p>- modální slovesa</p> <p>- perfektum důležitých sloves</p>	<p>MV – počítač(internet) jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka</p> <p>OSV – blahopřání, vztahy v rodině, vstřícnost, pochopení potřeb jiných, vzájemná pomoc</p> <p>VMEGS – cestování, vzájemná propojenost států EU</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>➤ rozliší kladnou větu, zápornou větu, otázku a pokyn</p> <p>➤ převede větu kladnou do otázky a záporu a naopak</p> <p>➤ použije základní interpunkci</p> <p>➤ dodrží pravidla psaní velkých písmen u všech podstatných jmen na jakékoli pozici ve větě</p> <p>➤ popíše místo svého bydliště</p> <p>➤ pravidelně opakuje slovní zásobu a fráze a používá je v konverzaci</p> <p>➤ aplikuje pravidla jednoduché komunikace v běžných situacích</p> <p>➤ použije správnou formu pozdravu</p> <p>➤ vypráví o své rodině, místě, kde žije</p>	<p>- zvrtná slovesa</p> <p>- skloňování podstatných jmen</p> <p>- skloňování osobních zájmen</p> <p>- skloňování a stupňování přídavných jmen – bez členu</p> <p>- příslovce místa a času</p> <p>- rozkazovací způsob, sl. vazby</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka: Souhlásky, samohlásky, zdvojené samohlásky, přízvuk slovní a větný, neznělé hlásky, koncovky, neznělé koncovky, větná intonace</p> <p>Bei uns:</p> <p>- popis místa, kde bydlím</p> <p>- rozhovory o bydlení</p> <p>- obec</p> <p>- vyjádření představ</p> <p>Mluvnice:</p> <p>- opakování časování sloves</p> <p>- časování nepravidelných sloves (přítomný čas)</p> <p>- slovesa s odlučitelnou předponou</p>	<p>MV – správné využití médií za účelem výběru důležité relevantní informace</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – zvyky a obyčeje v německy mluvících zemích, specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ požádá o pomoc v neznámém místě, městské dopravě ➤ vyhledává ve slovníku německé názvy dopravních prostředků ➤ jednoduše se domluví v reálných situacích, např. na nádraží, na poště, v restauraci 	<p>Wie komme ich?</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá orientace ve městě - rozhovory s reakcí na popis cesty - dopravní prostředky - globální porozumění základním nápisům ve městě - podání informace - vyjádření souhlasu, odmítnutí <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - předložka „in“ ve 3.pádě - vazba „es gibt“ - předložky se 3.pádem - osobní zájmena 	<p>VMEGS(Objevujeme Evropu a svět) – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích</p> <p>OSV(Mezilidské vztahy, Komunikace) – konverzace na dané téma (Sebepoznání a sebepojetí) – já jako zdroj informací o sobě</p> <p>MV – rozvoj komunikačních schopností při stylizaci mluveného i psaného textu</p>

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
 Vyučovací předmět: **Německý jazyk (Další cizí jazyk)**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše svůj denní režim ➤ vyjádří, co bude dělat o víkendu ➤ vyjádří zákaz, možnost, povinnost, nutnost ➤ vyjádří prosbu, dotaz, přání ➤ přečte text tichým čtením s porozuměním ➤ rozezná v textu známá slova a fráze a určí jejich význam ➤ převypráví text svými slovy(v mateřském jazyce) ➤ pro přesné pochopení najde významy neznámých slov ve slovníku ➤ odpovídá na otázky k textu ➤ rozhodne o větách k textu, zda jsou pravdivé, nepravdivé, zdůvodňuje svou odpověď ➤ určí obsahovou chybu ve cvičení vztahujícím se k textu ➤ vyhledá požadovanou informaci v textu, přestože 	<p>Mein Tag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění o průběhu dne, povinnostech, koníčcích, schopnostech, co se smí a nesmí - požádání o něco <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - některá způsobová slovesa - číslovky do 100 000 - časové údaje - zájmena 	<p>MuV – respektovat odlišnosti i práva jiných lidí, tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti jiných</p> <p>OSV – organizace vlastního času, zdravý životní styl v konfrontaci s konzumním způsobem života</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení – rozhovor, informace pro ostatní</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<p>nemusí rozumět každému slovu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá potřebné slovo ➤ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník ➤ vysloví a čte slovo foneticky správně podle daného předpisu ➤ rozliší slovníkové zkratky jejich význam ➤ svými slovy vypráví jednoduchý příběh ➤ aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech ➤ stručně popíše vzhled člověka ➤ jednoduše se domluví u lékaře ➤ používá naučenou slovní zásobu a fráze a na základě 	<p>Meine Woche:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informace o činnostech ve škole i mimo ni - porozumění číselným údajům - interview s osobností <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - další způsobová slovesa - předložka „in“ ve 4.pádě - zájmeno „man“ - další předložky <p>Was tut dir weh?</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření bolesti - popis problémů - rozhovor u lékaře - lidské tělo - zdraví 	<p>OSV – organizace vlastního času, zdravý životní styl v konfrontaci s konzumním způsobem života</p> <p>OSV – zvládnutí vlastního chování, řešení různých situací (bolest, nemoc, pomoc druhým)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše informace vlastními slovy ➤ shrne odstavec v cizím jazyce ➤ prezentuje vlastní text ústně nebo písemně ➤ dovede popsat průběh počasí ➤ vyjmenuje roční období ➤ blahopřeje k životním událostem, k svátkům v ústní i písemné formě ➤ sestaví jednoduchý popis události ➤ zeptá se a odpoví, co kdo rád či nerad dělá, čím chce či nechce být ➤ správně užívá názvy profesí ➤ vyhledává neznámé pojmy nejen ve slovníku, ale i v ostatních informačních zdrojích 	<p>Oh, das Wetter heute:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika počasí - roční období - Vánoce, Velikonoce - popis oblečení - blahopřání v ústní i písemné formě - jednoduchý popis události <p>Der Beruf:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čím kdo chce (nechce) být? - Čím se kdo chce (nechce) stát? - Jaké povolání kdo má? - Co koho zajímá (nezajímá)? - Co se komu líbí (nelíbí)? <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - préteritum některých modálních sloves - plural - zájmena osobní a přivlastňovací <p>Wieder Ferien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plány na dovolenou 	<p>VMEGS – život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pravidelně opakuje slovní zásobu a fráze a používá je v konverzaci ➤ naslouchá jednoduché konverzaci a zapojí se ➤ aplikuje pravidla jednoduché komunikace v běžných situacích použije správnou formu pozdravu (v ústní podobě) ➤ určí správně princip uspořádání slov ve větě ➤ uspořádá slova ve větě podle správného slovosledu ➤ rozliší kladnou větu, zápornou větu, otázku a pokyn ➤ převede větu kladnou do otázky a záporu a naopak ➤ použije základní interpunkci ➤ při tvorbě věty aplikuje správně již naučená i nová gramatická pravidla 	<ul style="list-style-type: none"> - popis oblíbených činností o prázdninách - obsah cestovního zavazadla - vyjádřit, co se mi líbí, nelíbí, co mě baví - Realie Německa <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přídavná jména a příslovce (stupňování) - zeměpisné názvy - příslovce místa a času - rozkazovací způsob - slovesné vazby 	

5.1.4 Ruský jazyk

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka ruského jazyka, jako jednoho ze slovanských jazyků a tedy blízkce příbuzného mateřskému jazyku, přispívá k dalšímu rozvíjení komunikativních kompetencí žáků. Postupné osvojení ruského jazyka umožňuje žákům obeznámit se s reáliemi rusky hovořících zemí a s ruskou a zčásti i se světovou kulturou. Zásadní význam má orientace výuky ruského jazyka na současnou živou ruštinu.

Při výuce ruského jazyka vytváříme pro žáky předpoklady k rozvíjení učebních dovedností vedoucích k samostatnému učení – k dovednosti pracovat s gramatickými přehledy, s neznámým textem, se slovníky, odhadovat smysl neznámých slov aj. Výuka probíhá podle moderního učebnicového souboru Радуга по-новому.

Vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky). Žák představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví – li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Další cizí jazyk - Ruský jazyk je zařazen do učebního plánu jako povinný vyučovací předmět od 7. do 9. ročníku. Vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a spolu s Německým jazykem tvoří nabídku vzdělávání v Další cizím jazyce pro žáky školy.

Tematické oblasti vyučovacího předmětu:

Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním, Psaní.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: Domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok) svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných ruských oblastí.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání. Sebepoznání a sebepojetí. Poznávání lidí. Komunikace.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá.

Objevujeme Evropu a svět. Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference. Lidské vztahy. Multikulturalita

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

7. ročník: 2 hodiny

8. ročník: 2 hodiny

9. ročník: 2 hodiny

Předmět je posílen 2 hodinami z disponibilní časové dotace v každém ročníku (celkem 6 hodinami disponibilní dotace).

Výuka probíhá v běžné třídě s využitím interaktivní nebo PC učebny. Při výuce používáme výukové programy na PC, časopisy, knihy, internet a video. Pro výuku ruského jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny v závislosti na počtu žáků a organizaci výuky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- využívá efektivní metody a formy práce motivujících žáky ke studiu cizího jazyka,

- zajistí pro výuku cizího jazyka odbornou literaturu a seznamuje žáky s různými informačními zdroji,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu vzhledem k individuálním schopnostem každého žáka,
- využívá mezipředmětových vztahů a projektového vyučování,
- efektivně pracuje ve výuce s multimediální technikou.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vytváří podmínky pro samostatnou práci žáků, zadává úkoly, pozoruje a usměrňuje činnost žáků vzhledem k jejich schopnostem,
- vede žáky k správnému způsobu řešení problému, překonávání překážek a umožňuje různé způsoby řešení,
- zařazuje do výuky práci se slovníky a dalšími informačními zdroji,
- umožňuje žákům vystupovat a obhajovat své názory před třídou, podněcuje diskuzi,
- vede žáky k toleranci vůči jiným lidem.

Kompetence komunikativní

Učitel

- motivuje žáky k vlastnímu vyjadřování se v ruštině,
- vede žáky při čteném nebo mluveném textu k správné výslovnosti a intonaci,
- vybírá texty přiměřené schopnostem žáků, pracuje s chybou,
- procvičuje orientaci v textu mluveného rodilým mluvčím,
- prohlubuje slovní zásobu a používání frází běžného života,
- vytváří žákům prostředí pro zapojení se do diskuse a obhájení svých názorů,
- dbá, aby se žáci vyjadřovali celými větami,
- podporuje žáky ve využívání informačních a komunikačních prostředků při řešení úkolů.

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky s kulturou a životem v cizích zemích a podporuje jejich vztah k vlastní zemi,
- podporuje účast a zapojení žáků na kulturních akcích a soutěžích,
- nabízí žákům dostatek příležitostí pro účast ve hře a rozvíjí dovednost podřizovat se pravidlům,
- organizuje zadávání úkolů způsobem, aby se všichni žáci podíleli na řešení společného úkolu,
- vede k toleranci, empatii.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příjemné pracovní prostředí,
- posiluje u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vede je k respektování druhých,
- chválí žáky za sebemenší pokrok, povzbuzuje, motivuje k učení,
- dbá u žáků na dodržování pravidel slušného chování,
- dokáže sám přiznat chybu,
- vede k hodnocení a sebehodnocení žáků,
- uplatňuje individuální přístup k žákům.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k zdokonalování mluveného a psaného projevu,

- zařazuje projekty, na kterých žáci průběžně pracují a nesou za ně odpovědnost,
- motivuje žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností při rozhodování se o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Ruský jazyk, který je realizován v 7. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Ruský jazyk (Další cizí jazyk)**

Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ naslouchá novému slovu (větě) a opakuje s co nejpřesnější výslovností, intonací a vázáním ➤ rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky ➤ reprodukuje slovo(větu) se správnou výslovností a intonací ➤ orientuje se v psané podobě písmen azbuky ➤ skládá jednoduché(záporné) věty <ul style="list-style-type: none"> ➤ ví, jak pozdravit, představit se a rozloučit se ➤ rozlišuje uctivé a oficiální oslovení 	<p>Как тебя зовут? Řečové intence a situace: Jak se představíte? Jak se kdo jmenuje? Kdo to je?</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka: - základní poučení o přízvuku - rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - psaní písmen</p> <p>Mluvnice: Věty typu: Кто это? Это моя мама. Это не Ян, а Якуб.</p> <p>Познакомьтесь? Řečové intence a situace: Jak pozdravíte při setkání a při loučení? Jak představíte kamaráda (kamarádku)?</p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání. Mezilidské vztahy. Komunikace.</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>Zvuková a grafická stránka jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyblivý přízvuk - intonace oznamovacích a tázacích vět - azbuka - funkce jotovaných písmen - psaní „не“ u sloves - pravopis jmen příslušníků národů <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. pád číslovek 11–20 - spojení два (три четыре) часа, года...пять...часов лет - časování sloves жить, знать, говорить v přítomném čase 	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Ruský jazyk (Další cizí jazyk)**

Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá jednoduché fráze při telefonickém kontaktu ➤ rozlišuje tykání a vykání ➤ požádá o informaci ➤ zeptá se, jak se co řekne rusky ➤ rozlišuje čtení přízvučných a nepřízvučných slabik ➤ při rozhovoru používá správné slovesné tvary a intonaci 	<p>У ДИМЫ В ГОСТЯХ?</p> <p>Řečové intence a situace: Jak kdo telefonuje? Jak kdo překonává jazykové obtíže? Jak se co řekne rusky? Příroda. Zvířata.</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nepřízvučné o, a - pohyblivý přízvuk sloves учить, посмотреть - intonace zvolacích vět - porovnání intonace oznamovacích a tázacích vět - souhrnné opakování azbuky <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. pád číslovek 30–90 a 100–900 - podstatná jména po číslovkách - podstatná jména (брат, мама) v 1.-3. pádě jednotného čísla 	<p>MuV-Kulturní diference.Lidské vztahy.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ představí své rodiče, sourozence a příbuzné ➤ zeptá se a odpoví, kdy se kdo narodil, kolik je mu let, kde bydlí ➤ vyhledává ve slovníku ruské názvy povolání rodičů a dalších rodinných příslušníků, dopravních prostředků ➤ dokáže vyjádřit příbuzenské vztahy ➤ vyplní jednoduchý dotazník ➤ představí rodinné příslušníky, jejich profesi a vzdělání ➤ vypráví o své rodině, místě, kde žije ➤ vyhledává v textu ruské ekvivalenty vět 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní zájmena v 1. -3. pádě - časování sloves звонить, быть, учить, посмотреть <p>Наша семья? Řečové intence a situace: Kdo jsou členové vaší rodiny? Jaké máte další příbuzné? Máte sourozence? Rodina. Kdo kde studuje, kdo chodí do školy? Kdo kde pracuje? Obec. Dopravní prostředky.</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny intonace otázek podle jejich smyslu - pohyblivý přízvuk slovesa учиться <p>Mluvnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4 <p>Věty typu: Папа - врач. Он врач. Вěty typu: У тебя есть брат?</p>	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>➤ reprodukuje ruský text ústně a písemně co nejpřesněji v českém jazyce</p>	<p>У меня есть брат. У меня нет брата. - osobní zájmena v 1.-3. pádě - přivlastňovací zájmena v 1. pádě jednotného a množného čísla</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka(opakování): - pohyblivý přízvuk sloves</p> <p>Mluvnice: - podstatná jména - osobní a přivlastňovací zájmena - časování sloves работать, учиться</p>	

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Ruský jazyk (Další cizí jazyk)**

Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se a odpoví, co kdo rád či nerad dělá, čím chce či nechce být ➤ popíše jak kdo vypadá, komu je kdo podobný ➤ vyhledává neznámé pojmy nejen ve slovníku, ale i v ostatních informačních zdrojích ➤ správně užívá názvy profesí mužů a žen 	<p>Профессия. Интервью. Čím kdo chce (nechce) být? Čím se kdo chce (nechce) stát? Jaké povolání kdo má? Co koho zajímá(nezajímá)? Co se komu líbí(nelíbí)? Тěло. Здраві. Ёідо.</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost де, те, не v přejatých slovech - intonace otázek <p>Mluvnice: Věty typu: Папа работает врачом.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7. pád j. č. vybraných podstatných jmen - názvy profesí mužů a žen - 4. pád osobních zájmen - časování slovesa хотеть - rozlišování slovesných tvarů нравиться, интересуется, интересуют 	<p>MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ptá se a odpovídá na otázky kdo koho má rád, co kdo rád dělá ➤ plánuje činnost ve volném čase ➤ pozve ke společné činnosti ➤ přijme pozvání či odmítne s omluvou ➤ požádá o pomoc v neznámém místě, městské dopravě ➤ pojmenuje některé hudební nástroje, sporty, literární žánry ➤ vypráví o svém volném čase, zájmech ➤ vyplní jednoduchou anketu 	<p>Свободное время. Так когда же мы встретимся? Kdo má koho (co) rád? Co kdo dělá ve volném čase? Jak někoho pozvat? Jak přijmout a jak odmítnout pozvání? Nákupy. Oblékání.</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka: Opakování: - výslovnost nepřízvučných samohlásek - výslovnost tvrdého л a měkkého л</p> <p>Mluvnice: - I. a II. časování sloves typů читать, жить, говорить, учить - slovesa se skupinou –ова-/ -ева- - zvrtná slovesa - slovesa se změnou kmenových souhlásek typů писать, ходить - slovesné vazby играть на чём, играть во что.</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše dopis kamarádovi ➤ popíše své město, rodinu a přátele ➤ blahopřeje k životním událostem, k svátkům ➤ sestaví jednoduchý seznamovací inzerát ➤ vyjádří souhlas, nesouhlas, zákaz, možnost, povinnost, nutnost ➤ vyjádří prosbu, dotaz, přání, rozkaz ➤ čte s porozuměním text i s neznámými slovy 	<p>Знакомство. Объявления. Kdo se s kým chce seznámit? Kdo si s kým chce dopisovat? O co se kdo zajímá? Jak napsat seznamovací inzerát? Reálie Ruska.</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka: Opakování: - intonace otázek a odpovědí - výslovnost zakončení zvrtných sloves –ться, -тя</p> <p>Mluvnice: - slovesa se změnou kmenových souhlásek (pokračování) - zvrtná slovesa (pokračování) - slovesné vazby интересоваться чем, увлекаться чем - skloňování osobních zájmen</p>	<p>MuV- Multikulturalita VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích, které přispívají k rozvoji finanční gramotnosti. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití, učí se využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace velmi těsně souvisí s oblastí Člověk a příroda (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis) a stává se pro ni důležitým nástrojem, propojená je i s jinými předměty – Výtvarná výchova, Dějepis, Pracovní výchova, Informatika.

Obsah vzdělávací oblasti je realizován ve vyučovacím předmětu Matematika na 1. i 2. stupni.

5.2.1 Matematika

a) Charakteristika vyučovacímho předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení na 1. stupni školy

Vyučovací předmět Matematika je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Umožňuje získávat matematickou gramotnost.

Rozvíjíme paměť, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problém. Formujeme volní vlastnosti jako důslednost, vytrvalost, vynalézavost, přesnost a schopnost sebekontroly.

Tematické okruhy vyučovacímho předmětu:

Vyučovací předmět Matematika je na 1. stupni členěn na čtyři tematické okruhy:

V tematickém okruhu Číslo a početní operace je kladen důraz na zvládnutí pamětného počítání a provádění písemných početních operací v oboru přirozených čísel. Součástí tématu je učivo o desetinných číslech a zlomcích, v něm žáci vyjadřují část z celku, ale také celek, je-li zadána část, využívají při tom zkušenosti z běžného života. Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem, početní operace vymodelují pomocí obrázku, či jiných názorných pomůcek.

V rámci tematického okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty se žáci seznamují se závislostmi a jejich zápisy z běžného života, s nimiž přicházejí do styku, učí se sbírat a uspořádat dostupná data.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru je upřednostněna geometrie polohy a tvaru, poznávání, určování, modelování a znázorňování jednoduchých geometrických útvarů, žáci se učí řešit úlohy na orientaci v rovině a v prostoru, rozpoznávají souměrné útvary, rýsují nebo kreslí geometrické vzory s využitím čtvercových sítí.

Záměrem úloh v tematickém okruhu Nestandardní aplikační úlohy a problémy je ukázat žákům zajímavost a využitelnost matematiky, aktivizovat jejich logické myšlení, posílit zábavné formy řešení problému.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Mravní rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

1. ročník: 4 hodiny

2. ročník: 5 hodin

3. ročník: 5 hodin

4. ročník: 5 hodin

5. ročník: 5 hodin

Předmět je posílen 4 hodinami z disponibilní dotace.

Výuka je především realizována v kmenových učebnách. V rámci celé školní docházky využíváme učebnu informatiky. Ve vyučovacím procesu využíváme frontální, individuální, skupinové a projektové formy práce.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni školy

Vyučovací předmět Matematika na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Matematika na 1. stupni. Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou, systematickou a soustředěnou práci samotných žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, s důrazem na činnostní charakter učení, který je typický pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost, která zahrnuje dovednost písemně i v paměti sčítat, odčítat, násobit, dělit a získávat finanční gramotnost tzn. užívat tyto operace k řešení problémů v každodenním životě (domácí rozpočet, nakupování, cestování a volný čas.).

V matematice by měl žák získat speciální dovednosti (pochopit a užívat matematické symboly a vzorce, umět vybrat vhodné způsoby matematického vyjádření, užívat pomůcky a prostředky.) a postupně si vytvořit postoje (překonat „strach“ z čísel, respektovat pravdu, dokázat najít zdůvodnění určitého tvrzení, přijmout nebo odmítnout názory druhých na základě pravdivých nebo nepravdivých důkazů.)

Matematika také rozvíjí logické a kritické usuzování, formuje volní a charakterové vlastnosti (trpělivost, vůli, důslednost, pracovitost, schopnost sebekontroly apod.), učí srozumitelné, přesné a věcné argumentaci.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři tematické okruhy:

Číslo a proměnná – žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi.

Závislosti, vztahy a práce s daty – žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života, využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí.

Geometrie v rovině a v prostoru – žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru, dokážou popsat, změřit a sestavit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy – žáci by je měli řešit průběžně ve všech tematických okruzích. V těchto úlohách se učí pochopit a analyzovat problém, uplatnit logické myšlení, utřídit informace, prozkoumat podmínky úlohy, hledat optimální řešení, popř. všechna možná řešení, provádět situační náčrty, popř. využívat prostředky výpočetní techniky, především kalkulátory a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj

Výchova demokratického občana – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

Environmentální výchova – Základní podmínky života

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 5 hodin

7. ročník: 4 hodin

8. ročník: 5 hodin

9. ročník: 4 hodiny

Předmět je posílen 3 hodinami z disponibilní dotace.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, popř. v učebně výpočetní techniky nebo v učebně s interaktivní tabulí. Ve výuce jsou zejména využívány metody slovní – monologické (vysvětlování, instruktáž), dialogické (diskuse), metody písemných prací, práce s učebnicí, metody názorně demonstrační – pozorování, předvádění (předmětů, pomůcek, činností), metody praktické (nácvik praktických dovedností, grafické práce); formy – individuální, hromadné, smíšené (skupinové). Žáci se každoročně účastí matematických soutěží (Klokan, Pythagoriáda).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 1. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje u žáků využívání získaných informací v dalším procesu učení,
- učí žáky vyhledávat a třídit informace na základě jejich pochopení,
- utváří u žáků pozitivní vztah k učení,
- využívá u žáků samostatného pozorování, experimentování, porovnávání a posuzování.

Kompetence k řešení problému

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vnímání nejrůznějších matematických problémů,
- učí žáky řešit problémové situace a úkoly,
- pěstuje u žáka zájem o hledání různých variant řešení,
- posiluje u žáků umět se obhájit a vysvětlit správné řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost formovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu,
- učí žáky porozumět různým typům matematických záznamů.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- dbá u žáků na ohleduplné chování k druhým,
- nachází způsoby k vytváření příjemné atmosféry v týmu,
- zdůrazňuje žákům důležitost spolupráce s druhými při řešení daného úkolu,
- podporuje sebedůvěru, pocit sebeuspokojení a sebeúcty žáků.

Kompetence občanské

Učitel

- motivuje žáka k osvojování si pravidel daného kulturního prostředí,
- vysvětluje žákům důležitost poskytování pomoci spolužákům,
- posiluje u žáků vědomí odmítání útlaku a hrubého zacházení.

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na bezpečné používání psacích a rýsovacích potřeb,
- dbá u žáků na dodržování vymezených pravidel,
- dbá u žáků na plnění povinností.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky rozlišovat obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišovat symboly s jednoznačným a nejednoznačným významem
- vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém.
- učí žáky využívat digitální zařízení, aplikace a služby,
- učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků,
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce v matematice.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 2. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky osvojování si základních matematických pojmů a vztahů postupným zobecňováním reálných jevů,
- vytváří u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů z reálného života a praxe,
- podporuje u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek apod.,
- rozvíjí u žáků schopnost kritického usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů (zadáva úkoly, které umožňují volbu různých postupů, úkoly s využitím znalostí v reálném životě i v ostatních vyuč. předmětech),
- rozvíjí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů,
- učí žáky využívat prostředky výpočetní techniky,
- rozvíjí schopnost samostatného studia a vyhledávání informací k vytváření úloh a jejich řešení.

Kompetence k řešení problému

Učitel

- nabízí žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů,
- podporuje u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh,

- provádí se žáky rozbor úkolu (problému), tvoří plán jeho řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnocuje správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému,
- poskytuje žákům prostor pro vyslovování hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a pro jejich ověření,
- nabízí nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- nabízí žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními,
- rozvíjí u žáků schopnost přesného a stručného vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, k provádění rozborů a zápisů při řešení úloh,
- pracuje s grafy, tabulkami, diagramy apod.,
- učí žáky porozumět různým typům textů.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vychovává žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, k schopnosti sebekontroly,
- rozvíjí spolupráci ve skupinách při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života,
- učí žáky věcně argumentovat,
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské

Učitel

- rozvíjí důvěru žáků ve vlastní schopnosti při řešení úloh a jejich estetické cítění,
- vytváří u žáků potřebu soustavné sebekontroly při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti,
- napomáhá žákům při vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování,
- vychovává žáky k respektování názoru ostatních,
- učí žáky cílevědomosti a zodpovědnosti za vyřešený problém,
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky,
- dle možnosti zařazuje úlohy s ekologickou problematikou.

Kompetence pracovní

Učitel

- využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností,
- pěstuje u žáků zájem ke zdokonalování grafického projevu,
- nabízí žákům, ve spolupráci s učiteli VV, PV, další činnosti (modelování a výroba různých těles), ve kterých se mimo jiné budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práci s různými materiály – papírem, textilem, dřevem, kovem),
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, dbá na kvalitu,
- motivuje žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky využívat digitální zařízení, aplikace a služby,
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků,
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce v matematice.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika, který je realizován v 1. – 5. ročníku na 1. stupni a v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří soubory s daným počtem prvků ➤ počítá předměty v daném souboru ➤ čte a zapisuje číslice do 20 ➤ používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, ➤ porovnává čísla do 20 ➤ užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ používá lineární uspořádání ➤ využívá číselnou osu, orientuje se na ní a zobrazí na ní číslo ➤ převádí pojmy přidávání a ubírání do početních operací ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20 ➤ znázorňuje dané soubory při řešení slovních úloh 	<p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítání předmětů, třídění, přirozené - uspořádání čísel 0 – 20 - nácvik psaní a čtení číslic a čísel 0 – 20, orientace na číselné ose - porovnávání čísel, znaménka: $<$, $>$, $=$ - vztahy: před, za, hned před, hned za, - uspořádání číselné řady do 20 vzestupně, sestupně - sčítání a odčítání čísel do 20 bez přechodu - úvod do sčítání a odčítání s přechodem přes desítku - slovní úlohy na aplikaci sčítání a odčítání zadané obrázkem a textem, s náměty reálných životních situací a ze zkušenosti dětí 	<p>Pr – význam matematiky jako nástroje pro řešení problémů v reálných situacích – tematické okruhy: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas</p> <p>ČJ – rozvíjení slovní zásoby, vyjadřování ve větách, správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu</p> <p>VV – orientace na ploše, znázornění reálných životních situací, rozeznávání barev</p> <p>TV – řada, zástup, měření sportovních výkonů</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát)</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj a Morální rozvoj) – spolupráce mezi spolužáky, rozvíjení sebehodnocení, morální vlastnosti</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší slovní úlohy, ve kterých používá osvojené početní operace ➤ řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu o „x“ více méně 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ znázorní celou a půl hodinu ➤ rozliší délku dne a týdne ➤ popíše jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplní posloupnosti čísel do 20 	<p><i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - časové údaje na různých typech hodin, orientace v čase: hodina, den, týden, měsíc, rok - řešení jednoduchých slovních úloh „o n více – méně“ - objevování rytmu a pravidelnosti v řadách a posloupnostech prvků, předmětů, čísel a geometr. tvarů 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje základní rovinné útvary ➤ pojmenuje a vymodeluje jednoduchá tělesa ➤ najde v realitě jejich reprezentaci ➤ pomocí stavebnic rovinné i prostorové útvary 	<p><i>Geometrie v rovině a prostoru</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - základní rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - zpřesňování pojmenování jednoduchých těles: krychle, koule, válec, kvádr - orientace v prostoru: před, za, vlevo, vpravo, nahoře dole 	<p>PV - modelování, vystřihování rovinných útvarů</p>

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použije přirozená čísla k vyjádření kvantity ➤ počítá předměty po jedné, po desítkách ➤ modeluje zapsaná čísla počtem předmětů v souboru, v peněžní soustavě ➤ čte a zapíše čísla do 100 ➤ pracuje s desítkovou číselnou soustavou ➤ doplňuje chybějící čísla v číselných řadách ➤ tvoří pokračování v číselné řadě s přechodem desítek ➤ porovnává čísla na základě množství ➤ určuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá symbol „=“, k zápisu rovnosti čísel a symboly „<“, „>“ k zápisu nerovnosti čísel ➤ rozliší sudá a lichá čísla 	<p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla do 100, počítání, třídění předmětů - čtení a zápis čísla v oboru do 100, orientace na číselné ose - porovnávání čísel, znaménka: <, >, = - vztahy: před, za, hned před, hned za, uspořádání číselné řady do 100 vzestupně, sestupně - zaokrouhlování čísel na desítky - jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 100 z paměti: - sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky - sčítání a odčítání do 100 (základní početní spoje, postupy nácviku sčítání a odčítání bez přechodu a s přechodem přes desítku) 	<p>Pr – význam matematiky jako nástroje pro řešení problémů v reálných situacích – tematické okruhy: Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody</p> <p>ČJ – rozvíjení slovní zásoby, vyjadřování ve větách, správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu, čtení a psaní vícečiferných čísel z telefonního seznamu, poštovní směrovací čísla, popis – význam a tvar dopravních značek</p> <p>VV – orientace na ploše, znázornění reálných životních situací, dekorativní práce</p> <p>TV – (řada, zástup, měření výkonů)</p> <p>PV – modelování, konstrukce, vystřihování rovinných útvarů)</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádá číselnou řadu vzestupně, sestupně ➤ zobrazí číslo na číselné ose ➤ využívá číselnou řadu k porovnávání čísel ➤ aplikuje různé interpretace početních výkonů (sčítání jako přidávání, odčítání jako ubírání) ➤ sčítá a odčítá z paměti do 100, dvojciferné číslo s jednociferným i dvojciferným s přechodem ➤ používá komutativnost a asociativnost sčítání ➤ užívá symboly: +, -, = ➤ sčítá a odčítá písemně do 100 ➤ procvičuje numerické výpočty a rozvíjí numerické techniky – odhad výsledku, kontrola správnosti výpočtu ➤ popíše význam závorek ➤ počítá příklady se závorkami ➤ pojmenuje násobením jako součet stejných sčítanců ➤ pojmenuje dělením jako rozdělování na části ➤ násobí a dělí z paměti 0, 1, 2, 3, 4, 5, 10 	<p>- závorky</p> <p>slovní úlohy na aplikaci sčítání, odčítání, zadané obrázkem a textem, s náměty z reálných životních situací a ze zkušeností dětí.</p> <p>násobení a dělení v oboru do 100</p>	<p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj a Morální rozvoj)</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ➤ řeší složené slovní úlohy za použití dvou početních výkonů ➤ řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu o „x“ více, méně 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná časové údaje na hodinách – digitální, ručičkové hodiny ➤ provádí jednoduché převody jednotek času ➤ pracuje s časovými údaji v reálných situacích ➤ řeší příklady z finanční matematiky v reálném světě (spoření, nákupy, slevy, ...) ➤ pojmenuje souřadnice (řádek, sloupek) ➤ doplní tabulky čísel podle stanovených vlastností 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - časové údaje, orientace v čase: sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok - digitální tvary čísel - řešení jednoduchých slovních úloh se vztahy „o n více – méně“, tabulky, schémata a posloupnosti čísel 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kreslí přímé a lomené čáry ➤ vyhledává lomené čáry ve svém okolí ➤ rýsuje (pravítkem) úsečky, označuje krajní body 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - bod, úsečka, lomená čára, křivá čára, přímka 	<p>PV – modelování, konstrukce, vystřihování rovinných útvarů</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rýsuje úsečky dané délky (cm, dm) měří délku úsečky (cm, dm) ➤ měří délku úsečky (cm, dm) ➤ provádí odhad délky úsečky ➤ užívá správné pojmenování rovinných útvarů a jednoduchých těles ➤ modeluje tělesa, hledá je v realitě, vytváří z nich jednoduché stavby ➤ dokresluje souměrné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - základní rovinné útvary: čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník - jednoduchá tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - délka úsečky: jednotky m, dm, cm - měření délky úsečky - osová souměrnost 	

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ počítá předměty po jedné, po desítkách a stovkách ➤ modeluje zapsaná čísla počtem předmětů v souboru, v peněžní soustavě ➤ čte a zapíše trojčíferná čísla do 1000 ➤ pracuje se stovkovou číselnou soustavou ➤ doplní chybějící čísla v číselných řadách ➤ tvoří pokračování v číselné řadě s přechodem stovek ➤ porovná čísla na základě množství ➤ určí vztah rovnosti a nerovnosti, užívá symbol „=“ k zápisu rovnosti čísel a symboly „<“, „>“ k zápisu nerovnosti čísel ➤ uspořádá číselnou řadu vzestupně, sestupně 	<p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla do 1000, počítání, třídění předmětů - čtení a zápis čísla v oboru do 1000, orientace na číselné ose - porovnávání čísel, znaménka: <, >, = - vztahy: před, za, hned před, hned za, - uspořádání číselné řady do 1000 vzestupně, sestupně - zaokrouhlování čísel na desítky a stovky - jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 1000 zpaměti i písemně - sčítání a odčítání do 1000 (základní početní spoje, postupy nácviku sčítání a odčítání bez přechodu a s přechodem přes sto) 	<p>Pr – význam matematiky jako nástroje pro řešení problémů v reálných situacích – tematické okruhy: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví</p> <p>ČJ – rozvíjení slovní zásoby, vyjadřování ve větách, správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu, čtení a psaní vícečíferných čísel z telefonního seznamu, poštovní směrovací čísla</p> <p>VV – orientace na ploše, čtvercová síť tematické a dekorativní práce</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát) výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost)</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapíše číslo na číselné ose ➤ používá závorky při výpočtech ➤ aplikuje různé interpretace početních výkonů (sčítání jako přidávání, odčítání jako ubírání, násobení jako součet stejných sčítanců, dělení jako rozdělování na části) ➤ sčítá a odčítá z paměti ➤ provádí písemné početní operace ➤ násobí a dělí z paměti v oboru malé násobilky ➤ násobí a dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobitek ➤ aplikuje komutativnost a asociativnost násobení ➤ užívá symboly „x“, „:“, „=“ ➤ dělí se zbytkem, určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech ➤ aplikuje pravidla pořadí výpočtů v početním výrazu ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> - násobení a dělení v oboru násobitek a mimo obor násobitek v číselném oboru do 100 - dělení se zbytkem - slovní úlohy na aplikaci sčítání, odčítání, - násobení a dělení v oboru násobilky, zadané obrázkem a textem, s náměty z reálných životních situací a ze zkušeností dětí závorky 	<p>EV (Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – výchova k ochraně životního prostředí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší složené slovní úlohy za použití dvou početních výkonů ➤ ovládá jednoduché řešitelské strategie 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ převede jednotky času ➤ pracuje s časovými údaji v reálných situacích ➤ zapisuje římskými číslicemi časové údaje na budíku ➤ řeší příklady z finanční matematiky v reálném světě (spoření, nákupy, slevy, ...) ➤ pracuje s daty a údaji, které sám eviduje a znázorní (různé druhy diagramů – sloupcový, kruhový) 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - časové údaje, orientace v čase: sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok - řešení jednoduchých slovních úloh se vztahy „o n více – méně“, „n krát více – méně“ - tabulky, schémata a posloupnosti čísel 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek ➤ sestrojí úsečku s přesností na mm, ➤ rýsuje polopřímku, určí body, které jí náleží, počátek polopřímky ➤ rozliší rovnoběžky a různoběžky ➤ odhadne délku úseček a různých vzdáleností 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - bod, úsečka, přímka, polopřímka, - vzájemná poloha dvou přímek - měření délky úsečky - jednotky: mm, cm, dm, m, km - základní rovinné útvary: čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník 	<p>TV - řada, zástup, měření tepu v závislosti na vykonané námaze</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří délku úsečky na mm, cm ➤ převede jednotky délky ➤ porovná velikost útvar ➤ nakreslí, vybarví a vyznačí rovinné útvary ve čtvercové síti ➤ modeluje tělesa, hledá je v realitě, vytváří z nich jednoduché stavby ➤ dokreslí souměrné útvary ➤ hledá a vytváří osově souměrné útvary 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - osová souměrnost 	

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ počítá předměty po stovkách, tisících, desetitisících a statisících ➤ využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ modeluje zapsaná čísla počtem předmětů v souboru, v peněžní soustavě ➤ čte a zapíše šesticiferná čísla do 1 000 000 ➤ počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě ➤ pracuje s číselnou soustavou ➤ doplní chybějící čísla v číselných řadách ➤ vytvoří pokračování v číselné řadě s přechodem tisíců, desetitisíců a statisíců ➤ porovná čísla na základě množství ➤ zaokrouhlí čísla na tisíce, 	<p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla do 1 000 000 - počítání třídění předmětů - čtení a zápis čísla v oboru do 1 000 000 na číselné ose - porovnávání čísel, znaménka $<$, $>$, $=$ - vztahy: před, za, hned před, hned za - uspořádání číselné řady do 1 000 000, vzestupně a sestupně - zaokrouhlování čísel na tisíce, desetitisíce, statisíce - jednoduché početní operace s příraz. čísly do 1 000 000 - sčítání a odčítání do 1 000 000 <p>(základní početní spoje, postupy nácviku sčítání a odčítání bez přechodu a s přechodem přes tisíc, desetitisíc a statisíc)</p>	<p>ČaS – význam matematiky jako nástroje pro řešení problémů v reálných situacích – tematické okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody</p> <p>ČJ – rozvíjení slovní zásoby, vyjadřování ve větách, správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu, čtení a psaní víceciferných čísel</p> <p>VV – orientace na ploše, čtvercová síť, tematické práce – znázornění reálných situací</p> <p>TV – řada, zástup, měření tepu v závislosti na výkonech</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát) - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>na desetitisíce a statisíce</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sčítá a odčítá z paměti (čísla mající nejvýše dvě číslice různé od 0) ➤ provádí písemné početní operace ➤ násobí a dělí z paměti v oboru malé násobilky ➤ násobí a dělí z paměti trojčíferné číslo jednocíferným číslem mimo obor násobílek ➤ násobí a dělí z paměti 10, 100 a 1000 ➤ násobí písemně čísla jednocíferným a dvojcíferným činitelem ➤ písemně dělí jednocíferným dělitelem ➤ dělí se zbytkem, určí neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech ➤ provede odhad výsledku a kontrolu správnosti výpočtu ➤ aplikuje pravidla pořadí výpočtů v početním výrazu ➤ řeší složené slovní úlohy za použití dvou až tří početních výkonů ➤ počítá příklady se závorkami 	<ul style="list-style-type: none"> - násobení a dělení v oboru násobílek a mimo obor násobílek v číselném oboru do 1 000 000 z paměti i písemně - slovní úlohy na aplikaci početních operací zadané obrázkem a textem, s náměty z reálných životních situací a ze zkušeností dětí - závorky - římské číslice - hospodaření domácnosti, rozpočet, příjmy, výdaje 	<p>EV (Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí) výchova k životnímu prostředí, ekologie, součást učiva ČaS)</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané) – porovnávání lidnatosti evropských států)</p> <p>MuV (Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ➤ porovná zlomky se stejným jmenovatelem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru ➤ vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života ➤ využívá názorných obrázků k určování části celku ➤ vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny 	<ul style="list-style-type: none"> - celek a jeho část - zápis a čtení zlomku (čitatel, jmenovatel, zlomková čára) - řešení a tvorba slovních úloh k určování dané části z celku - určování částí celku (polovina, čtvrtina, pětina, třetina, ... z celku) 	<p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.</p> <p>PV- skládání origami, mozaiky, krájení dortu nebo pizzy, zlomkovnice.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná jednotky délky, hmotnosti, objemu a času ➤ převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu a času ➤ řeší příklady z finanční matematiky v reálném světě (spoření, nákupy, slevy, ...) ➤ pracuje se souřadnicemi (řádek, sloupek) ➤ odečítá hodnoty z diagramů ➤ pracuje s daty a údaji, které sám eviduje a znázorňuje (různé druhy diagramů – sloupcový, kruhový ...) 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - převod základních jednotek - řešení jednoduchých slovních úloh se vztahy „o n více – méně“, „n krát více – méně“ - tabulky, schémata a posloupnosti čísel 	<p>ČaS – Jízdní řád. Vynálezy pro každý den. Místo, ve kterém žiji, v číslech. Člověk poznává svět. Jak dlouho žili? U Nováků doma – porovnávání, převody jednotek, orientace, čtení z diagramů, řešení zajímavých úloh z reálného světa</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice ➤ rozpozná ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje a znázorní pomocí jednoduchých konstrukcí zákl. rovinné útvary ➤ narýsuje pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník ➤ pracuje s kružítkem ➤ narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem ➤ změří délku stran rovinných útvarů ➤ určí obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; ➤ určí délku lomené čáry ➤ narýsuje kolmici, rovnoběžky a různoběžky ➤ určí vzájemnou polohu přímk v rovině ➤ pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa a uvede příklady z reálného života ➤ určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru ➤ hledá a vytvoří osově souměrné útvary ve čtvercové síti 	<p><i>Geometrie v rovině a prostoru</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - základní rovinné útvary: čtverec, - obdélník, kružnice, kruh, trojúhelník, čtyřúhelník - úsečka, přímka, lomená čára - vzájemná poloha dvou přímek - kolmice - jednoduchá tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - osová souměrnost 	<p>PV – modelování, konstrukce, vystřihování rovinných a souměrných útvarů dle osy</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, které jsou do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech (číselné a obrázkové řady, matematické oříšky, magické čtverce)</p>	<p><i>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení úloh úsudkem - číselné obrázkové řady 	

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ modeluje zapsaná čísla počtem předmětů v souboru, v peněžní soustavě ➤ porovná přirozená čísla a zobrazí je na číselné ose ➤ zapíše číselnou řadu vzestupně, sestupně ➤ zaokrouhlí čísla s požadovanou přesností ➤ přečte čísla větší než 1 000 000 ➤ zapíše, sčítá a odčítá z paměti (čísla mající nejvýše dvě číslice různé od 0) ➤ násobí a dělí z paměti trojčiferné číslo jednociferným číslem mimo obor násobitek ➤ násobí a dělí z paměti 10, 100, 1000 a 10 000 ➤ písemně sčítá dvě, tři až čtyři přirozená čísla ➤ písemně odčítá přirozená čísla 	<p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla do a přes 1 000 000 - posloupnost přirozených čísel - číselná osa - čtení a zápis čísla v oboru přes 1 000 000 - jednoduché početní operace s přirozenými čísly do a přes 1 000 000, jejich vlastnosti - písemné algoritmy - odhad výsledku a kontrola správnosti - slovní úlohy na aplikaci početních operací zadané obrázkem a textem, s náměty z reálných životních situací a ze zkušeností dětí - závorky 	<p>ČaS – význam matematiky jako nástroje pro řešení problémů v reálných situacích – tematické okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody</p> <p>ČJ – rozvíjení slovní zásoby, vyjadřování ve větách, správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu, čtení a psaní vícečiferných čísel</p> <p>VV – orientace na ploše, čtvercová síť, tematické práce – znázornění reálných situací</p> <p>TV – řada, zástup, měření tepu v závislosti na výkonech</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát) – výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ➤ porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ písemně násobí přirozená čísla až čtyřciferným činitelem ➤ písemně dělí jedno a dvoj – ciferným dělitelem ➤ provede odhad výsledku a kontrolu správnosti výpočtu ➤ řeší složené slovní úlohy za použití dvou až tří početních výkonů ➤ vypočítá příklady se závorkami ➤ řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace ➤ provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru ➤ vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny. ➤ využívá názorných obrázků k určování části celku ➤ sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí 	<ul style="list-style-type: none"> - zlomek (čitatel, jmenovatel, zlomková čára) - určování částí celku, řešení a tvorba slovních úloh k určování dané části z celku - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 	<p>EV (Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - výchova k životnímu prostředí</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané) - porovnávání lidnatosti evropských měst a států, velikosti staveb</p> <p>MuV (Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita)</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ➤ porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> názorných obrázků tyto početní operace zapisuje ➤ vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života ➤ přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu ➤ znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 ➤ nalezne reprezentaci celých čísel v běžném životě 	<ul style="list-style-type: none"> - desetinná čísla - celek a jeho část vyjádřená desetinným číslem - čtení, zápis a znázornění desetinného čísla na číselné ose nebo čtvercové síti - celé číslo - zápis celého záporného čísla a jeho znázornění na číselné ose - měření teploty - vyjádření dlužné částky 	<p>ČaS – Zážitky a zkušenosti z Evropy a světa. Cestujeme po světě letadlem, lodí, autobusem, vlakem.</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí globální oteplování</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní řady čísel a tabulky ➤ čte a sestaví sloupcový diagram ➤ sestaví a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic ➤ řeší příklady z finanční matematiky v reálném světě (spoření, nákupy, slevy, ...) 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, schémata - proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná - soustava souřadnic - řešení jednoduchých slovních úloh se vztahy „o n více – méně“, „n krát více – méně“ - finanční produkty - úspory 	<p>ČaS - Ze života zvířat, Na poště, Podnikáme – porovnávání, převody jednotek, řešení úloh z reálného světa</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➤ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje obdélník, čtverec, obecný a pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný trojúhelník, kružnici ➤ vypočítá obvod obdélníku, čtverce a trojúhelníku ➤ užívá základní jednotky obsahu cm^2, mm^2, m^2, km^2, a, ha ➤ popíše základní útvary v prostoru ➤ řeší slovní úlohy na výpočty obsahů rovinných útvarů pomocí čtvercové sítě ➤ řeší úlohy z praxe na výpočty obvodů a obsahů obdélníku a čtverce 	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstrukce rovinných útvarů - obvod a obsah obrazce - další jednotky obsahu – a, ha, km^2... - jednoduchá tělesa: kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - osa souměrnosti, osově souměrné útvary 	<p>PV – modelování, konstrukce, vystřihování rovinných a souměrných útvarů dle osy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, které jsou do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech (číselné a obrázkové řady, matematické oříšky, magické čtverce ...) 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost - sudoku 	

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ➤ provádí početní operace v oboru celých čísel ➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary ➤ využívá potřebnou matematickou symboliku ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zobrazí přirozená čísla a nulu na číselné ose ➤ užívá rozvinuté zápisy přirozených čísel v desítkové soustavě ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla ➤ zaokrouhlí přirozená čísla ➤ provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti a písemně, provádí odhady a kontrolu výpočtů, aplikuje je na modelových i netradičních úlohách z praxe ➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary, používá správné druhy čar a využívá potřebnou matematickou symboliku ➤ pojmenuje základní rovinné i prostorové geometrické útvary, využívá vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh z praxe 	<p>Opakování 5. ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla (znázornění na číselné ose, rozvinutý zápis v desítkové soustavě, porovnávání, zaokrouhlování, operace s přirozenými čísly - geometrie – základní pojmy: body, přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, kružnice, kruh, obdélníky, čtverce, trojúhelníky, jejich popis, náčrty, konstrukce - matematická symbolika - převody jednotek délky a obsahu, hmotnosti, času - obvod a obsah čtverce a obdélníku - poznávání těles 	<p>D – číselná osa F – převod jednotek PV – výsadba rostlin</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Psychohygiena, Komunikace) – využívání dovedností, vědomostí a zkušeností při praktických činnostech (nakupování, odhad množství, času, vzdálenosti, mní, ...)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odhadne a vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku, aplikuje na příkladech z praxe, převede jednotky délky, obsahu, hmotnosti, času 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část /desetinným číslem / 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte a zapíše desetinná čísla ➤ zobrazí desetinné číslo na číselné ose ➤ porovná desetinná čísla a zaokrouhlí je na daný řád ➤ násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000 z paměti a písemně ➤ provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení) ➤ převede jednotky délky, obsahu a hmotnosti v oboru desetinných čísel ➤ řeší modelové i netradiční úlohy s využitím desetinných čísel, aplikuje různé způsoby vyjádření vztahu celek - část desetinným číslem ➤ využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení, zápis, porovnávání a zaokrouhlování, znázorňování na ose - početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - převody jednotek délky, hmotnosti a obsahu 	<p>návaznost – 8. r.</p> <p>Ch – výpočty, zákon zachování hmotnosti, molární hmotnost, plošný obsah povrchu výchozích látek</p> <p>F – řešení početních úloh, převody jednotek</p> <p>Z – čtení desetinných i velkých čísel</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita) – odhad a měření např. ceny nákupu (rozvíjí smysl pro reálný odhad), bydlení – využívání desetinných čísel včetně reálného měření a převodu jednotek a znalosti geometrických pojmů</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší prvočíslo a číslo složené ➤ rozloží číslo na součin prvočísel ➤ používá pojem násobek, dělitel, na základě znaku dělitelnosti určí dělitele čísla ➤ určí násobek a dělitele čísel, včetně nejmenšího spol. násobku a největšího spol. dělitele z paměti i aplikací rozkladu na součin prvočísel ➤ řeší modelové i netradiční úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Dělitelnost přirozených čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> - násobek, dělitel - znaky dělitelnosti 2,3,4,5,6 9,10 - prvočísla, čísla složená, rozklad na prvočinitele - společný násobek – nejmenší společný násobek - dělitel, společný dělitel – největší společný dělitel, soudělná a nesoudělná čísla - slovní úlohy z praxe 	<p>OSV (Psychohygiena, Komunikace, kooperace) – modelování a řešení praktických problémových úloh (rozdělení osob do rovnocenných skupin, rozdělení čtvercové a obdélníkové plochy na shodné čtverce)</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) – matem. Eratosthenes – prvočísla</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odhadne a změří velikost daného úhlu ➤ modeluje úhel pomocí polorovin ➤ rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý) ➤ charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné) 	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <p>Úhel a jeho velikost</p> <ul style="list-style-type: none"> - úhel, popis úhlu, osa úhlu, přenášení úhlu, porovnávání a rýsování úhlu - velikost úhlu, rozdělení úhlu, stupeň minuta (převod), konstrukce úhlu - úhly vedlejší a vrcholové - sčítání a odčítání úhlů (graficky) 	<p>návaznost – 7. r.</p> <p>F – skládání sil, odraz a lom světla, zorný úhel, popisování polohy objektů v astronomii</p> <p>PV – zhotovování výrobků</p> <p>Z – určování zeměpisné polohy, světových stran</p> <p>TV – úhel odrazu</p> <p>PV – výsadba rostlin</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy ➤ sestrojí úhel dané velikosti ➤ graficky přenese úhel a sestrojí jeho osu ➤ roztrídí úhly podle velikosti ➤ určí velikost úhlu měřením a výpočtem ➤ využívá matematickou symboliku k zápisu úhlu ➤ definuje dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, využije jejich vlastnosti ➤ sčítá, odčítá, násobí 2 a dělí 2 úhly graficky a písemně ve stupních a minutách ➤ sestrojí některé úhly bez použití úhloměru (na základě sčítání, odčítání, násobku úhlu, osy úhlu) 	<p>početně)</p> <p>- násobení a dělení úhlů 2,</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti ➤ určí osově souměrný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí shodné geometrické útvary ➤ načrtne a sestrojí obraz bodu a jednoduchého rovinného útvaru v osově souměrnosti ➤ určí osově souměrný útvar (jeho osy souměrnosti) ➤ přiřadí k sobě vzor a obraz ➤ charakterizuje osově souměrné útvary 	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <p>Osová souměrnost</p> <p>- shodné útvary</p> <p>- osa souměrnosti, osová souměrnost (samodružné body, souměrně sdružené body, osa úsečky, osa úhlu)</p> <p>- osově souměrné útvary (dvojice vzor – obraz)</p>	<p>návaznost – 7. r.</p> <p>F – zobrazení rovinným zrcadlem</p> <p>P - listy rostlin, stavba květů, křídla motýlů</p> <p>návaznost – 8. r.</p> <p>Ch – symetrie krystalů, příprava filtračního papíru do filtrační nálevky</p> <p>návaznost – 9. r.</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestrojí osu úhlu a úsečky ➤ sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti 		<p>P – krystalografie, souměrnost VV – souměrné útvary, písmo, ornamenty Z – časová pásma</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší vnitřní a vnější úhel trojúhelníku, vypočítá ze známé velikosti dvou vnitřních úhlů trojúhelníku velikost jeho třetího vnitřního úhlu ➤ při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost ➤ charakterizuje a používá vlastnosti úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku ➤ pojmenuje různé druhy trojúhelníků a popíše jejich vlastnosti (ostroúhlý, pravouhlý, tupouhlý, rovnostranný, rovnoramenný) ➤ sestrojí výšky v trojúhelníku, sestrojí těžnice a vyznačí těžiště ve všech druzích trojúhelníků (rozliší těžnice od výšek) ➤ sestrojí kružnici vepsanou i opsanou trojúhelníku 	<p>Geometrie v rovině a prostoru</p> <p>Trojúhelník</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní úhly trojúhelníku (jejich součet), trojúhelníková nerovnost, vnější úhly - třídění trojúhelníků podle velikostí vnitřních úhlů a podle délek stran - výšky, těžnice, těžiště, střední příčky trojúhelníku - kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku 	<p>návaznost – 7. r. F – těžiště tělesa PV – trojúhelníkový spon při výsadbě rostlin OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita, Komunikace) – rozvíjení analyticko-syntetického myšlení (rozbor, konstrukce)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary //tělesa /, analyzuje jejich vlastnosti ➤ načrtne a sestrojí síť základních těles ➤ odhaduje a vypočítá povrch těles ➤ odhaduje a vypočítá objem těles ➤ účelně využívá kalkulátor 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ načrtne a sestrojí obraz kvádrů a krychle ve volném rovnoběžném promítání ➤ charakterizuje jednotlivá tělesa ➤ načrtne a narýsuje síť kvádrů, krychle a z ní těleso vymodeluje ➤ odhadne a vypočítá povrch kvádrů a krychle, převede jednotky obsahu ➤ převede jednotky objemu ➤ odhadne a vypočítá objem kvádrů a krychle ➤ aplikuje výpočty povrchu a objemu kvádrů a krychle na jednoduché úlohy z praxe (efektivně užívá k výpočtům kalkulačku) 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Krychle a kvádr</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazení krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání - síť kvádrů, krychle - povrch krychle a kvádrů - jednotky objemu, převod (krychlové, duté míry) - objem krychle, kvádrů 	<p>Návaznost – 8. r.</p> <p>Ch – objem, hustota, převod jednotek, model NaCl</p> <p>návaznost – 9. r.</p> <p>P – krystalové soustavy minerálů</p> <p>F – objem, hustota, převod jednotek</p> <p>VV – prostorové vnímání, perspektiva, kreslení staveb</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Psychohygiena, Kreativita) – obsah pokoje, pozemku, nákup nápojů, benzínu, platby za odebranou vodu, plyn, rozvíjí tvořivost a estetické vnímání (modelování budov)</p>
		<p><i>Nestandardní aplikační úlohy a problémy prolínají všemi tematickými okruhy (viz. charakteristika předmětu)</i></p>	

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět: **Matematika**
Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část /zlomkem/ ➤ provádí početní operace v oboru racionálních čísel 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ modeluje (znázorňuje), čte a zapíše zlomkem část celku ➤ porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose ➤ vyjádří část celku graficky i zlomkem ➤ krátí zlomky na základní tvar ➤ rozšíří a porovná zlomky (uspořádá je sestupně, vzestupně) ➤ převede zlomky na desetinná čísla a naopak ➤ převede smíšená čísla na zlomek a naopak ➤ sčítá a odčítá zlomky ➤ násobí a dělí zlomky ➤ upraví složený zlomek na dělení resp. násobení zlomků ➤ řeší jednoduché slovní úlohy z praxe a využije znalostí z početních operací se zlomky 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Racionální čísla Nezáporné zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlomek jako část celku (základní tvar) - zobrazování zlomků na číselné ose - rovnost, rozšiřování, krácení zlomků - porovnávání zlomků - zlomky, desetinná a smíšená čísla - početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - složený zlomek 	<p>návaznost – 8. r. Ch – výpočty</p> <p>F – numerické výpočty</p> <p>EV (Základní podmínky života) – výpočty – voda, energie</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší kladné a záporné celé číslo 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Celá čísla</p>	<p>návaznost – 8. ročník Ch – výpočty</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí početní operace v oboru celých čísel ➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zobrazí celé číslo na číselné ose ➤ určí absolutní hodnotu celého čísla a opačné číslo k danému celému číslu ➤ porovná celá čísla podle velikosti ➤ sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla ➤ využije znalostí o celých číslech v úlohách z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> - celá čísla a jejich znázornění na ose - absolutní hodnota celého čísla, opačné číslo - porovnávání celých čísel - početní operace s celými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení) 	<p>F – numerické výpočty, záporné teploty, teploměr</p> <p>D – časová přímka</p> <p>Z – čtení a zápis čísel</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zobrazí racionální číslo na číselné ose ➤ porovná racionální čísla podle velikosti ➤ určí absolutní hodnotu racionálního čísla ➤ sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla ➤ aplikuje uvedené znalosti na jednoduchých úlohách z praxe, využije matematický aparát v oboru racionálních čísel ➤ používá pravidlo pro zaokrouhlování racionálních čísel 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - záporná desetinná čísla a záporné zlomky - porovnávání racionálních čísel - početní operace s racionálními čísly - zaokrouhlování racionálních čísel 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí odhad výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část /poměrem/ ➤ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem ➤ pracuje s měřítky map a plánů ➤ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří vztah celek – část poměrem ➤ vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví ➤ zkrátí daný poměr na základní tvar, rozšíří poměr, zapíše převrácený poměr k danému poměru ➤ zvětší či zmenší danou hodnotu v daném poměru ➤ rozdělí v daném poměru celek na části ➤ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem ➤ pracuje s měřítky map a plánů ➤ vyznačí bod s danými souřadnicemi v pravouhlé soustavě souřadnic ➤ určí souřadnice bodu vyznačeného v pravouhlé soustavě souřadnic ➤ rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života 	<p>Číslo a proměnná Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost.</p> <ul style="list-style-type: none"> - poměr - krácení a rozšiřování poměru - převrácený poměr - postupný poměr - dělení celku na části v daném poměru, změna v daném poměru - měřítko plánu a mapy - pravouhlá soustava souřadnic (čtení a zápis bodů) přímá úměrnost (úměra, trojčlenka) - nepřímá úměrnost - graf přímé úměrnosti - graf nepřímé úměrnosti 	<p>návaznost 8. ročník</p> <p>Ch – složení směsí, výpočty pomocí trojčlenky, návody k přípravě roztoků, názvosloví</p> <p>F – vztahy mezi veličinami, přímočarý pohyb</p> <p>Z – měřítko plánu, mapy</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí vztah přímé respektive nepřímé úměrnosti ➤ pracuje s pojmem úměra, užívá trojčlenku při řešení slovních úloh ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem a rovnicí ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část /procentem/ ➤ řeší aplikační úlohy na procenta / i pro případ, že procentová část je větší než celek / 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří 1 procento, 1 promile a vztah celek – část procentem ➤ vypočítá procentovou část, je-li dán základ a počet procent (promilí) ➤ určí základ, je-li dána procentová část a počet procent (promilí) ➤ vypočítá počet procent (promilí), je-li dán základ a procentová část ➤ řeší úlohy na jednoduché úrokování vázané na běžné účty, termínované vklady (úrok, daň z úroku, úrok po zdanění) ➤ řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> - procento, základ - počet procent, procentová část (slovní úlohy) - promile, úrok, jednoduché úrokování 	<p>návaznost 8. ročník</p> <p>Ch – koncentrace roztoků, složení vzduchu</p> <p>P – lidské tělo (množství krve,...)</p> <p>Z – hospodářství</p> <p>EV (Základní podmínky života) – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	procentová část je větší než celek		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti ➤ určí středově souměrný útvar 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná a vybere shodné geometrické útvary ➤ používá věty sss, sus, usu při rozhodování o shodnosti trojúhelníků ➤ načrtne a sestrojí trojúhelník s využitím vět sss, sus, usu ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti ➤ určí středově souměrný útvar (v jednoduchém případě doplní střed souměrnosti) ➤ používá příslušnou matematickou symboliku ➤ přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Shodnost, středová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků (věty o shodnosti trojúhelníků sss, sus, usu) - středová souměrnost, střed souměrnosti - konstrukce obrazu rovinného obrazce ve středové souměrnosti - středově souměrné útvary 	<p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Psychohygienu, Kreativita, Komunikace) – estetické cítění – vitráže, šperky, architektonické prvky, zahradní architektura, počítačová grafika</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ třídí a popisuje čtyřúhelníky ➤ rozliší jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků, charakterizuje jejich vlastnosti ➤ popíše vlastnosti lichoběžníků ➤ načrtne a sestrojí rovnoběžníky a lichoběžníky 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Čtyřúhelníky, hranoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtyřúhelníky, rovnoběžníky - kosodélník, kosočtverec (výšky, úhlopříčky, konstrukce) - obsah a obvod rovnoběžníku 	<p>F – mechanika kapalin, tlak</p> <p>D – prvky geometrických tvarů v architektuře</p> <p>VV, OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita, Komunikace, Kooperace) – rozvíjí tvořivost a estetické vnímání, počítání obvodů</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odhadne a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku ➤ zdůvodní a využije vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, použije potřebnou matematickou symboliku ➤ rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka ➤ popíše hranol ➤ charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol ➤ pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu ➤ načrtne a sestrojí obraz pravidelného čtyřbokého hranolu v rovině ➤ načrtne a sestrojí síť kolmého hranolu a těleso vymodeluje ➤ odhadne a vypočítá objem a povrch hranolu (řeší slovní úlohy z praxe) 	<ul style="list-style-type: none"> - obsah a obvod trojúhelníku - lichoběžník (vlastnosti, konstrukce) - obsah a obvod lichoběžníku - hranol, síť hranolu - objem a povrch hranolu 	<p>a obsahů – souvislost v praxi s výpočty nákladů na výrobu, údržbu, ...</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<i>Nestandardní aplikační úlohy a problémy se prolínají všemi tematickými okruhy (viz. charakteristika předmětu)</i>	

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování ➤ odhadne druhou mocninu a odmocninu ➤ určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin ➤ určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek i kalkulačky ➤ ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel ➤ naučí se Pythagorovu větu a řeší úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty ➤ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Mocniny a odmocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhá mocnina, druhá odmocnina - mocniny s přirozeným mocnitelem - pravidla pro počítání s mocninami - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti <p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pythagorova věta a její užití v praxi 	<p>F – zápis jednotek fyzikálních veličin</p> <p>Z – rozlohy světadílů a oceánů</p> <p>zápis velkých čísel ve tvaru $a \cdot 10^n$</p> <p>F – astronomie (hmotnosti a objemy planet, hvězd, vzdáleností)</p> <p>Ch – chemický výpočet</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)- matematik Pythagoras</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zaokrouhlí a provede odhady s danou přesností, účelně použije kalkulátor ➤ zapíše a určí mocniny s přirozeným mocnitelem ➤ provádí početní operace s mocninami s přirozeným exponentem ➤ zapíše čísla v desítkové soustavě s užitím mocnin o základu 10 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí hodnotu výrazu ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ➤ sčítá a násobí mnohočleny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem číselný výraz ➤ vypočítá hodnotu číselného výrazu v daném oboru ➤ vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů ➤ využívá tabulkový kalkulátor ➤ dosadí číslo do výrazu s proměnnými (určí hodnotu výrazu) ➤ zapíše situaci danou slovním vyjádřením pomocí výrazů 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselný výraz a jeho hodnota - výraz s proměnnými - zápis textu pomocí výrazu - mnohočlen - početní operace s výrazy (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - druhá mocnina dvojčlenu - rozklad výrazů na součin (vytýkáním před závorku, podle vzorců) 	F, Ch – výpočty

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí rozklad mnohočlenu na součin vytýkáním ➤ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců 	<p>(tzn., matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří daný výraz slovně ➤ zapíše mnohočleny v co nejstručnějším tvaru ➤ provádí početní operace s mnohočleny (sčítá, odčítá, násobí, dělí) ➤ upraví mnohočlen na součin vytknutím před závorku ➤ používá vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu jednočlenů a pro rozdíl druhých mocnin jednočlenů 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá ekvivalentní úpravy rovnic ➤ řeší lineární rovnice s jednou neznámou, 	<p>Číslo a proměnná</p> <p>Lineární rovnice - rovnost, rovnice s jednou neznámou (levá a pravá strana rovnice)</p>	<p>F – vztahy mezi veličinami, řešení fyzikálních úloh</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání)-práce ve</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 	<ul style="list-style-type: none"> provádí zkoušku dosazením ➤ řeší úlohy z praxe – tzn. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic (používá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací) ➤ po dosazení do vzorce vypočítá zbývající neznámou 	<ul style="list-style-type: none"> - řešení lineárních rovnic, ekvivalentní úpravy (kořen – řešení rovnice, zkouška dosazením) - řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic s jednou neznámou - výpočet neznámé ze vzorce 	<p>správném logickém sledu, tvorba úloh řešitelných pomocí rovnic (úlohy o věku, odměnách, nákupech, pohybu, směsích...)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ➤ porovnává soubory dat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí a používá základní statistické pojmy ➤ přečte výsledky statistického šetření zaznamenané tabulkou ➤ určí četnost, relativní četnost, medián a modus ➤ třídí a sestrojí diagramy ➤ vypočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe ➤ provede, zaznamená a vyhodnotí jednoduchá statistická šetření a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Základy statistiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - statistické šetření - statistický soubor - statistická jednotka - znak a jeho hodnota - četnost, relativní četnost - medián, modus - diagramy (sloupkový, kruhový...) - aritmetický průměr 	<p>OV – údaje z tisku, např. ekonomika, diagramy (volby, preference, nezaměstnanost...)</p> <p>Z – složení obyvatel, průmysl (práce s diagramy v atlase)</p> <p>Inf – grafika</p> <p>F – opakované měření délky</p> <p>EV (Základní podmínky života) – stav ovzduší</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – stav obyvatelstva, zdravotnictví, průmyslu</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ načrtne a sestrojí síť základních těles ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem kružnice a kruh ➤ vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem ➤ určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), resp. dvou kružnic ➤ použije Thaletovu větu při konstrukci pravoúhlého trojúhelníku ➤ sestrojí tečny z bodu ke kružnici ➤ vypočítá délku kružnice, obvod a obsah kruhu pomocí vzorců ➤ pojmenuje válec, načrtne a narýsuje jeho síť ➤ odhadne a vypočítá povrch a objem válce ➤ aplikuje uvedené postupy v jednoduchých úlohách z praxe (s využitím osvojeného matematického aparátu) 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Kružnice, kruh, válec</p> <ul style="list-style-type: none"> - kružnice, kruh, části kruhu - vzájemná poloha kružnice a přímky - vzájemná poloha dvou kružnic - Thaletova věta (konstrukce tečny ke kružnici, konstrukce pravoúhlého trojúhelníku) - délka kružnice a obvod kruhu - obsah kruhu - válec a jeho síť - objem a povrch válce 	<p>PV – zavlažování pozemku</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> - množiny bodů dané vlastnosti v rovině - základní konstrukční úlohy 	<p>návaznost F – skládání sil</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Psychohygienu, Kreativita, Komunikace,</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
nepolohových konstrukčních úloh	<p>a k řešení konstrukčních úloh</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje osu úhlu, osu úsečky, soustředné kružnice ➤ sestrojí trojúhelník s využitím výšky nebo těžnice ➤ sestrojí čtyřúhelník, rovnoběžník resp. lichoběžník s využitím výšky ➤ rýsuje dle stanovených pravidel 	<ul style="list-style-type: none"> - konstrukce trojúhelníku (zadaná výška, těžnice) - konstrukce čtyřúhelníků 	kooperace) – podpora vytváření volných vlastností (trpělivosti, přesnosti, kritičnosti..) - rozvoj geometrické představivosti žáků
		<p><i>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</i></p> <p>prolínají všemi tematickými okruhy (viz. charakteristika předmětu)</p>	

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <p>..</p> <p>➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<p>Žák</p> <p>➤ objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace)</p> <p>➤ vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku</p> <p>➤ získá základní informace o půjčkách a úvěrech</p> <p>➤ vypočítá úrok z vkladu</p> <p>➤ řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, určí podmínky řešitelnosti</p> <p>➤ řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací a sčítací metodou</p> <p>➤ provádí zkoušku řešení</p> <p>➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav lineárních rovnic, tzn. využívá soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými při řešení úloh z praxe</p>	<p>Finanční gramotnost</p> <p>Číslo a proměnná</p> <p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli</p> <p>Soustavy lineárních rovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární rovnice (opakování z 8. r.) - lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, podmínky řešitelnosti - lineární rovnice se dvěma neznámými - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými 	<p>F – řešení úloh</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ počítá slovní úlohy o pohybu, směsích, roztocích a společné práci 	<ul style="list-style-type: none"> - dosazovací metoda - sčítací metoda - slovní úlohy vedoucí k soustavě rovnic - slovní úlohy (pohyb, společná práce, směs, roztoky) 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, zda závislost daná grafem nebo tabulkou je funkcí ➤ určí definiční obor a obor hodnot funkce dané tabulkou či grafem ➤ sestrojí graf funkce dané tabulkou ➤ rozhodne, zda je daná funkce rostoucí resp. klesající ➤ sestrojí graf lineární funkce (přímé úměrnosti, konstantní funkce) ➤ řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými ➤ sestrojí graf kvadratické funkce $y = ax^2$ a graf nepřímé úměrnosti ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p> <p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkce, zadání funkce (tabulkou, grafem) - definiční obor funkce - hodnota funkce, obor hodnot funkce - rostoucí a klesající funkce - lineární funkce (přímá úměrnost, konstantní funkce) - grafické řešení soustavy lineárních rovnic - kvadratická funkce $y = ax^2$ a její graf (parabola) - nepřímá úměrnost a její graf (hyperbola) 	<p>návaznost F – síla, skládání sil, pohyb, graf. znázornění závislosti dvou fyzikálních veličin</p> <p>Z, OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Komunikace) – vyhledávání informací, čtení z grafů a pochopení grafických záznamů, porozumění vývojovým křivkám: růst a pokles (cen, zisků, teploty, porodnosti a dalších socioekonomických ukazatelů)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků ➤ pracuje s měřítky map a plánů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary ➤ vybere podobné obrazce a určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů ➤ sestojí obrazec podobný danému obrazci při zvoleném poměru podobnosti ➤ rozdělí a změní úsečku v daném poměru ➤ použije k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, sus, usu) ➤ řeší úlohy z praxe ➤ využívá měřítko při práci s plány a mapami 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost geometrických útvarů - poměr podobnosti - podobnost trojúhelníků - věty o podobnosti trojúhelníků - užití podobnosti 	<p>návaznost Ch – periodická soustava (kovy a nekovy) F – plyn a kapalina</p> <p>ČJ – druhy slov P – savci a ptáci OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita) – plány, mapy, technické výkresy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje funkce sinus, kosinus, tangens pomocí poměru stran v pravoúhlém trojúhelníku ➤ určí v tabulkách i na kalkulačce hodnotu funkce sinus, kosinus a tangens pro danou velikost ostrého úhlu a také obráceně k dané hodnotě goniometrické 	<p>Goniometrické funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - odvěsna přilehlá a odvěsna protilehlá k úhlu v pravoúhlém trojúhelníku - goniometrické funkce sinus, kosinus, tangens - hodnoty goniometrických funkcí v tabulkách a na kalkulačce 	<p>návaznost F – časový průběh střídavého proudu</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>funkce zjistí velikost příslušného ostrého úhlu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využije goniometrické funkce při řešení pravoúhlého trojúhelníku 	<p>- výpočty v pravoúhlém trojúhelníku pomocí goniometrických funkcí</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary /tělesa /, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne obraz jednoduchých těles v rovině ➤ načrtne a sestrojí síť základních těles ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a charakterizuje tělesa – kužel, jehlan, koule, analyzuje jejich vlastnosti a načrtne jejich obraz ➤ načrtne a sestrojí síť kužele, jehlanu ➤ odhadne a vypočítá v jednoduchých případech objem a povrch kužele a jehlanu ➤ využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru ➤ odhadne a vypočítá povrch a objem koule ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých oblastí 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Jehlan, kužel, koule</p> <ul style="list-style-type: none"> - kužel, jeho síť - objem a povrch kužele - jehlan, jeho síť - objem a povrch jehlanu - koule - objem a povrch koule - úlohy z praxe 	<p>Z – Země jako rotační těleso, práce s globusem</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Psychohygiena, Kreativita, Komunikace, Kooperace) – spotřeba materiálu, stavebnictví, rozvoj prostorové představivosti</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) – matematik Archimedes</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<i>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</i> prolínají se všemi tematickými okruhy (viz. charakteristika předmětu)	

5.3 Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Obsah vzdělávací oblasti je realizován ve vyučovacím předmětu Informatika na 1. a 2. stupni.

5.3.1 Informatika

a) Charakteristika vyučovacního předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět informatika umožňuje všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení s objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činností s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak inženýrské myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu na 1. stupni:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: *Digitální technologie* (ovládání digitálního zařízení, práce ve sdíleném prostředí), *Algoritmizace a programování* (základy robotiky a programování), *Data, informace a modelování* (úvod do kódování a šifrování dat a informací, modelování grafů a schémat), *Informační systémy* (úvod do informačních systémů a práce s daty).

Tematické okruhy vyučovacího předmětu na 2. stupni:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: *Digitální technologie* (počítače a digitální technologie), *Algoritmizace a programování* (blokové programování, programování robotické stavebnice, programovací projekty), *Data, informace a modelování* (kódování a šifrování dat a informací, modelování pomocí grafů a schémat), *Informační systémy* (práce s daty, informační systémy, hromadné zpracování dat).

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Hodnoty, postoje, Praktická etika, Rozvoj schopností poznávání, Poznávání lidí, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

- 4. ročník: 1 hodina
- 5. ročník: 1 hodina
- 6. ročník: 1 hodina
- 7. ročník: 1 hodina
- 8. ročník: 1 hodina
- 9. ročník: 1 hodina

Výuka probíhá na počítačích či přenosných zařízeních, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače a k některým tématům jsou k dispozici programovatelné robotické stavebnice.

V řadě činností je preferována práce žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen důraz na pamětné učení a reprodukci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadávanými úkoly žáky směřuje k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.,

- umožňuje žákům využívat svých poznámek při praktických úkolech, učí žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadáváním úloh a projektů motivuje žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí je chápat, že v životě se při práci s informačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více,
- vyučující v roli konzultanta – žáky podporuje nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky využívat vhodné technologie ke komunikaci na dálku,
- klade důraz u žáků na dodržování vžitých konvencí a pravidel při komunikaci (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- při práci žáky vede ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech je učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.,
- umožňuje žákům účast při hodnocení prací – žáky učí hodnotit svou práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...),
- při zpracovávání informací žáky učí kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s výpočetní technikou,
- podporuje žáky ve využívání ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, učí žáky kriticky hodnotit jejich přínosy a rizika jejich využívání
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika, který je realizován ve 4. až 9. ročníku, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Informatika**

Vyučovací předmět: **Informatika**

Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ➤ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží ➤ pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí ➤ edituje digitální text, vytvoří obrázek ➤ přehraje zvuk či video ➤ uloží svoji práci do souboru, otevře soubor ➤ používá krok zpět, zoom ➤ řeší úkol použitím schránky ➤ dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením 	<p><i>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – Ovládání digitálního zařízení</i></p> <p>Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku</p>	<p>M – vytváření příkladů a situací k práci s kalkulačkou VV – tvorba jednoduchých obrázků, rozvoj kreativity (náměty pro tvorbu v PC apod.) OSV (Kreativita) - využití vlastních nápadů a originality při tvorbě obrázků MeV – tvorba mediálního sdělení vytvoření informačního materiálu, ČJ – zásady písemné i ústní komunikace – v dopise, při rozhovoru (oslovení, pravidla písemného projevu – mezery za graf. znaménky, apod.)</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ➤ propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů 	<p><i>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – Práce ve sdíleném prostředí</i></p> <p>Využití digitálních technologií v různých oborech</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>takovým propojením souvisejí</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci ➤ propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí ➤ pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj ➤ při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace ➤ u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst ➤ v textu rozpozná osobní údaje ➤ rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<p>Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) Uživatelské jméno a heslo Osobní údaje</p>	<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - seznámení se s recyklací a s ekologicky šetrnou likvidací starého počítače a jeho příslušenství.</p> <p>VMESG (Objevujeme Evropu a svět), získávání informací o zemích Evropy, nové kontakty</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ➤ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví robota podle návodu ➤ sestaví program pro robota ➤ oživí robota, otestuje jeho chování ➤ najde chybu v programu a opraví ji ➤ upraví program pro příbuznou úlohu 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Základy robotiky se stavebnicí</p> <p>Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomocí programu ovládá světelný výstup a motor ➤ pomocí programu ovládá senzor ➤ používá opakování, události ke spouštění programu 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ➤ vyčte informace z daného modelu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sdělí informaci obrázkem ➤ předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel ➤ zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text ➤ zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky ➤ obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – Úvod do kódování a šifrování dat a informací</p> <p>Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce</p>	

Vzdělávací oblast: **Informatika**

Vyučovací předmět: **Informatika**

Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ➤ pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech ➤ doplní posloupnost prvků ➤ umístí data správně do tabulky ➤ doplní prvky v tabulce ➤ v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY – Úvod do práce s daty</p> <p>Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu</p>	<p>OSV (Rozvoj schopností poznávání) - je součástí běžné výchovně vzdělávací práce, využívání různých zdrojů informací a jejich zpracování</p> <p>MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) - kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů, při práci s internetem umět najít v textu nejdůležitější informace</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ➤ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládnutí postavy ➤ v programu najde a opraví chyby ➤ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ➤ vytvoří a použije nový blok 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Základy programování – příkazy, opakující se vzory</p> <p>Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upraví program pro obdobný problém 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky ➤ určí, jak spolu prvky souvisí 	<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY – Úvod do informačních systémů</p> <p>Systém, struktura, prvky, vztahy</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ➤ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ➤ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy ➤ v programu najde a opraví chyby ➤ rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ➤ rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ➤ vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ➤ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Základy programování – vlastní bloky, náhoda</p> <p>Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit ➤ cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ➤ vyčte informace z daného modelu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ➤ pomocí obrázku znázorní jev ➤ pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</p> <p>Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ➤ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ➤ ověří správnost jím navrženého postupu či 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav ➤ v programu najde a opraví chyby ➤ používá události ke spuštění činnosti postav ➤ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ➤ upraví program pro obdobný problém 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Základy programování – postavy a události</p> <p>Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
programu, najde a opraví v něm případnou chybu	➤ ovládá více postav pomocí zpráv		

Vzdělávací oblast: **Informatika**

Vyučovací předmět: **Informatika**

Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná zakódované informace kolem sebe ➤ zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady ➤ zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ➤ zakóduje v obrázku barvy více způsoby ➤ zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ➤ zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ➤ ke kódování využívá i binární čísla 	<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – Kódování a šifrování dat a informací</p> <p>Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ➤ sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ➤ odpoví na otázky na základě dat v tabulce 	<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY – Práce s daty</p> <p>Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat</p>	<p>M – jednoduché početní operace, grafické znázorňování hodnot</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
funkčnost, případně navrhne její úpravu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce ➤ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ➤ navrhne tabulku pro záznam dat ➤ propojí data z více tabulek či grafů 	<p>Porovnání dat v tabulce a grafu</p> <p>Řešení problémů s daty</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují ➤ pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY – Informační systémy</p> <p>Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ➤ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost ➤ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ➤ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Programování – opakování a vlastní bloky</p> <p>Vytvoření programu Opakování Podprogramy</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ➤ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, ➤ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ➤ diskutuje různé programy pro řešení problému ➤ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní 		

Vzdělávací oblast: **Informatika**Vyučovací předmět: **Informatika**Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ➤ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ➤ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ➤ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ➤ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ➤ používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna ➤ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ➤ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ➤ diskutuje různé programy pro řešení problému ➤ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní ➤ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Programování – podmínky, postavy a události</p> <p>Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ➤ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí známé modely jevů, situací, činností ➤ v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku ➤ pomocí ohodnocených grafů řeší problémy ➤ pomocí orientovaných grafů řeší problémy ➤ vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – Modelování pomocí grafů a schémat</p> <p>Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ➤ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ➤ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ➤ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ➤ používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ➤ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Programování – větvení, parametry a proměnné</p> <p>Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ➤ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá souřadnice pro programování postav ➤ používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ➤ vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu ➤ diskutuje různé programy pro řešení problému ➤ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ➤ vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ➤ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ➤ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nainstaluje a odinstaluje aplikaci ➤ uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory ➤ vybere vhodný formát pro uložení dat ➤ vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě ➤ porovná různé metody zabezpečení účtů ➤ spravuje sdílení souborů ➤ pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy 	<p><i>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – Počítače</i></p> <p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Metody zabezpečení přístupu k datům Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např.</p>	<p>ČJ – kvalita písemného projevu, gramatická a obsahová správnost</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) - využívání internetu ke spojení se světem, vyhledávání informací o jiných zemích</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
omezení zabezpečovacích řešení	➤ zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	

Vzdělávací oblast: **Informatika**

Vyučovací předmět: **Informatika**

Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ➤ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problému a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ➤ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota ➤ upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol ➤ vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost ➤ přečte program pro robota a najde v něm případné chyby ➤ ovládá výstupní zařízení a senzory robota ➤ vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Programování robotické stavebnice</p> <p>Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat ➤ nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky ➤ používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ➤ řeší problémy výpočtem s daty ➤ připíše do tabulky dat nový záznam ➤ seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) ➤ používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ➤ ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat 	<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY – Hromadné zpracování dat</p> <p>Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat</p>	<p>OSV (Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) - při veškeré práci s počítačem</p> <p>OV – finanční gramotnost M – finanční gramotnost</p>

Vzdělávací oblast: **Informatika**

Vyučovací předmět: **Informatika**

Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ➤ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ➤ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší problémy sestavením algoritmu ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ➤ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ➤ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ➤ diskutuje různé programy pro řešení problému ➤ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní ➤ řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků ➤ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému ➤ zvažuje přístupnost vytvořeného programu 	<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – Programovací projekty</p> <p>Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ➤ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ➤ vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ➤ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ➤ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí ➤ vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením ➤ diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich ➤ na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat ➤ popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní ➤ na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti ➤ vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu ➤ diskutuje o cílech a metodách hackerů ➤ vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ➤ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – Digitální technologie</p> <p>Hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)</p> <p>Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování)</p>	<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - seznámení se s recyklací a s ekologicky šetrnou likvidací starého počítače a jeho příslušenství.</p> <p>MuV (Multikulturalita) - vyhledávání stránek psaných cizími jazyky</p> <p>OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika) - SW pirátství</p> <p>OSV (Poznávání lidí) - při veškeré počítačové komunikaci</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat</p> <p>Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies</p>	

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí, finanční gramotnosti a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činnosti armády, ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost

nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se rozděluje do dvou vyučovacích předmětů. V 1. – 3. ročníku je vyučovací předmět nazván Prvouka a zahrnuje výstupy 1. období. Výstupy 2. období se realizují ve 4. a 5. ročníku v rámci vyučovacích předmětů Člověk a svět.

5.4.1 Prvouka

a) Charakteristika vyučovacích předmětů

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Prvouka je založen na pozorování a pojmenování věcí, jevů a dějů v nejbližším okolí. Je vyučován na 1. stupni školy.

Tematické okruhy vyučovacích předmětů:

Prvouka je členěna do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme se* žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí, chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi. Seznamují se se světem financí.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějinách a v čase. Podstatou tematického celku je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc.

Integrace průřezových témat do vyučovacích předmětů:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Mravní rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

1. ročník: 2 hodiny

2. ročník: 2 hodiny

3. ročník: 3 hodiny

Předmět je posílen 1 hodinou z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá ve třídách, v učebně PC nebo formou vycházek, exkurzí, besed, prožitkového učení, dramatické výchovy, samostatného učení. Ve výuce jsou využity techniky námětových her, simulačních her, metody verbální i neverbální, evaluační a autoevaluační techniky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- využívá metod osvojování významu běžně užívaných znaků a symbolů a jejich aktivního užívání žáky,
- posiluje u žáků osvojování a postupné automatizování základů bezpečného chování,
- podporuje u žáků zájem vyhledávání informací.

Kompetence k řešení problému

Učitel

- motivuje žáky k promýšlení a plánování experimentálních úkolů,
- uplatňuje u žáků ověřování správnosti svého postupu,
- rozvíjí u žáků dovednost třídění informací z dostupných zdrojů,
- posiluje u žáků schopnost řešit problémové úkoly,
- podporuje u žáků využívání nových poznatků z běžného života.

Kompetence komunikativní

Učitel

- posiluje u žáků schopnost diskutovat o problému,
- podporuje u žáků vyjádřit vlastní názor,
- klade důraz u žáků na udržování etiky komunikace.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podporuje u žáků schopnost vyjádřit svého estetického dojmu a jeho porovnání s názory druhých,
- zařazuje do výuky metody spolupráce a souhry žáků,
- rozvíjí u žáků respekt k práci a k úspěchům vlastním i druhých.

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky pochopení sebe sama jako příslušníka určitého národa a občana ČR,
- posiluje u žáků schopnost tolerance odlišností a hodnot druhých,
- vysvětluje žákům společenské situace jako výsledku historických problémů,
- umožňuje žákům vytvořit si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence pracovní

Učitel

- zařazuje do výuky metody vyhledávání a třídění informací o pracovním procesu, nástrojích, materiálech,
- kontroluje u žáků dodržování pravidel bezpečnosti práce,
- rozvíjí u žáků smysl pro organizování, kontrolování a hodnocení své práce,
- klade důraz u žáků na bezpečné zacházení s pomůckami a materiály.

Kompetence digitální

Učitel

- umožňuje žákům využívat v učebním procesu digitální zařízení a technologie;
- vede žáky k vhodnému využívání technologií při řešení problému;
- pomáhá žákům volit vhodné postupy a prostředky, aby si usnadnili práci;

- podporuje žáky ve využívání technologií k usnadnění pracovních postupů;
- učí žáky bezpečně využívat digitální technologie a uvědomit si jejich přínosy i rizika.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka, který je realizován v 1. – 3. ročníku na 1. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Prvouka**

Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se se školním režimem ➤ dokáže se orientovat ve školní budově ➤ oslovuje zaměstnance školy podle školního řádu ➤ dodržuje pravidla třídy ➤ provádí psychohygienu ➤ naučí se z paměti svou adresu ➤ uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsem školák - naše škola - naše třída - přestávce - bezpečné chování v silničním provozu - bezpečný odchod z domova - chování při setkání s cizím člověkem 	<p>TV – vycházka do okolí školy PV – sestavení modelů (domy v okolí školy) VV – můj spolužák (kresba)</p> <p>OSV (Psychohygienu, Poznávání lidí, Komunikace) – vzájemné poznávání se ve třídě</p> <p>Projekt Preventivní program MP Havířov Dej přednost životu</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje místnosti v bytě a jejich funkci ➤ rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině ➤ uplatňuje dobré vztahy ve své rodině ➤ uvědomí si nebezpečí v domácnosti ➤ odhadne rozdíl mezi prací a zábavou 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - náš dům, náš byt - naše rodina - máme miminko - rodinná oslava - práce a zábava - úrazy elektrickým proudem, otravy, požár - podzimní práce a zábava (v sadu, na zahradě, na stavbě) 	<p>VV – můj pokoj (malba) PV – hrabání listí M – počítání předmětů v daném souboru (hra na obchod) ČJ – básně o dětech HV – rytmičká deklamace říkadel</p> <p>OSV (Kreativita, Mezilidské vztahy) – péče o dobré vztahy v rodině i ve škole</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje povolání svých rodičů ➤ uvede příklady různých povolání ➤ dodržuje základní pravidla soužití ➤ vnímá odlišnost spolužáků 	<ul style="list-style-type: none"> - práce dospělých - v obchodě - umíš se chovat - každý člověk je jiný - kamarád, blízká osoba, cizí osoba - hrajeme si na obchod 	<p>MuV (Lidské vztahy) – pravidla slušného chování</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí časové údaje ➤ seznámí se s režimem dne ➤ získá časový přehled o průběhu roku ➤ pozná zvyky a tradice 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - režim dne - správná výživa - rok - příprava na Vánoce - Vánoce - Velikonoce 	<p>PV – vánoční a velikonoční ozdoby VV – vánoční a velikonoční motivy ČJ – psaní blahopřání, přednes básní HV – koledy OSV (Psychohygiena, Kreativita, Komunikace) – příprava na Vánoce a Velikonoce</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (podzim, zima, jaro, léto) 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - podzim - ovoce a zelenina - zima 	<p>ČJ – poslech pohádek s danou tematikou (roční období) PV – modelování (ovoce a zelenina) HV – písně o zvířátkách</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná nejznámější druhy ovoce a zeleniny různými smysly ➤ dokáže odhadnout potřeby přezimujících zvířat ➤ pojmenuje nejznámější jarní květiny ➤ vyjmenuje domácí a volně žijící zvířata a jejich mláďata ➤ rozliší pojmy: louka, pole a les 	<ul style="list-style-type: none"> - u krmítka - u krmelce - jaro - rostliny na jaře - domácí zvířata - zvířata na jaře - léto - na louce a na poli - v lese 	<p>M – slovní úlohy na porovnávání (zvířata, rostliny)</p> <p>EV (Ekosystémy) – význam lesa (vycházka do lesa)</p> <p>HV – hra na tělo</p> <p>M – slovní úlohy na sčítání a odčítání (dopravní prostředky, dopravní značky)</p> <p>OSV (Psychohygiena, Komunikace) - péče o své zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje základní části lidského těla ➤ dodržuje hygienické návyky ➤ použije režimové a zdravotně preventivní návyky ➤ rozpozná vhodné potraviny ➤ dodržuje pitný režim ➤ dbá o duševní zdraví ➤ dodržuje zásady bezpečného chování ➤ naučí se z paměti čísla tísňového volání ➤ vyjmenuje základní pravidla účastníků silničního provozu ➤ používá v praxi symboly světelné signalizace a 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - čistota - zdraví a nemoc - bezpečné chování při podzimních hrách - nebezpečí na horách - trápení, smutek, strach, pomoc - úraz - přivolá pomoc v případě ohrožení fyzického duševního zdraví - zásady poskytování první pomoci 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času 	<p>základní dopravní značky pro chodce</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ požádá o pomoc v kriz. situaci ➤ určí vhodná místa pro hru a trávení volného času 	<ul style="list-style-type: none"> - dopravní prostředky - světelná signalizace - základní dopravní značky - prázdniny 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
 Vyučovací předmět: **Prvouka**
 Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ➤ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje školní režim ➤ popíše možná nebezpečí cestou do školy a zpět ➤ popíše místo svého bydliště, školy a okolní krajiny 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - začíná škola - cestou do školy - naše obec - krajina kolem nás 	<p>M – úsečka (vzdálenost od místa bydliště do školy), slovní úlohy na sčítání a odčítání v daném souboru PV – sestavení modelů (domy v okolí bydliště) VV – kresba školy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří vlastními slovy prostředí domova ➤ pečuje o pokojové rostliny ➤ interpretuje péči o domácí zvíře ➤ vysvětlí užitečnost chovu hospodářských zvířat ➤ rozliší role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - moje rodina - rodinná oslava - pozor na neznámé lidi - umíš se chovat - práce dospělých - volný čas 	<p>VV – malba domácího mazlíčka ČJ – popis člena rodiny HV – pantomimické vyjádření na hudbu PV – podzimní práce v okolí školy M – počítání předmětů v daném souboru (hra na obchod) ČJ – psaní blahopřání, recitace básní PV – vánoční a velikonoční ozdoby</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří vlastními slovy potřebu různých povolání ➤ pojmenuje odlišnosti spolužáků 		<p>VV – vánoční a velikonoční motivy HV – koledy</p> <p>MuV (Lidské vztahy)-respektování školního režimu OSV (Mezilidské vztahy, Komunikace)-péče o dobré vztahy v rodině i ve škole MuV (Lidské vztahy) – pravidla slušného chování</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná časové údaje v průběhu roku ➤ pojmenuje měsíce v roce ➤ vyjmenuje jednotlivé dny v týdnu ➤ určí čas i na digitálních hodinách ➤ použije poznatky o zvycích a tradicích 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - rok - měsíce - týden - hodiny - Vánoce - Velikonoce 	<p>OSV (Psychohygiena, Kreativita, Komunikace)-příprava na Vánoce a Velikonoce MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy) – respektování zvláštností různých etnik</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - začíná podzim 	<p>ČJ – poslech pohádek a příběhů s danou tematikou (roční období)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady podzimních prací v zahradě, v sadě a na poli ➤ pojmenuje základními druhy hub ➤ vyjmenuje kvetoucí stromy na jaře ➤ rozliší stromy jehličnaté a stromy listnaté ➤ popíše život zvířat a jejich mláďat ➤ pojmenuje nejznámější jarní rostliny ➤ uvede příklady lesních plodů, lučních rostlin a volně žijících živočichů ➤ použije zásady ohleduplného chování v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - podzim v zahradě, v sadu, na poli, v lese - sklizeň ovoce - začíná zima - příroda v zimě - začíná jaro - začíná léto - stromy, rostliny, zvířata na jaře - jehličnaté a listnaté stromy - léto v lese, na louce, u rybníka, na poli - životní prostředí - pokojové rostliny - domácí mazlíčci - hospodářská zvířata - (doplněno z Lidé kol.nás) 	<p>PV – omalovánky a vystřihovánky (stromy a zvířata)</p> <p>HV – písně o zvířátkách</p> <p>M – slovní úlohy na porovnávání (zvířata, rostliny)</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – ochrana životního prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky ➤ ošetří drobné úrazy a poranění ➤ chrání duševní zdraví ➤ nevyhledává setkání s neznámými lidmi 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - čistota - nemoc - ošetření odřeniny, krvácení, zlomeniny, volání první pomoci, nácvik komunikace - lhostejnost, přátelství, žalování, zbabělost, strach - správná výživa, pitný režim - zdravá strava 	<p>TV – sportovní hry v přírodním prostředí</p> <p>OSV (Psychohygiena, Komunikace, Kooperace)-péče o zdraví, ošetření drobného poranění</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</p> <p>➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p> <p>➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<p>➤ odmítne nepříjemnou komunikaci</p> <p>➤ použije čísla tísňového volání v případě nutnosti</p> <p>➤ aplikuje obezřetné chování při setkání s neznámými lidmi</p> <p>➤ dodržuje pokyny dospělých při mimořádných událostech</p> <p>➤ vysvětlí nebezpečí přírodních úkazů</p> <p>➤ rozpozná požární poplach, zkoušku sirén</p> <p>➤ vyhledá bezpečné řešení</p> <p>➤ uplatní v praxi základní pravidla účastníků silničního provozu a symboly světelné signalizace</p> <p>➤ charakterizuje nebezpečná místa</p> <p>➤ uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cíleně je používá</p> <p>➤ určí vhodná místa pro hru a trávení volného času</p> <p>➤ zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času,</p>	<p>- bezpečnost při podzimních hrách</p> <p>- bezpečné chování při zimních sportech</p> <p>- nebezpečí doma</p> <p>- bezpečné chování v rizikovém prostředí</p> <p>- bezpečné chování při požáru</p> <p>- nebezpečí v lese</p> <p>- nebezpečí v přírodě</p> <p>- dopravní prostředky</p> <p>- světelná signalizace</p> <p>- základní dopravní značky</p> <p>- prázdniny</p>	<p>Preventivní program HZS</p> <p>Preventivní program MP Havířov</p> <p>Dej přednost životu</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v modelových situacích ohrožení bezpečí označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany ➤ dodržuje zásady bezpečného chování ➤ pojmenuje nebezpečí elektrických spotřebičů 		

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Prvouka**

Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ➤ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy ➤ rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ➤ zná telefonní čísla na tísňovou linku, domů, do školy ➤ vyjmenuje světové strany ➤ pracuje se směrovou růžicí ➤ identifikuje svou obec v příslušném kraji ➤ orientuje se v plánu obce ➤ pojmenuje části obce ➤ popíše změny v nejbližším okolí, obci 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - škola a její okolí - naše obec - krajina v okolí obce - příroda a lidské výtvořy 	<p>M – úsečka (vyznačení cesty na určené místo), slovní úlohy na sčítání a odčítání v daném souboru</p> <p>PV – sestavení modelů (domy v okolí obce)</p> <p>VV – malba krajiny v okolí obce</p> <p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Kooperace a kompetice) – skupinová práce s plánem obce</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola)-demokratická atmosféra ve škole</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje na příkladech blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - moje rodina - pozor na neznámé lidi - člověk mezi lidmi - pracovní příležitosti - rodinné nákupy 	<p>VV – kresba rodinného příslušníka</p> <p>ČJ – rozhovor (setkání s neznámými lidmi), popis člena rodiny</p> <p>AJ – my family</p> <p>HV – pantomimické vyjádření na hudbu</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p> <p>➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<p>➤ dodržuje pravidla tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků</p> <p>➤ zobecní význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme se spořit - význam banky co by správce peněz 	<p>PV – podzimní práce v okolí školy</p>
<p>➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p> <p>➤ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu,</p> <p>➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<p>➤ rozliší děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p> <p>➤ využije časové údaje při řešení různých situací v denním životě</p> <p>➤ rozliší etapy lidského života</p> <p>➤ pojmenuje některé významné osobnosti, kulturní či historické památky</p> <p>➤ popíše historii nejmladšího města našeho státu</p> <p>➤ roztřídí poznatky o zvycích a tradicích</p> <p>➤ porovná minulost a současnost svého města</p>	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - rok - režim dne - průběh lidského života - z minulosti naší obce - Vánoce - Velikonoce 	<p>OSV (Mezilidské vztahy, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti)-uplatňování principu slušného chování v rodině i ve škole, problémy v mezilidských vztazích MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ)-tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí společné a rozdílné vlastnosti u skupiny známých látek ➤ provede jednoduché pokusy ➤ změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ➤ popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků ➤ porovná předměty a jejich vlastnosti ➤ objasní rozmanitost živočichů, rostlin a hub podle stavby těla a životních podmínek ➤ chrání životní prostředí 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - věci a činnosti kolem nás - člověk a příroda - z neživé přírody - ze živé přírody - životní prostředí 	<p>M – počítání předmětů v daném souboru (hra na obchod, na školu) ČJ – popis (režim dne), psaní blahopřání, recitace básní PV – vánoční a velikonoční ozdoby VV – vánoční a velikonoční motivy HV – koledy</p> <p>OSV(Psychohygiena, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita)- dobrá organizace času, relaxace</p> <p>TV – cvičení na gymnastických míčích ČJ – poslech pohádek a příběhů s danou tematikou (roční období), popis pokusů M – slovní úlohy na porovnávání (vzduch, voda, horniny a nerosty), jednotky délky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ➤ projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a lidé - stavba těla, základní funkce a projevy - zdraví a bezpečnost 	<p>PV – omalovánky a vystřihovánky (zvířata, rostliny a houby) HV – písně o zvířátkách</p> <p>EV (Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ požádá o pomoc pro sebe a jiné dítě ➤ použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky a nezneužívá ji ➤ podpoří pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ uvede příklady nebezpečí přírodních úkazů a jejich bezpečného řešení ➤ chová se účelně v případě požáru ➤ rozezná varovný signál a zkoušku sirén ➤ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➤ vybere vhodný způsob k ošetření drobných úrazů a poranění ➤ shrne zásady bezpečného chování i při manipulaci s elektrickými spotřebiči 	<ul style="list-style-type: none"> - zásady zdravého životního stylu - denní režim, správná výživa - ošetření odřeniny, krvácení, zlomeniny, volání první pomoci - bezpečnost při podzimních hrách - bezpečné chování při zimních sportech - nebezpečí doma - bezpečné chování při požáru - nebezpečí v lese - nebezpečí v přírodě - dopravní prostředky - světelná signalizace - základní dopravní značky - prázdniny - rizikové chování – šikana, drogy, agresivita - nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem - pojmy: povodeň, vichřice, lavina, únik nebezpečných látek 	<p>význam neživé přírody pro život na Zemi, ochrana životního prostředí</p> <p>PV – sestavení jednoduchého jídelníčku</p> <p>TV – sportovní hry v přírodním prostředí</p> <p>OSV (Psychohygiena, Komunikace, Kooperace) péče o zdraví, ošetření drobného úrazu či poranění</p> <p>Preventivní program MP Havířov Dej přednost životu</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času ➤ uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit ➤ v modelových situacích ohrožení bezpečí označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany ➤ prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty ➤ roztřídí základní pravidla účastníků silničního provozu ➤ uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá ➤ charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje 		

5.4.2 Člověk a svět

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Člověk a svět navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Prvouka a je také vyučován pouze na 1. stupni školy.

V rámci vyučovacího předmětu Člověk a svět pracují žáci s mapou, osvojují si orientaci na mapě, získávají poznatky o ČR a elementární poznatky o Evropě. Rozvíjejí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti v oblastech týkajících se člověka, společnosti, přírody, zdraví a bezpečí.

Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činnosti armády, ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Cílem předmětu Člověk a svět je vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Orientovat se v problematice peněz a cen, přistupovat zodpovědně při spravování osobního rozpočtu.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se u žáků postupně rozvíjí jejich národní cítění, vztah k naší zemi a kladný vztah k místu jejich bydliště.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém celku se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy a mezilidských vztahů. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o vzniku nemocí a úrazů, o zdravotní prevenci i první pomoci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Mravní rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

4. ročník: 3 hodiny

5. ročník: 3 hodiny

Výuka probíhá ve třídách, v učebně PC nebo formou vycházek, exkurzí a besed, či návštěvami muzeí, formou projektového vyučování, prožitkového učení, dramatické výchovy, samostatného učení. Ve výuce jsou využity techniky námětových her, simulačních her, metody verbální i neverbální, evaluační a autoevaluační techniky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje u žáků aktivní užívání běžně užívaných znaků a symbolů,
- podporuje u žáků vyhledávání informací,
- posiluje u žáků pamětné učení.

Kompetence k řešení problému

Učitel

- uplatňuje u žáků promýšlení a plánování experimentálních úkolů,
- využívá u žáků posouzení správnosti svého postupu,
- používá metody třídění informací z dostupných zdrojů,
- využívá řešení problémových úkolů žáky,
- využívá při výuce uplatňování nových poznatků žáků z běžného života.

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje rozvíjení jazykových dovedností žáků,
- klade důraz na diskusi nebo dramatizaci modelových situací,
- podporuje u žáků vyjadřování vlastních názorů,
- vede žáky k využívání ICT.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- motivuje žáky k vyjádření svého estetického dojmu a jeho porovnání s názory druhých,
- podporuje souhru a spolupráci žáků,
- vychovává žáky k ohleduplnému chování k druhým,
- provádí se žáky rozbor řešení problémů vznikajících při spolupráci odlišně disponovaných jedinců,
- podporuje vytváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence občanské

Učitel

- posiluje u žáků pochopení sebe sama jako příslušníka určitého národa a občana ČR,
- uplatňuje u žáků toleranci odlišností a hodnot druhých,
- vysvětluje žákům společenské situace jako výsledku historických problémů,
- představuje žákům komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy,
- podporuje u žáků projevení pozitivních postojů k ochraně kulturního dědictví.

Kompetence pracovní

Učitel

- zařazuje do výuky metody vyhledávání a třídění informací o pracovním procesu, nástrojích, materiálech,
- kontroluje u žáků dodržování pravidel bezpečnosti práce,
- uplatňuje organizování, kontrolování a hodnocení práce žáky,
- klade důraz u žáků na osvojení bezpečného zacházení s pomůckami a materiály.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti;
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a svět, který je realizován v 4. – 5. ročníku na 1. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Člověk a svět**

Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky ➤ vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich ➤ dodržuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ pohybuje se bezpečně v budově ➤ pojmenuje náčrty, plány a základní typy map ➤ vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky ➤ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - naše vlast: domov, krajina, národ, Moravskoslezský kraj - státní symboly, státní správa a samospráva - parlament, zákony, práva občanů - orientace, světové strany, kompas - nouzové východy, únikové cesty - uzávěry plynu a vody - mapy a plány, globus: orientace na nich (poledníky, rovnoběžky) - práce s mapou: význam barev na mapě, čtení z mapy - putování po ČR: pohoří, nížiny, vodstvo, zemědělství, nerostné bohatství, průmysl, sousední státy, chráněné území ČR, - zásady pobytu v přírodě 	<p>ČJ – regionální pověsti M – orientace na ploše a v prostoru, práce s tabulkami PV – výroba plánku HV – státní hymna ČJ – vypravování, popis</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznávání, Psychohygienu, Komunikace) - využívání dovedností, vědomostí a zkušeností při praktických činnostech (cestování, orientace na mapě, plánku) VDO (Občanská společnost a škola, Občan, Občanská společnost a stát) – demokratická atmosféra ve škole, práva a povinnosti občanů MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ) uplatňování principu slušného chování, tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<p>z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - města: vznik, vývoj a význam měst (Praha, Brno, Ostrava), historické památky 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladu uvede nemožnost realizace všech chtěných výdajů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi ➤ sestaví jednoduchý osobní rozpočet ➤ uvede příklad základních příjmů a výdajů domácnosti 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - sestavení osobního rozpočtu - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti 	<p>M – práce s daty ČJ – jednoduchý zápisek a výpisek, pověsti VV – „dějiny umění“</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v časové ose a využije zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ orientuje se, kde nalézt informační zdroje pro pochopení minulosti ➤ srovnává způsob života v ČR s městem, ve kterém žije 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny, časový sled událostí, časová osa - vyhledávání informací v encyklopediích, v knihovně, na internetu, návštěva muzea - obrazy ze starších dějin - pravěk, Slované, kupec Sámo, Velkomoravská říše, Konstantin a Metoděj, Staré pověsti české, kníže Václav a Boleslav, Kosmova kronika 	<p>OSV(Psychohygiena, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita) vyhledávání informací, v encyklopediích, na internetu</p> <p>M – převody jednotek PV – práce v okolí školy ČJ – povídky s přírodní tematikou HV – poslechové skladby VV – kresba přírodnin</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik		česká, za vlády Přemyslovců, Anežka Přemyslovna, Král železný a zlatý, poslední Přemyslovci, Lucemburkové a Eliška Přemyslovna, české země za vlády Karla IV., život ve středověku, období husitských válek, J. Hus, J. Žižka, české země po husitských válkách, král Jiří z Poděbrad, Jagellonci, počátky vlády Habsburků, císař Rudolf II., Bílá hora, třicetiletá válka, J. A. Komenský, české země po 30 leté válce, Marie Terezie a Josef II.	EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) význam neživé přírody pro život na Zemi, zajišťování ochrany životního prostředí v obci ČJ – popis, vypravování VV – kresba postavy AJ – the body TV – sportovní hry v přírodním prostředí
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody a princip rovnováhy přírody ➤ nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ pojmenuje základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, uvede podstatné vzájemné vztahy mezi organismy 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - neživá příroda - měření a porovnávání látek (hmotnost, objem, čas, teplota), neživé přírodniny (vzduch, voda, horniny, nerosty, půda) - živá příroda - základní projevy života, rovnováha v přírodě - Slunce, Země, střídání dne a noci, ročních období 	OSV (Psychohygiena, Komunikace, Kooperace) - péče o zdraví, ošetření drobného úrazu či poranění

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<ul style="list-style-type: none"> - vliv člověka na přírodu, chování v přírodě - přírodní společenstva, význam přírodních společenstev pro člověka - ekologie a ochrana přírody - v lese - stromy jehličnaté a listnaté, živočichové - na louce - trávy, luční květiny, živočichové - ve vodě - rostliny, živočichové - sady, zahrady - rostliny, živočichové - hospodářská domácí zvířata - pes domácí, kočka domácí (stavba těla, podmínky pro život, způsob života) - rostliny (způsob života, životní podmínky, stavba těla, třídění rostlin) - byliny (třídění bylin, plevele) - dřeviny (ovocné, lesní) - houby (výživa hub, klasifikace) - na poli - polní plodiny, 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související 	Člověk a jeho zdraví	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek ➤ rozpozná život ohrožujícím zraněním, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ➤ vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí 	<ul style="list-style-type: none"> s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ➤ plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ dodržuje zásady bezpečného chování ➤ uvede možná nebezpečí elektrických spotřebičů ➤ zajistí první pomoc ➤ přivolá pomoc k záchraně tonoucího ➤ dodržuje pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ uvědomuje si nebezpečí přírodních úkazů ➤ uvede možná bezpečná řešení ➤ vysvětlí základní pravidla účastníků silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> - člověk, lidské tělo, péče o zdraví, správná výživa - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - nemoc, úrazy, první pomoc, lékařská pomoc (telefonní čísla) - nácvik ošetření poraněných částí těla - poznávání cizího prostředí, stres, zbabělost – příklady ze života - osobní bezpečí, ohleduplné chování - bezpečnost při podzimních hrách - bezpečné chování při zimních sportech - nebezpečí doma - bezpečné chování při požáru - příčiny, rizika evakuace - nebezpečí v lese - nebezpečí v přírodě - dopravní prostředky - světelná signalizace - prázdniny 	<p>Preventivní program MP Havířov Dej přednost životu</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec). 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování u vody 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Člověk a svět**

Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích na mapách naší republiky, Evropy ➤ vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ➤ porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje naše sousední státy ➤ rozliší mezi náčrty, plány a základními typy map ➤ porovná jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí ➤ vyhledá evropské zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického ➤ uvede své zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života v naší vlasti i v jiných zemích 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - začlenění ČR do Evropy, do EU, Evropská unie - planeta Země - Evropa – poloha na Zemi, povrch, poloostrovy, ostrovy, vodstvo, podnebí, rostlinstvo a živočišstvo, obyvatelstvo - orientační seznámení s polohou světadílů a oceánů na Zemi - naše sousední státy - mapy a plány, globus – orientace na nich - práce s mapou – význam barev na mapě, čtení z mapy - vlastní zkušenosti žáků z cestování - státní symboly, státní správa a samospráva 	<p>M – orientace na ploše a v prostoru, práce s tabulkami TV – orientační běh PV – výroba plánku ČJ – vypravování, popis HV – státní hymna</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznávání, Psychohygienu, Komunikace) - využívání dovedností, vědomostí a zkušeností při praktických činnostech (cestování, orientace na mapě, plánku) VDO (Občan, Občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) práva a povinnosti občanů, volební systémy, principy demokracie VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu, Jsme</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	➤ rozliší hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		Evropané) - Naše vlast a Evropa, začlenění ČR do Evropy, do EU
<p>➤ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>➤ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou</p> <p>➤ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost</p>	<p>➤ vysvětlí na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p> <p>➤ rozliší základní rozdíly mezi jednotlivci, navrhne společný postup a možná řešení konfliktů mezi spolužáky</p> <p>➤ uvede příklady jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</p> <p>➤ pozná zneužívající osobu</p> <p>➤ rozliší základní formy vlastnictví, vyjmenuje měny ve státech EU</p> <p>➤ vysvětlí na základě zkušeností, jak reklamovat zboží</p>	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura, soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - pojmy: skutečné hodnoty, citová mravní zralost, pomoc, přátelství, diskriminace, šikana, kyberšikana, psychické a fyzické násilí, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita, nebezpečí internetu, a jiné formy násilí v médiích - nákup zboží – možnost reklamace - vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, 	<p>ČJ – pravidla slušného chování M – směnárna HV – cizojazyčné písně</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy, komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) - péče o dobré vztahy, pravidla slušného chování, problémy v mezilidských vztazích MuV (Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity) soužití lidí (vstřícný postoj k odlišnostem) EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – globální problémy konzumní společnosti</p> <p>Preventivní program MP Havířov Dej přednost životu – (Ne)bezpečný internet</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčit a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz ➤ objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší nebo menší než výdaje ➤ na příkladech objasní rizika půjčování peněz 	rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky - peníze – měna v ČR, v EU	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná časové údaje k pochopení vztahů mezi ději a jevy ➤ aplikuje využití archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti (báje, mýty, pověsti) ➤ porovná současné a minulé, orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků ➤ zhodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny, časový sled událostí, časová osa - vyhledávání informací v encyklopediích, v knihovně, na internetu, návštěva muzea - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - Marie Terezie, Josef II., vlastenci a buditelé, svět práce a techniky, bouřlivý rok 1848, život ve 2. pol. 19. stol., I. světová válka, T.G.Masaryk, Československo 1918 – 1939, okupace a odboj za II. světové války, od osvobození k nové totalitě, život za komunistické totality, Sametová revoluce - naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému 	<p>M – práce s daty ČJ – jednoduchý zápisek a výpisek, mýty, báje, pověsti, dramatizace VV – „dějiny umění“ PV – kalendář</p> <p>OSV (Pschohygiena, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita) - vyhledávání informací v encyklopediích, na internetu</p> <p>M – převody jednotek, kruh, kružnice, práce s tabulkou, grafem PV – práce v okolí školy, maketa vesmíru, kalendář přírody ČJ – naučné texty, popis, vypravování, povídky s přírodní tematikou VV – koláž s přírodninami</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p> <p>➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</p>	<p>ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda státu</p> <p>- státní svátky, významné dny v kalendáři</p> <p>- báje, mýty, pověsti</p>	<p>HV – poslechové skladby</p>
<p>➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p>➤ prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá</p>	<p>➤ rozliší propojenost prvků živé a neživé přírody a princip rovnováhy přírody</p> <p>➤ vyjádří vlastními slovy souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p> <p>➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p> <p>➤ zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p> <p>➤ prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá</p>	<p>Rozmanitost přírody</p> <p>- živá a neživá příroda – základní projevy života, rovnováha v přírodě</p> <p>- vliv člověka na přírodu, chování v přírodě</p> <p>- člověk a technika</p> <p>- Vesmír a Země – slunce a sluneční soustava, roční období, měsíc, střídání dne a noci</p> <p>- rozmanitost přírodních podmínek na Zemi – podnebí, počasí, význam rostlinstva a živočišstva na Zemi</p> <p>- rozmanitost přírody – třídění rostlin a živočichů</p> <p>- ochrana přírody a životního prostředí, ekologické havárie, likvidace odpadů, živelné pohromy</p>	<p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) - propojenost živé a neživé přírody, zajišťování ochrany životního prostředí v obci</p> <p>VV – kresba postavy</p> <p>ČJ – popis postavy</p> <p>OSV (Psychohygiena, Komunikace, Kooperace) - péče o zdraví, ošetření drobného úrazu či poranění, krizové situace</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<p>k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➤ naplánuje a založí jednoduchý pokus, zdůvodní postup a vyhodnotí výsledky pokusu 	<ul style="list-style-type: none"> - příprava a provedení jednoduchého pokusu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše lidské tělo a vysvětlí základní funkce jednotlivých orgánových soustav a nutnost vlastního zdravého způsobu života ➤ rozliší etapy života člověka a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ účelně plánuje a rozděluje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk, lidské tělo, základní stavba a funkce - základy lidské reprodukce, vývoj jedince - péče o zdraví, zdravá výživa - krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, situace hromadného ohrožení - návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, závislost 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <p>➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista</p> <p>➤ předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<p>s ohledem na zdraví a oprávněné nároky jiných osob</p> <p>➤ uplatňuje osvojené způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</p> <p>➤ v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování</p> <p>➤ v modelových situacích ohrožení bezpečí prokáže schopnost zvolit správný postup ochrany, přivolat pomoc, vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany</p> <p>➤ předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - nemoc, úrazy, první pomoc, lékařská pomoc (telefonní čísla), IZS - osobní bezpečí – ohleduplné chování, brutalita a jiné formy násilí, odborná pomoc - evakuace při požáru, nácvik, evakuační plán (varovný signál, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, integrovaný záchranný systém), význam, náskres, druhy hasicích přístrojů - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ v modelové situaci určí život ohrožující zranění ➤ rozliší příčiny úrazů, příznaky běžných nemocí ➤ ošetří úrazy různého charakteru 	<p>způsob volání na tísňovou linku</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizika otrav (houby, léky, alkohol, cigarety, drogy, zkažené potraviny, chemické látky) - ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) - chování při požáru, možnosti hašení - změny v dospívání - resuscitace- nácvik - prevence rizik při zimních či letních sportech - chování při požáru, možnosti hašení - změny v dospívání, partnerství, rodičovství - nevhodné dotyky, obtěžování 	

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeneho o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 Dějepis

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis je vyučován na 2. stupni školy. Vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis. Seznamuje žáka s historickým rozměrem současnosti, odhaluje mu kořeny a také důsledky událostí, jevů, procesů, vzorců jednání, myšlenkových stereotypů či tradic, jak se projevují ve světě, v němž žije. Předmětem dějepisu je tedy kultivace historického vědomí, jak je minulost včleněna do kulturního, sociálního i politického prostředí dneška a jak může

působit v budoucnosti. Důraz je tedy kladen na pochopení vztahů, vazeb, souvislostí a procesů, nikoliv v množství osvojených faktů.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis je členěn do osmi tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Člověk v dějinách* se žáci seznamují se základními zdroji informací o minulosti, poznávají význam geografického a časového zařazování dějinných jevů.

Tematický okruh *Počátky lidské společnosti* je úvodem k historii lidstva, žáci se seznamují se vztahy sociálního a přírodního prostředí života člověka, postupným rozvojem sociálních vztahů a lidské materiální a duchovní kultury.

V tematickém okruhu *Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury* se žáci seznamují s dějinami starověku v souvislosti s rozvojem evropské civilizace a kultury.

V tematickém okruhu *Křesťanství a středověká Evropa* žáci poznávají základní procesy středověké Evropy, hospodářský, sociální a kulturní vývoj středověké společnosti.

V tematickém okruhu *Objevy a dobývání. Počátky nové doby* se žáci seznamují s charakteristikou historického vývoje českého státu a světa v 15. – 18. století.

Tematický okruh *Modernizace společnosti* žákům přibližuje dějiny 18. – 20. století, proces průmyslového a technického rozvoje v souvislosti s vývojem sociálních vztahů ve společnosti, politiky, vzdělání a kultury. Ukazuje na proměny evropské a později i společnosti mimo Evropu, pozitivní přínos i negativní dopady modernizace pro lidskou společnost.

V tematických okruzích *Moderní doba a Rozdělený a integrující se svět* se žáci seznamují s politickými, sociálními a kulturními důsledky světových válek, s problémy soudobé společnosti a současného světa na základě předchozího dějinného vývoje v období 21. století. Národní dějiny jsou žákům prezentovány v souvislostech nejen evropských a světových, ale i dějin našeho regionu.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální rozvoj – Sociální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět. Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference. Etnický původ. Multikulturalita. Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova – Ekosystémy. Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 2 hodiny

7. ročník: 2 hodiny

8. ročník: 2 hodiny

9. ročník: 2 hodiny

Výuka probíhá převážně v odborné učebně dějepis s využitím školního informačního centra a učebny PC. V odborné učebně mají žáci k dispozici dějepisnou odbornou literaturu, encyklopedie, trvalé připojení k internetu, využívají možnosti interaktivní tabule při přípravě referátů, DUMů a dějepisných křížovek. Ve výuce některé tematické celky jsou vyučovány projektovou metodou a je podpořena pořady kulturních a historických institucí, setkávání s pamětníky, zapojení žáků do soutěží nejenom vědomostních, ale i jiných doprovodných akcí, například práce v muzeích nebo činností přibližujících historický vývoj regionu, školy a místa, kde žijí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří činnosti, při kterých žáci samostatně nebo ve vzájemné spolupráci vyhledávají a třídí informace podle zadaných kritérií,
- zdůrazňuje žákům důležitost užívání správné terminologie a symboliky,
- zadává úkoly, které vyžadují využití získaných poznatků z ostatních vyučovacích předmětů a chápání vzájemných souvislostí,
- nabízí činnosti, soutěže, zapojení do olympiád, při nichž žáci mohou rozvíjet své znalosti a dovednosti a prožívat úspěch.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podněcuje žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování v historickém kontextu a současnosti,
- vytváří situace, kdy žáci informace samostatně nebo společně hledají, porovnávají a volí možnosti možného způsobu řešení,
- vede žáky k uvážlivým rozhodnutím, které je schopen obhájit.

Kompetence komunikativní

Učitel

- motivuje žáky k souvislému a výstižnému formulování vlastních názorů na historické i současné společenské dění,
- umožňuje žákům osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání,
- navozuje situace, které vedou k potřebě vyslechnout a respektovat odlišný názor,
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění a interpretaci verbálních textů, informací obsažených ve vizuálních a audiovizuálních zdrojích.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří situace pro vzájemnou a efektivní spolupráci při řešení úkolů,
- hledá a vyvozuje se žáky poučení z historického vývoje lidstva a uvědomování si vlastního postavení ve společnosti,
- vytváří žákům dostatečný prostor k vzájemné diskuzi a toleranci názorových hledisek.

Kompetence občanské

Učitel

- nabízí žákům dostatek možností k poznávání našich kulturních tradic a historického dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je respektovat a chránit,
- vede žáky k orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti,
- rozvíjí u žáků schopnost nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů, odmítat útlak a hrubé zacházení s vědomím povinnosti se proti těmto projevům násilí postavit.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj,
- motivuje žáky k ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot,
- vytváří dostatek situací, při kterých žáci rozvíjení své myšlení a samostatně nebo společně nacházejí nová řešení zadaných úkolů.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešení problém použít,
- motivuje žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- učí chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje žáky s novými technologiemi,
- podněcuje žáky kriticky hodnotit přínosy a reflektovat rizika jejich využívání,
- vede žáky k etickému jednání v digitálním prostředí.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis, který je realizován v 6. – 9. ročníku na 2. stupni školy, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Dějepis**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu ➤ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto informace shromažďovány ➤ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí historické události v chronologickém sledu, rozliší počítání před naším letopočtem a našeho letopočtu ➤ orientuje se v dějepisné mapě ➤ vysvětlí svými slovy smysl historického zkoumání a uvede příklady chápání i nepoučitelnosti lidstva z historického vývoje společnosti 	<p>Člověk v dějinách</p> <p>Pravěk Historie jako věda</p> <ul style="list-style-type: none"> - časová přímka - historické prameny 	<p>M – vztahy a práce s daty OV - Naše obec, region, kraj (zajímavá a památná místa, ochrana kulturních památek) Z – geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-historické prameny MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)-médiá jako zdroj historických informací</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje ve správném pořadí vývojové stupně člověka: člověk zručný, vzpřímený, rozumný, nejstarší lidé dnešního typu 	<p>Počátky lidské společnosti</p> <p>Starší doba kamenná</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk zručný - člověk vzpřímený - člověk rozumný - nejstarší lidé dnešního typu 	<p>P – člověk a lidská společnost v pravěku (životní podmínky, obživa)</p> <p>EV (Ekosystémy)-vývoj lidských obydlí, význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p>		<ul style="list-style-type: none"> - období přisvojovacího hospodářství, přehled vývoje člověka <p>Období výrobního hospodářství.</p> <ul style="list-style-type: none"> - mladší doba kamenná, počátky zemědělství a chovu dobytka - rozvoj rodové společnosti - pozdní doba kamenná, rozvoj výroby - vznik sousedských občin v pozdní době kamenné <p>Střední Evropa v pravěku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - střední doba kamenná - mladší doba kamenná - přehled vývoje společnosti v mladší a pozdní době kamenné 	
<p>➤ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p> <p>➤ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p>	<p>➤ uvede příklady památek nebo objevů a základů věd pocházejících z jednotlivých oblastí prvních států</p> <p>➤ vysvětlí potřebu vzniku písma</p>	<p>Nejstarší civilizace</p> <p>Kořeny evropské kultury Starověk</p> <p>Staroorientální státy v Mezopotámii</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik Sumerských měst - vývoj Sumerských městských států - Starobabylónská říše - kultura staroorientálních států v Mezopotámii 	<p>M - římské a arabské číslice, Pythagoras</p> <p>F – kalendář, astronomie, hrnčířský kruh (jednoduché mechanismy)</p> <p>CH – využití vody, závlahová zařízení</p> <p>OV - Kulturní život (rozmanitost kulturních projevů)</p> <p>ČJ - řecké báje a pověsti, pověsti o vzniku Říma</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství</p>	<p>➤ uvede příklady archeologických památek období antiky</p>	<p>Starověký Egypt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyptský stát - kultura Starověkého Egypta <p>Starověká Indie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvotní staroindická kultura - přehled dějin starověké Indie <p>Starověká Čína,</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatný vývoj zemědělství v Číně - přehled dějin starověké Číny - opakování dějin staroorientálních států <p>Střední Evropa v období nejstarších států.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdní doba kamenná ve střední Evropě - doba bronzová ve střední Evropě - naše vlast v době bronzové <p>Období antiky</p> <p>Starověké Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> - příchod prvních řeckých kmenů, období mykénské 	<p>VV - řecká architektura, řecké divadelní masky</p> <p>OV - Naše vlast (vlastenectví, naši olympionici), Zásady lidského soužití (svoboda, morálka a mravnost)</p> <p>TV - sportovní olympiáda</p> <p>OSV – Sociální rozvoj (Mezilidské vztahy)- postavení řeckého a římského občana, práva a povinnosti v antické společnosti</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě)- antická demokracie</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané) - antické myšlení a umění, počátky křesťanství</p> <p>MuV (Kulturní diference)- společné znaky a odlišnosti starověkých civilizací</p> <p>EV (Ekosystémy) - přírodní podmínky a vznik nejstarších zemědělských civilizací</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatu antické demokracie ➤ porovná vlády a postavení společenských skupin v antickém Řecku ➤ uvede příklady, v čem byl v oblasti kultury přínos Řecka pro civilizaci ➤ uvede příklady přínosu římské kultury pro civilizaci ➤ vysvětlí vznik křesťanství a vývoj od pronásledování křesťanů po uznání za státní náboženství 	<ul style="list-style-type: none"> - počátek nového vývoje řeckých dějin, doba homérská - vznik řeckých městských států - zakládání nových osad, velká řecká kolonizace - aténský stát za Solónu - Sparta - boje Řeků za svobodu - aténský stát za Perikla - řecké umění - řecká vzdělanost a věda - Peloponéská válka - Makedonie a její vzestup - říše Alexandra Velikého Střední Evropa v době železné <ul style="list-style-type: none"> - naše vlast v době železné - Keltové Starověký Řím a Evropa <ul style="list-style-type: none"> v době římské <ul style="list-style-type: none"> - počátky římského městského státu - vývoj Říma do ovládnutí Itálie - zápas Říma o vládu nad Středozemním mořem - Řím po ovládnutí Středomoří 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí příčiny zániku západorímské říše ➤ vybere z různých zdrojů další informace k probíranému učivu ➤ prezentuje své samostudium formou referátu, křížovek ➤ spolupracuje s ostatními při řešení skupinových úkolů 	<ul style="list-style-type: none"> - krize římské republiky, Spartakovo povstání - občanské války, konec římské republiky - římské císařství a jeho rozkvět - krize římského císařství - Evropa v době římské - zánik říše západorímské - římská vzdělanost a věda, umění 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Dějepis**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států ➤ porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti ➤ vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ➤ objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní příčiny rozdílného vývoje nejstarších státních útvarů v Evropě ➤ objasní podstatu lenního systému, z názvu feudum odvodí jedno z označení epochy – feudalismu ➤ vysvětlí význam osobnosti Karla Velikého, rozdělení říše dá do geografické souvislosti s dnešní Francií a Německem ➤ popíše okolnosti vzniku islámu, objasní jeho základní termíny, uvede příklady vyspělé arabské kultury ➤ vyjádří vlastními slovy úlohu křesťanství a uvede příklady jeho kulturního přínosu ➤ na mapě ukáže pravlast Slovanů, vysvětlí jejich rozdělení (západní, východní 	<p>Křesťanství a středověká Evropa</p> <p>Raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vytváření středověké Evropy. - Byzantská říše. - Arabové a jejich výboje. - Asijské země v období středověku. - Křesťanství v raném středověku. - Franská říše. - Sámova říše a vznik prvních států na našem území. - Vrcholný rozmach Velkomoravské říše. - Počátky českého státu. - Slovensko v uherském státě. - Vznik a rozmach Kyjevské Rusi. - Státy jižních Slovanů. - Vznik států ve střední Evropě. 	<p>M – Závislosti, vztahy a práce s daty (pokles počtu obyvatel v souvislosti s morovými epidemiemi, růst počtu měst, atd.)</p> <p>Ch – rozvoj středověkých měst, hygiena, kontaminace vody a její důsledky</p> <p>OV – Člověk ve společnosti, Stát a hospodářství</p> <p>F – středověké míry a váhy</p> <p>P – struktura středověké společnosti, sňatky mezi pokrevními příbuznými v královských rodech a jejich důsledky (genetika), kolonizace a způsoby hospodaření na půdě, příčiny a důsledky morových epidemií</p> <p>Z – geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie</p> <p>HV – hudba ve středověku</p> <p>VV – výtvarné umění ve středověku</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>a jižní) a uvede příklady dnešních národů</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše život Slovanů, příchod Sába, objasní úlohu kmenového svazu v obranných bojích. ➤ zhodnotí vlastními slovy politický a kulturní význam Velkomoravské říše a význam příchodu Konstantina a Metoděje ➤ vyjmenuje v chronologickém pořadí první knížata, vysvětlí příčiny zániku říše ➤ popíše život Normanů, jejich výboje dá do souvislosti se vznikem sjednocené Francie a Anglie ➤ vysvětlí příčiny a důsledky křížových výprav ➤ vysvětlí okolnosti vzniku českého státu ➤ vyjmenuje v chronologickém pořadí vybrané panovnické osobnosti od konce 9. – 13. století, vysvětlí příčiny a důsledky změn jejich postavení pro střeoevropskou oblast 	<ul style="list-style-type: none"> - Nájedzy Vikingů a vznik středověké Anglie a Francie. - Křížové výpravy. - Společnost a hospodářský život v českém státě v období raného středověku. - Vrchol českého státu v raném středověku. - Románská kultura. 	<p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)-křesťanství, papežství, císařství, románské a gotické umění a vzdělanost, Velká Morava a český stát a jejich postavení v Evropě</p> <p>MuV (Kulturní diference)-stěhování národů, světová náboženství, utváření a vývoj států ve východní a západní Evropě, střet křesťanství a islámu</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní pojem románská kultura a uvede příklady této kultury ➤ popíše středověké způsoby hospodaření, život ve městě ➤ sestaví přehlednou strukturu feudální společnosti, vysvětlí rozpory mezi jednotlivými skupinami a jejich nespokojenost vůči církvi ➤ vyjmenuje v chronologickém pořadí Lucemburky na českém trůnu ➤ zařadí Slovensko jako součást bývalé Velké Moravy do nově vzniklých Uher ➤ vysvětlí příčiny, průběh a důsledky staleté války, úlohy Jany z Arku ➤ popíše typickou gotickou stavbu, uvede její hlavní znaky, uvede příklady gotických staveb 	<p>Vrcholný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Život zemědělců. - Vznik měst a jejich význam. - Středoevropská velmoc posledních Přemyslovců. - Růst významu středověkých měst. - Boj mezi Francií a Anglií o nadvládu v západní Evropě. - Vpád Mongolů do východní Evropy. - Slovensko v období rozmachu uherského státu. - Kulturní vývoj ve znamení gotického slohu. 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede zásluhy Karla IV. 	<p>Objevy dobývání</p> <p>Počátky nové doby</p>	<p>M – závislosti, vztahy a práce s daty (třicetiletá válka, pokles počtu obyvatelstva v Evropě,</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus ➤ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ➤ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek ➤ vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ o celkový rozvoj českého státu ➤ vyjádří vlastními slovy Husovy reformní myšlenky ➤ popíše události spojené s Husem a koncilem v Kostnici ➤ zhodnotí pozici Jana Husa v katolické církvi ➤ porovná cíle jednotlivých husitských proudů ➤ zhodnotí osobnost Jana Žižky ➤ popíše spory Jiřího z Poděbrad a jeho snahu o vytvoření mírového svazku evropských panovníků ➤ objasní souvislost renesance s antikou ➤ uvede hlavní osobnosti tohoto období ➤ vysvětlí podstatu humanismu ➤ pojmenuje změny, které nastaly v období renesance a humanismu ve společnosti ➤ popíše typickou renesanční stavbu, uvede příklady ➤ vysvětlí pojem „stavovská monarchie“, popíše vnitřní spory mezi šlechtou a městy za vlády Jagellovců 	<ul style="list-style-type: none"> - Český stát v době Karla IV. - Česká společnost v předhusitské době. - Mistr Jan Hus. - Počátek husitské revoluce. - Husitská vítězství. - Výsledky husitské revoluce a její význam. - Husitství na Slovensku. - Vláda Jiřího z Poděbrad. - Porobení jižních Slovanů osmanskými Turky a konec Byzantské říše. - Vznik španělského království. - Renesance a humanismus v Itálii. - Český stát a Slovensko pod vládou Jagellonců. 	<p>konfiskovaná půda v Čechách a na Moravě, atd.)</p> <p>OV – Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo</p> <p>F – Newtonovy zákony (význam pro rozvoj společnosti, Koperník, Galileo Galilei)</p> <p>P – nové rostlinné a živočišné druhy v Evropě, dobývání drahých kovů v zámoří</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané)-český stát a velmoci v 15. - 18. století</p> <p>MuV (Etnický původ)-zámořské objevy, počátky dobývání světa</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)-renesance, humanismus, husitství, reformace, význam knihtisku</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky ➤ objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozděleně do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příčiny a důsledky zámořských objevů ➤ objasní pojmy reformace a protireformace, porovná jejich cíle ➤ na příkladech doloží vliv kolonizace na středověkou společnost 	<p>Pozdní středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asijské země na sklonku středověku. - Zámořské objevy. - Pokroky ve výrobě a obchodu. - Reformace ve střední Evropě. - Evropské státy a šíření reformace. - Evropská kultura v 16. století a počátek protireformace. - Nástup Habsburků na český trůn. - Česká kultura v 16. století. - Útoky Turků a obrana proti jejich výbojům. - Sjednocení ruského státu a jeho vítězství nad Tatary. - Nizozemský odboj proti španělské nadvládě. - Obrana proti Habsburkům v západní Evropě. 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí jejich důsledky</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Boj českých stavů proti habsburským panovníkům. - Třicetiletá válka. - České země a Slovensko za třicetileté války. - Počátky kapitalismu v Anglii. - První období koloniálního vykořisťování. 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Dějepis**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti ➤ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše výsadní pozice Anglie jako hospodářské velmoci v 18. – 19. století ➤ vyjmenuje výrobní odvětví, ve kterých došlo během modernizace k zásadním změnám ➤ popíše typické rysy ruského absolutismu ➤ vysvětlí hlavní myšlenky osvícenského absolutismu ➤ posoudí vliv osvícenských myšlenek na společenské vědy ➤ rozliší základní znaky baroka 	<p>Modernizace společnosti</p> <p>Počátek novověku v Evropě.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anglie před revolucí. - Anglická revoluce - Zrod moderní vědy, přechod k průmyslové společnosti <p>Absolutismus v Evropě.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Francie v době Ludvíka XIV. - Počátek novodobých ruských dějin, absolutismus v Rusku. - Německo v období absolutismu, vznik a vývoj pruského státu. - Kultura baroka. - Osvícenství <p>České země po třicetileté válce.</p>	<p>M – závislosti, vztahy a práce s daty ČJ – významní představitelé ve světové a české literatuře (národní obrození) OV – Člověk a společnost (vlast a vlastenectví, národní a nacionální hnutí v Evropě, politické proudy, revoluce), Člověk jako jedinec (historické osobnosti daného období, svoboda a práva), Stát a hospodářství (principy tržního hospodářství), Stát a právo (znaky, typy, formy) F – využití nových zdrojů energie Ch – chemická hnojiva v zemědělství P – využití hornin a nerostů v průmyslu, rozdílnost životní úrovně ve společnosti (práce dětí a žen, podvýživa, dětská úmrtnost, atd.) Z – geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</p> <p>➤ objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p>	<p>➤ popíše rozdělení kolonií mezi mocnosti na konci 19. století</p> <p>➤ doloží příkladem sílení nacionalismu v Evropě</p> <p>➤ vyjmenuje základní myšlenky Deklarace práv člověka a občana</p> <p>➤ vysvětlí příčiny vzniku francouzské revoluce a její důsledky pro Francii</p> <p>➤ popíše průběh francouzské revoluce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Habsburská monarchie po 30leté válce. - Uhry a Slovensko v době stavovských povstání. - Česká barokní kultura. - České země v době osvícenského absolutismu Marie Terezie - Josef II. <p>Mimoevropský svět v 17. a 18. století.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropský kolonialismus a rozvoj světového obchodu, asijské státy v 17. a 18. století - Boj anglických osad v Severní Americe za nezávislost - Počátky budování Spojených států amerických <p>Francouzská revoluce a napoleonské války</p> <ul style="list-style-type: none"> - Francouzská revoluce - Sestup revoluce a doba napoleonská 	<p>VV – baroko, romantismus, klasicismus</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy)-lidská práva, politické strany, francouzská revoluce a napoleonské války, koloniální politika, utváření nového českého národa</p> <p>VDO (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)-francouzská revoluce, vznik USA</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) národní hnutí evropských národů</p> <p>MuV (Princip sociálního smíru a solidarity)-utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími</p> <p>EV (Lidské aktivity)-modernizace společnosti, industrializace, kulturní různorodost doby</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)-tisk po francouzské revoluci, plakát, noviny – vliv na vývoj společnosti</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích ➤ na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše hlavní události období Napoleonovy vlády a napoleonských válek ➤ objasní význam vídeňského mírového kongresu ➤ popíše nově vzniklá průmyslová odvětví ➤ rozliší základní znaky klasicismu a romantismu ➤ uvede do souvislosti změny v habsburské monarchii a etapy emancipace českého národa ➤ uvede představitele českého národního emancipačního hnutí 	<p>Svět v 1. polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Průmyslová revoluce, rozvoj vědeckého poznání - Myšlení o společnosti a zápas za sociální spravedlnost, revoluční a národně osvobozené hnutí v Evropě - Klasicismus a romantismus - Boj za nezávislost v Latinské Americe <p>České země a Slovensko 1. polovině 19. století.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Habsburská monarchie v 1. polovině 19. století - České národní obrození - Slovenské národní obrození <p>Rozvoj průmyslové společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Revoluce 1848 – 1849, 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní význam buržoazie pro rozvoj evropských národních emancipačních hnutí ➤ vysvětlí vliv dělnictva na průběh revolucí 1848 ➤ popíše důsledky revolučního procesu ➤ uvede příklady vlivu nových vynálezů na rozvoj evropské kultury ➤ vysvětlí důsledky sjednocení Německa a Itálie ➤ popíše politický a hospodářský rozvoj USA ➤ formuluje cíle křesťansko-sociálních stran ➤ vysvětlí příčiny vzniku anarchistických hnutí v Evropě ➤ uvede příklady dělnických sdružení a stran v druhé polovině 19. století 	<p>Francie, Itálie a Německo</p> <ul style="list-style-type: none"> - České národní hnutí v revoluci - Uhry a slovenské národní hnutí v revoluci - Rozmach průmyslové revoluce, změny ve způsobu života lidí <p>Svět v 2. polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sjednocení Itálie a Německa, Francie republikou - Rozklad osmanské říše - Carské Rusko - Občanská válka v USA - Změny v Asii a Latinské Americe <p>Rakousko – uherská monarchie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vznik Rakouska – Uherska, hospodářský, politický a kulturní vývoj českých zemí - Hospodářský, politický a kulturní rozvoj na Slovensku - Vliv prvních ústavních svobod na rozvoj dělnického hnutí 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Dějepis**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ➤ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů ➤ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ➤ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ➤ zhodnotí postavení Československa v evropských 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná politické rozdělení konkrétních částí světa před válkou a po ní ➤ analyzuje průběh a důsledky hospodářských a politických krizí ➤ uvede do souvislosti dynamiku rozvoje průmyslových odvětví a průběh válečného konfliktu ➤ popíše příčiny, průběh a důsledky obou světových válek ➤ popíše významné historické mezníky mezi světovými válkami ➤ objasní souvislosti mezi politickým uspořádáním světa po 1. světové válce a nastolením totalitních režimů v konkrétních státech 	<p>Moderní doba</p> <p>Dějiny od konce 19. století do 1. světové války</p> <ul style="list-style-type: none"> - průmyslová revoluce v Evropě - formování moderní občanské společnosti - postavení českých zemí v Rakousku – Uhersku - česká politika koncem 19. století a počátkem 20. století - česká kultura, věda, umění, školství - charakteristika vývoje Evropy, USA, Japonska - koloniální politika - mezinárodní vztahy, Trojspolek, Trojdohoda - rozvoj vědy, techniky, umění, vzdělanosti 	<p>M – závislosti, vztahy a práce s daty ČJ – česká kultura 19. – 21. století OV – Člověk ve společnosti (totalitní systémy, nacismus, antisemitismus, rasismus, holocaust, národnostní problémy v ČSR), Člověk jako jedinec (osobnosti), Stát a právo (komunismus, fašismus, nacismus) F – jaderné zbraně Z – geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie VV – od secese ke konstruktivismu TV – olympijské hry (zneužití-Berlín 1936)</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy)-život člověka v totalitní společnosti, teorie o nadřazené rase</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede do souvislosti růst totalitních režimů a vznik lokálních válečných konfliktů ve 30. letech ➤ objasní postoj totalitních režimů k lidským právům ➤ posoudí zřůdnost nacistického průmyslu zabíjení ➤ posoudí nebezpečí rasistických a antisemitických projevů pro pozitivní vývoj společnosti ➤ seřadí významné historické mezníky vývoje Československa 1918 – 1945 ➤ popíše politický systém Československa ➤ zobecní vývoj hospodářských a politických vazeb Československa s evropskými státy ➤ analyzuje vývoj československo-německých vztahů ➤ zhodnotí vztah Čechů ke Třetí říši v období 2. světové války ➤ objasní vliv významných osobností z oblasti kultury na vývoj ČSR do roku 1945 	<p>1. světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - cíle, průběh války - ruská revoluce - domácí a zahraniční odboj - výsledky války <p>Vznik Československa</p> <ul style="list-style-type: none"> - politický systém - politické strany, jejich cíle a představitelé - vnitřní a zahraniční politika - 20. a 30. léta v Československu <p>Mezinárodní vývoj ve 20. a 30. letech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Francie, Anglie, Německo, Itálie, USA - vznik SSSR, stalinismus <p>Světová hospodářská krize, nástup fašismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - boj demokratických sil proti totalitním režimům - krize Versailleského systému - Mnichovská konference a její důsledky - přepadení Polska, začátek 	<p>VDO (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)-totalitní systémy</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)-politická a hospodářská situace ve 20. až 50. letech v Evropě</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)-médiá a válka – cenzura</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>2. světové války</p> <p>2. světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - svět ve válce - napadení SSSR - válka v Tichomoří, severní Africe, Itálii-otevření druhé fronty - protektorát Čechy a Moravy, vývoj na Slovensku - domácí a zahraniční odboj, čs. vláda v exilu - vznik čs. vojenských jednotek v zahraničí - výsledky a důsledky 2. SV <p>Československo a svět po 2. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postupimská konference, poválečné uspořádání světa - zahraniční politika, vliv SSSR - Marshallův plán - řešení politických, hospodářských a národnostních i kulturních problémů - únor 1948 - poválečný vývoj v SSSR 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - situace v západní Evropě, USA a Japonsku - NATO a Varšavská smlouva - studená válka Hospodářská a politická situace v zemích „třetího světa“	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí příčiny a důsledky bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků ➤ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ➤ posoudí postavení rozvojových zemí ➤ prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem „studená válka“ ➤ vysvětlí příčiny vzniku studené války ➤ charakterizuje příčiny a důsledky začlenění Československa do sovětského bloku ➤ doloží na příkladech střetávání supervelmocí v období studené války ➤ specifikuje příčiny vedoucí v roce 1989 k revolucím v zemích východního bloku ➤ rozliší základní znaky dobových uměleckých stylů ➤ popíše důležité mezníky procesu evropské integrace ➤ srovná ekonomický vývoj a politický systém vybraných států východního a západního bloku v období studené války ➤ vysvětlí proces dekolonizace 	<p>Rozdělený a integrující se svět</p> <p>Vývoj mezinárodních vztahů od konce 50. let</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy USA a SSSR - význam a úloha OSN - vývoj v Československu, období totality - rok 1968, vznik federace - mezinárodní situace - období normalizace v Československu <p>Politická situace ve světě v období 80. let</p> <ul style="list-style-type: none"> - pád komunistických režimů - obnovení pluralitního politického systému a demokracie - vznik ČSFR - obnovení tržního hospodářství 	<p>I – třetí průmyslová revoluce</p> <p>OV – Člověk ve společnosti (rozpad koloniálního systému, postavení rozvojových zemí, problémy současnosti), Člověk jako jedinec (osobnosti), Stát a právo (základní orientace v problémech), Mezinárodní vztahy, globální svět (EU, OSN, NATO, RE, terorismus)</p> <p>F – jaderné katastrofy a ochrana obyvatelstva, dobývání vesmíru</p> <p>P – chudoba, hladomor, výživa lidstva geneticky upravené potraviny, klonování, civilizační choroby</p> <p>VV – socialistický realismus, postmoderna</p> <p>TV – olympijské hry a politické soupeření</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy)-lidská práva</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech demonstruje ekonomické, politické a sociální problémy zemí třetího světa v 60. – 90. letech 20. století ➤ definuje základní problémy současného světa ➤ objasní příčiny vzniku a cíle světového terorismu ➤ zhodnotí vliv globalizace na život ve vybraných oblastech světa ➤ objasní začlenění ČR do integračního procesu a důležitosti zachování národních tradic v evropském kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik České republiky - věda, technika, kultura 20. století <p>Globální problémy lidstva, EU</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba a ochrana přírodního prostředí - zajištění míru a bezpečnosti ve světě - mezinárodní terorismus - lidská práva - výživa, vzdělávání a zdraví, problémy a řešení 	<p>VDO (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)-problémy současného světa, příliš mnoho lidí – příliš problémů</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané) - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření</p> <p>MuV (Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity)</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)-věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) - sedmá velmoc, televize, internet</p>

5.5.2 Občanská výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova je vyučován na 2. stupni školy. Vychází ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství.

Předmět je zaměřen na postupné formování a rozvíjení občanského a právního vědomí žáků, motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským, politickým a kulturním životem ve společnosti a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Ukazuje cestu k sebepoznávání a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Člověk ve společnosti* se žáci učí úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k respektování kulturních či jiných odlišností různých společenství, utváření si pozitivních vztahů nejen k jedinci, ale i k společnosti.

Tematický okruh *Člověk jako jedinec* vede žáky k utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí. Učí žáky respektovat a uplatňovat principy morálky, společenského soužití a přebírat zodpovědnost za své vlastní názory a činy i s možnými důsledky. Dalšími tematickými okruhy jsou: *Člověk, stát a hospodářství*, *Člověk stát a právo*, *Mezinárodní vztahy*, *globální svět*.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 1 hodina

7. ročník: 1 hodina

8. ročník: 1 hodina

9. ročník: 1 hodina

Předmět je posílen 1 hodinou z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá s využitím školního informačního centra, odborné učebny dějepisu a učebny PC. V odborné učebně mají žáci k dispozici odbornou literaturu, encyklopedie, trvalé připojení k internetu, využívají možností DUM a interaktivní tabule při přípravě referátů, vyhledávání a předávání informací atp. Ve výuce některé tematické celky jsou vyučovány

projektovou metodou a je podpořena pořady, projekty a soutěží státních, společenských a kulturních institucí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří dostatek situací, kdy žáci poznávají smysl a svůj cíl k učení, kriticky posoudí své školní výsledky a nachází možnosti a cesty k zdokonalení vlastního učení,
- učí žáky užívat obecně užívaných termínů, znaků a symbolů, uvádění věcí do vzájemných a širších souvislostí,
- zadává úkoly, které vyžadují využití získaných poznatků z ostatních vyučovacích předmětů a chápání vzájemných souvislostí,
- nabízí činnosti, soutěže a zapojení do projektů, při nichž žáci mohou rozvíjet své znalosti a dovednosti a prožívat úspěch.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování,
- vytváří situace, kdy žáci využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých způsobů řešení,
- vede žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci,
- rozvíjí u žáků schopnost posuzovat svá řešení z nejrůznějších společenských aspektů a uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje žáky v tom, aby souvisle a výstižně formulovali své názory na společenské dění,
- nabízí žákům dostatek situací, které vedou k potřebě vnímání, diskuze, řešení a respektování odlišných názorů,
- umožňuje žákům tvořivě využívat informační a komunikační prostředky,
- motivuje žáky, aby využívali získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů potřebných k soužití a spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí jedinečnosti a odlišnosti každého člověka, a které budou rozvíjet sebepoznávání a pozitivní sebedůvěru žáků,
- vytváří situace pro týmovou a efektivní práci při řešení úkolů, poznávání a přijímání rolí v různých pracovních činnostech,
- umožňuje žákům diskusi při hledání možných řešení daných úkolů,
- nabízí žákům možnosti utváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence občanské

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost přijímat a respektovat základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy,
- vytváří situace k prokázání praktických dovedností a schopností pomoci v krizových situacích,

- vede žáky k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu,
- nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností člověka ve společnosti a nacházení nenásilných řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky nacházet způsoby, jak využívat znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro vlastní rozvoj a přípravu na své budoucí povolání.
- předkládá žákům dostatek informací pro orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečňování podnikatelského záměru a jeho realizaci, pochopení cíle a rizik podnikání.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- motivuje žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- učí chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje žáky s novými technologiemi,
- podněcuje žáky kriticky hodnotit přínosy a reflektovat rizika jejich využívání,
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova, který je realizován v 6. – 9. ročníku na 2. stupni školy, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Občanská výchova**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vypráví o významných státních svátcích a výročích, osobnostech, vysvětlí význam pranostik ➤ objasní funkce rodiny ➤ vysvětlí vnímání pojmu domov vzhledem k jeho věku ➤ uvede příklady vhodného způsobu chování a komunikace v různých životních situacích ➤ vyjmenuje možnosti náhradní rodinné péče ➤ vysvětlí vlastními slovy nutnost vzdělávání v životě člověka ➤ vyjmenuje své základní školní povinnosti a práva 	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Úvod k výuce Občanská výchova - občan, občanství, národnost</p> <p>Člověk v rytmu času - čas nezastavíš - cyklus přírody - kalendář</p> <p>Rodinný život - rodina, příbuzenské vztahy - manželství - rodina – místo návratů - rodina a děti - rodina – ostrov bezpečí - rodina a domov - když vlastní rodina chybí</p> <p>Naše škola - škola základ života - práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva - umění učit se</p>	<p>VkZ – Změny v životě člověka a jejich reflexe, Osobnostní a sociální rozvoj D – juliánský a gregoriánský kalendář, čas v historii, formy rodového zřízení, vývoj člověka, historie ČR a města, osobnosti našeho státu a města, demokracie M – rozpočet ČJ – rodinné vztahy v literatuře, pověsti, práce se slovníkem F – jednotky času Z – určení světových stran, přírodní cykly, práce s mapou, atlasy P – flora, fauna, životní prostředí a jeho ochrana, ekosystém</p> <p>OSV (Sociální rozvoj)-vztahy ve škole/třídě, konflikt, kompromis, vztahy v rodině, ochrana rodiny (Morální rozvoj)-pravidla psaná a nepsaná, norma, školní řád, praktická etika</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu ➤ zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje státní správní instituce ve městě a jejich hlavní úkoly ➤ uvede slavné rodáky, památky a kulturní instituce ve svém městě ➤ uvede hlavní znaky státu ➤ vyjmenuje státní správní instituce a jejich hlavní úkoly ➤ vysvětlí vlastními slovy pojem demokracie ➤ vyjmenuje některé významné osobnosti českého státu a jejich přínos pro český stát ➤ vysvětlí proč tolerovat kulturní zvláštnosti národů a národnostních menšin ➤ respektuje odlišné názory, zájmy a myšlení lidí 	<p>Domov je tam, kde</p> <ul style="list-style-type: none"> - místo, kde žijeme - obec - obecní zřízení - památná místa, slavní rodáci - ochrana životního prostředí <p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - život v regionech - mateřský jazyk - státní symboly - ČR a demokracie - vlast a vlastenectví - co nás proslavilo <p>Z historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - z dávných časů - významné osobnosti české historie - naši prezidenti - Praha, matka měst <p>Úvod do lidských práv</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost lidí - Všeobecná deklarace lidských práv - práva dětí 	<p>VDO (Občanská společnost a škola) – naše škola, práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva, (Občan, občanská společnost a stát)-občan, občanství, Všeobecná deklarace práv, práva dětí, právo a zákon, (Formy participace občanů v politickém životě)</p> <p>OSV (Sociální rozvoj) -vztahy ve škole/třídě, konflikt, kompromis, vztahy v rodině, ochrana rodiny, (Morální rozvoj) -pravidla psaná a nepsaná, norma, školní řád, praktická etika</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) - naše škola, práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva, (Občan, občanská společnost a stát) -občan, občanství, Všeobecná deklarace práv, práva dětí, právo a zákon, (Formy participace občanů v politickém životě)-státní správa, samospráva, referendum, obecní úřad, (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)- demokracie, republika, státní moc</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje základní lidská práva ➤ vyjádří vlastními slovy povinnosti a práva dítěte ➤ na příkladech uvede protiprávní jednání, ohrožení bezpečnosti sebe i druhého člověka 	<ul style="list-style-type: none"> - právo a zákon - moje práva – tvoje práva 	<p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-národní historie, významné osobnosti, úcta k tradicím, národní hrdost</p> <p>MuV (Lidské vztahy)-funkce rodiny, předsudky, rodinné vztahy, role v rodině, genealogie, (Etnický původ) rovnost, Všeobecná deklarace lidských práv, odlišnost lidí</p>

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Občanská výchova**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ➤ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti ➤ respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí ➤ aplikuje vhodné chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými ➤ rozliší netolerantní chování lidí 	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Život mezi lidmi</p> <ul style="list-style-type: none"> - patříme k lidem - vliv rodiny - ve škole - mezi vrstevníky - komunikace - má vlast a obrana státu - média 	<p>ČJ – práce se slovníkem, bajka Z – práce s mapou, kulturní krajina VkZ – puberta F – zákon akce a reakce, gravitace D – umění v pravěku a starověkých civilizacích, antičtí bohové, právo v historii</p> <p>OSV (Sociální rozvoj)-vztahy ve škole/třídě, konflikt, kompromis, vztahy v rodině, ochrana rodiny, (Morální rozvoj)-pravidla psaná a nepsaná, norma, školní řád, praktická etika VDO (Občanská společnost a škola)-naše škola, práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva, (Občan, občanská společnost a stát)-občan, občanství, Všeobecná deklarace práv, práva dětí, právo a zákon, (Formy participace občanů</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává informace v nabídkách kulturních akcí ➤ uvede příklady ochrany lidských práv a svobod ➤ popíše svá práva i práva ostatních lidí na modelových situacích ➤ oponuje názorům směřujících k potlačování lidských práv a svobod 	<p>Člověk a kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura - umění - krása kolem nás - víra a náboženství - nejstarší formy náboženství - slušnost pro každý den - kam za kulturou <p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská práva v dokumentech - rovnost a nerovnost - svoboda a autorita - morálka a mravnost - Všeobecná deklarace lidských práv 	<p>v politickém životě)-státní správa, samospráva, referendum, obecní úřad, (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)-demokracie, republika, státní moc VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-národní historie, významné osobnosti, úcta k tradicím, národní hrdost)) MuV (Lidské vztahy)-funkce rodiny, předsudky, rodinné vztahy, role v rodině, genealogie, (Etnický původ)-rovnost, Všeobecná deklarace lidských práv, odlišnost lidí</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede a popíše způsoby, jak se může člověk osobně podílet na ochraně životního a kulturního prostředí svého bydliště (obce, regionu) 	<p><i>Člověk, stát a hospodářství</i></p> <p>Přírodní a kulturní bohatství</p> <ul style="list-style-type: none"> - krásy naší země - ochrana přírodního a kulturního bohatství - zachraňme Zemi 	<p>P – ekosystém, národní parky, CHKO, UNESCO Z – podnebné pásy, přírodní krajiny, elektrárny D – české území v době pravěku M – rozpočet</p> <p>EV (Ekosystémy)-přírodní a umělý ekosystém, (Lidské</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany uvede příklady ➤ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zná nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, ➤ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje nejzávažnější planetární problémy současnosti ➤ rozliší druhy majetku podle jejich základních znaků ➤ navrhne příklad rozpočtu domácnosti ➤ uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti ➤ vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji ➤ na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem ➤ navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje ➤ navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou výdaje větší než příjmy ➤ vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu domácnosti ➤ vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet ➤ uvede příklady různých způsobů hotovostního placení 	<p>Majetek v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - naše potřeby - majetek a vlastnictví - mít nebo být? - hospodaření, rozpočet domácnosti - úspory, investice - úvěry, splátkový prodej, leasing 	<p>aktivity a problémy životního prostředí) ochrana přírodního a kulturního bohatství</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady různých způsobů bezhotovostního placení ➤ posoudí výhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétní situaci ➤ na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet ➤ na příkladech objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou ➤ vysvětlí běžné způsoby zacházení s penězi a majetkem ➤ najde nevýhody jednotlivých způsobů hospodaření s penězi ➤ popíše vznik a zánik vlastnictví ➤ vyjmenuje jednotlivé formy vlastnictví ➤ objasní důvody ochrany duševního vlastnictví ➤ uvede možné dopady zneužití duševního vlastnictví 		
		<i>Člověk, stát a právo</i>	D – Sámova říše, antická demokracie, T. G. Masaryk

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky ➤ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ➤ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše znaky nejčastějších typů a forem států ➤ podle vybraných znaků rozčlení vybrané typy a formy států ➤ vysvětlí pojem demokracie ➤ pojmenuje základní principy voleb do zastupitelstev ➤ uvede příklady vlastního možného podílu ve veřejném životě 	<p>Řízení společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - stát - cesta k demokracii - volby - začlenění do veřejného života 	<p>VDO – Formy participace občanů v politickém životě (řízení společnosti, principy demokracie, volby, podíl občanů na veřejném životě)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje významné mezinárodní organizace a společenství ➤ uvede příklady činností významných mezinárodních společenství ve světovém dění ➤ rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“ ➤ reaguje správně na signály a pokyny při vyhlášení mimořádných situací ohrožení 	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět Svět kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - spolupráce mezi zeměmi Evropy - Rada Evropy, NATO, OSN - tolerance k národnostním menšinám - nadnárodní společenství - ochrana obyvatel za mimořádných událostí - varovný signál“Všeobecná výstraha“ - činnost při varovném signálu, druhy signálů, 	<p>D – olympijské hry</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané)- spolupráce mezi zeměmi, tolerance, EU, OSN, NATO</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace, včetně zásad opuštění bytu ➤ zajistí první pomoc a vyhledá centra odborné pomoci ➤ popíše situace, kdy je třeba bránit stát ➤ navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení 	<p>náhradní způsoby varování</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkce varovných signálů, rozdíly v signálech, činnost po zaznění varovného signálu, další způsoby varování, obecné zásady opuštění bytu, opuštění bytu při povodni, požáru apod. - evakuace – průběh, evak. zavazadlo, evak. střediska 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Občanská výchova**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ➤ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech uvede projevy důležitých změn ve vývoji člověka ➤ vyjmenuje osobnostní vlastnosti člověka ➤ specifikuje vztah mezi vůlí a ostatními osobními vlastnostmi jedince ➤ uvede možnosti rozvoje své osobnosti ➤ pojmenuje negativní osobnostní vlastnosti ➤ provede rozbor svých charakterových vlastností ➤ navrhne možnosti korigování svých charakterových vlastností 	<p>Člověk jako jedinec</p> <p>Člověk a dospívání</p> <ul style="list-style-type: none"> - biologické, psychické a sociální změny - člověk a svoboda - sebepojetí - osobnost člověka <p>Psychické procesy a stavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak poznávám a vnímám - jak myslím a tvořím nové - jak si pamatuji a soustředím se - jak se učím - jak prožívám své city <p>Člověk v sociálních vztazích</p> <ul style="list-style-type: none"> - umím se prosazovat - zvládnou náročné situace - chování za mimořádných okolností - konflikt - umím žít zdravě 	<p>D – osobnosti v historii ČJ – citát, práce se slovníkem, monolog, dialog P – schopnosti člověka, smyslové orgány VkZ – zdraví</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj)- vývojová období, sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, sebevýchova, motivace,(Sociální rozvoj)- konflikt, stres, emoce, náročné životní situace, (Morální rozvoj) city společenského vědomí, řešení konfliktů, asertivita, agrese, právo jako minimum morálky</p> <p>MuV (Kulturní diference)- člověk a dospívání, odlišnost a jedinečnost lidí MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) vjem, smyslové poznání, sociální vnímání, fantazie, pozornost</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 		<p>Projekt Vím, co chci?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. První den výpravy. Jak vidím sám sebe. 2. Druhý. Jaký je můj postoj k drogám. 3. Třetí. Racionální chování v sociálních situacích. 4. Čtvrtý. Rozumíš sám sobě – emoce. 5. Pátý. Alkohol a agresivita. 6. Šestý. Táta a máma. 7. Sedmý. Život a komplikace. 8. Osmý. Ty a okolí. 9. Devátý. To není fér. 10. Desátý. Vím, co chci? 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje sféry národního hospodářství ➤ objasní rozdíly mezi výrobním a nevýrobním odvětvím 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <p>Hospodaření</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělba práce - výrobní a nevýrobní odvětví - principy tržního hospodářství, tvorba ceny, 	Z – ekonomie

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech vysvětlí interakce nabídky a poptávky ➤ na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu ➤ na příkladu vysvětlí způsoby, jak se stanovuje cena ➤ na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH ➤ vysvětlí, co je inflace a jaký je vliv na reálnou hodnotu peněz ➤ popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby ➤ na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele ➤ uvede možnosti vlastního profesního rozvoje 	<p>inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání</p> <p>Člověk a svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojujeme se do lidské spolupráce - vzdělání, volba povolání - profesionalita člověka 	
➤ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech popíše svá práva i práva ostatních lidí ➤ specifikuje význam ochrany lidských práv a svobod 	<p>Člověk, stát a právo</p> <p>Právní minimum</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo a morálka - právo jako systém - Ústava ČR - státní moc 	<p>D – právo a morálka v historii</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ➤ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ oponuje názorům směřujících k potlačování lidských práv a svobod ➤ na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu ➤ na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR ➤ uvede příklady zahraničních misí Armády ČR ➤ vysvětlí co je zákon, Ústava ČR, vyhláška ➤ vysvětlí vybraná právní ustanovení, která se na něj vztahují ➤ pojmenuje rizika související s porušováním právních ustanovení ➤ na modelových situacích objasní dodržování právních ustanovení a možná rizika jejich porušování 	<ul style="list-style-type: none"> - politika - obrana státu - základní práva a svobody - právo v Evropě - ochrana spotřebitele základní práva spotřebitele 	<p>rozhodování)-základní pojmy práva, právní vědomí, právní a etické normy, systém práva, právní vztahy, volební právo, volby, parlament ČR, politika</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané)-právo v Evropě, orgány EU</p>

Vzdělávací oblast: **Člověk a společnost**
 Vyučovací předmět: **Občanská výchova**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství ➤ uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci ➤ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů ➤ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ➤ posoudí význam ochrany práv a svobod ➤ uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ➤ v modelových situacích používá jednoduché právní úkony a uvede jejich možné důsledky ➤ uvede příklady přestupků a trestných činů ➤ vysvětlí rizika protiprávního jednání ➤ objasní význam zákona o rodině a zákona o sociálně ochraně dětí 	<p>Člověk, stát a právo</p> <p>Občan</p> <ul style="list-style-type: none"> - já jako občan obce - na úřadě - jsem občanem státu - jsem občanem Evropské unie <p>Občan a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - odvětví práva ČR - občanskoprávní vztahy - vlastnictví zavazuje - smlouvy - odpovědnost za škodu - základní práva spotřebitele <p>Právní ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> - orgány právní ochrany a sankce - korupce - přestupky a správní řízení - občanské soudní řízení - trestní právo 	<p>D – migrace, emigrace, imigrace, formy státu Z – katastr VkZ – manželství, rodina</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát)-obecní úřad, zákon o obcích, občanská společnost, právní řád, občanský zákoník, vlastnictví, ochrana majetku, orgány právní ochrany a sankce, trestní právo</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)-státní občanství, občanství v EU</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady korupčního jednání ➤ diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - děti a paragrafy <p>V pracovním poměru</p> <ul style="list-style-type: none"> - správná volba - každé povolání si žádá své - první brigáda, první zaměstnání - v zaměstnání <p>Rodina a zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina - rodiče a děti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu ➤ vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje složky příjmů státu a hlavní oblasti, do kterých směřují státní výdaje ➤ popíše funkci banky ➤ vyjmenuje produkty, které patří k základní nabídce bank ➤ vyhledá vhodný bankovní produkt pro danou situaci ➤ na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <p>Hospodaření</p> <ul style="list-style-type: none"> - stát a národní hospodářství - státní rozpočet, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní - zachytná sociální síť - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu 	<p>Z – ekonomika</p> <p>VkZ – životní úroveň, sociální síť, sociální podpory</p> <p>M – úrok</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>➤ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p>	<p>➤ na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými prostředky</p> <p>➤ porovná nabídku finančních produktů pro zhodnocení volných finančních prostředků</p> <p>➤ hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů</p> <p>➤ uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků</p> <p>➤ porovná nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků</p> <p>➤ uvede možnosti různých typů pojištění</p>	<p>pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>- právní subjekty podnikání</p>	
<p>➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p>	<p>➤ objasní vzájemnou propojenost společenských a přírodních faktorů</p> <p>➤ vyjádří vlastní postoj k současným problémům lidstva</p>	<p><i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i></p> <p>Globální svět</p> <p>- problémy současného světa</p> <p>- války, terorismus, možnosti jejich řešení</p> <p>- ohrožené životní prostředí</p>	<p>D – rasismus, terorismus, neonacismus, války</p> <p>P – životní prostředí</p> <p>Z – globalizace</p> <p>MuV (Princip sociálního smíru a solidarity) lokální problémy, globalizace, populační exploze,</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše hlavní příčiny i možné důsledky ➤ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede projevy národnostní, náboženské aj. nesnášenlivosti ➤ navrhne možná řešení rasové diskriminace, mezinárodního terorismu 	<ul style="list-style-type: none"> - příliš mnoho lidí-příliš problémů 	<p>chudoba, válečné konflikty, nadnárodní organizace EV (Vztah člověka k prostředí)- ohrožené životní prostředí, ekologická stopa</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<p>Člověk jako jedinec</p> <p>Životní perspektivy</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní plány a cíle 	<p>OSV – Sociální rozvoj (Mezilidské vztahy)- seberealizace ve společnosti</p>

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 Fyzika

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět je vyučován na 2. stupni školy.

Vzdělávání v předmětu Fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy, vytvářet a ověřovat si hypotézy. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie a podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Vyučovací předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“. S Chemií: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie, elektrolýza, galvanický článok. S Přírodopisem: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor, první pomoc při zásahu el. proudem a Zeměpisem: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava, meteorologická mapa.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: *Látky a tělesa; Pohyb těles, síly; Mechanické vlastnosti tekutin; Energie; Zvukové děje; Elektromagnetické a světelné děje; Vesmír.*

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí, Základní podmínky života

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník:	1 hodina
7. ročník:	2 hodiny
8. ročník:	2 hodiny
9. ročník:	2 hodiny

Předmět je posílen 1 hodinou z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenových třídách, příležitostně v učebně PC a multimediální učebně. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury), samostatné pozorování, exkurse.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří u žáků schopnost vyhledávání, třídění a propojování informací,
- učí žáky používat odborné terminologie,
- podporuje žáky v samostatném měření, experimentování a porovnávání získaných informací,
- vytváří u žáků potřebu nalézání souvislostí mezi získanými daty.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat.

Kompetence komunikativní

Učitel

- využívá ve výuce práce ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi,
- rozvíjí u žáků schopnost formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- využívá skupinového vyučování, ve kterém vede žáky ke spolupráci při řešení problémů,
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti,
- vychovává žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské

Učitel

- pěstuje u žáků potřebu šetrného využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů,
- podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě.

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními.

Kompetence digitální

Učitel

- dbá u žáků, aby:
- ovládali používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívané při výuce
- získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah
- vytvářeli a upravovali digitální obsah kombinováním různých formátů
- vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků
- využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika, který je realizován v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Fyzika**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plynné ➤ nalezne společné a rozdílné vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek ➤ uvede příklady využití vlastností látek ➤ uvede alespoň jeden jev, který dokazuje, že částice jsou v neustálém pohybu ➤ vysvětlí některé rozdílné vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek pomocí rozdílů v jejich částicové stavbě ➤ experimentem ukáže vzájemné přitahování a odpuzování elektrovaných těles ➤ experimentálně určí póly tyčového magnetu 	<p>LÁTKY A TĚLESA</p> <p>Skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesa a látky - skupenství látek - vlastnosti pevných kapalných a plyných látek - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou - difuze - síla, gravitační síla - elektrické vlastnosti látek - magnetické vlastnosti látek 	<p>Z – Sluneční soustava, vliv Měsíce, slapové jevy</p> <p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí) – při konání jakékoliv samostatné práce – samostatné řešení fyzikálních problémů, řešení laboratorních prací, domácích úkolů a úspěšnost při této práci, srovnání se spolužáky v jednotných prověrkách.</p> <p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace) – dodržování školního řádu, péče o svěřené pomůcky, dobrovolné domácí úkoly, dobrovolná účast ve fyzikální olympiádě, rozvržení práce při prověrkách i laboratorních pracích.</p> <p>OSV (Psychohygiena) – střídání různých forem práce.</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznání) – provází každou hodinu a to jak výkladovou, tak</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ znázorní indukční čáry magnetického pole v okolí tyčového magnetu ➤ popíše magnetické pole Země 		<p>hodinu laboratorních prací, stejně tak při tvorbě referátů.</p> <p>EV (Základní podmínky života)</p> <ul style="list-style-type: none"> - koloběh vody v přírodě - eroze - gravitace - blesk <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p> <ul style="list-style-type: none"> - oteplování Země a jeho důsledky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa ➤ využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů ➤ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem, objem tělesa odměrným válcem a určí hmotnost tělesa na vahách ➤ vzájemně převede jednotky těže veličiny ➤ určí hustotu látky výpočtem pomocí vztahu $\rho = m:V$ ➤ zjistí hustotu látky v tabulkách ➤ odhadne a změří dobu trvání děje ➤ převede údaje o čase v různých jednotkách ➤ uvede příklad změny délky nebo objemu tělesa při změně teploty 	<p>Měřené veličiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření délky, objemu a hmotnosti - hustota - měření času - měření teploty 	<p>M – převody jednotek, převodní vztahy</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané), zavedení a užívání metrické soustavy</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše teploměr, zapíše značku a jednotku teploty ➤ vysvětlí funkci teploměru 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, jaký druh pohybu těleso vykonává vzhledem k jinému tělesu ➤ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, zda je těleso vzhledem k jinému tělesu v pohybu nebo klidu ➤ určí trajektorii pohybu tělesa, a zda těleso koná pohyb křivočarý nebo přímočarý ➤ rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb ➤ určí rychlost rovnoměrného pohybu ➤ použije jednotky rychlosti pohybu a odhadne velikost rychlosti běžných pohybů ➤ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, časem a dráhou u rovnoměrného pohybu těles ➤ převede jednotky rychlosti ➤ vypočte dráhu rovnoměrného pohybu ➤ znázorní grafem závislost dráhy pohybu na čase a odečte z něj hodnoty dráhy, času nebo rychlosti 	<p>POHYB TĚLES</p> <p>Pohyby těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb tělesa - popis pohybu (trajektorie, dráha, čas) - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - pohyb přímočarý a křivočarý - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha rovnoměrného pohybu - průměrná rychlost 	<p>OSV (Kreativita) – nácvik schopnosti zvolit vhodné metody a vhodný postup pro řešení zadaného fyzikálního problému, v případě nevhodného postupu či neúspěchu umět vhodně zvolit jinou metodu.</p> <p>OSV (Kooperace a kompetice) – práce ve skupinách hlavně při laboratorních pracích a při</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	➤ změří dráhu a dobu pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost		frontálních pokusech po dvojicích až čtveřicích

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Fyzika**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ znázorní sílu pomocí orientované úsečky, vyjmenuje značku i jednotku síly ➤ osvojí si algoritmus pro výpočet gravitační síly ➤ složí 2 síly působící stejným i opačným směrem jak početně, tak graficky ➤ popíše princip skládání sil a určí výslednici ➤ odhadne polohu těžiště ➤ rozhodne, zda je těleso ve stabilní nebo nestabilní poloze ➤ popíše vzájemné působení těles a polí ➤ na příkladech rozliší účinky posuvné, otáčivé a deformační ➤ užívá pojem páka, rameno síly, moment síly, používá jeho jednotku 	<p>SÍLY</p> <p>Gravitační pole a gravitační síla</p> <ul style="list-style-type: none"> - gravitační pole, gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa <p>Tlaková síla a tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> - síla - tlaková síla, tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí <p>Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - skládání sil stejných směrů - skládání sil opačných směrů <p>Třecí síla</p> <ul style="list-style-type: none"> - smykové tření - ovlivňování velikosti třecí síly v praxi 	<p>TV – poznává význam změny polohy těžiště při sportech, význam zvětšování a zmenšování odporových sil ve sportu</p> <p>D – historie poznávání gravitační síly</p> <p>P – popíše páky ve stavbě těla člověka, vliv tvaru těla živočichů na zmenšování odporových sil</p> <p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí) – samostatné řešení fyzikálních problémů, řešení laboratorních prací, domácích úkolů a úspěšnost při této práci, srovnání se spolužáky v jednotných prověrkách.</p> <p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace) – dodržování školního řádu, péče o svěřené pomůcky, dobrovolné domácí úkoly, dobrovolná účast ve fyzikální olympiádě, rozvržení</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší kladku pevnou, volnou i kladkostroj ➤ rozliší pojem tlaková a tahová síla, vyjmenuje příklady účinků těchto sil ➤ posoudí velikost třecí síly, na základě zkoumání závislosti velikosti třecí síly na jakosti stykových ploch a na velikosti tlakové síly ➤ vysvětlí význam třecí síly v praxi, účelnost jejího zmenšování nebo naopak zvětšování 		<p>práce při prověrkách i laboratorních pracích.</p> <p>OSV (Psychohygiena) – střídání různých forem práce.</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznání) – Provází každou hodinu a to jak výkladovou, tak hodinu laboratorních prací, stejně tak při tvorbě referátů.</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) – slavní fyzikové (Newton, Pascal...)</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) pohyb tělesa – silniční doprava, škody na komunikacích snižování odporových sil snižování odporových sil</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní účinky vnější tlakové síly na hladinu kapaliny, k vysvětlení jevů použije Pascalův zákon ➤ využije poznatky o zákonitostech tlaku v klidných kapalinách pro řešení konkrétních praktických problémů 	<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <p>Mechanické vlastnosti kapalin</p> <p>Pascalův zákon - hydraulická zařízení</p> <p>Hydrostatický tlak</p>	<p>P – přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubce potápění lidí a jejich výbava krevní tlak a jeho měření</p> <p>D – použití ponorek ve válečných konfliktech</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nakreslí jednoduché schéma hydraulického zařízení, vysvětlí je a popíše jeho užití v praxi ➤ vysvětlí účinek gravitační síly na kapalinu, popíše tlakovou sílu kolmo na dno i hydrostatický tlak, zdůvodní jeho příčiny ➤ vysvětlí existenci a příčiny vztlkové síly, její využití v praxi, definuje Archimédův zákon ➤ vyvodí podmínky pro plování těles v kapalině a určí souvislost velikosti ponořeného objemu tělesa s hustotou kapaliny 	<ul style="list-style-type: none"> - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny <p>Archimédův zákon</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztlková síla - potápění, vznášení a plování těles v klidných tekutinách 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojmy a příčiny atmosférického tlaku a tlakové síly s ním související ➤ popíše Torricelliho pokus jako princip měření atmosférického tlaku ➤ vyjmenuje a popíše přístroje k měření atmosférického tlaku i tlaku uvnitř nádoby ➤ aplikuje platnost Archimédova zák. v plynech, vysvětlí jeho význam v praxi 	<p>Mechanické vlastnosti plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ atmosférický tlak ➤ Pascalův zákon pro plyny ➤ přetlak, podtlak ➤ vztlková síla ➤ Archimédův zákon ➤ souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší pojmy přetlak, podtlak 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh ➤ rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše příčiny světelných jevů ➤ používá pojmy světelný zdroj, optické prostředí, šíření světla ➤ využívá zákona o přímočarém šíření světla ➤ naučí se z paměti hodnotu rychlosti světla ve vakuu ➤ vysvětlí vznik stínu i polostínu ➤ vyjmenuje měsíční fáze, zatmění Slunce i Měsíce ➤ formuluje zákon odrazu světla ➤ popíše zobrazení tělesa rovinným zrcadlem ➤ rozlišuje kulová zrcadla a popíše jejich použití v praxi ➤ popíše lom světla na hranolu, znázorní jej graficky ➤ rozhodne se znalostí rychlosti šíření světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této znalosti při analýze průchodu světla čočkami ➤ narýsuje zobrazení předmětu čočkami 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <p>Světelné jevy -vlastnosti světla</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdroje světla ➤ rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích ➤ stín ➤ zatmění Slunce a Měsíce ➤ zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) ➤ zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) ➤ rozklad bílého světla hranolem 	<p>M-rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině a modeluje je, využívá rovinnou souměrnost při zobrazení zrcadlem</p> <p>VV-využití stínů a barev</p> <p>D-náboženská interpretace zatmění Slunce v historii</p> <p>P-lidské oko, vidění u zvířat a u hmyzu</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ekonomické využívání zdrojů světla ➤ využití zrcadel ve slunečních elektrárnách <p>OSV (Kooperace a kompetice) – práce ve skupinách a ve dvojicích hlavně při laboratorních pracích a při frontálních pokusech</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none">➤ vysvětlí optické vlastnosti oka➤ používá čočky v praxi (dalekohledy, mikroskop)		

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Fyzika**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <p>➤ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</p>	<p>Žák</p> <p>➤ rozhodne, zda se koná práce</p> <p>➤ vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí</p> <p>➤ porovná práci vykonanou jednoduchou kladkou a kladkostrojem</p> <p>➤ určí výkon z práce a času</p> <p>➤ porovná velikost dvou různých prací</p> <p>➤ při rovnoměrném pohybu tělesa určí výkon užitím vztahu $P=Fv$</p>	<p>ENERGIE</p> <p>Formy energie</p> <p>- práce</p> <p>- výkon</p>	<p>D – využití jednoduchých strojů k usnadnění práce dříve a dnes</p> <p>TV – příklady konání práce v různých sportech, odhaduje a měří sportovní výkony</p> <p>P – vysvětlí svalovou námahu, když se práce ve fyzikálním smyslu nekoná</p> <p>M – úprava rovnic s písmeny</p>
	<p>➤ uvede příklady z praxe - změna pohybové a polohové energie tělesa</p> <p>➤ v konkrétních příkladech objasní, že změna polohové nebo pohybové energie souvisí s konáním práce; určí vykonanou práci ze změny polohové energie</p>	<p>Formy energie</p> <p>➤ pohybová energie</p> <p>➤ polohová energie</p>	<p>TV – příklady využití přeměn energií ve sportech</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) – slavní fyzikové (Joule, Watt, ...)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty ➤ rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) ➤ rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a uvede praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění) ➤ předpoví, jak se změní teplota varu v závislosti na tlaku ➤ zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, ➤ popíše jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě ➤ zhodnotí výhody a nevýhody různých energetických zdrojů z hlediska vlivů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - vnitřní energie tělesa - tepelná výměna - teplo přijaté a odevzdané tělesem - měrná tepelná kapacita <p>Přeměny skupenství</p> <ul style="list-style-type: none"> - tání a tuhnutí - vypařování a kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny <p>Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ neobnovitelné zdroje energie ➤ obnovitelné zdroje energie 	<p>M – zpracuje údaje z tabulky, sestaví graf</p> <p>EV – vztah člověka k životnímu prostředí</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) šetření energií využití energie slunečního záření energetická náročnost spotřebičů</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, zda se budou elektricky nabitá tělesa přitahovat či odpuzovat ➤ vysvětlí elektrování těles ➤ vysvětlí polarizaci izolantu a elektrostatickou indukci 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <p>Elektrické a magnetické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrická a magnetická síla - vodič a izolant v elektrickém poli, siločáry elektrického pole - elektrický náboj 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusem prokáže existenci elektrického pole a znázorní jej siločarami 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní podstatu elektrického proudu ve vodičích a elektrolytech ➤ vysvětlí, proč izolanty nevedou elektrický proud 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrický proud v kovech a elektrolytech - tepelné účinky elektrického proudu - měření elektrického proudu - měření elektrického napětí - Ohmův zákon - elektrický odpor - závislost odporu na vlastnostech vodiče - výsledný odpor rezistorů zapojených za sebou a vedle sebe - regulace proudu reostatem - elektrická práce a výkon elektrického proudu 	<p>EV (Základní podmínky života) – ochrana života a zdraví při práci s elektrickým proudem</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, zda v daném obvodu jsou splněny podmínky pro vznik elektrického proudu ➤ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ➤ aktivně předchází rizikům běžných úrazů, které hrozí 	<p>Elektrický obvod</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zdroj napětí, spotřebič, spínač ➤ jednoduché elektrické obvody, schematické značky, schéma obvodu <p>Elektrické a magnetické pole</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ změří elektrický proud ampérmetrem ➤ změří elektrické napětí voltmetrem ➤ určí výsledné napětí zdroje při zapojení několika článků za sebou ➤ předpoví změnu proudu při změně napětí ➤ předpoví změnu proudu v obvodu, když se při stálém napětí změní hodnota odporu rezistoru zapojeného do obvodu ➤ pokusem určí závislost proudu procházejícího spotřebičem na napětí mezi jeho svorkami ➤ porovná odpor dvou vodičů, které se liší průřezem, délkou nebo materiálem ➤ popíše, jak se mění odpor vodiče s teplotou 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ochrana před úrazem elektrickým proudem (nebezpečí lezení na sloupy a stožáry elektrického vedení, dotýkání se drátů na zemi, lezení na elektrické lokomotivy, nebezpečí od poškozených zásuvek, vypínačů, přívodových šňůr, elektrických spotřebičů v domácnosti, elektrických sekaček apod.) 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší zapojení rezistorů za sebou a vedle sebe, spočítá výsledný odpor ➤ vysvětlí funkci reostatu ➤ určí elektrickou práci vykonanou za určitou dobu pro daný proud a napětí ➤ určí výkon proudu ve vodiči, mezi jehož konci je napětí U 	<p>ENERGIE</p> <p>Formy energie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ elektrická energie a výkon 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ➤ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí, co je zdrojem zvuku ➤ vysvětlí, proč nezbytnou podmínkou pro šíření zvuku je látkové prostředí ➤ na příkladu vnímání blesku a hromu porovná rychlost šíření zvuku a světla ➤ popíše, jak přijímáme zvuk uchem ➤ objasní závislost výšky tónu na kmitočtu ➤ vysvětlí význam rezonance ➤ vysvětlí rozdíl mezi ozvěnou a dozvukem ➤ vysvětlí pojem hlasitost zvuku ➤ uvede příklady možností zmenšování vlivu 	<p>ZVUKOVÉ DĚJE</p> <p>Vlastnosti zvuku</p> <ul style="list-style-type: none"> - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce, ozvěna - pohlcování zvuku 	<p>P – lidské ucho, využití ultrazvukových pístů/alek, orientace netopýrů</p> <p>HV – využití poznatků o šíření zvuku při zařizování koncertních sál</p> <p>EV (Základní podmínky života)- způsoby ochrany před nadměrným hlukem</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	nadměrného hluku na životní prostředí		

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Fyzika**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí vzájemnou souvislost magnetického pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem v elektrickém poli ➤ definuje Ampérovo pravidlo pravé ruky a použije ho na příkladech ➤ popíše elektromagnet, zvonek, jistič ➤ popíše podle obrázku nebo modelu elektromotor ➤ popíše elektromagnetickou indukci ➤ popíše transformátor 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <p>Elektromagnetické děje</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole v okolí cívky s proudem - působení magnetického pole na cívku s proudem - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce - transformátor 	<p>D – objasní historický význam Faradayova objevu elektromagnetické indukce pro rozvoj elektrotechniky</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznání) – provází každou hodinu a to jak výkladovou, tak hodinu laboratorních prací, stejně tak při tvorbě referátů.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší stejnosměrný proud od střídavého 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně popíše základní principy vzniku střídavého proudu ➤ orientuje se v časovém grafickém znázornění – sinusoidě 	<p>ENERGIE</p> <p>Formy energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba a přenos elektrické energie - rozvodná elektrická síť 	<p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)-slavní fyzikové Faraday, Einstein (Evropa a svět co nás zajímá) – výroba elektrické energie v Evropě,(Jsme Evropané)-využívání jaderné energie v EU</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem perioda a kmitočet ➤ vysvětlí rozdíl mezi alternátorem a dynamem ➤ vysvětlí rozvodnou elektrickou síť 		<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, způsoby šetření - zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na životní prostředí - využívání alternativních zdrojů energie (sluneční baterie, elektrárny)
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě pokusu popíše elektrolýzu ➤ vysvětlí pojem elektroda, elektrolyt a uvede příklad pokovování 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTLENÉ DĚJE</p> <p>Vedení elektrického proudu v kapalinách</p>	<p>Ch-galvanické články, elektrolýza, akumulátory</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše princip jiskrového elektrického výboje, elektrického oblouku, elektrického výboje ve zředěných plynech, vzniku blesku a nebezpečí z toho plynoucí 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTLENÉ DĚJE</p> <p>Vedení elektrického proudu v plynech</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše změnu odporu v polovodičích 	<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTLENÉ DĚJE</p> <p>Vedení elektrického proudu v polovodičích</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše stavbu atomu, použije pojmy nukleony, nukleonová čísla, vysvětlí pojem nuklidy a izotopy ➤ pojmenuje 3 druhy záření – alfa, beta i gama, vysvětlí jejich nebezpečnost i způsob ochrany před nimi ➤ na některých známých přirozených radionuklidech popíše proces přeměny i užití radioaktivity v různých oborech činností ➤ popíše řetězovou reakci i uvolňování jaderné energie ➤ za pomoci obrázku popíše jaderný reaktor 	<p>ENERGIE</p> <p>Formy energie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ jaderná energie ➤ štěpná reakce ➤ jaderný reaktor ➤ jaderná elektrárna ➤ ochrana lidí před radioaktivním zářením 	<p>Ch – částicové složení látek, prvky, jejich značky, protonové číslo, periodická soustava prvků</p> <p>Z – ukáže na mapě výskyt jaderných elektráren</p> <p>D – historie objevu přirozené a umělé radioaktivity, zneužití řetězové reakce ve 2. světové válce</p> <p>EV (Základní podmínky života) záření – vliv na lidský organismus jaderná energetika, vliv na životní prostředí</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, způsoby šetření - zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na životní prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje jednotky délky používané v astronomii ➤ vysvětlí pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb 	<p>VESMÍR</p> <p>Sluneční soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ její hlavní složky 	<p>Z – Země jako vesmírné těleso, tvar, velikost pohyby, časová pásma, datová hranice, srovnává</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet ➤ vyjmenuje všechna tělesa ve Sluneční soustavě ➤ umí popsat měsíční fáze	➤ měsíční fáze	vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy D -vývoj kosmologických představ

5.6.2 Chemie

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků na 2. stupni školy. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků formou laboratorních cvičení, na řešení problémů, na práci ve skupinách, vyhledávání potřebných informací, týkajících se problematiky chemického poznávání a jejich efektivního využití ve svém dalším studiu.

V chemii směřujeme výuku k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích, k vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů a také k získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi, k dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: *Pozorování, pokus a bezpečnost práce* – v něm žáci poznávají vlastnosti látek, seznamují se s nebezpečnými látkami a přípravky, se kterými zatím pracovat nesmí, naučí se rozpoznávat piktogramy těchto nebezpečných látek a jejich význam, osvojují si zásady bezpečné práce ve školní pracovně i v běžném životě, *Směsi* – v něm žáci rozlišují různé druhy směsí, prakticky provedou oddělování složek směsí, dokáží rozlišit různé druhy vod a uvést příklady jejich výskytu a použití. Zjišťují a uvádějí příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti. Hledají řešení omezení znečišťování vody a vzduchu., *Částicové složení látek a chemické prvky* – v něm žáci používají pojmy atom, molekula, chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina, chemická vazba ve správných souvislostech. Rozlišují chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny. Rozliší kovy a nekovy a uvádějí příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů., *Chemické reakce* – v něm žáci rozlišují výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvádějí příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání. Dovedou přečíst chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítají hmotnost výchozí látky nebo produktu. V praxi aplikují poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu. *Anorganické sloučeniny* – v něm žáci porovnávají vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí jejich vliv na životní prostředí. Dovedou vysvětlit vznik kyselých dešťů, uvádějí jejich vliv na životní prostředí a vyvodí opatření, kterými jim lze předcházet. Orientují se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvádějí příklady uplatňování neutralizace v praxi. *Organické sloučeniny* – v něm žáci rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvedou jejich zdroje, vlastnosti a použití. Zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvádějí příklady produktů průmyslového zpracování ropy. Rozliší vybrané deriváty uhlovodíku, uvedou jejich zdroje, vlastnosti a použití. Orientují se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů. Určují podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu. Uvádějí příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů. *Chemie a společnost* – v něm žáci zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. Aplikují znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe. Orientují se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

8. ročník: 2 hodiny

9. ročník: 2 hodiny

Výuka probíhá v kmenových třídách, občas v učebně PC. Dalšími způsoby naplňování cílů tohoto vyučovacího předmětu jsou exkurse do průmyslových podniků.

Ve výuce jsou využity zejména testy, referáty, problémové úlohy, laboratorní práce, praktická předvedení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří u žáků potřebu osvojovat si základní chemické pojmy a používat je ve správných souvislostech,
- učí žáky různými metodami poznávat přírodní objekty, procesy, vlastnosti a jevy,
- podporuje u žáků rozvoj schopnosti logického myšlení, zejména řešením problémových úkolů, chemických rébusů apod.,
- rozvíjí paměť žáků prostřednictvím chemických výpočtů a osvojováním si nezbytných chemických vzorců,
- učí žáky využívat prostředky výpočetní techniky,
- rozvíjí schopnost samostatného studia, vyhledávání a zpracování informací z hlediska důležitosti i objektivitu a jejich využívání k dalšímu učení,
- umožňuje žákům provádět experimenty, které ověřují či potvrzují vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování chemických zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům dostatek příkladů, vycházejících z praktického života a vedoucích k samostatnému řešení problémů,
- provádí se žáky rozbor problému – tvoří plán jeho řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnocuje správnost výsledku,
- učí žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů,
- učí žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života,
- učí žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů, z přírodovědných zákonů,
- rozvíjí u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- nabízí žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními,
- vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci,
- učí žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- rozvíjí spolupráci ve skupinách při řešení problémových a aplikovaných úloh vycházejících ze situací běžného života,
- učí žáky věcně argumentovat,
- rozvíjí u žáků dovednost kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů,
- motivuje žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, ke schopnosti sebekontroly,
- vyžaduje u žáků dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské

Učitel

- rozvíjí důvěru žáků ve vlastní schopnosti při řešení úloh a jejich estetické cítění,
- motivuje žáky k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti,
- napomáhá žákům při vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování,
- vychovává žáky k respektování názoru ostatních,
- učí žáky cílevědomosti a zodpovědnosti za vyřešený problém,
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky,
- směřuje žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie,
- učí žáky odpovědnosti za zachování životního prostředí.

Kompetence pracovní

Učitel

- využívá chemických poznatků a dovedností v laboratorních pracích,
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, dbá na kvalitu,
- učí žáky optimálně plánovat, provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat,
- seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
➤ motivuje žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních;

podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie, který je realizován v 8. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Chemie**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí ➤ určí společné a rozdílné vlastnosti látek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje, čím se zabývá chemie ➤ uvede příklady chemického děje ➤ rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek ➤ dodržuje zásady bezpečné práce ➤ poskytne 1. pomoc ➤ přivolá pomoc v případě nebezpečí ➤ seznámí se s piktogramy hořlavých, toxických a výbušných látek ➤ uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek ➤ rozliší známé látky podle jejich různých vlastností ➤ rozpozná skupenství látek a jejich změny ➤ vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a aplikuje je a jejich změny 	<p>Pozorování, pokus a bezpečnost práce</p> <p>Úvod do chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezení chemie - chemické děje - zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky H – věty P – věty piktogramy a jejich význam - 1. pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání) <p>Vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota <p>změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace</p> <p>vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek</p>	<p>F – měření fyzikálních veličin, skupenství látek</p> <p>P – 1. pomoc při poranění, nemoci, úrazy a prevence</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí) – bezpečnost při experimentální činnosti</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy, kooperace a kompetice) – zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát) – ochrana člověka za mimořádných událostí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje směsi a chemické látky ➤ vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení ➤ navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi ➤ rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší různorodé a stejnorodé směsi ➤ rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života ➤ uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi ➤ použije správně pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok ➤ vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení ➤ sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci ➤ popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace ➤ navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě ➤ vysvětlí princip usazování a krystalizace 	<p>Směsi</p> <p>směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> – různorodé, stejnorodé (roztoky) – hmotnostní zlomek a koncentrace roztoků; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; – oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace); <p>Voda</p> <ul style="list-style-type: none"> – voda – destilovaná, pitná, odpadní – výroba pitné vody; 	<p>F – měření fyzikálních veličin, vztah mezi hustotou, hmotností a objemem, skupenství látek, teplota varu, tuhnutí</p> <p>M – procenta</p> <p>P – ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>Z – poznatky z oblasti hydrologie, vodstvo</p> <p>VkZ – zdraví a malé dítě (pitný režim)</p> <p>Do – udržování pořádku</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát)-inverze, smog</p> <p>EV (Základní podmínky života) – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) – kritický přístup k informacím z médií k problematice čistoty vody a vzduchu</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady znečišťování vody a vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná a uvede názvy vody v pevném, kapalném a plynném skupenství ➤ zhodnotí význam vody pro život na zemi ➤ uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi ➤ definuje vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití ➤ uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách ➤ vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí jeho význam pro život na Zemi ➤ uvede procentový obsah hlavních složek vzduchu ➤ vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny ➤ charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ➤ popíše, co je teplotní inverze a smog ➤ uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší 	<ul style="list-style-type: none"> - čistota vody; <p>Vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení - čistota ovzduší - ozónová v 	<p>(Jsme Evropané) – dotace EU na snížení emisí – význam tropických deštných pralesů a zeleně – význam korálů a planktonu OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika) – osobní zodpovědnost za stav čistoty a vzduchu</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech</p> <p>➤ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<p>➤ uvede příklady dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic</p> <p>➤ aplikuje pojmy atom, molekula ve správných souvislostech</p> <p>➤ popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů</p> <p>➤ uvede vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu</p> <p>➤ nakreslí schéma atomu s použitím PSP</p> <p>➤ vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou</p> <p>➤ použije značky a názvy chemických prvků: Ag, Al, Au, Br, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, I, Li, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, Pt, S, Si, Sn, Zn</p> <p>➤ vysvětlí, co udává protonové číslo</p> <p>➤ vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo</p>	<p>Částicové složení látek a chemické prvky</p> <p>Molekuly</p> <p>Atomy</p> <ul style="list-style-type: none"> - atomové jádro - protony - neutrony - elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích - elektrony <p>Chemické prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy a značky vybraných prvků - vlastnosti a použití vybraných prvků <p>Periodická soustava prvků (PSP)</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků - protonové číslo - kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au - slitiny – mosaz, bronz, dural 	<p>F – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze</p> <p>Z – těžební průmysl, globální, ekologické a environmentální problémy lidstva</p> <p>P – kladné a záporné vlivy člověka na životní prostředí a narušení rovnováhy EKO systému</p> <p>MeV (interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) – sledování a vyhledávání informací o nových objevech v mikrosvětě</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a životní prostředí</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)-nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a jejich sloučeninami (těžké kovy, baterie z mobilních telefonů, součástky PC v odpadu apod.)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s pomocí PSP přiřadí protonové číslo prvku a naopak ➤ popíše princip uspořádání prvků v PSP ➤ zařadí prvek do skupiny periody PSP ➤ vyhledá prvek podle skupiny a periody PSP ➤ uvede znění a vysvětlí význam periodického zákona ➤ definuje pojmy kovy, nekovy ➤ rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů ➤ zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země ➤ aplikuje pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech ➤ vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou ➤ určí počet atomů ve vzorci 	<p>– nekovy – H, O, N, Cl, S, C</p> <p>Chemické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> – chemická vazba – názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin 	<p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – PSP, znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny ➤ odvodí složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem oxid ➤ použije pravidla názvosloví oxidů ➤ určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech ➤ zapíše z názvů vzorce oxidu a naopak ze vzorců jejich názvy ➤ popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí ➤ vysvětlí pojem halogenid ➤ určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech ➤ aplikuje pravidla názvosloví halogenidů ➤ vytvoří vzorec z názvu a naopak ➤ popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného ➤ definuje pojmy kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid 	<p><i>Anorganické sloučeniny</i></p> <p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů 	<p>P – nerosty a horniny – vlastnosti, význam a využití jejich zástupců, aplikace předlékařské 1. pomoci při poranění a jiném poškození těla, úrazy a prevence, 1. pomoc při poraněních</p> <p>- ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>- globální problémy a jejich řešení</p> <p>Z – chráněná území přírody</p> <p>- závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí,</p> <p>VkZ – životní prostředí a zemědělství</p> <p>Do – potraviny a jejich úprava</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plynových</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na stupnici pH ➤ vysvětlí pojem pH indikátor ➤ rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátoru pH a změří pH roztoků univerzálním indikátorovým papírkem ➤ poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem ➤ vysvětlí pojem kyselina ➤ použije pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých ➤ vytvoří vzorec z názvu a naopak ➤ popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin (HCl, H₂SO₄, HNO₃) ➤ pracuje bezpečně s kyselinami ➤ uvede správný postup ředění kyselin ➤ definuje pojem hydroxid (zásada) ➤ aplikuje pravidla názvosloví hydroxidů ➤ vytvoří vzorec z názvu a naopak 	<p>Kyseliny a hydroxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kyselost a zásaditost roztoků - indikátory pH - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin (chlorovodíková, dusičná, sírová) a hydroxidů (sodný, draselný, vápenatý) 	<p>spotřebičů v domácnosti) (NaCl – hypertenze)</p> <p>- význam hromadné dopravy – oxidy ve výfukových plynech OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika) – informace a názory v médiích k problematice solení vozovek, formulace vlastních názorů – osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí 1. pomoci při poleptání</p> <p>zabezpečení lékařské pomoci zraněnému, – osobní zodpovědnost při užívání chemických látek (hnojiva apod.)</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané) – kamiony x železnice, projekty a dotace EU na snížení emisí EV (Vztah člověka k prostředí) – solení silnic</p> <p>EV (Základní podmínky života) – vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v Kanadě, řeky u nás), reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu a jeho vliv na zdraví</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání ➤ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí ➤ popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů: NaOH, KOH, NH₄OH, Ca(OH)₂ ➤ definuje reaktanty a produkty neutralizace (obecně) ➤ ze zadání konkrétních reaktantů určí názvy a vzorce produktů ➤ provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi ➤ uvede příklady neutralizace v praxi ➤ definuje pojem sůl ➤ připraví jednoduchým postupem sůl ➤ rozliší, které látky patří mezi soli ➤ aplikuje pravidla názvosloví solí ➤ vytvoří vzorec z názvu a naopak 	<p>Soli kyslíkaté a nekyslíkaté</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik solí - podstata neutralizace - vlastnosti solí - použití vybraných solí - oxidační číslo - názvosloví (síranů, dusičnanů, uhličitanů) - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů 	<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů, nebezpečí nadměrného hnojení umělými hnojivy (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody, poškození půdy apod.)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem halogenid ➤ určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech ➤ aplikuje pravidla názvosloví halogenidů ➤ vytvoří vzorec z názvu a naopak ➤ popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného ➤ uvede příklady uplatnění solí v praxi – hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec 		

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Chemie**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání ➤ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojmy oxidace a redukce ➤ určí oxidační číslo prvku ve sloučenině ➤ rozpozná redoxní reakci ➤ vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozi 	<p>Chemické reakce <i>Chemické rovnice</i> <i>Látkové množství, molární hmotnost</i> <i>Výpočty z chemických rovnic</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - koroze - elektrolýza - exotermické a endotermické reakce - faktory ovlivňující rychlost chem. reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza 	<p>Z – světová naleziště rud, ocelářský průmysl</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí) – význam sběru starého železa a ostatních kovů jako průmyslové suroviny, hospodářské ztráty způsobené korozi železa</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady fosilních paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání ➤ třídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a uvede příklady z praxe ➤ posoudí vliv spalování různých paliv (včetně motorových paliv) na životní prostředí ➤ definuje pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny ➤ rozliší hořlavé látky, uvede zásady bezpečné manipulace s nimi 	<p>Organické sloučeniny</p> <p>Paliva</p> <ul style="list-style-type: none"> - fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) - průmyslově vyráběná paliva (průmyslové zpracování ropy) 	<p>P – ochrana přírody a životního prostředí, nemoci, úrazy a prevence</p> <p>Z – těžba uhlí, ropy, plynu, vztah příroda a společnost</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - CO₂, CH₄ jako skleníkové plyny, SO₂ jako vedl. produkt spalování uhlí – kyselá dešť</p> <p>význam obnovitelných zdrojů energie</p> <p>OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika) – vlastní zodpovědnost za bezpečnou práci s topnými plyny a palivy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku ➤ rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený ➤ z paměti uvede homologickou řadu uhlovodíků C₁ – C₁₀ a vyjmenuje obecné vlastnosti uhlovodíků ➤ definuje pojmy alkan, alken, alkin, arén 	<p>Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků alkany (methan, ethan, propan, butan) alkeny (ethylen) alkiny (etin) arény (benzen, naftalen) 	<p>P – ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>Z – světové hospodářství</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – závislost světového hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynů před teroristickými útoky</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – nebezpečí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše molekulové, racionální a strukturní vzorce $C_1 - C_{10}$ ➤ zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb ➤ uvede vzorec, význam a užití methanu, ethanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu ➤ vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu ➤ vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem 		<p>havárie při přepravě a zpracování ropy</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) – informace o haváriích tankerů</p> <p>OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika) – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky (zemní plyn, acetylen, benzen atd.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší pojmy charakteristická (funkční) skupina a uhlovodíkový zbytek ➤ odvodí obecný vzorec derivátů uhlovodíků ➤ zařadí derivát podle charakteristické skupiny ➤ uvede vzorec, vlastnosti, význam a užití methanolu, ethanolu, glycerolu, fenolu ➤ definuje pojem vícesytný alkohol 	<p>Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin 	<p>P – životní prostředí</p> <p>OV – trestní zodpovědnost</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – znečišťování životního prostředí (a odpadních vod) organickými rozpouštědly a ředidly, znečišťování životního prostředí v chemických výrobcích, nakládání se zbytky organických rozpouštědel, acetonů aj.</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – poškození ozónové</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí rozdíl líh (ethanol) – denaturovaný líh ➤ popíše podstatu alkoholového kvašení ➤ uvede princip výroby destilátů ➤ vyjmenuje důsledky působení methanolu a ethanolu na člověka ➤ rozliší a zapíše vzorec, význam, užití kyseliny mravenčí, kyseliny octové ➤ uvede vlastnosti a příklady využití těchto kyselin ➤ vysvětlí pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny ➤ zapíše obecné schéma neutralizace karboxylové kyseliny a obecné schéma esterifikace ➤ uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí ➤ rozliší sůl, kyseliny a ester kyseliny 		<p>vrstvy jako globální problém lidstva</p> <p>OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika) – poškození zdraví užíváním alkoholických nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu, osobní zodpovědnost při práci s acetonem (karcinogenní látka), při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, barvy)</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát) – zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) – výsledky průzkumu KHS o užívání alkoholických nápojů nezletilými, vlastní anketa ve třídě</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozdělí sacharidy (mono-, di-, poly-) ➤ uvede obecné vlastnosti mono a polysacharidů ➤ zařadí glukózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, uvede jejich výskyt a význam 	<p>Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 	<p>P – zelené rostliny, fyziologie rostlin Z – pěstování cukrovky a cukrové třtiny, bavlníku papírny v ČR P – životní prostředí OV – trestní zodpovědnost</p> <p>OSV (Mezilidské vztahy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka ➤ uvede významné chemické závody v ČR ➤ uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje ➤ zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů ➤ uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí 	<p>Chemie a společnost</p> <p>Chemický průmysl v ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrobky - rizika v souvislosti se životním prostředím - recyklace surovin - koroze <p>Průmyslová hnojiva</p>	<p>VDO (Občan, občanská společnost, stát) - zákony a předpisy o odpadech a recyklaci plastů</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – plasty v odpadech, význam recyklace</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – plasty jako globální problém lidstva</p> <p>OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) - osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty</p> <p>P - prevence, životní styl Z – vztah příroda a společnost, hospodářské postavení ČR v Evropě a ve světě VkZ – život bez drog OV – trestní zodpovědnost</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv ➤ popíše chemický princip výroby páleného vápna, hašeného vápna a tvrdnutí malty ➤ vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem ➤ rozdělí plasty podle vlastností ➤ rozpozná běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), uvede jejich vlastnosti a užití ➤ posoudí vliv používání plastů na životní prostředí ➤ vysvětlí význam recyklace plastů ➤ rozliší přírodní a syntetická vlákna, uvede výhody a nevýhody jejich používání ➤ zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti 	<p>Tepelně zpracovávané materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - cement - vápno - sádra - keramika <p>Plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti - použití - likvidace (polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid, polyamidová a polyesterová vlákna) <p>Detergenty</p> <p>Pesticidy, insekticidy</p>	<p>OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika) – osobní zodpovědnost při práci s chemickými látkami v domácnosti, zaměstnání</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady látek k hubení živočišných škůdců či plevelů ➤ zachází bezpečně s prostředky určenými k hubení živočišných škůdců a plevelů ➤ rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami ➤ uvede příklady nejrozšířenějších hořlavých látek a způsob jejich označování ➤ rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije ➤ rozpozná piktogramy hořlavých látek 	<p>Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídění látek do kategorií dle jejich hořlavosti - bezpečnostní a výstražné piktogramy - H- a P- věty - hasicí přístroje – druhy, správné použití <p>Léčiva a návykové látky</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě vzniku požáru ➤ rozliší pojmy analgetika, antidepresiva, anestetika, sedativa, hypnotika, antibiotika ➤ uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog i jiných návykových látek a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument 		

5.6.3 Přírodopis

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodopis je koncipován jako předmět, který má žáky 2. stupně školy především motivovat k zájmu o živou i neživou přírodu a zároveň jim poskytnout základní informace o pestrosti přírody, rozmanitosti organismů a složitosti jejich vzájemných vztahů, o možnosti soužití člověka s různými organismy i jeho závislosti na živých organismech. Na základě poznatků v oblasti stavby a funkce těla člověka poukázat na význam zdravého životního stylu, možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Navazuje na výuku prvouky a přírodovědy na prvním stupni.

Předmět zahrnuje celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Přírodopis, naplňuje některé očekávané výstupy RVP ZV tematických okruhů Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a Změny v životě člověka a jejich reflexe ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Dále svým vzdělávacím obsahem realizuje přírodopis očekávané výstupy RVP ZV tematického okruhu Práce s laboratorní technikou a Pěstivelské práce, chovatelství vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

V okruhu *Obecná biologie a genetika* se žáci stručně seznámí se vznikem, vývojem, projevy a rozmanitostí života, se základními strukturami života, s principy třídění organismů, s dědičností a proměnlivostí organismů a získají základní informace o virech a bakteriích.

V okruhu *Biologie hub* žáci poznají stavbu těla, výskyt a význam hub bez plodnic, hub s plodnicemi a lišejníků. Jsou seznámeni se zásadami první pomoci při otravě houbami.

Tematický okruh *Biologie rostlin* podává informace z oblasti anatomie, morfologie a fyziologie rostlin, seznamuje s rostlinným systémem, přičemž poukazuje na význam rostlin a důležitost jejich ochrany.

Biologie živočichů obeznámí žáky se stavbou těla živočichů a funkcí jeho jednotlivých částí, s vývojem, vývinem a systémem živočichů, s rozšířením, významem a ochranou živočichů i s jejich základními projevy chování.

V celku *Biologie člověka* žáci poznají základy lidské fylogeneze a ontogeneze, anatomie a fyziologie, jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu. Získají informace o příčinách, prevenci a první pomoci při úrazech či onemocnění.

Okruh *Neživá příroda* se věnuje vzniku a stavbě zemského tělesa, nerostů a hornin, příčinám i důsledkům geologických dějů, významu a vzniku půdy. Popisuje vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, geologickou stavbu ČR.

Základy ekologie jsou tematickým okruhem vysvětlujícím vzájemné vazby mezi organismy a prostředím, věnuje se ochraně přírody a životního prostředí.

V *Praktickém poznávání přírody* žáci poznávají přírodu s využitím praktických metod – např. pozorování lupou, mikroskopem, určují pomocí klíčů a atlasů, zakládají si herbáře a sbírky.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální rozvoj – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občan, občanská. společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova – Etnický původ

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 2 hodiny
7. ročník: 2 hodiny
8. ročník: 1 hodina
9. ročník: 1 hodina

Přírodopis je vyučován v odborné přírodovědné učebně popř. v běžné třídě, hodiny se nedělí. Výuka je podle možností doplněna exkurzemi, návštěvou muzea, ZOO, besedami apod.

Základní formou výuky je výklad s ukázkami (přírodniny, video), který je doplňován diskusemi, referáty žáků. Součástí výuky jsou laboratorní práce, ve kterých je využívána laboratorní technika (lupy, mikroskopy, binokulární lupy). Žáci pracují také s odbornou literaturou – určovacími klíči, encyklopediemi, atlasy a jako zdrojem informací také s internetem. Výklad je zaměřen na zajímavosti způsobu života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí, rozšíření na Zemi. Učivo postupuje od konkrétních, žákům více či méně známých informací o jednotlivých druzích, k obecným informacím fyziologickým a ekologickým.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává žákům samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím nutí žáky k samostatnosti a aktivitě při učení,
- kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet),
- při hodinách přírodopisu systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků,
- vlastním zaujetím pro studium přírody pomáhá vytvářet vztah žáků k vědě a poznávání.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- svými výkony v hodinách se snaží vybavit žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání problému a jeho řešení,
- zadává žákům problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení,
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- otevřeně komunikuje s žáky o problémech a biologických souvislostech,
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje i od žáků při projevu ústním i písemném,
- zadává úlohy, při jejichž řešení musejí žáci kombinovat různé komunikační technologie (tisk, televize, internet).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý dle svých možností zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení,
- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy,

- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe.

Kompetence občanské

Učitel

- je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem,
- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejenom ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude,
- zapojuje žáky do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí,
- učí takovým způsobům uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných zdrojů energie, zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy – která vedou k dodržování principů udržitelného rozvoje.

Kompetence pracovní

Učitel

- v rámci laboratorních cvičení umožní žákům pracovat s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých organismů,
- důsledně kontroluje žáky v dodržování pracovních povinností,
- zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou práci.

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis, který je realizován v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Přírodopis**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše stavbu mikroskopu, vysvětlí, k čemu mikroskop slouží, připraví jej k pozorování ➤ zhotoví jednoduchý vodní mikroskopický preparát 	<p>Praktické poznávání přírody Praktické metody poznávání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování lupou - pozorování mikroskopem 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem jednobuněční a mnohobuněční živočichové, uvede příklady 	<p>Biologie živočichů</p> <p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <ul style="list-style-type: none"> - živočišná buňka - tkáň - orgány - orgánové soustavy - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - rozmnožování 	<p>Laboratorní práce – rozbor ptačího vejce</p> <p>Z – rozšíření organismů na Zemi, biomy, zoogeografické oblasti D – chov živočichů – historie, rozšíření moru ČJ – práce s odbornou literaturou, referáty I – práce s internetem, vyhledávání informací, zpracování referátů apod. VkZ – choroby přenášené zvířaty, zdravý životní styl (relaxace, koníčky – chov živočichů)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladu trepky velké popíše tělo prvoků, uvede příklady zástupců, vysvětlí význam prvoků i cizopasníků 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů Jednobuněční živočichové - Prvoci</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů ➤ uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s využitím základních anatomických pojmů vysvětlí pojem bezobratlí živočichové ➤ vyjmenuje základní skupiny bezobratlých, vysvětlí významné rozdíly ve stavbě jejich těla ➤ na příkladech objasní způsob života a přizpůsobení danému prostředí ➤ na příkladech vysvětlí způsob rozmnožování jednotlivých skupin bezobratlých ➤ na příkladech objasní význam živočichů v přírodě i pro člověka ➤ rozliší základní zástupce jednotlivých skupin ➤ posoudí význam ochrany živočichů ➤ vysvětlí pojmy proměna nedokonalá a dokonalá u hmyzu 	<p>Mnohobuněční živočichové - bezobratlí</p> <p>žahavci ploštěnci hlísti měkkýši</p> <ul style="list-style-type: none"> - plži - mlži - hlavonožci <p>kroužkovci členovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - trilobiti - pavoukovci - korýši - vzdušnicovci - hmyz 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů ➤ uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje zásady bezpečného chování při styku se zvířaty ➤ vyjmenuje příklady bezobratlých, kteří cizopasí na člověku či domácích zvířatech (hlavně roztoči a hmyz) – uvede, proč jsou člověku tyto živočichové nebezpeční ➤ vysvětlí význam včely medonosné pro přírodu a člověka ➤ specifikuje zásady první pomoci při přisátí klíštěte, bodnutí hmyzem ➤ pracuje s atlasy, encyklopediemi – vyhledá organismy podle rejstříku ➤ pozná vybrané zástupce 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ➤ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem stélka a nižší rostliny ➤ rozdělí řasy do skupin podle barviv, která obsahují ➤ zhodnotí význam řas pro přírodu i člověka ➤ vysvětlí pojem výtrusné a semenné rostliny ➤ rozliší hlavní části těla mechorostů ➤ vysvětlí význam mechtů 	<p>Biologie rostlin</p> <p>Systém rostlin</p> <p>Nižší rostliny – Řasy</p> <p>Vyšší rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechorosty - kaprad'orosty 	<p>Laboratorní práce – určování rostlin podle klíče</p> <p>Projekt</p> <p>Ekologické toulky Havířovskem a celým světem</p> <p>1.Meandry Lučiny – okol.den 2.Výstava výtvarných prací 3.Panely s referáty žáků k dané tématice</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<p>➤ popíše rostlinu pomocí pojmů z rostlinné morfologie</p> <p>➤ objasní rozdíl mezi rostlinou nahosemennou a krytosemennou</p> <p>➤ vyjmenuje a pozná základní druhy jehličnanů</p> <p>➤ uvede příklady využití rostlin člověkem</p> <p>➤ uvede základní systematické skupiny jednoděložných rostlin, porovná rozdíly, podle kterých se rozlišují</p> <p>➤ zařadí vybrané zástupce do čeledí (hospodářsky významné druhy – zelenina, obilniny, ovoce, okrasné rostliny)</p> <p>➤ určí, která část rostl. těla je člověkem využívána a jak</p> <p>➤ zařadí zástupce rostlin podle znaků do nejdůležitějších čeledí</p> <p>➤ pozná vybrané zástupce rostlin</p> <p>➤ orientuje se v atlasech</p> <p>➤ vyhledá požadované informace v odborné literatuře</p>	<p>plavuně přesličky kapradiny</p> <p>- nahosemenné jehličnany jinany cykasy</p> <p>- krytosemenné jednoděložné</p> <p>- Vybrané čeledi jednoděložných rostlin</p> <p>- amarylkovité - liliovité - kosatcovité, - vstavačovité - sítinovité - šáchorovité</p>	<p>4.Soutěž třídní,školní,městská 5.Nástěnky a panely s materiály OŽP 6.Soutěž ke Dni Země 7.Třídění odpadů ve škole 8.Exkurze 9.Ekosoutěž</p> <p>PV (návaznost z 6. r.) – půda, zelenina, okrasné rostliny Z – výživa lidstva – zemědělství, přírodní podmínky VkZ - zdravý živ. styl – zelenina a ovoce ve výživě, estetizace prostředí ČJ – práce s odbornou literaturou, referáty, seminární práce I – práce s internetem, vyhledávání informací, zpracování referátů apod</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede a pozná naše nejvýznamnější jedovaté či jinak nebezpečné rostliny ➤ uvede některé léčivé rostliny, vysvětlí pojem „léčivka“ 	<ul style="list-style-type: none"> - lipnicovité 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše tělo hub, popíše plodnici ➤ rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby ➤ posoudí kladné i záporné vlivy působení hub 	<p>Biologie hub</p> <p>Houby s plodnicemi - stopkovýtrusné</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba - výskyt - význam - zásady sběru - konzumace - první pomoc při otravě houbami <ul style="list-style-type: none"> - hřibovité - holubinkovité - čirůvkovité - žampionovité - muchomůrkovité <p>Houby bez plodnic – vřeckovýtrusné</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní charakteristika - pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam kulturních kvasinek ➤ definuje pojem antibiotikum ➤ objasní význam lišejníků pro osídlování skal novými organismy 	<ul style="list-style-type: none"> - kvasinky - štětičkovec - další významné druhy Lišejníky - výskyt - význam 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Přírodopis**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje základní projevy a podmínky života 	<p>Obecná biologie a genetika</p> <p>Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa - dýchání - růst - rozmnožování - vývin - reakce na podněty - názory na vznik života 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem obratlovec ➤ vyjmenuje základní skupiny obratlovců, uvede rozdíly ve stavbě jejich těla ➤ popíše orgánové soustavy, vysvětlí jejich funkce ➤ třídí jednotlivé skupiny savců, ptáků, plazů, obojživelníků, ryb, určí odlišnosti těchto skupin 	<p>Biologie živočichů</p> <p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <ul style="list-style-type: none"> - živočišná buňka - tkáň - orgány - orgánové soustavy - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - rozmnožování <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech vysvětlí způsob života a přizpůsobení danému prostředí ➤ na příkladech popíše způsob rozmnožování jednotlivých skupin obratlovců ➤ uvede příklady významu živočichů v přírodě i pro člověka ➤ rozliší základní zástupce jednotlivých skupin ➤ zdůvodní význam ochrany živočichů ➤ pracuje s atlasy, encyklopediemi – vyhledá organismy podle rejstříku ➤ uvede příklady výskytu živočichů v určitém prostředí a světadílech 	<p>– významní zástupci jednotlivých skupin živočichů</p> <p>Obratlovci – strunatci savci</p> <ul style="list-style-type: none"> - šelmy (psovité, kočkovité, kunovité, medvědovité, ploutvonožci) - zajícovi - hlodavci - sudokopytníci - lichokopytníci - hmyzožravci - letouni - chobotnatci - kytovci - primáti - vačnatci <p>ptáci</p> <ul style="list-style-type: none"> - hrabaví - měkkozobí - vrubozobí - dravci - sovy - šplhavci - kukačky - papoušci - pěvci - běžci - plavci 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<p>➤ pojmenuje zásady bezpečného chování při styku se zvířaty</p>	<p>plazi</p> <ul style="list-style-type: none"> - ještěři - hadi - krokodýlové - želvy <p>obojživelníci</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezocasí - ocasatí <p>ryby, paryby</p> <ul style="list-style-type: none"> - sladkovodní - mořské <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy - péče o vybrané domácí živočichy - chov domestikovaných živočichů - živočišná společenstva 	<p>➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>
<p>➤ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p>	<p>➤ rozliší hlavní části těla rostlin</p> <p>➤ vysvětlí funkce a význam jednotlivých částí</p> <p>➤ popíše rostlinu pomocí pojmů z rostlinné morfologie</p> <p>➤ uvede příklady využití rostlin člověkem</p>	<p>Biologie rostlin</p> <p>Anatomie a morfologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin - kořen - stonek 	<p>Laboratorní práce – stavba těla rostlin, určování rostlin podle klíče</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<p>➤ posoudí význam zelených rostlin pro přírodu a životní prostředí</p> <p>➤ vyjmenuje základní systematické skupiny dvouděložných rostlin, popíše, podle čeho se rozlišují</p> <p>➤ vysvětlí přizpůsobení vybraných rostlin přírodním podmínkám</p> <p>➤ třídí zeleninu do skupin, definuje, která část rostl. těla je využívána jako zelenina</p> <p>➤ zařadí základní zástupce rostlin podle znaků do čeledí</p> <p>➤ určí vybrané zástupce rostlin</p> <p>➤ vyhledá požadované informace v odborné literatuře</p> <p>➤ rozliší naše nejvýznamnější jedovaté či jinak nebezpečné rostliny</p> <p>➤ uvede některé léčivé rostliny, vysvětlí pojem „léčivka“</p> <p>➤ rozdělí rostliny do hosp. významných skupin</p>	<p>- list</p> <p>- květ</p> <p>- semeno</p> <p>- plod</p> <p>Fyziologie rostlin</p> <p>- fotosyntéza a dýchání</p> <p>- růst, vývin</p> <p>- rozmnožování</p> <p>- pohyby</p> <p>- opylení, oplození</p> <p>Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců krytosemenných dvouděložných rostlin</p> <p>- Pryskyřníkovité, růžovité, brukvovité, břízovité, bukovité, vrbovité, lilkovité, miříkovité, bobovité, hvězdnicovité, hluchavkovité, krtičníkovité</p>	<p>PV – půda, zelenina, okrasné rostliny</p> <p>Z – výživa lidstva – zemědělství, přírodní podmínky</p> <p>VkZ - zdravý živ. styl – zelenina a ovoce ve výživě</p> <p>ČJ – práce s odbornou literaturou, referáty, seminární práce</p> <p>I – práce s internetem, vyhledávání informací, zpracování referátů apod</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>Význam rostlin a jejich ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj a využití hospodářsky významných zástupců 	
<p>➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje lupou ➤ pracuje s mikroskopem ➤ založí herbář rostlin ➤ pracuje s jednoduchým botanickým klíčem ➤ orientuje se v atlasech 	<p><i>Praktické poznávání přírody</i></p> <p>Praktické metody poznávání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování lupou a mikroskopem - zjednodušené určovací klíče a atlasy - založení herbáře a sbírek 	<p>Projekt Ekologické toulky Havířovskem a celým světem</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Meandry Lučiny – ekol.den 2.Výstava výtvarných prací 3.Panely s referáty žáků k dané tématice 4.Soutěž třídní,školní,městská 5.Nástěnky a panely s materiály OŽP 6.Soutěž ke Dni Země 7.Třídění odpadů ve škole 8.Exkurze 9.Ekosoutěž

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Přírodopis**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam etologie v praxi ➤ objasní rozdíl mezi chováním vrozeným a získaným, uvede příklady chování živočichů 	<p>Biologie živočichů</p> <p>Projevy chování živočichů Základy etologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrozené chování - naučené chování - chování podmíněné látkovou výměnou - ochranné a obranné chování - komunikace živočichů - sociální chování živočichů 	<p>D – chov živočichů – historie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí člověka do zoologického systému ➤ vysvětlí proces polidštění (hominizace) pomocí znaků těla člověka ➤ na příkladech vysvětlí pojmy rudiment a atavismus ➤ uspořádá základní vývojové stupně člověka 	<p>Biologie člověka</p> <p>Fylogeneze a ontogeneze člověka</p> <p>Původ a vývoj člověka</p> <p>Lidské rasy</p>	<p>OV-tolerance k odlišnostem (lidské rasy) VkZ – nemoci, úrazy a prevence, zdravý životní styl (anatomie a fyziologie)</p> <p>MuV (Multikulturalita) – rasy, národnostní menšiny OSV (Sebepoznání a sebepojetí)-anatomie, fyziologie – soustavy I.</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby ➤ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje lidské rasy (plemena) a uvede u nich znaky, kterými se odlišují ➤ vysvětlí, jak vznikly lidské rasy ➤ vysvětlí pojem rasismus, je tolerantní k příslušníkům jiných plemen ➤ poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí ➤ uvede význam ochrany před přenosnými a nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy ➤ svěří se se zdravotním problémem, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ➤ chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví ➤ aktivně předchází rizikům běžných úrazů, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, 	<p>Nemoci, úrazy a prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny - příznaky - praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy - epidemie 	<p>těla, psychohygiéna – nervová soustava Ch – aerobní procesy, oxidace, cukry, tuky, bílkoviny TV – význam posilování a udržování kondice (pohybová soustava, krevní oběh) VkZ – integrované tematické okruhy Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Změny v životě člověka a jejich reflexe (zdravý způsob života, prevence chorob, civilizační choroby, sexualita, pohlavně přenosné choroby, nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus, prevence stresu) M (výpočty ze vzorců) – lab. práce: tepová frekvence</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí) znečištění atmosféry, narušení ozónové vrstvy (rakovina kůže) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) – využití médií – stav ovzduší, varování-špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p>	<p>projevů a dopadů, poskytne první pomoc</p> <p>➤ popíše stavbu jednotlivých částí lidského těla, určí jejich polohu</p> <p>➤ vysvětlí funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav, na příkladech vysvětlí souvislosti mezi soustavami a jejich propojenost</p> <p>➤ chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví</p>	<p>Anatomie a fyziologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla - orgány - orgánové soustavy - vyšší nervová činnost <p>Soustava opěrná a pohybová</p> <ul style="list-style-type: none"> - osová kostra - kostra končetin - stavba kosti, její růst - první pomoc při zlomeninách - poranění páteře – příčiny, příznaky, první pomoc - poranění hrudníku, břicha (příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci) <p>Tělní tekutiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - tkáňový mok, míza - krev, složení krve, funkce - krevní skupiny, transfuze <p>Oběhová soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - srdce - krevní oběh 	<p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě, pitný režim, ochrana vodních zdrojů – udržitelný rozvoj; pandemie AIDS</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<p>➤ uvede příklady nemocí vyvolaných viry a nemocí vyvolaných bakteriemi</p> <p>➤ prakticky provede resuscitaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cévy - kr. tlak - vnitřní a vnější krvácení - první pomoc při krvácení - péče o zdraví (infarkt, mozková cévní příhoda, kolaps) <p>Nakažlivé nemoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - viry a bakterie (výskyt, význam a praktické využití) - obrana proti infekci - invazivní meningokokové onemocnění – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci <p>Soustava dýchací</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a činnost - onemocnění dých. cest - praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, zajištění základních životních funkcí při zástavě dechu, krevního oběhu, masivním krvácení a poruchách vědomí <p>Soustava trávicí</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>➤ aktivně předchází rizikům popálenin, která hrozí v různém období, při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotl. částí - péče o zdraví a poskytování první pomoci (cukrovka, křeče, mdloba, akutní zánět slepého střeva) <p>Metabolismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa - hygiena potravy <p>Soustava vylučovací</p> <p>Kůže</p> <ul style="list-style-type: none"> - tepelná poranění – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci (popáleniny, opařeniny, omrzliny, úpal, úžeh) <p>Soustava nervová</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba - reflexy - mícha a mozek <p>Žlázy s vnitřní sekrecí</p> <p>Smyslová ústrojí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zrak, sluch, chuť, čich, hmat - mechanické poranění oka, poleptání oka (příčiny, 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně předchází rizikům běžných úrazů ➤ objasní vznik a vývoj lidského jedince 	<p>příznaky a poskytnutí první pomoci</p> <p>-</p> <p>Soustava rozmnožovací</p> <ul style="list-style-type: none"> - mužské a ženské pohlavní ústrojí a oplození - nitroděložní vývin jedince - vývin jedince po narození - pohlavní choroby 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti ➤ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem dědičnost ➤ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti ➤ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě ➤ uvede příklady vlivu prostředí na utváření organismu ➤ vysvětlí, co je chromozom 	<p><i>Obecná biologie a genetika</i></p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů (Základy genetiky)</p>	<p>D - zatížení gen. poruchami ve významných panovnických rodech</p>
		<p><i>Praktické poznávání přírody</i></p> <p>Praktické metody poznávání přírody</p> <p>Významní biologové a jejich objevy</p>	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Přírodopis**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <p>➤ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p>	<p>Žák</p> <p>➤ popíše postavení Země ve vesmíru a tvar zemského tělesa</p> <p>➤ vyjmenuje a charakterizuje vrstvy, které jej tvoří</p> <p>➤ definuje pojmy nerost (minerál) a hornina</p> <p>➤ orientuje se v základních krystalografických pojmech</p> <p>➤ vyjmenuje vybrané fyzikální a chemické vlastnosti, určí je na vzorcích nerostů</p> <p>➤ rozpozná základní zástupce nerostů, zařadí je do systému</p> <p>➤ na příkladech objasní význam a využití základních nerostů</p> <p>➤ najde na mapě nerostného bohatství naleziště důležitých nerostných surovin</p> <p>➤ dle návodu určí vzorky nerostů</p> <p>➤ rozdělí horniny podle způsobu vzniku</p>	<p>Neživá příroda</p> <p>Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vznik Země - Stavba Země <p>Mineralogie - nerosty</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik nerostů - vlastnosti nerostů (fyzikální a chemické) - kvalitativní třídění - praktický význam a využití zástupců - určování jejich vzorků <p>Petrologie – horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik hornin 	<p>F – počasí, vlastnosti látek Ch – přírodní zdroje surovin, uhlovodíky Z – území ČR, globální problémy, přírodní katastrofy D – využití rud, kovů, uhlí, historie těžby a dobývání přír. surovin, přírodní katastrofy v historii lidstva M – osová souměrnost (krystalografie) PV – půda, zpracování půd, živiny v půdě</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát) – humanitární pomoc při přírodních katastrofách EV (Vztah člověka k prostředí)-ochrana ŽP, voda – nedostatek kvalitní vody ve světě OSV(Hodnoty, postoje) – praktická etika (ochrana ŽP) VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)-přírodní zajímavosti ČR, Evropy a světa</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p>	<p>➤ vysvětlí procesy vzniku hornin</p> <p>➤ vyjmenuje základní zástupce hornin vyvřelých, usazených a přeměněných</p> <p>➤ u důležitých zástupců objasní jejich vlastnosti a praktické využití</p> <p>➤ zhodnotí význam nerostů a hornin pro lidskou společnost</p> <p>➤ pozná vzorky základních hornin</p> <p>➤ vyjmenuje místa v ČR charakteristická určitým typem hornin (pískovcová města, krasové oblasti apod.)</p> <p>➤ dle návodu určí vzorky hornin</p> <p>➤ uvede rozdíl mezi vnitřními a vnějšími geologickými ději</p> <p>➤ charakterizuje geol. děje (rychlost průběhu, změny zemského povrchu,..)</p> <p>➤ popíše změny uspořádání kontinentů v minulosti i současnosti</p> <p>➤ vysvětlí koloběh vzniku a zániku zemské kůry</p>	<p>- vlastnosti hornin</p> <p>- kvalitativní třídění vyvřelé (hlubinné a výlevné) usazené přeměněné</p> <p>- praktický význam a využití zástupců</p> <p>- určování jejich vzorků</p> <p>Geologické procesy (příčiny a důsledky)</p> <p>Vnitřní geologické děje</p> <p>- Pohyb litosférických desek</p> <p>- Poruchy zemské kůry</p> <p>- Sopečná činnost</p> <p>- Zemětřesení</p>	<p>EV (Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)-činnost člověka ve vztahu k ŽP – těžba nerostných surovin, znečišťování prostředí</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)-články z internetu, časopisů, novin – zajímavosti, aktuality ze světa</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
..	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše příčiny sopečné a zemětřesné aktivity Země ➤ posoudí význam humanitární pomoci spojené s důsledky negativních geol. dějů ➤ vysvětlí význam pedosféry pro člověka a přírodu, zdůvodní nutnost ochrany půdy ➤ uvede základní půdotvorné činitele ➤ jednoduše vysvětlí principy vzniku půdy 	<p>Vnější geologické děje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvětrávání - Působení gravitace (tekoucí voda, mořská voda, ledovce) - Činnost větru <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příčiny vzniku mimořádných událostí - Přírodní světové katastrofy - Nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi <p>Půdy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vznik půd - Půdotvorní činitele, vlastnosti, třídění půd - Význam půdy 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje mimořádné události vyvolané výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a základní způsoby ochrany (individuální, kolektivní) ➤ na modelových příkladech (ukázkách situací) hodnotí správné a nesprávné jednání účastníků 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana a využití přírodních zdrojů - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příčiny vzniku mimořádných událostí - Přírodní světové katastrofy - Nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ➤ na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam pojmu ekologie ➤ na konkrétních příkladech popíše vztahy v přírodě, vytvoří jednoduchý potravní řetězec 	<p>Základy ekologie</p> <p>Organismy a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; - populace 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam ➤ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních ekologických pojmech ➤ uvede příklady kladných a negativních vlivů člověka na životní prostředí ➤ uvede příklady globálních problémů a posoudí nutnost je řešit ➤ zhodnotí si potřebu ochrany životního prostředí ➤ vlastními slovy vysvětlí pojem „trvale udržitelný rozvoj“ 	<ul style="list-style-type: none"> - společenstva - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - rovnováha v ekosystému <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - globální problémy a jejich řešení - chráněná území 	

5.6.4 Zeměpis

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je vyučován na 2. stupni školy. Učí žáky orientovat se v současném světě z hlediska fyzické geografie, obyvatelstva a hospodářství, politické geografie a globálních problémů. Umožňuje porozumět zákonitostem přírodních procesů a závislosti člověka na přírodních zdrojích. Učí poznávat a vyhodnocovat vliv lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Žáci se učí samostatnosti a spolupráci, vlastní aktivitě a tvořivosti, třídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: *Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, Přírodní obraz Země, Regiony světa, Společenské a hospodářské prostředí, Životní prostředí, Česká republika, Terénní geografická výuka, praxe a aplikace.*

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Etnický původ

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 2 hodiny

7. ročník: 2 hodiny

8. ročník: 1 hodina

9. ročník: 1 hodina

Předmět je posílen 1 hodinou z disponibilní časové dotace.

Výuka na druhém stupni probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky a informačním centru. Seznamujeme žáky se zajímavostmi a problémy regionu prostřednictvím exkurzí a projektů. Žáci pracují také s odbornou literaturou – encyklopediemi, atlasy a také využívají internet.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje u žáků využití teorie s praxí,
- usiluje o názornost ve výuce,
- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím nutí žáky k samostatnosti a aktivitě při učení,
- kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet),
- při hodinách zeměpisu systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků,
- vlastním zaujetím pro studium zeměpisu pomáhá vytvářet vztah žáků k vědění a poznávání,

- zapojuje žáky do soutěží.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje žáky v práci s informacemi z různých zdrojů,
- podporuje u žáků samostatnost a logické myšlení,
- svými výkony v hodinách se snaží vybavit žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání problému a jeho řešení,
- zadává žákům problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení,
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vychovává žáky ke kultivovanému projevu,
- otevřeně komunikuje s žáky o problémech a geografických souvislostech,
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje i od žáků při projevu ústním i písemném,
- zadává úlohy, při jejichž řešení musejí žáci kombinovat různé komunikační technologie (tisk, televize, internet).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- využívá ve výuce týmovou práci žáků,
- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy.

Kompetence občanské

Učitel

- jsme svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem,
- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejenom ve škole a během školních akcí,
- zapojuje žáky do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí.

Kompetence pracovní

Učitel

- důsledně kontroluje žáky v dodržování pracovních povinností,
- zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravujeme na soustavnou práci.

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis, který je realizován v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Zeměpis**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů ➤ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu ➤ porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dovede popsat tvar a rozměry Země, dovede zdůvodnit výskyt života na Zemi ➤ odvodí podle orientace zemské osy trvání délky dne a noci na Zemi ➤ vysvětlí princip střídání ročních období v mírném pásu ➤ dokáže spočítat změnu času při cestování a změnu data při překročení časové hranice ➤ ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené 	<p>Přírodní obraz Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - Země jako vesmírné těleso - krajinná sféra - systém přírodní sféry na planetární úrovni - systém přírodní sféry na regionální úrovni - povodně a zátopové oblasti, přivalové deště, blesková povodeň <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p>	<p>ČJ – cestopisné články, cestopisy CJ – reálie cizojazyčných zemí M – výpočty vzdáleností na mapách, poměrné velikosti oceánů a kontinentů (kartogramy, kardiogramy) F – čas, časová pásma, počasí (teplota, vlhkost...) P – zvířectvo, rostlinstvo, druhy půd D – dějepisné mapy, objevitelé, mořeplavci, ohniska napětí</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznání, Mezilidské vztahy, Hodnoty a postoje) – využívání vědomostí, měření vzdáleností, časová pásma, střetávání civilizací, člověk a životní prostředí VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – Evropa z hlediska krajinných sfér MuV (Kulturní diference) – lidské rasy</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů ➤ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ➤ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny 	<p>dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže vysvětlit rozdíl mezi globusem a mapou ➤ dokáže podle kartografických značek, výškopisu, polohopisu a měřítka mapy naplánovat trasu na turistické mapě ➤ prakticky zvládá základní způsoby přežití, uplatňuje je v modelových situacích ➤ dokáže lokalizovat místo na mapě podle zeměpisných souřadnic ➤ zhodnotí míru vlivu jednotlivých činitelů na zemský povrch ➤ porovnává vliv sopečné činnosti, zemětřesení, zvětrávání na krajinu a lidskou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikační geografický a kartografický jazyk - geografická kartografie a topografie - přežití v přírodě (orientace v terénu, tvorba improvizovaného přístřešku, možnosti a způsoby signalizace) <p><i>Regiony světa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Afrika - Austrálie - Tichý oceán a Oceánie - Antarktida – mírový kontinent - Amerika <p>Klasifikace mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy, antropogenní události</p>	<p>VDO (Občan, občanská společnost a stát) – globální problémy světa – aktuální zprávy EV (Vztah člověka k prostředí) – problematika krajinných sfér a životního prostředí</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ➤ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomí si rozdíl mezi přírodní a kulturní krajinou ➤ dokáže lokalizovat na mapě státy jednotlivých kontinentů a jejich hlavní města ➤ dokáže lokalizovat na mapě světa ohniska napětí ➤ dokáže posoudit na základě komplexních znalostí význam jednotlivých států v dnešním světě 		

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Zeměpis**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ➤ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede hranici mezi Evropou a Asií, pochopí kulturní příčiny této hranice ➤ uvede rozdíly v rozloze, pochopí souvislosti mezi přírodními podmínkami, osídlením a počtem obyvatel ➤ pochopí stejný princip vzniku největších pohoří obou kontinentů ➤ lokalizuje rozmístění jednotlivých biomů a jejich vliv na zemědělství ➤ dokáže na základě předchozích vědomostí zhodnotit vyspělost dané země, vyjádřit složení hospodářství ➤ dokáže vyhledat ze zdrojů (knihy, internet, časopisy) hlavní problémy jednotlivých regionů a 	<p>Regiony světa Eurasie</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti Asie - oblasti Evropy - charakteristika makroregionů z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů - globální poměry zasahující do jednotlivých oblastí 	<p>P-rostlinstvo a živočišstvo přírodních oblastí OV, D-náboženství a kultura, místa napětí a válečných konfliktů CJ – reálie anglicky (německy) mluvících zemí</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznání, Mezilidské vztahy, Hodnoty a postoje) – rozvoj poznání makroregionu, mezilidské vztahy v Evropě i Asii, postoje ke změnám v jednotlivých regionech VMEGS (Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá) – EU – euroregiony, přírodní, kulturní, společenské a politické a hospodářské poměry EV (Vztah člověka k prostředí) – globální problémy zasahující do jednotlivých oblastí</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	popsat příčiny jejich vzniku ➤ dokáže jmenovat největší hospodářské a politické integrační seskupení Evropy		

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Zeměpis**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy ➤ hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu ➤ lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže lokalizovat kraje na mapě a zhodnotit ➤ zvládne určit polohu ČR ve střední Evropě a její význam v tomto regionu ➤ lokalizuje podrobně pohoří a nejvyšší vrcholy, říční síť, význam přehrad a rybníků v ČR ➤ vysvětlí restrukturalizaci průmyslu místního regionu ➤ na základě předložených informací (internet, tabulky) žák pochopí silné stránky pohraničních krajů ➤ definuje možnosti využití prostředků EU a pochopí význam euroregionů ➤ je si vědom členství ČR v OSN, EU a NATO 	<p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha - přírodní poměry - kraje - místní regiony - ČR jako součást Evropy a světa 	<p>D, ČJ – historický vývoj ČR, historické a kulturní památky I, PV – vyhledávání informací na internetu, P – vztah člověka k přírodě</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznání) – historický a kulturní vývoj ČR VDO (Principy demokracie jako formy vlády a rozhodování) práva a povinnosti občanů – organizace státu VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané) – ČR jako součást Evropy a světa, význam euroregionů, cestovní ruch, ekologie, globalizace MuV (Lidské vztahy) – vztah majoritní a minoritních národností a skupin EV (Vztah člověka k prostředí) – (NP, CHKO, památky UNESCO)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států ➤ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin ➤ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) ➤ uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zaujme postoj k účasti českých vojsk a dalších složek (lékaři bez hranic) v mezinárodních akcích ➤ charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe ➤ charakterizuje havárie a antropogenní události ➤ aktivně se v těchto případech chrání ➤ se zaměří na problémové prostředí místního regionu, dovede nalézt možná řešení tohoto stavu ➤ srovná přírodní podmínky místního regionu a možnosti jejich využití se situací v ostatních krajích ➤ popíše výšková vegetační pásma a vysvětlí přeměnu skladby lesů v ČR 	<p>Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin - vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ➤ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá orientaci podle turistických map ➤ hodnotí obtížnost terénu podle vrstevnic a turistických značek ➤ je schopen v terénu rozeznat působení exogenních a endogenních činitelů ➤ je schopen zobrazit mentální kartografickou mapu terénu ➤ je schopen objektivně předvídat počasí a poskytnout první pomoc 	<p><i>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - radiační havárie jaderných energetických zařízení (charakteristika a účinky ionizujícího záření, chování při havárii) 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a příroda**
 Vyučovací předmět: **Zeměpis**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace ➤ posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel ➤ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje ➤ porovná předpoklady a hlavní faktory pro 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dovede vysvětlit příčiny růstu světové populace a její následky ➤ dovede vysvětlit rozmístění světové populace na základě dřívějších znalostí přírodních poměrů Země ➤ pochopí pojem slumy, lokalizuje tento jev a dokáže pochopit jeho příčiny i důsledky a nastíní možná řešení ➤ pochopí problém dezertifikace a jeho vliv na světové zemědělství, nastíní jeho možné řešení ➤ zhodnotí předpoklady jednotlivých regionů světa pro rozvoj určitého sektoru hospodářství ➤ rozpozná rizika fyzického a duševního násilí a 	<p>Společenské a hospodářské prostředí Obyvatelstvo a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - svět. obyvatelstvo - lidská sídla - svět. hospodářství - služby - cestovní ruch <p>Politická geografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní zřízení, demokracie a totalitní režimy - mezinárodní organizace <p>Globální problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - udržitelný rozvoj - přírodní katastrofy - stav světové populace - násilí - oteplování Země - globalizace <p>-terorismus, extremismus, anonymní oznámení o uložení</p>	<p>P-vliv světových změn podnebí na přírodu CH-vliv chemických prvků a sloučenin na člověka a přírodu D-politická geografie OV-mezinárodní organizace, státní zřízení, euroregiony</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání, Mezilidské vztahy) – člověk a jeho činnost ve světě VDO (Občan, občanská společnost a stát) – státní zřízení, demokracie a totalita, euroregiony VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané) – specifické znaky obyvatelstva a hospodářství Evropy, demokracie v Evropě, globální problémy světa a dopady na Evropu MuV (Lidské vztahy) – migrace lidí a obohacování kultur</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>územní rozmístění hospodářských aktivit</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná státy světa a zájmové integrace států na základě podobných a odlišných znaků ➤ lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<p>dopady na vlastní osobu či jiné</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ➤ charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy ➤ prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí ➤ rozliší hospodářská a politická seskupení ➤ dovede zhodnotit roli OSN v dnešním světě ➤ dovede posoudit vliv jednotlivých seskupení na světovém dění např. OPEC ➤ dovede pochopit princip fungování světového hospodářství 	<p>bomby, ohrožení výbušnými látkami, ochrana sebe a okolí</p> <p>-základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy (bouře, vichřice, sněhové kalamity, dlouhotrvající sucha, sesuvy půdy vlivem nevhodných zásahů lidí do krajiny, zemětřesení, vulkanická činnost, záplavové vlny, sněhové laviny spuštěné lidmi apod.</p> <p>-zásady chování při vzniku těchto mimoř. událostí</p>	<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – globální problémy lidstva</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Díličí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pochopí rozdíly v ekonomice vyspělých zemí a zemí třetího světa ➤ nastíní řešení problému světové chudoby, zaujme stanovisko k problému odpouštění státního dluhu rozvojovým zemím a k problematice humanitárních pomoci ➤ dokáže nastínit politický vývoj v makroregionech ➤ dokáže posoudit vliv kolonizace na problémy rozvojových zemí ➤ pochopí problém odlesňování a jeho vliv na globální klima ➤ si uvědomí zásadní vliv člověka na atmosféru a celou krajinnou sféru (problém ozónové vrstvy, globálního oteplování, Kjótský protokol) ➤ pochopí princip udržitelného rozvoje ➤ pochopí nutnost ochrany primárních zdrojů (vody, 		

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>půdního fondu) a problém nedostatku těchto zdrojů v budoucnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nastíní možnosti řešení ekologických katastrof a možnosti jejich předcházení (ropné havárie, atd.) ➤ je schopen posoudit vliv jednotlivce na ochranu životního prostředí 		

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa. Přináší umělecké osvojování světa, osvojování s estetickým účinkem. Zde dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atd.

V etapě základního vzdělávání je oblast umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory, jejichž názvy tvoří názvy vyučovacích předmětů Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. Učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Na 2. stupni se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění v historických a společenských kontextech. Součástí se stávají díla literární a dramatická, tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvůrčími činnostmi – rozvíjejí smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků – je žák veden k uplatňování osobně jedinečných pocitů a prožitků a k zapojení do procesu tvorby a komunikace na své úrovni.

5.7.1 Hudební výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení na 1. stupni školy

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Obsahovými doménami vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti. Vychází ze vzdělávacího oboru Hudební výchova.

Ve *Vokálních činnostech* se pracuje s hlasem, přičemž dochází ke kultivaci pěveckého i mluveného projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

V *Instrumentálních činnostech* je obsahem hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci a popřípadě i produkci.

Podstatou *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pohybem, tancem a gesty.

Poslechové činnosti se zaměřují na aktivní vnímání znějící hudby, při němž se žák seznamuje s žánrovou, stylovou hudbou.

Prostřednictvím těchto čtyř činností vede hudební výchova žáky k porozumění hudebního umění a k hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako prostředku komunikace. Těmito činnostmi, které se vzájemně propojují, ovlivňují a doplňují, rozvíjíme celkovou osobnost žáka a jeho individuální hudební schopnosti a dovednosti – sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové, hudebně tvořivé a poslechové. Žák se zde může uplatnit např. v sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, ve sborové hře a doprovodu zpěvního projevu, dále pak při tanci a pohybovém doprovodu hudby.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti

Realizace předmětu v ročnících a týdenní časová dotace:

1. ročník: 1 hodina

2. ročník: 1 hodina

3. ročník: 1 hodina

4. ročník: 1 hodina

5. ročník: 1 hodina

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v odborné učebně. Důležitou součástí výuky je návštěva kulturně – vzdělávacích akcí. Talentovaným žákům je umožněno navštěvovat hudebně-pěvecký kroužek.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni školy

Hudební výchova vede k estetickému prožitku, rozvíjí hudební cítění, tvořivost, vnímavost a schopnost nonverbálního vyjadřování. Prostřednictvím poznání a pochopení uměleckých hodnot učí žáky tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám minulosti i současnosti. Vede žáka k tvořivému přístupu ke světu a k obohacování jeho emocionálního života.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické okruhy: *Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti.*

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální rozvoj – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj

Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá,

Objevujeme Evropu a svět , Jsme Evropané

Environmentální výchova – Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 1 hodina

7. ročník: 1 hodina

8. ročník: 1 hodina

9. ročník: 1 hodina

Výuka na druhém stupni probíhá v kmenových třídách, v učebně hudební výchovy. Součástí výuky jsou návštěvy kulturních představení a výstav, či jiných společenských akcí spojených s hudbou a uměním.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 1. stupni školy

Kompetence k učení:

Učitel

- podporuje u žáků používání obecných termínů, znaků, symbolů,
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k hudbě,
- využívá u žáků pozorování a porovnávání znalostí a dovedností pro využití v praxi,
- využívá u žáka získaných informací v procesu učení a v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- podporuje u žáků samostatný výběr vhodného hudebního doprovodného nástroje,
- učí žáka schopnosti rozpoznávat a reprodukovat tóny,
- učí žáka schopnosti určování stylů hudby z hudebního poslechu.

Kompetence komunikativní:

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost ovládnutí verbální a nonverbální komunikace,
- učí žáky pojmenovávání jednotlivých hudebních nástrojů,
- využívá u žáků reprodukování textů písní,
- užívá u žáků vyjadřování vlastních postojů k hudbě a zážitků z hudby,
- podporuje u žáků snahu porozumět různým zvukům a různým typům hudby,
- pokládá otázky žákům a vyžaduje odpověď na ně.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podporuje u žáků spolupráci ve skupině (sborový zpěv),
- usiluje o vytváření příjemného klima v kolektivu,
- posiluje u žáků překonávání nesmělosti, studu, strachu,
- učí žáky respektovat odlišné názory ostatních.

Kompetence občanské:

Učitel

- klade důraz u žáků na dodržování pravidel společenského chování na kulturních akcích,
- vysvětluje důležitost respektování tradic a kulturních hodnot jiných etnik,
- podporuje žáky v účasti různých aktivit.

Kompetence pracovní:

Učitel

- podporuje u žáků používání jednoduchých hudebních nástrojů,
- posiluje u žáků osvojování si základů hlasové hygieny,
- vychovává žáky ke spolupráci – přijímání role ve skupině, oceňování spolupráce a tolerování individuality druhých.

Kompetence digitální:

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 2. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje samostatnost a tvořivost,
- zapojuje žáky do soutěží.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje týmovou práci,
- podporuje žáky v aktivní činnosti.

Kompetence komunikativní

Učitel

- pěstuje u žáků potřebu kultivovaného projevu, včetně nonverbální komunikace.

Kompetence občanské

Učitel

- vychovává žáky, aby si vážili našich kulturních tradic.

Kompetence pracovní:

Učitel

- podporuje u žáků používání jednoduchých hudebních nástrojů,
- dbá u žáků na dodržování vymezených pravidel,
- dbá u žáků na plnění povinností.

Kompetence digitální:

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova, který je realizován v 1. – 5. ročníku na 1. stupni a v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
 Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Žák ➤ zpívá v jednohlase	Žák ➤ zazpívá v jednohlase ➤ interpretuje jednoduchou jednohlasou píseň podle hraného a zpívaného vzoru	Vokální činnosti - pěvecký a mluvený projev (dýchání, výslovnost, dynamicky odlišený zpěv) - hlasová hygiena - hlasový rozsah (c ₁ -a ₁), hlavový tón	ČJ – správná výslovnost, pamětné zvládnutí textu, hudebně pohybové hry a improvizace Pr – základní hygienické návyky, nácvik dechových cvičení VV – vyjádření melodie nebo rytmu TV – pochod, cvičení na hudbu M – opakování číselných řad v písni
➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	➤ získá praktické zkušenosti s rytmem, dynamikou a tempem ➤ seznámí se s jednoduchými doprovody na Orffovy nástroje	Instrumentální činnosti - hra na tělo - hra na Orffovy nástroje rytmické (ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu) a nástroje melodické	OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) - průřezové téma se prolíná veškerým učivem v ročníku VDO (Občanská společnost a škola) - demokratické vztahy
➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	➤ reaguje na hudbu pohybem ➤ odhadne správnou velikost prostoru k pohybu ➤ rozezná směr melodie	Hudebně pohybové činnosti - hra na tělo (ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu), pohybové vyjádření emocionálního zážitku z hudby, pohyb na místě i v prostoru, hry se zpěvem.	MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita) – poslech skladeb cizích zemí

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší kvalitu tónu ➤ seznámí se s hudebními nástroji – klavír, zobcová flétna, housle, buben ➤ rozliší hudbu vokální a instrumentální ➤ rozpozná pochod a ukolébavku 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti tónu – délka, výška, síla, barva - nonverbální vyjádření způsobu hry na hudební nástroje - hudba vokální a instrumentální, lidský hlas – hudební nástroj - pochod – ukolébavka 	<p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí) – zpěv textů s tímto tématem</p>

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá v jednohlase 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvíjí zpěv v jednohlase ➤ interpretuje jednoduchou jednohlasou píseň podle hraného a zpívaného vzoru 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvený projev (dýchání, výslovnost, dynamicky odlišený zpěv, nasazení a tvorba tónu) - hlasová hygiena - rozšiřování a sjednocování hlasového rozsahu (c¹ – h¹), rozvíjení hlavového tónu - melodie stoupá – klesá 	<p>ČJ – správná výslovnost, pamětné zvládnutí textu, hudebně pohybové hry a improvizace</p> <p>Pr – základní hygienické návyky, nácvik dechových cvičení</p> <p>VV – vyjádření melodie nebo rytmu</p> <p>TV – pochod, cvičení na hudbu, taneční improvizace</p> <p>M – opakování číselných řad v písni</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s jednoduchými doprovody na Orffovy nástroje ➤ zahraje melodický doprovod s využitím 1. a 5. stupně ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ➤ hraje hudební hry ➤ pozná písně s jednodílnou písňovou formou ➤ seznámí se se čtením rytmického schématu 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo - hra jednoduchých rytmických a melodických doprovodů na Orffovy nástroje (ve 2/4 a 3/4 taktu) - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) - jednodílná písňová forma (a- b) - záznam instrumentální melodie (čtení rytmického schématu jednoduchého 	<p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p> <p>- průřezové téma se prolíná veškerým učivem v ročníku.</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) demokratické vztahy</p> <p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita) – poslech skladeb cizích zemí</p> <p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytleská s pomocí rytmické schéma 	<p>motivku či tématu (instrumentální skladby)</p>	<p>k prostředí)-zpěv textů s tímto tématem</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu ➤ odhadne správnou velikost prostoru k pohybu ➤ provede poskočný krok, správně drží ruce při tanečku ➤ doprovází zpěv pantomimickým vyjádřením ➤ znázorní obrys melodie 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo (ve 2/4 a 3/4 taktu), pohybové vyjádření stoupání klesání melodie, vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby, pantomima, orientace v prostoru, hry se zpěvem. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s dalšími hudebními nástroji – trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, malý a velký buben ➤ rozliší hudbu, lidský hlas a některé hudební nástroje ➤ rozpozná hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku, atp. ➤ slovně vyjádří názor na poslechové skladby 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti tónu – délka, výška, síla, barva. Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord. - nonverbální vyjádření způsobu hry na hudební nástroje - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry - interpretace hudby 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá v jednohlase 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá v jednohlase ➤ interpretuje jednoduchou jednohlasou píseň podle hraného a zpívaného vzoru ➤ zvolí správnou sílu hlasu ➤ rozliší stoupavou a klesavou melodii 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvený projev (dýchání – v pauze a mezi frázemi, výslovnost, dynamicky odlišený zpěv, nasazení a tvorba tónu) - hlasová hygiena - rozšiřování a sjednocování hlasového rozsahu ($c^1 - c^2$), rozvíjení hlavového tónu - melodie vzestupná, sestupná, lomená 	<p>ČJ – správná výslovnost, pamětné zvládnutí textu, hudebně pohybové hry a improvizace Pr – základní hygienické návyky, nácvik dechových cvičení VV – vyjádření melodie nebo rytmu TV – pochod, cvičení na hudbu, taneční improvizace M – opakování číselných řad v písni</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rytmizuje a melodizuje texty ➤ vymyslí náměty k hudebním hrám ➤ pozná písně s jednodílnou písňovou formou ➤ upevňuje čtení rytmického schématu ➤ vytleská rytmické schéma ➤ doprovodí píseň na Orffovy nástroje 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo - hra rytmických a melodických doprovodů na Orffovy nástroje s použitím souzvuků dvou tónů (ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu) - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) - jednodílná písňová forma (a-b) 	<p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) - průřezové téma se prolíná veškerým učivem v ročníku. VDO (Občanská společnost a škola) demokratické vztahy MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita) – poslech skladeb cizích zemí EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		- záznam instrumentální melodie (čtení rytmického schématu motivku či tématu instrumentální skladby)	k prostředí) zpěv textů s tímto tématem
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pohybuje se na znějící hudbu ➤ využije přiměřeně prostor k pohybu ➤ provede přísunný krok, správně drží ruce při tanečku ➤ pomocí pantomimy rozpozná charakter a obsah písně ➤ vyjádří pohybem směr melodie 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo (ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu), pohybové vyjádření stoupání a klesání melodie, vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby, pantomima, orientace v prostoru, hry se zpěvem, dvoudobá chůze a tanec. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší kvalitu tónu a vztahy mezi tóny ➤ pojmenuje další hudební nástroje – smyčcové, dechové, bicí (violoncello, akordeon, lesní roh, tuba, cembalo (spinet), činely) ➤ rozliší hudbu, lidský hlas a některé hudební nástroje ➤ rozliší hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku, atp. ➤ vyjádří názor na poslechové skladby 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti tónu – délka, výška, síla, barva. Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord. - nonverbální vyjádření způsobu hry na hudební nástroje - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry (menuet, polonéza, rocková hudba) - interpretace hudby 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zazpívá píseň podle svých možností v jednohlase v durových i mollových tóninách ➤ seznámí se s dvojhlasným zpěvem ➤ realizuje podle svých schopností jednoduchou melodii nebo píseň zapsanou pomocí not (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvený projev (dýchání – v pauze a mezi frázemi, výslovnost, dynamicky odlišený zpěv, nasazení a tvorba tónu) - hlasová hygiena - rozšiřování a sjednocování hlasového rozsahu ($c^1 - c^2$), rozvíjení hlavového tónu - melodie vzestupná, sestupná, lomená 	<p>ČJ – správná výslovnost, pamětné zvládnutí textu, hudebně pohybové hry a improvizace</p> <p>ČaS – základní hygienické návyky, nácvik dechových cvičení</p> <p>VV – vyjádření melodie nebo rytmu</p> <p>TV – pochod, cvičení na hudbu, taneční improvizace</p> <p>M – opakování číselných řad v písni</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) - průřezové téma se prolíná veškerým učivem v ročníku.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rytmizuje a melodizuje texty ➤ využije Orffovy nástroje, popř. jednoduché hudební nástroje ➤ vymyslí náměty k hudebním hrám ➤ určí hudební formu jednoduché písně 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo - hra rytmických a melodických doprovodů na Orffovy nástroje s použitím souzvuků dvou tónů (ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu) 	<p>VDO (Občanská společnost a škola) - demokratické vztahy</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané) - porovnávání naší a zahraniční hudby</p> <p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ,</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upevňuje čtení rytmického schématu ➤ vytvoří jednoduché přede hry, mezihry a dohry 	<ul style="list-style-type: none"> - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) - jednodílná písňová forma (a-b) - záznam instrumentální melodie (čtení rytmického schématu motivku či tématu instrumentální skladby) 	<p>Multikulturalita) - poslech skladeb cizích zemí</p> <p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí) - zpěv textů s tímto tématem</p> <p>MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti) - informací o hudbě z různých médií</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků ➤ vhodně využije prostor k pohybu 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo (ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu), pohybové vyjádření stoupání a klesání melodie, vyjádření tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby, pantomima, tanec, orientace v prostoru, hry se zpěvem, dvoudobá chůze 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s dalšími hudebními nástroji a rozpozná hudební nástroje v hudbě ➤ slovně vyjádří názor na poslechové skladby 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti tónu, vztahy mezi tóny – souzvuk, akord. - nonverbál. vyjádření způsobu hry na hudební nástroje - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - hudební styly a žánry interpretace hudby 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zazpívá v jednohlase nebo v dvojhlas v durových i mollových tóninách ➤ aplikuje podle svých schopností jednoduchou melodii, nebo píseň zapsanou pomocí not (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) ➤ zazpívá kánon 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - automatizace získaných pěveckých dovedností (dýchání – artikulace, dynamicky odlišený zpěv, nasazení a tvorba tónu, hlasová hygiena) - hudební hry (otázka – odpověď) - zpěv vsedě, ve stoje - zpěv české hymny - orientace v notovém záznamu jednoduché melodie (notová osnova, houslový klíč, takt, taktová čára, repetice) - kánon, lidový dvojhlas - rozšiřování a sjednocování hlasového rozsahu (h – d²), rozvíjení hlavového tónu 	<p>ČJ – správná výslovnost, pamětné zvládnutí textu, hudebně pohybové hry a improvizace</p> <p>ČaS – základní hygienické návyky, nácvik dechových cvičení</p> <p>VV – vyjádření melodie, rytmu nebo pocitu z poslouchaného nebo zpívaného</p> <p>TV – pochod, cvičení na hudbu, taneční improvizace, polkový a valčíkový krok</p> <p>M – opakování číselných řad v písni</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) průřezové téma se prolíná veškerým učivem v ročníku</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rytmizuje a melodizuje texty ➤ použije k doprodu Orffovy nástroje, popř. jednoduché hudební nástroje 	<p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na tělo - hra lidových písní na Orffovy nástroje (ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu), 	<p>VDO (Občanská společnost a škola) demokratické vztahy</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ➤ vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí hudební formu jednoduché písně nebo skladby ➤ čte rytmická schémata ➤ vytvoří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provede elementární hudební improvizace 	<p>popř. na zobcové flétny, keyboardy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznání rytmického schématu jednoduché skladby - písňová forma (a–b, a–b–a) - rozpoznání přehry, mezihry, dohry - jednoduchý záznam instrumentální melodie (čtení a zápis rytmického schématu písně – nota celá, půlová, čtvrtěová, osminová + jejich pomlky, takt 2/4, 3/4, 4/4) - vytváření a improvizace přehry, mezihry, dohry (s využitím tónového materiálu písně) 	<p>porovnávání naší a zahraniční hudby</p> <p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita)</p> <p>poslech skladeb cizích zemí</p> <p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí)</p> <p>zpěv textů s tímto tématem</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)</p> <p>čerpání informací o hudbě z různých médií</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků ➤ vytvoří pohybovou improvizaci podle svých schopností ➤ hraje různé taneční hry 	<p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudebně pohybové hry (ve $2/4$ a $3/4$ taktu), pohybové vyjádření charakteru hudby a emocionálního zážitku z ní, pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, skupinové pohybové vyjádření hudby, utváření pohybové paměti, dvoudobá a třídobá chůze a tanec - taneční hry se zpěvem 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s dalšími hudebními nástroji, pojmenuje hudební nástroje v hudbě (varhany, harfa a další bicí, strunné, dechové a smyčcové nástroje) ➤ seznámí se s menuetem ➤ slovně vyjádří názor na poslechové skladby 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti tónu – délka, výška, síla, barva., souzvuk, akord. - nonverbální vyjádření způsobu hry na hudební nástroje - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - interpretace hudby - poslech – pochod, polka valčík a menuet - rozlišování hudby lidové kapely, symfonického orchestru, velkého jazzového orchestru, rockové kapely - informace ze života skladatelů poslouchané hudby (J.S. Bach, W. A. Mozart, L. Janáček) 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu v běžném životě ➤ zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si vlastní hlasový ambitus (rozsah) ➤ postupným cvičením dosahuje rozšíření svého ambitu ➤ zná a používá jednoduché techniky rozezpívání ➤ orientuje se v notové osnově v houslovém, postupně i v basovém klíči ➤ správně provádí notový zápis a taktový rytmus ➤ zpívá dle vlastních hlasových dispozic intonačně správně ➤ vnímá rytmus, reprodukuje tleskáním jednoduché rytmy ➤ vytváří pomocí rytmických nástrojů doprovod k písním ➤ naučí se zpívat podle zpěvníku s doprovodem nebo audiotechniky ➤ vytvoří si zásobník písní, které bezpečně ovládá 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomování a postupné zvyšování hlasového ambitu - práce s hlasem- rozezpívání a hlasová hygiena - základy hudební nauky- seznámení se s notovým zápisem - intonace - hudební rytmus - zpěv vybraných písní- lidové a folkové 	<p>ČJ – slovesnost (říkadla, pověsti, pohádky) nářečí, dramatické umění a hudba CJ – písně v cizím jazyce D – hudba na hradech a zámcích, písně válečné, historické Z – hudební místopis F – tempo, dynamika, výška tónu TV – cvičení s hudbou</p> <p>OSV (Psychohygiena, Mezilidské vztahy) – správné užívání hlasu, radost z tvořivé činnosti VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) – lidové písně, skladby a tance evropských národů MuV (Lidské vztahy) – národopisné oblasti a jejich tvorba, přínos minoritních skupin VDO (Občan, občanská společnost a stát) – hymna ČR EV (Vztah člověka k prostředí) – lidové písně</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá nástroje Orffova instrumentáře k doprovodům písní ➤ používá rytmické nástroje, s kterými doprovází hrané nebo zpívané písně ➤ vyjadřuje pohybem své nálady, myšlenky a pocity na základě poslechu dané ukázky ➤ aktivně poslouchá hudbu ➤ pohovoří o poslouchané ukázce ➤ rozlišuje vokální a instrumentální hudbu ➤ sluchem pozná a pojmenuje nástroje, které se objevily v ukázce 	<p><i>Instrumentální činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s melodickými a rytmickými nástroji Orffova instrumentáře <p><i>Hudebně pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování - taneční kroky - vlastní pohybové ztvárnění <p><i>Poslechové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání hudebních děl a jejich skladatelů - B. Smetana, A. Dvořák, W. A. Mozart, L. van Beethoven 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu v běžném životě ➤ zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ➤ zařadí na základě individuálních schopností a 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ správně nasadí tón ➤ charakterizuje pojem“brániční dýchání“ a využívá jej při zpěvu ➤ zpívá v rámci vlastních dispozic s ohledem k nastávajícím hlasovým změnám reprodukuje tón ➤ zazpívá durovou i mollovou stupnici daného tónu ➤ charakterizuje základní tempová označení ➤ popíše jednotlivé hudební nástroje ➤ zahraje motivy i témata ➤ předvede pohybový doprovod dvoudobých třídobých i čtyřdobých taktů (tanec) ➤ charakterizuje jednohlasou a vícehlasou skladbu 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace - odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby - zpěv vybraných písní-lidové, folkové, písně vznikající v jednotlivých vývojových obdobích - dur-mollové tóniny - základy hudební nauky metrum a tempo - vybrané hudební nástroje <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - nástrojová reprodukce melodií - nástrojová improvizace 	<p>ČJ – lidová slovesnost, vánoční tradice – zvyky, koledy CJ – písně v cizím jazyce Z – národopisné oblasti podle mapy ČR TV – cvičení s hudbou</p> <p>OSV (Psychohygiena) – uplatňování pěveckých dovedností a tvůrčí práce v hodinách, sebehodnocení a sebedůvěra VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) – lidové písně a skladby jiných národů MuV (Kulturní diference) – písně minoritních skupin, romské písně EV (Vztah člověka k prostředí) – lidové písně o přírodě</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	➤ v hudební ukázce popíše znaky jednotlivých období	<p><i>Hudebně pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pochod, polka, valčík - pohybové vyjádření hudby - reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p><i>Poslechové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání stylů hudby od počátku po éru romantismu a zástupců jednotlivých stylů 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu v běžném životě ➤ zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ➤ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zazpívá melodii ve své hlasové poloze ➤ charakterizuje pojmy označující dynamiku a řídí se jimi ➤ pojmenuje jednotlivé části skladeb ➤ pantomimicky reaguje na hudbu ➤ improvizuje pohybové kreace na právě slyšenou hudbu ➤ pojmenuje hudební styly do poloviny 20. století ➤ charakterizuje poslouchanou hudbu a zařadí ji k hudebnímu stylu ➤ poznává skladatele různých hudebních stylů do poloviny 20. století 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s hlasem-bezpečné nasazení a tvorba tónu, hlavová rezonance - základy hudební nauky, základní dynamická rezonance - základy hudebních forem věta, mezihra, coda <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání klaviatury (klavír, keyboard) <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby – pantomima, improvizace - různé dynamiky, kdy pohyb není vázán tanečními kroky <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj jazzu, popu, folku - hudební divadlo a film - osobnosti světové hudby 	<p>ČJ – Osvobozené divadlo, Divadla malých forem CJ – hudba a zpěv různých národů, cizojazyčné písně D, OV – tvorba folkařů v závislosti na politické situaci TV – cvičení s hudbou, relaxace</p> <p>OSV (Psychohygiena) – správné návyky a přátelská atmosféra v hodinách VDO (Občan, občanská společnost a stát) – význam folkařů v závislosti na politické situaci VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – vývoj jazzu v Evropě, jazzové osobnosti, lidové písně jiných národů MuV (Kulturní diference) – vývoj jazzu od afroamerické hudby</p>

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Hudební výchova**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ➤ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané vokální návyky při vlastním pěveckém projevu ➤ zpívá vybrané písně současných českých i zahraničních autorů ➤ zahraje na některý z Orffeova instrumentáře ➤ využívá k tanci naučené kroky ➤ zařadí poslouchanou hudbu do určitého hudebního slohu a stylu 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflexe vokálního projevu- vokální sebehodnocení a možnosti zlepšení - zpěv písní od současných autorů (jazz, folk, rock, hip hop) <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování hry na nástroje Orffeova instrumentáře <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění slyšené hudby <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební styly a žánry- poslech, hledání souvislostí k autorovi, 	<p>ČJ – zhudebňování literárních děl českých i světových - české tradice a jejich odraz v lidových písních D – hudba ve spojení s historickými událostmi Z – hudební místopis TV – cvičení s hudbou</p> <p>OSV (Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Hodnoty a postoje) – využití pěveckých, instrumentálních a pohybových dovedností při hudebních aktivitách, tolerance k různým hudebním žánrům VMEGS (Jsme Evropané) – orientace v evropských hudebních slozích a formách, vývoj evropské hudby, písně evropských národů EV (Vztah člověka k prostředí) – vztah a vazby na přírodní prostředí vyjádřené v lidových písních i umělecké tvorbě</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nalézá souvislosti mezi hudbou a ostatními oblastmi kultury v daném období ➤ provádí rozbor skladby po hudební stránce 	<p>jeho době, společnosti, kultuře, zvykům</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech a reprodukce písní známých českých i zahraničních autorů - sluchová analýza hudební skladby-melodika, rytmus, harmonizace, tempo 	

5.7.2 Výtvarná výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení na 1. stupni školy

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Vzdělávání v tomto vyučovacím předmětu podchycuje zájem žáků o výtvarné umění, a seznamuje je se základními zákonitostmi při používání různých jednoduchých výtvarných technik. Ve Výtvarné výchově se především zaměřujeme na vlastní tvořivou práci žáků, jejich seberealizaci a rozvoj představitivosti, rozvíjení estetického cítění.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah zahrnuje tři okruhy. Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žáku rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků vyjádření. Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žáku utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií. Vychází ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova. Vyučovací předmět Výtvarná výchova je spjat s ostatními předměty různých vzdělávacích oblastí.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální rozvoj – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

1. ročník: 1 hodina

2. ročník: 1 hodina

3. ročník: 1 hodina

4. ročník: 2 hodiny

5. ročník: 2 hodiny

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, občas venku. Součástí výuky jsou návštěvy výstav. Žáci využívají při práci jednoduchých výtvarných technik.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni školy

Vyučovací předmět Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity. Přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace. Užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah zahrnuje tři okruhy: *Rozvíjení smyslové citlivosti*, *Uplatňování subjektivity*, *Ověřování komunikačních účinků*.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ

Environmentální výchova - Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 2 hodiny

7. ročník: 1 hodina

8. ročník: 1 hodina

9. ročník: 2 hodiny

Výuka probíhá v jednotlivých třídách, v učebně výpočetní techniky, v učebně infocentra, v učebně multimediální výchovy, v knihovně nebo mimo budovu školy (práce v plenéru). Žáci využívají při práci složitějších výtvarných technik. Vyučuje se zpravidla v bloku dvou vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 1. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- podporuje u žáků samostatné pozorování a vnímání reality a k řešení výtvarných problémů,
- uplatňuje ve výuce provádění experimentů, k porovnávání získaných výsledků a k jejich posuzování žáky,
- podporuje u žáků využívání poznatků v dalších výtvarných činnostech.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podněcuje žáky k samostatnému přístupu při řešení výtvarných úkolů,
- rozvíjí u žáků schopnosti samostatně kombinovat vizuálně obrazné elementy,
- učí žáky přemýšlet o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření,
- učí žáky zaujímat vlastní postoje k vizuálně obrazným vyjádřením,
- podporuje u žáků využívání získaných poznání při vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

Učitel

- užívá ve výuce zapojení žáků do diskuse,
- vychovává žáky k respektování názorů jiných,
- zavádí do výuky metody rozvíjení slovní zásoby o odborné termíny výtvarné oblasti,
- podporuje u žáků formulování myšlenek a názorů v logickém sledu,
- klade důraz u žáků na výstižné, souvislé a kultivované vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří u žáků potřebu k tvořivé spolupráci ve skupině,
- upevňuje příjemnou atmosféru v týmu,
- posiluje u žáků schopnost respektování různorodosti téhož vizuálně obrazného vyjádření,
- podporuje u žáků sebedůvěru a sebeúctu.

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí,
- umožňuje žákům vytváření si kladného postoje k výtvarným dílům,
- učí žáky respektovat názory druhých lidí.

Kompetence pracovní

Učitel

- klade důraz při práci žáků na zodpovědný přístup k dané práci,
- kontroluje u žáků dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel,
- uplatňuje ve výuce využívání návyků a znalostí v další praxi.

Kompetence digitální

Učitel

- umožňuje žákům využívat v učebním procesu digitální zařízení a technologie,
- pomáhá žákům volit vhodné postupy a prostředky, aby si usnadnili práci,
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 2. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení,
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací strategie,
- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost,
- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- žákům předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek,
- při zadání úkolu žáka vede, rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení,
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí při práci žáky vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých,
- klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky,...),
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních nezdařených názorů,...).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce,
- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch,
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků.

Kompetence občanské

Učitel

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu,
- učí žáky respektovat názor druhých,
- podporuje žáky v prezentaci výsledků své práce a v účasti na výtvarných soutěžích,
- podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů.

Kompetence pracovní

Učitel

- při samostatné práci žáky vede ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla,
- vytváří u žáků pozitivní vztah k manuálním činnostem,
- dbá u žáků při práci s výtvarným materiálem, aby dodržovali hygienická pravidla,
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení,
- požaduje u žáků dodržování dohodnuté kvality a postupů.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova, který je realizován v 1. – 5. ročníku na 1. stupni a v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností vjemů, zážitků a představ</p>	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použije správné pracovní návyky ➤ pozná základní barvy, pozná barvy světlé, tmavé, husté, řídké ➤ uchytí správně štětec, tužku, pastelku ➤ přizpůsobí kresbu (malbu) velikosti výkresu ➤ vyřeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích ➤ použije jednoduché rytmické řešení plochy ➤ kreslí odlehčenou rukou v lineárních kresbách 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, barva, tvary - kompozice plochy - dekorativní práce, výtvar. rytmus - umělecká výtvarná tvorba (ilustrátoři - dětských knih) 	<p>ČJ – ukázky z literatury pro děti lidová poezie, zvyky, ukázky ilustrací</p> <p>M – geometrické tvary</p> <p>Pr – barvy kolem nás</p> <p>PV – práce se stavebnicemi</p> <p>HV – rytmus v písních a říkadlech</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) cvičení na rozvoj smyslového vnímání a kreativity – vzájemné poznávání žáků prostřednictvím výtvarných prací – utváření osobních postojů a hodnot, jejich projevů</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola)-výchova k demokratickým vztahům</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-tradice, zvyky v Evropě</p> <p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita)-poznávání</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
			vlastních kulturních kořenů vzájemný respekt, rovnost a tolerance mezi etniky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➤ vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v tvorbě vyjádří vlastní prožitky, svou fantazii ➤ výtvarně zpracuje události vnímané různými smysly 	<p><i>Uplatňování subjektivity</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výtvarné vyjádření prožitků - prostorové vyjadřování - výtvarné dotváření přírodnin, předmětů – volná malba - ilustrace textů 	<p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) výchova vztahu k životnímu prostředí (tematické práce, dotváření přírodnin)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ slovně vyjádří vnímanou skutečnost 	<p><i>Ověřování komunikačních účinků</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - popisování a vysvětlování výsledků své vlastní tvorby 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na zkušenosti, vjemů, zážitků a představ 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využije základní barvy, uplatní základní barvy, světlostní kontrast ➤ rozpozná linie, tvary, barvy ➤ zvolí s pomocí učitele vhodné prostředky k výtvarnému vyjádření ➤ vyjádří pocity z umělecké výtvarné tvorby ➤ uplatní vnímané smyslové podněty k vyjádření výtvarných představ 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie (kultivace, výrazové možnosti), tvary, barvy (základní, světlé, tmavé, kontrast), jejich kombinace - dekorativní práce, výtvarný rytmus - kompozice plochy, uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti - vizuálně – obrazné vyjádření podnětů vnímaných různými smysly - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film, televize 	<p>ČJ – ukázky z literatury pro děti lidová poezie, zvyky, ukázky ilustrací M – geometrické tvary Pr – barvy kolem nás PV – práce se stavebnicemi HV – rytmus v písních a říkadlech</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) cvičení na rozvoj smyslového vnímání a kreativity vzájemné poznávání žáků prostřednictvím výtvarných prací – utváření osobních postojů a hodnot, jejich projevů</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola)-výchova k demokratickým vztahům</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projeví vlastní prožitky, fantazii, představy ve své tvorbě ➤ uplatní linie, tvary, barvy, objekty v prostorových 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření prožitků, představ, fantazie, nálady 	<p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-tradice, zvyky v Evropě MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita)-poznávání</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➤ vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	i plošných pracích ➤ dotvoří předměty a přírodniny	- různé typy vizuálně obrazných vyjádření (prostorové objekty, volná malba, ilustrace textů...) - výtvarné dotváření předmětů a přírodnin	vlastních kulturních kořenů vzájemný respekt, rovnost a tolerance mezi etniky
➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření ➤ nalezne odlišnosti výtvarných projevů druhých ➤ respektuje rozdíly výtvarného zpracování	<i>Ověřování komunikačních účinků</i> - popisování a vysvětlování výsledků vlastní tvorby - utváření osobního postoje v komunikaci	EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) - výchova vztahu k životnímu prostředí (tématické práce, dotváření přírodnin)

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ ➤ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➤ vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využije základní barvy, světlostní kontrast, barvy teplé a studené ➤ rozpozná a pojmenuje linie, tvary, barvy, objemy, objekty ➤ porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ ➤ vyjádří se kultivovanou linií ➤ kreslí dřívkem, špejlí, tužkou ➤ zvládne techniku práce vodovými a temperovými barvami, voskovými a suchými pastely ➤ uplatní rytmické řešení plochy ➤ vnímá události různými smysly ➤ výtvarně zpracuje přírodní materiály, předměty 	<p><i>Rozvíjení smyslové citlivosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - linie (kultivace, výrazové možnosti), tvary, barvy (základní, světlé, tmavé, teplé, studené, kontrast), jejich kombinace - dekorativní práce, výt. rytmus - kompozice plochy, uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti - vizuálně – obrazné vyjádření podnětů vnímaných různými smysly - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film, televize 	<p>ČJ – ukázky z literatury pro děti lidová poezie, zvyky, ukázky ilustrací</p> <p>M – geometrické tvary</p> <p>Pr – tématické práce u zvoleného učiva</p> <p>PV – práce se stavebnicemi</p> <p>HV – rytmus v písních a říkadlech</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) cvičení na rozvoj smyslového vnímání a kreativity – Sebepoznání a sebepojetí (vyjadřování vlastních prožitků, představ), vzájemné poznávání žáků prostřednictvím výtvarných prací, utváření osobních postojů a hodnot, jejich projevů</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola)-výchova k demokratickým vztahům</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatní a zkombinuje linie, tvary, objemy, barvy, objekty 	<p><i>Uplatňování subjektivity</i></p>	<p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	v prostorových i plošných pracích	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření prožitků, představ, fantazie, nálady, - různé typy vizuálně obrazných vyjádření (prostorové objekty, volná malba, ilustrace textů...) - výtvarné dotváření předmětů a přírodnin 	a svět)-tradice, zvyky v Evropě – poznávání evropských kultur MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita)-poznávání vlastních kulturních kořenů vzájemný respekt, rovnost a tolerance mezi etniky – rozmanitost různých kulturních tradic
<ul style="list-style-type: none"> ➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ➤ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření se svojí dosavadní zkušeností ➤ porovná rozdílné názory ➤ uvědomí si odlišnosti výtvarných projevů druhých ➤ respektuje rozdíly výtvarného zpracování ➤ porovná je s vlastním výtvarným projevem ➤ nalezne a do komunikace v sociálních vztazích zapojí obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral či upravil ➤ projeví vlastní prožitky, fantazii, zkušenosti a představy ve své tvorbě 	<p><i>Ověřování komunikačních účinků</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - popisování a vysvětlování výsledků vlastní tvorby - utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupiny 	<p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) výchova vztahu k životnímu prostředí (tématické práce, dotváření přírodnin) MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti) – média ve společnosti</p>

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje při vlastních tvůrčích činnostech linie, tvary, barvy, objekty, objemy ➤ užije linie a barevné plochy v plošném vyjádření ➤ užije modelování v objemovém vyjádření ➤ řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše ➤ využije míchání barev, světlostní kontrast, barvy studené a teplé ➤ přistoupí k ní jako ke zdroji inspirace skutečnost vnímá různými smysly ➤ vyjadřuje pocity z umělecké výtvarné tvorby ➤ přistupuje k ní jako ke zdroji inspirace ➤ skutečnost vnímá různými smysly 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie (kultivace, výrazové možnosti, umístění v ploše), objemy, tvary, textury, barvy (světlé, tmavé, teplé, studené, kontrast, míchání) - uspořádání objektů do celku na základě jejich výraznosti, velikosti, - dekorativní práce - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazná vyjádření podnětů vnímaných ostatními smysly) - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film, televize,... 	<p>ČJ – ukázky z literatury pro děti, poezie, zvyky, ukázky ilustrací ČaS – tématické práce zvoleného učiva PV – práce se stavebnicemi HV – rytmus v písních a říkadlech</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) cvičení na rozvoj smyslového vnímání a kreativity – sebepoznání a sebepojetí (vyjadřování vlastních prožitků, představ) vzájemné poznávání žáků prostřednictvím výtvarných prací – utváření osobních postojů a hodnot, jejich projevů</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) - výchova k demokratickým vztahům VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět) - tradice, zvyky v Evropě – poznávání evropských kultur</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projeví ve tvorbě vlastní zkušenosti, pocity, nálady, fantazii, představy ➤ nalezne vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly ➤ uplatní ve tvorbě osobitost svého vnímání v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - různé typy vizuálně obrazných vyjádření (objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, fotografie,...), jejich rozlišení a uplatnění - různé druhy vnímání vizuálně obrazných vyjádření (vizuální, haptické, statické, dynamické) - odlišná hlediska motivace vizuálně obrazných vyjádření (fantazijní, založená na smyslovém vnímání) 	<p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita) - poznávání vlastních kulturních kořenů vzájemný respekt, rovnost a tolerance mezi etniky – rozmanitost různých kulturních tradic</p> <p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) - výchova vztahu k životnímu prostředí (tematické práce)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ➤ nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identifikuje různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistoupí k nim jako ke zdroji inspirace ➤ vybere a do komunikace zapojí obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral či upravil 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - popisování a vysvětlování výsledků vlastní tvorby - vzájemná komunikace mezi spolužáky o obsahu vizuálně obrazných vyjádření 	<p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení) - média ve společnosti, porozumění mediálním sdělením, jejich tvorba</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		- proměny komunikačního obsahu (záměry tvorby a proměny obsahu ve vlastním zpracování)	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ➤ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ při vlastních tvůrčích činnostech porovná linie, tvary, barvy, objekty, objemy na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ➤ užije a zkombinuje linie a barevné plochy v plošném vyjádření ➤ užije a zkombinuje modelování a skulpturální postup v objemovém vyjádření ➤ užije a zkombinuje uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model v prostorovém vyjádření ➤ vyřeší samostatně úlohy dekorativního charakteru v ploše ➤ využije míchání barev, světlostní kontrast, barvy studené a teplé, odstíny barev 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie (kultivace, výrazové možnosti, umístění v ploše) - barvy (světlé, tmavé, teplé, studené, kontrast, míchání) objemy, tvary, tvary, textury - jejich jednoduché vztahy - jejich kombinace a proměny - uspořádání objektů do celku na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření - dekorativní práce - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vizuálně obrazná vyjádření podnětů vnímaných ostatními smysly, vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými jinými smysly) - umělecká výtvarná tvorba, ilustrátoři dětských knih, film, 	<p>ČJ – ukázky z literatury pro děti, poezie, zvyky, ukázky ilustrací ČaS – tématické práce u zvoleného učiva PV – práce se stavebnicemi HV – rytmus v písních a říkadlech</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) cvičení na rozvoj smyslového vnímání a kreativity – sebepoznání a sebepojetí (vyjadřování vlastních prožitků, představ) – vzájemné poznávání žáků prostřednictvím výtvarných prací – utváření osobních postojů a hodnot, jejich projevů</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola)-výchova k demokratickým vztahům</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)-tradice, zvyky v Evropě – poznávání evropských kultur</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
plošné, objemové i prostorové tvorbě	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vystihne kresbou tvar předmětu ➤ vyjádří pocity z umělecké výtvarné tvorby 	televize, reklama, tiskoviny, elektronická media, fotografie, jejich smyslové účinky	MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita) poznávání vlastních kulturních kořenů, vzájemný respekt, rovnost a tolerance mezi etniky – rozmanitost různých kulturních tradic a tolerance mezi etniky, rozmanitost různých kulturních tradic
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ projeví vědomě ve tvorbě vlastní zkušenosti, pocity, nálady, fantazii, představy ➤ uplatní vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření v plošné, objemové i prostorové tvorbě ➤ zpracovává smyslové podněty ➤ využívá je k vyjádření výtvarných představ ➤ nalézá vhodné prostředky pro jejich výtvarné zpracování ➤ uplatňuje osobitost svého vnímání v přístupu k realitě, v tvorbě, interpretaci vizuálně obrazného vyjádření ➤ zvolí a zkombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) pro 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, fantazie, představ, emocí a osobních zkušeností (manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby) - různé typy vizuálně obrazných vyjádření (objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, fotografie, comics, reklama,...), jejich rozlišení a uplatnění - různé druhy vnímání vizuálně obrazných vyjádření (vizuální, haptické, statické, dynamické) - odlišná hlediska motivace vizuálně obrazných vyjádření 	<p>EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) výchova vztahu k životnímu prostředí (tématické práce)</p> <p>MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení) - média ve společnosti porozumění mediálním sdělením, jejich tvorba</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	vyjádření nových, neobvyklých pocitů a prožitků	(fantazijní, založená na smyslovém vnímání)	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ➤ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří vědomě vyjádření, která mají komunikační účinky na jeho nejbližší sociální vztahy ➤ porovná různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, přistupuje k nim samostatně jako ke zdroji inspirace ➤ respektuje rozdíly výtvarného zpracování ➤ interpretuje slovně vnímanou skutečnost i svou výtvarnou práci ➤ nalezne a do komunikace v sociálních vztazích adekvátně zapojí obsah vizuálně obrazného vyjádření, která vytvořil, vybral či upravil 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - popisování a vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření (v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a rámci skupin, v níž se žák pohybuje) proměny komunikačního obsahu (záměry tvorby a proměny obsahu ve vlastním zpracování) 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje základní názvosloví – druhy malby, techniky aj. ➤ vysvětlí základní odborné termíny ➤ uplatní vlastní představy ➤ zaznamená podněty z představ a fantazií – manipulace s objekty, pohyb těla a jejich umístění v prostoru ➤ zanalyzuje detaily při studiích předmětu a přenáší skutečnost na papír ➤ vytvoří lineární podobu pozorovaného objektu, skupiny předmětů na základě vnímání a pozorování zajímavých předmětů, přístrojů a mechanismů ➤ odezírá linii, tvar, barvu aj. předmětu ➤ na ploše vyjádří linii a tvar 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, tvar, vztah a uspoř. prvků v ploše - základy portrétu - základy figury - základy perspektivy - písmo <p>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření vztahů mezi objekty - základy zátiší - návrhy - studie předmětu <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <ul style="list-style-type: none"> - vědomé vnímání mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociál. vztazích; nalezne vhodnou formu pro jejich prezentaci

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výtvarně vyjádří základy perspektivy ➤ vytvoří jednoduchý portrét v linii s pomocí vyučujícího ➤ výtvarně vyjádří základy postavy, zátiží ➤ vytvoří elementární druhy písma, monogram aj. ➤ vyjádří jednoduché fantazijní představy ➤ vytvoří jednoduchý návrh 	<p><i>Uplatňování subjektivity</i></p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> - manipulace s objekty - pohyb těla – umístění - v prostoru - fantazijní práce - barvy <p>typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - hračky, ilustrace - textů, fotografie, reklama <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuální a haptické vnímání <p><i>Ověřování komunikačních účinků</i></p> <p>osobní postoj v komunikaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritéria porovnávání obrazných vyjádření - základní názvosloví - výstavy 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření <ul style="list-style-type: none">- prezentace výsledků tvorby ve veřejném prostoru- soutěže proměny komunikačního obsahu <ul style="list-style-type: none">- záměr tvorby	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná realistické zobrazení předmětu, krajiny a postavy od výtvarné stylizace a nadsázky ➤ rozpozná díla malířská, sochařská a architektonická ve spojení s dějinami lidstva ➤ uvede znaky ilustrace ➤ rozpozná znaky lidového umění a současné užité tvorby ➤ vybaví si ukázky prací výtvarných umělců minulosti i současnosti ➤ využije barvy, světla a stínu pro modelaci tvarů a vyjádření prostoru ➤ vytvoří jednodušší prostorové práce s použitím tvarové, barevné a funkční nadsázky ➤ nakreslí na základě kresby podle modelu stojící postavu, ležící postavu, postavu s náznakem pohybu 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - objemy a tvar prvků v ploše - světlostní a barevné rozdíly v ploše - portrét, figura, perspektiva <p>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostorové práce <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání a pozorování přírodních objektů a jejich vyjádření v lineární podobě <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p>	<p>OSV (Komunikace) – skupina postav VDO (Občan, občanská společnost a stát) – kresba VMEGS (Jsme Evropané) – portrét, proporce obličeje, dotvoření obličeje z fotografie, skupina postav MuV (Lidské vztahy) – skupina postav EV (Vztah člověka k prostředí) – přírodní objekty</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nakreslí na základě kresby podle modelu lidskou hlavu, vyjádří odlišnosti tvaru obličeje, proporce obličeje, části obličeje ➤ rozliší velikost postav a objektů v popředí a pozadí, výraznost barev a detailů v popředí, ustupující výraznost barev 	<ul style="list-style-type: none"> - postava a pohyb těla - umístění postavy v prostoru - stínování - obličej, proporce obličeje <p>typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - objekty v prostoru - statické práce - plastika <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <p>osobní postoj v komunikaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - utváření osobního postoje a zdůvodňování <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměř s menší pomocí učitele. <p>proměny komunikačního obsahu</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatněné v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitě vyjádření; 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří obraz např. životního prostředí, ve kterém žije ➤ výtvarně vyjádří své stanovisko k různým tématům ➤ pomocí tvarové a barevné nadsázky, stylizace, písma, fotografie ➤ nakreslí na základě pozorování skutečnosti části i celek dané architektury ➤ vytvoří s pomocí učitele jednodušší grafickou technikou (linoryt, tisk z koláže, monotyp, papírořez...) určitý výtvarný objekt ➤ vytvoří na základě vnímání a pozorování v lineární podobě skupinu přírodních objektů a s pomocí učitele vytvoří základy stínování ➤ uplatní své osobní prožitky a představy při tvorbě prací 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) - kresby perem, uhlem, rudkou - přírodní objekty - grafické techniky <p>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a čas. průběhu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné postavení objektů - prostorové práce + uspořádání na základě jejich výraznosti - portrét <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> - akční tvar kresby 	<p>OSV (Kreativita) – vzájemné postavení objektů, dekorativní řešení plochy</p> <p>VDO (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování) – tematické práce</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)- tradice – Vánoce, Velikonoce</p> <p>MuV (Etnický původ) – fotografie</p> <p>EV (Ekosystémy) – kresba perem, uhlem, rudkou, tuší</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>vyjadřujících vztahy dvou až tří postav</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zaznamená zajímavé detaily architektury pomocí technik jak např. kresba, frotáž, otisk, tupování aj. ➤ nakreslí podle modelu daný předmět ➤ dodrží proporční zákonitosti postavy ➤ vymodeluje postavu pomocí světla a stínu ➤ vymodeluje lidskou hlavu pomocí světla a stínu ➤ vytvoří svou představu o určité věci pomocí prostorových prací ➤ využije znalostí a informací z filmové a literární tvorby 	<ul style="list-style-type: none"> - kresba podle modelu a její proměny - proporční zákonitosti postavy - malba suchým pastelem, kvaš - animovaný film - vnímání obrazných vyjádření (statické, dynamické) 	

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**
 Vyučovací předmět: **Výtvarná výchova**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kresbou zachytí linie zobrazované skutečnosti (části lidského těla – např. dlaň) ➤ vytvoří otisky – sádra, křída, temperové barvy aj. ➤ zrealizuje práce s vlastní představou o vnitřních pochodech lidského těla, duševních stavech aj. ➤ vytvoří prostorovou práci s figurativním námětem (tvarová a barevná stylizace) ➤ zvolí vhodný materiál dle svých představ a na základě vlastního výtvarného návrhu a cíle ➤ vytvoří na základě své představivosti a svých znalostí barevnou podobu předmětu (např. naše planeta) ➤ využije možností kombinování výtvarných 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - jejich kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (dynamické proměny, struktura) - symbol - body-art (cesta labyrintem mého těla, barevné myšlenky, růžové sny...) <p>uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh ve statickém i dynamickém vyjádření - prostorové práce s figurativním námětem 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Hodnoty a postoje) – tematické práce(já za X let), vlastní tvůrčí záměry, hodnocení, utváření os. postojů, hodnocení výt. děl, prezentace svých prací</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) – tematické práce</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané) – proměny objemu, prost. v čas. průběhu, labyrint, body art, reklama, otisky, comics</p> <p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy) – symbolika, prostorové práce s figur. námětem</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – volná malba, kvaš, suchý pastel</p> <p>MeV (práce v realizačním týmu) – prostorové práce, plastiky</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>technik (malba, koláž, frotáž, tisk, počítačová grafika)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří reliéfní podobu povrchu (např. planety) pomocí tvarování papíru, hlíny, kašírování, sádry aj. ➤ vytvoří konstrukci technických vymožeností (robot, mobil aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> - dekorativní řešení plochy <p>reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuálně obrazná vyjádření podnětů pohybových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických aj.) - kombinování výtvarných technik - modelace obličeje na základě hmat. vnímání <p>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiskoviny, televize, elektronická média, reklama - výběr kombinace a variace ve vlastní tvorbě <p><i>Uplatňování subjektivity</i></p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - akční tvar malby - fantazijní práce + barevné podoby předmětů - reliéfní podoba povrchu - uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn - výběr uplatnění a interpretace - otisky – křída, sádra, temp. barvy <p>typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - skulptura, comics, elektronický obraz, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p><i>Ověřování komunikačních účinků</i></p> <p>osobní postoj v komunikaci</p> <ul style="list-style-type: none"> - kritéria pozorování a zdůvodňování obrazných vyjádření bez pomoci učitele <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlování a obhajoba - výsledků tvorby bez pomoci učitele <p>proměny komunikačního obsahu</p> <ul style="list-style-type: none"> - historické a kulturní souvislosti 	

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví je důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost. Proto se stává poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání. Zdraví člověka chápeme jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany smysl i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví. Při realizaci této vzdělávací oblasti klademe důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vyučovacích předmětech Tělesná výchova a Výchova ke zdraví. Obsah této oblasti navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova směřuje žáka k poznání vlastních pohybových možností, zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na jeho tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Nedílnou součástí tělesné výchovy jsou korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější důležité životní hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1 Výchova ke zdraví

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví, vychází ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, se vyučuje jako samostatný předmět na 2. stupni. Obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a chápání různých životních rolí, vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek, učí je být za ně odpovědný. Žáci si při výuce osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Dále tento předmět vede k získání a upevnění návyků v poskytování první pomoci, orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví je členěna do šesti tematických okruhů. V tematickém okruhu *Vztah mezi lidmi a formy soužití* se žáci seznámí s principy vztahů mezi lidmi a zásadami jejich utváření a životními rolemi. V tematickém okruhu *Změny v životě člověka a jejich reflexe* žáci probírají vlivy tělesných duševních a společenských změn na konkrétního jedince. V tematickém okruhu *Zdravý způsob života a péče o zdraví* je seznámení žáků se zásadami správného stravování, tělesnou a duševní hygienou a ochranou před chorobami a úrazy. V tematickém okruhu *Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence* jsou žáci seznámeni se zásadami ochrany zdraví a prevencí včetně ochrany člověka za mimořádných událostí. V tematickém okruhu *Hodnota a podpora zdraví* jsou probírány se žáky jednotlivé složky zdraví jejich podpora a způsoby prevence. V tematickém okruhu *Osobnostní a sociální rozvoj* žáci procvičují sebereflexi a sebeovládání, zvládání různých problémových situací a správné morální a hodnotové postoje, utváření vědomí vlastní identity, dopad vlastního jednání a chování.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznání, Sebezpoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

Mediální výchova-fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 0 hodin

7. ročník: 1 hodina

8. ročník: 1 hodina

9. ročník: 1 hodina

Předmět je posílen 1 hodinou z disponibilní dotace.

Výuka probíhá dle jednotlivých témat v kmenových třídách, nebo jiných odborných učebnách. Další možnosti jsou besedy a přednášky. Využíváme školní informační centrum a učebny PC. V odborné učebně mají žáci k dispozici odbornou literaturu, encyklopedie, trvalé připojení k internetu, využívají možnosti interaktivní tabule při přípravě referátů, vyhledávání a předávání informací. Ve výuce některé tematické celky jsou vyučovány s použitím DUMů, projektovou metodou a je podpořena pořady, projekty a soutěži.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k efektivnímu učení,
- učí žáky vyhledávat a třídit informace, využívat je v procesu učení,
- předkládá dostatek zdrojů, aby si žáci vytvořili komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- motivuje žáky k plánování, organizování a řízení vlastní učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- rozvíjí schopnost žáků k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů,
- podporuje u žáků kritické myšlení,
- rozvíjí u žáků schopnost obhájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- klade důraz u žáků k osvojení si kultivovaného ústního projevu,
- podporuje u žáků účinné zapojení se do diskuse,
- ovlivňuje žáky k uplatňování bezpečného a odpovědného sexuálního chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- rozvíjí umění žáků spolupracovat ve skupině
- učí žáky v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni umět požádat

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky respektovat názory ostatních,

- formuje u žáků volní a charakterové rysy,
- poskytuje žákům možnost rozhodovat se zodpovědně podle dané situace,
- umožňuje žákům chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí,
- učí žáky chránit zdraví své a druhých
- vede žáky k poznávání zdraví jako důležité životní hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence pracovní

Učitel

- podněcuje žáky ke zdokonalování grafického projevu,
- motivuje žáky k efektivitě při organizování vlastní práce,
- umožňuje žákům využít ICT pro hledání informací,
- podněcuje žáky k využívání znalostí v běžné praxi,
- upevňuje u žáků základní postupy první pomoci.

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k získávání informací o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště v digitálním prostředí,
- učí žáky vyhledávat a třídit informace v digitálním prostředí o významných sportovních osobnostech, událostech a soutěžích, pravidlech sportovních her, zásadách zdravého životního stylu,
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví, který je realizován v 7. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klima (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví ➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede význam rolí v rodině ➤ na příkladech vysvětlí pozitiva a negativa party ➤ vytváří pravidla soužití v prostředí určité komunity ➤ na příkladech uvede, jak lze řešit konflikty v komunitě ➤ přijímá, respektuje názory členů skupiny (komunity) ➤ praktikuje chování podporující dobré vztahy ➤ aktivně naslouchá názory jiných osob 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina a komunikace v ní, - vliv rodiny a vliv médií - kamarádství, přátelství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - tolerance menšinám 	<p>OV – vztahy mezi lidmi (metody komunikace mezi skupinami)</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznání) – vnímání a dovednosti, (Mezilidské vztahy)-podpora vztahů ve skupinách</p> <p>MuV (Lidské vztahy)-rodinné tradice (význam rodina a role jejich členů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí sobě samému ➤ zvládá vlastní chování a problémové situace ➤ vysvětlí tělesné a duševní změny v dospívání (rozdíly mezi chlapci a děvčaty) ➤ kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny - zralost a její problémy 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ➤ dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ➤ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní pojem zdraví ➤ vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím ➤ uplatňuje zásady tělesné a duševní hygieny ➤ uvede na příkladech vliv životních podmínek na tělesné, duševní zdraví ➤ objasní rizika nezdravého způsobu stravování ➤ diskutuje o poruchách příjmu potravy ➤ orientuje se v biologických rytmech a umí si rozvrhnout svůj denní režim respektující zdravý životní styl a zařazuje do něj aktivní pohyb, otužování a relaxaci ➤ navrhne formy aktivního odpočinku vzhledem k pracovním aktivitám 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování - výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, alternativní výživa - vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - poruchy příjmu potravy - vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit - význam pohybu pro zdraví, pohybový režim 	<p>P – Systém rostlin (léčivé rostliny a drogy)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodní přínos pohybu pro zdraví ➤ uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), - základy první pomoci 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím ➤ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje stres a únavu ➤ objasní význam regenerace organismu a popíše několik relaxačních technik a objasní jejich dopad ➤ vyjmenuje základní sociální dovednosti a jejich příklady, umí vyhledat odbornou pomoc ➤ vyjmenuje běžné situace ohrožující zdraví a bezpečí člověka ve škole i jinde 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - stres a jeho vztah ke zdraví, kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonání únavy, stresových reakcí a posílení duševní odolnosti - auto-destruktivní závislosti - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita 	<p>TV – Zdravotní zaměření činnosti (kondiční cvičení, kompenzace a relaxace)</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)-vliv reklam na člověka, jeho postoje a chování (tvorba mediálního sdělení)-výroba plakátků ke zdravé výživě</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v konkrétních situacích silniční a železniční dopravy uplatňuje bezpečné chování, které neohrožuje jeho osobu ani jiné účastníky ➤ cíleně používá bezpečnostní a ochranné prvky – jako chodec, cyklista ➤ ošetří drobná i závažná poranění ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> - šikana a jiné projevy násilí, kriminalita mládeže - prevence šikany, bezpečné chování a komunikace - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - komunikace se službami odborné pomoci - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt - bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, evakuace 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí hierarchii lidských potřeb ➤ vyjádří názory, pocity a postoje k systému hodnot 	<p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - složky zdraví a jejich interakce 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> ➤ namaluje plakát (koláž z obrázků) na téma zdravý životní styl 	<ul style="list-style-type: none"> - základní lidské potřeby a jejich hierarchie - podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s pojmy sebepoznání a sebepojetí a vlastní identita ➤ aplikuje na příkladech sociální dovednosti a modely při kontaktu s různými problémy ➤ respektuje druhé a učí se aktivnímu naslouchání 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy 	<p>OSV (Hodnoty, postoje, praktická etika)-projevy chování, dovednost rozhodovat v různých situacích</p>

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ➤ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam dodržování přijatých pravidel soužití ➤ na příkladech správně rozliší příklady nepřiměřeného chování a porušování společenských norem a jejich důsledky ➤ popíše zásady správného dialogu, rozliší asertivní a agresivní mezilidskou komunikaci ➤ objasní fyziologické změny v období dospívání ➤ zdůvodní odpovědnost za bezpečné sexuální chování 	<p><i>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici - vrstevnická skupina - sociální komunikace - soužití rodina, škola - právní otázky rodinného života <p><i>Změny v životě člověka a jejich reflexe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy - předčasná sexuální zkušenost - sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost 	<p>OV – Lidská setkání (rozdíly mezi lidmi)</p> <p>MuV (Princip sociálního smíru a solidarity)-odpovědnost jedince, nekonfliktní život (Multikulturalita)-odlišné sociokulturní skupiny</p> <p>P – Anatomie a fyziologie (funkce orgánů)</p> <p>MuV (Lidské vztahy) - tolerance, předsudky, morální normy</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhne zásady prevence chování a jednání ve spojitosti s přenosnými, civilizačními a jinými chorobami ➤ posoudí způsoby chování a prevence vlastního i cizího zdraví 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nález a jejich prevence, ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - nákazy přenosné krví a sexuálním kontaktem, jejich dělení, projevy a způsoby léčby 	<p>P - Nemoci , úrazy a prevence (následky nemocí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří názory, pocity a postoje k systému hodnot ➤ vysvětlí pojem droga, závislost, abstinenci příznaky ➤ uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet - účinky a následky jejich užití - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému 	<p>Ch - druhy a účinky chemických látek</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhne postup chování za mimořádných událostí ➤ charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z běžného života i z mimořádných událostí, uvede vhodné způsoby preventivního chování a ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> - postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - základní úkoly ochrany obyvatelstva, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí - zásady postupů při zasypání, povodni, chemické havárii aj. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhne preventivní způsoby rozhodování ➤ v případě zdravotních problémů vybere vhodnou odbornou pomoc 	<p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, jak chránit osobní bezpečí ➤ zdůvodní osobní zodpovědnost za své zdraví 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; prosociální chování 	<p>OV – Vnitřní svět člověka (poznávání a hodnocení, systém hodnot)</p> <p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí)-co o sobě vím, vztahy k druhým (Seberegulace a sebeorganizace) - sebeovládání , vlastní jednání a prožitky</p>

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Výchova ke zdraví**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí odpovědnost za své chování ➤ uvede faktory ovlivňující stabilitu rodiny ➤ objasní, v čem spočívá vliv rodinného prostředí na rozvoj osobnosti ➤ doporučí správný kontakt, úřad, aj. 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - přátelství, láska, partnerské vztahy - založení rodiny, manželství a rodičovství - kontakt s úřady, obec, spolek, škola, rodina 	<p>OV – Lidská setkání (mezilidská komunikace a její konflikty), Právo v životě (právní vztahy a závazky, styk s úřady)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivní životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje a vysvětlí tělesné, duševní a společenské změny dospívání ➤ chápe dobrý fyzický vzhled a duševní pohodu jako významný předpoklad pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti ➤ shrne základní informace o sexualitě 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - změny ve společnosti - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, zdrženlivost a promiskuita - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - vývojové etapy života - poruchy pohlavní identity 	<p>OV – Zásady soužití (morálka, pravidla chování a spolupráce) P - Základní struktura života (orgánová soustava)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše stravu těhotných a jídelníček kojence 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - preventivní a léčebná péče - nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty 	<p>P – Fylogeneze a ontogeneze člověka (početí, těhotenství význam genetiky pro přenos vrozených vad)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi ➤ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vlastními slovy popíše, jak pozná manipulativní chování ➤ předvede způsoby komunikace, jak se bránit manipulaci ➤ na příkladech rozliší bulvár od informativního zpravodajství ➤ kriticky zhodnotí a v praxi si ověří pravdivost reklamy na konkrétní výrobek ➤ na modelových situacích popíše účinné způsoby chování při ohrožení osobního bezpečí 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy individuálního násilí a zneužívání, deviace - formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci - těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu - vliv bytové hygieny na zdraví, alergie 	<p>OV – Protiprávní jednání (druhy a postihy) P – Houby (negativní vliv na člověka), Úrazy a prevence (život ohrožující stavy)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p> <p>➤ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<p>➤ v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně</p> <p>➤ spolupracuje na přípravě a hodnocení modelových situacích ohrožení pro mladší spolužáky</p> <p>➤ vyhodnocuje konkrétní rizikové situace v silniční a železniční dopravě a vyvozuje bezpečné chování</p> <p>➤ diskutuje o příčinách dopravních nehod a o jejich předcházení, argumentuje pro správné řešení situací</p> <p>➤ aktivně se zapojuje do akcí školy podporujících snižování rizik nehodovosti a podporující bezpečné chování v dopravě</p> <p>➤ umí poskytnout adekvátní první pomoc</p>	<p>- formy individuálního násilí a zneužívání, deviace</p> <p>- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p> <p>- sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <p>- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě rizika silniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		(tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví ve škole a obci ➤ vysvětlí celostní pojetí člověka a celostní medicíny 	<p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy podpory zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci 	<p>P – Životní styl (pozitivní a negativní vlivy), Ochrana přírody (globální problémy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje odlišné přístupy k sexualitě ➤ uvede argumenty pro odložení pohlavního života 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - utváření vědomí vlastní identity - aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování - hledání pomoci při problémech 	<p>MuV (Kulturní diference, Lidské vztahy. Etnický původ) - odpovědnost jedince, nekonfliktní život</p>

5.8.2 Tělesná výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení na 1. stupni školy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova směřuje k poznání sama sebe jako živé bytosti, pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s nemocí nebo jiným poškozením zdraví. Vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova.

Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Jejím smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu. Cílem je vypěstovat u žáků kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu vedoucí k progresivnímu utužování zdraví a zdravého životního stylu vůbec, dodržování sportovní etikety, pravidel a jednání fair-play.

Na 1. stupni ve 2. a 3. ročníku je realizována základní výuka plavání v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu tvoří *Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení.*

Povinně škola nabízí obsah *Zdravotní tělesné výchovy* žákům III. (příp.II) zdravotní skupiny. Vzdělávací obsah tvoří *Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení, Speciální cvičení a Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti.*

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, Občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti

Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí

Multikulturní výchova – Lidské vztahy

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

1. ročník: 2 hodiny

2. ročník: 2 hodiny

3. ročník: 2 hodiny

4. ročník: 2 hodiny

5. ročník: 2 hodiny

Výuka probíhá s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě a počasí v tělocvičně, na školním hřišti, ve volné přírodě, v plaveckém bazénu. Průběh hodiny: nástup, rozcvička, hlavní část hodiny, závěrečné zklidnění. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel využívá různých metod a forem práce: ukázka, výklad, pokus – omyl, frontální, skupinová a individuální výuka. Žáci používají veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni školy

Vyučovací předmět Tělesná výchova jako součást komplexního vzdělávání žáků je zaměřen na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, na poznávání zdraví jako nejdůležitější životní

hodnoty, na rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova zahrnuje pět tematických okruhů, mezi něž patří *míčové hry, atletika, gymnastika, úpoly* (pro chlapce) a *cvičení s hudbou* (pro dívky). Tyto základní pohybové aktivity jsou doplněny o netradiční nebo méně známé sporty (např. softbal) a v zimě o lyžování, které je realizováno dle podmínek školy a zájmu žáků.

Povinně škola nabízí obsah *Zdravotní tělesné výchovy* žákům III. (příp.II) zdravotní skupiny. Vzdělávací obsah tvoří *Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení, Speciální cvičení a Všestranné rozvíjející pohybové činnosti*.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj

Multikulturní výchova – Lidské vztahy

Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí

Realizace v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 2 hodiny

7. ročník: 2 hodiny

8. ročník: 2 hodiny

9. ročník: 2 hodiny

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti nebo v přírodě. Učitel využívá různých metod a forem práce: ukázka, výklad, pokus – omyl, frontální, skupinová a individuální výuka. Žáci používají veškeré dostupné náčiní a náradí. Jsou děleni do skupin dle pohlaví.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 1. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky osvojit si základního tělocvičného názvosloví,
- zařazuje do výuky cvičení žáků podle jednoduchého popisu nebo nákresu,
- pěstuje u žáků schopnost měřit si základní pohybové výkony a porovnávat s předchozími výsledky,
- rozvíjí u žáků dovednost orientovat se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích,
- klade důraz u žáků na hodnocení vlastní pohybové činnosti nebo výsledků na základě jasných kritérií.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- uplatňuje u žáků dodržování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí a k adekvátní reakci při úrazu spolužáka,
- učí žáky řešit problémy v souvislosti s nespportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím,
- posiluje žákovu sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje u žáků spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
- pěstuje u žáků schopnost reagovat na základní povely a pokyny a schopnosti je i vydávat,

- podporuje u žáků zájem o organizování jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich variant,
- učí žáky vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- pěstuje u žáků jednání v duchu fair-play, dodržování pravidel a označení přestupků,
- klade důraz u žáků na respektování opačného pohlaví,
- učí žáky zvládat pohybové činnosti ve skupině a ke spolupráci s ostatními,
- vychovává žáky ke spolupráci a pocitu zažít vlastní úspěch.

Kompetence občanská

Učitel

- rozvíjí u žáků zájem o pravidelný pohyb,
- posiluje u žáků uvědomování si významu pohybu pro zdraví,
- utváří u žáků schopnost kritického myšlení, hodnocení cvičení svého i druhých, ohleduplnosti a taktu k ostatním,
- podporuje u žáků podílení se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě,
- učí žáky správnému a bezpečnému užívání jednotlivého tělocvičného náradí a náčiní,
- klade důraz u žáků na úklid používaného náradí a náčiní na určené místo.

Kompetence digitální

Učitel

- motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště,
- učí žáky vyhledávat a třídit informace v digitálním prostředí o významných sportovních osobnostech a soutěžích, pravidlech sportovních her, zásadách zdravého životního stylu apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 2. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k poznávání smyslu a cíle svých aktivit,
- podporuje u žáků plánování, organizování a řízení vlastní činnosti,
- poskytuje žákům prostor k posouzení vlastního pokroku a k určení překážky nebo problémů, které mu brání,
- nabízí žákům možnost různým způsobem zpracovat informace o pohybových aktivitách ve škole.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podněcuje žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací a ke správným způsobům řešení problémů,
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení,
- rozvíjí u žáků kritické myšlení, aby mohli činit uvážlivá rozhodnutí a byli schopni je obhájit,

- učí žáky uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů **zhodnotit.**

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu,
- učí žáky výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování v ústním projevu,
- podporuje u žáků účinné zapojování do diskuze, obhajování svého názoru a vhodné argumentování,
- rozvíjí u žáků schopnost porozumění různých typů záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a reagovat na ně.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky spolupracovat ve skupině,
- společně se žáky se podílí na vytváření pravidel práce v týmu,
- učí žáky poskytovat pomoc a schopnosti požádat o ni,
- podporuje žáky při vytváření pozitivní představy o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

Učitel

- klade důraz u žáků na respektování přesvědčení a názorů ostatních,
- učí žáky zodpovědně se rozhodovat podle dané situace,
- podporuje aktivní zapojování žáků do sportovních aktivit,
- vede žáky k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví,
- umožňuje žákům rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák).

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky používat bezpečně a účinně náradí a vybavení,
- podporuje u žáků spoluorganizování,
- motivuje žáky k využívání znalostí a dovedností v běžné praxi.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky zaznamenávat, sledovat a analyzovat průběh činnosti v různých pohybových aktivitách či sportech za pomoci aplikací a digitálních zařízení,
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště,
- učí žáky vyhledávat a třídit informace v digitálním prostředí o významných sportovních osobnostech a soutěžích, pravidlech sportovních her, zásadách zdravého životního stylu apod.

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova, který je realizován v 1. – 5. ročníku na 1. stupni a v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodrží základní pravidla chování a bezpečnosti při TV a sportu, respektuje základní pokyny, povely, signály a gesta učitele ➤ uplatní hlavní zásady hygieny, samostatně se převlékne do cvičebního úboru 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 	<p>ČJ - využití mluveného projevu, pochopení pokynu učitele a následná reakce, relaxační cvičení</p> <p>Pr - denní režim, aktivní pohyb, vztahy mezi spolužáky, základní pravidla chování, sebepoznání, popis částí těla, udržení zdraví, prevence, rozdíl úraz – nemoc, přivolání pomoci, chování v přírodě, ochrana přírody, pohyb na čerstvém vzduchu, oblékání podle počasí, pitný režim</p> <p>VV - rozvíjení smyslu pro prostor, postava člověka (proporce)</p> <p>PV - práce s přírodninami</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát)- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ➤ provede průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed, prosté skoky snožmo ➤ pojmenuje základní atletické disciplíny (běh, skok a hod) ➤ s pomocí dospělých se připraví na turistickou akci (přiměřeně se oblékne, sbalí batoh) ➤ rozliší nejznámější sportovní hry a části hřiště (kopaná, hokej, florbal) ➤ hodí a chytí míč odpovídající velikosti 	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - základy gymnastiky - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - průpravné úpoly - základy atletiky - pohybové hry a netradiční činnosti - základy sportovních her - turistika a pobyt v přírodě <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV - organizace při TV - zásady jednání a chování - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - měření a posuzování pohybových dovedností - zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>ČJ - popis jednoduché činnosti z oblasti sportu, rozvíjení sebehodnocení, komunikace v běžných i vypjatých situacích</p> <p>HV - lidové písně a jejich jednoduché pohybové ztvárnění, hry a tance, smysl pro rytmus</p> <p>M - odhadování délky, porovnávání čísel, jednotky času (den, týden, roční období)</p> <p>VV - jednoduché zachycení pohybu</p> <p>PV - výroba netradičního náčiní pro pohyb. hry</p> <p>TV chvílky: cvičení rovnováhy s overbally, relaxační a vyrovnávací cvičení</p> <p>MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti)</p> <p>MuV (Lidské vztahy)</p> <p>M - odhadování vzdálenosti a určování polohy (daleko, blízko, nad, pod, před, za, vedle ...)</p> <p>Pr - živočišné kolem nás, domácí zvířata, dopravní prostředky</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
			<p>ČJ - výlet, putování, cesta do neznáma (vypravování)</p> <p>PV - stavba domečků pro skřítky v přírodě</p> <p>VV - vzpomínka na výlet</p> <p>Ochrana člověka za mimoř. událostí: změny počasí, živelní katastrofy, chování v kolektivu</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)</p>
<p>➤ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</p>	<p>➤ drží správně tělo v různých polohách</p> <p>➤ uplatní zásady správného držení těla ve stoji, sedu i při chůzi</p>	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p><i>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravotní oslabení-zásady správného držení těla <p><i>Speciální cvičení</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - základy speciálních cvičení- základní cvičební polohy <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provede jednoduché pohybové činnosti a usiluje o jejich zlepšení při nedostatecích ➤ provede kotoul vpřed, prosté skoky snožmo z trampolínky ➤ pojmenuje základní atletické disciplíny a uvede základní pojmy s nimi související ➤ uběhne stanovenou trať, provede skok z místa i do dálky a hod míčkem ➤ rozliší nejznámější sportovní hry a části hřiště ➤ zvládne techniku chůze i s přiměřenou zátěží ➤ provede základní způsoby hodů a chycení míče ➤ uplatní základní pravidla chování a bezpečnosti při TV a sportu a řídí se jimi 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry 	<p>ČJ – využití mluveného projevu, pochopení pokynu učitele a následná reakce, relaxační cvičení</p> <p>Pr – denní režim, aktivní pohyb, vztahy mezi spolužáky, základní pravidla chování, sebepoznání, popis částí těla, udržení zdraví, prevence, rozdílný úraz – nemoc, přivolání pomoci, chování v přírodě, ochrana přírody, pohyb na čerstvém vzduchu, oblékání podle počasí, pitný režim</p> <p>VV – rozvíjení smyslu pro prostor, postava člověka (proporce)</p> <p>PV – práce s přírodninami</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát) principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p> <p>➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci</p>	<p>➤ cvičí podle pokynů a pojmenuje základní gymnastické nářadí a náčiní</p> <p>➤ řídí se pokyny, povely, signály a gesty učitele k osvojované činnosti a její organizaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základy gymnastiky - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - průpravné úpoly - základy atletiky - pohybové hry a netradiční činnosti - základy sportovních her - turistika a pobyt v přírodě <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV - organizace při TV - zásady jednání a chování - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - měření a posuzování pohybových dovedností - zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>ČJ – popis oblečení a vybavení sportovce pro daný sport, vhodná sportoviště, rozvíjení sebehodnocení, komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích</p> <p>HV – lidové písně a jejich jednoduché pohybové ztvárnění a tance</p> <p>M – odhadování délky, porovnávání čísel, jednotky času</p> <p>VV – zachycení pohybu</p> <p>PV - výroba netradičního náčiní pro pohyb. hry</p> <p>TV chvilky – cvičení rovnováhy s overbally, relaxační a vyrovnávací cvičení</p> <p>Pr – pohybové hry typické pro roční období, základní části těla, výběr správného prostředí k pohybovým hrám, bezpečnost</p> <p>MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti)</p> <p>MuV (Lidské vztahy)</p> <p>M – odhadování vzdálenosti, umístění v prostoru, zaokrouhlování sportovních výsledků na desítky</p>
<p>➤ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti</p>	<p>➤ seznamuje se s prostředím bazénu a jeho řádem</p> <p>➤ adaptuje se na prostředí bazénu a na vodní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje hygienu před vstupem do bazénu i při odchodu z bazénu ➤ volí vhodný koupací úbor ➤ zvládá základní plavecké dovednosti potřebné k zvládnutí plaveckého stylu 		<p>Pr – druhy krajiny, živočichové kolem nás, domácí zvířata, dopravní prostředky</p> <p>ČJ – výlet, putování, cesta do neznáma (vyprávění)</p> <p>PV – stavba domečků pro skřítky v přírodě</p> <p>VV – vzpomínka na výlet</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí - změny počasí, živelní katastrofy, chování v kolektivu</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy ➤ zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ drží správně tělo ve stoji ➤ uplatní zásady správného sezení, držení těla ve stoji a dýchání ➤ související s vlastním oslabením 	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <p>- zdravotní oslabení-zásady správného držení těla, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí</p> <p>Speciální cvičení</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
 Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - základy speciálních cvičení- základní cvičební polohy, základní technika cvičení <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam pohybu a sportu pro zdraví ➤ provede protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění, kompenzační a relaxační cviky ➤ správně dýchá a drží tělo při různých činnostech ➤ použije základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní ➤ provede kotoul vpřed, průpravná cvičení pro kotoul vzad, napojované kotouly vpřed ➤ provede odraz z můstku, vyšplhá na tyči 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 	<p>ČJ - nehoda (přivolání pomoci, přesné vyjadřování), relaxační cvičení</p> <p>Pr - části těla, denní režim, sebepoznání, udržení zdraví, správné držení těla, bezpečnost a předcházení úrazům, chování v přírodě, ochrana přírody, pitný režim seznámení s 1.pomocí</p> <p>VV - portrét, postava (proporce)</p> <p>PV - práce s přírodninami</p> <p>M - využití násobilky (počty žáků v družstvech, v řadu, dělení na skupiny), jednotky času</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát)- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede základní kroky některých lidových tanců ➤ provede atletické disciplíny: běh rychlostní a vytrvalostní, skok daleký a z místa, hod kriketovým míčkem ➤ připraví se na turistickou akci, přiměřeně se oblékne a sbalí batoh ➤ projde vyznačenou trasu v přírodě ➤ hraje hry v duchu fair-play ➤ rozliší míč na volejbal a kopanou ➤ přijme přihrávku a přihraje míč při hrách ➤ uplatní zásady pohybové hygieny (použije vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv) ➤ dodrží pravidla bezpečnosti při sportování 	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - základy gymnastiky - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - průpravné úpoly - základy atletiky - pohybové hry a netradiční činnosti - základy sportovních her - turistika a pobyt v přírodě <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV - organizace při TV - zásady jednání a chování - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - měření a posuzování pohybových dovedností - zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>ČJ - popis sportovce a název sportu, rozvíjení sebehodnocení, komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích</p> <p>HV - rytmus, melodie, lidová píseň a jednoduchý taneček</p> <p>M - porovnávání čísel, měření délky, zápis výsledků do tabulky, bodové hodnocení, odhad času</p> <p>VV - zachycení pohybu sportovce, sportovní nářadí</p> <p>PV - výroba netradičního náčiní pro pohyb. hry</p> <p>TV chvilky - cvičení relaxační a vyrovnávací</p> <p>Pr - komunikace lidí, význam pravidel, živočichové (jejich prostředí a druhy lokomoce)</p> <p>MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti)</p> <p>MuV (Lidské vztahy)</p> <p>M - odhadování vzdálenosti, zaokrouhlování výsledků</p> <p>Pr - zdraví, bezpečnost, dopravní výchova (dopr. prostředky, dopr. předpisy pro chodce)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě -neohrozí zdraví své ani zdraví ➤ reaguje na pokyny, povely, signály a gesta učitele pro organizaci činnosti ➤ provede povely pořadových cvičení ➤ plave aspoň jedním plaveckým stylem ➤ provede skok do vody ➤ uplatní zásady hygieny (použije vhodný plavecký úbor) ➤ zná pravidla bezpečného chování v prostředí bazénu ➤ dodrží pravidla bezpečnosti ve vodě (neohrozí zdraví své ani zdraví ostatních) 	<ul style="list-style-type: none"> - plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<p>ČJ – výlet, putování, cesta do neznáma (vyprávění) PV - úklid škol. hřiště VV - vzpomínka na výlet Ochrana člověka za mimořádných událostí - změny počasí, živelní katastrofy, chování v kolektivu</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla při chůzi ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách 	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p><i>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</i></p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla při pracovních činnostech ➤ zvládne jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> - zdravotní oslabení-zásady správného držení těla, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí - <i>Speciální cvičení</i> - základy speciálních cvičení- základní cvičební polohy, základní technika cvičení <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti ➤ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provede protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění, kompenzační a relaxační cviky ➤ správně drží tělo a správně dýchá při různých činnostech i cvičení ➤ dodrží pravidla bezpečnosti při sportování ➤ uplatní zásady pohybové hygieny, zvolí vhodné sportovní oblečení a obuv ➤ respektuje smluvené povely, signály, gesta pro organizaci činnosti 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 	<p>ČJ - sloh: dopravní nehoda (tísňová volání, přesné a rychlé podání informací, 1. pomoc), relaxační cvičení</p> <p>ČaS - ochrana životního prostředí, zdraví člověka, naše vlast (vlastenectví, reprezentace státu ve sportu)</p> <p>VV - postava sportovce (proporce, oblečení)</p> <p>PV - výroba netradičního náčiní pro pohybové hry</p> <p>M - využití násobilky (počty žáků v družstvech, v řadu, dělení na skupiny)</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her ➤ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům; respektuje opačné pohlaví ➤ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ➤ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy ➤ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přesně provede gymnastická cvičení: kotoul vzad, stoj na hlavě s dopomocí ➤ provede výskok na švédskou bednu do kleku nebo dřepu odrazem z můstku, přeskok 2 - 4 dílů bedny, vyšplhá na tyči ➤ rozliší polkový a valčíkový krok ➤ předvede atlet. disciplíny, běh 50m, vytrvalostní, štafetový, terénem s překážkami, indiánský, k metě, skok daleký, z místa, hod kriketovým míčkem do dálky a na cíl ➤ spolupracuje v družstvu, hraje v duchu fair-play ➤ hraje minikopanou, sálovou kopanou, florbal, vybíjenou, přehazovanou podle zjednodušených pravidel ➤ zaznamená svůj výkon a porovná jej se svými předchozími výsledky ➤ samostatně se připraví na turistickou akci, naplánuje jednoduchou pochodovou trasu, zvládne základní pohyb i v mírně náročném terénu 	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - základy gymnastiky - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - průpravné úpoly - základy atletiky - pohybové hry a netradiční činnosti - základy sportovních her - turistika a pobyt v přírodě <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV - organizace při TV - zásady jednání a chování - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - měření a posuzování pohybových dovedností - zdroje informací o pohybových činnostech 	<p>ČJ - popis činnosti sportovce (posloupnost), komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích</p> <p>HV - rytmický a melodický doprovod, lidová píseň a jednoduchý taneček, rytmické nástroje</p> <p>M - zápis výkonů do tabulky, porovnávání a zaokrouhlování výsledků, bodové hodnocení, měření délky a času, odhad vzdáleností a času</p> <p>VV - zachycení pohybu sportovce, sportovní náradí</p> <p>PV - údržba a úklid hřiště</p> <p>TV chvilky - cvičení relaxační a vyrovnávací</p> <p>ČaS - společenstva (druhy živočichů podle způsobu života), historické bitvy, části republiky, sousední státy</p> <p>MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti)</p> <p>MuV (Lidské vztahy)</p> <p>M - odhadování vzdálenosti, zaokrouhlování výsledků</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se podle mapy s pomocí učitele, rozliší základní turistické značky ➤ ošetří poranění v improvizovaných podmínkách, přenese raněného dospělých při mimořádných událostech ➤ účastní se sportovních soutěží a atletických závodů a sleduje je jako divák podle svého zájmu v médiích 		<p>ČaS - zdraví, bezpečnost, dopravní výchova (dopravní předpisy pro cyklisty), mapa, světové strany, orientace, povrch, vodstvo, počasí a podnebí</p> <p>ČJ - slova nadřazená a podřazená (dopravní prostředky, bezpečnost)</p> <p>PV - dopravní výchova</p> <p>VV - vzpomínka na sportovní soutěž, výlet</p> <p>Ochrana člověka za mimoř. událostí - nácvik různých způsobů přenosů raněného</p> <p>HV - pochodové písně</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede speciální zdravotní cvičení ➤ rozliší činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravotní oslabení-zásady správného držení těla, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí, dechová cvičení, nevhodná cvičení a činnosti 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“
 Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p><i>Speciální cvičení</i></p> <p>základy speciálních cvičení- základní cvičební polohy, základní technika cvičení</p> <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně ➤ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provede protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění, kompenzační a relaxační cviky ➤ zdůvodní význam pohybu pro zdravý růst, rozvoj srdce, kostí, svalů, plic aj. ➤ projeví samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ➤ uplatní pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí - vytvoří varianty osvojených pohybových her 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 	<p>ČJ - pomoc nemocným (vyprávění), dlouhá chvíle (vyprávění)</p> <p>ČaS - člověk (základní ústrojí lidského těla, péče o zdraví), ČR – součást Evropy</p> <p>VV - příběh jednoho dne (kreslené vyprávění)</p> <p>PV - výroba netradičního náčiní pro pohybové hry</p> <p>M - čísla sudá a lichá, geometrické obrazce</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj a Morální rozvoj)</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát) - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije základní osvojené tělocvičné názvosloví 	<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p>	<p>ČJ - dobrá a špatná nálada (vyprávění o sobě), příhoda</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p> <p>➤ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>➤ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>➤ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí</p>	<p>➤ provede cviky podle jednoduchého nákresu nebo popisu</p> <p>➤ provede napojované kotouly vzad, stoj na hlavě, stoj na ruku s oporou, šplhá na tyči</p> <p>➤ provede roznožku přes kozu našir odrazem z můstku, průpravná cvičení pro skrčku</p> <p>➤ předvede polkový a valčíkový krok, vyjádří pohybem melodií</p> <p>➤ provede atlet. disciplíny : běh 50 m, vytrvalostní, štafetový, terénem s překážkami, indiánský, k metě, skok daleký, do výšky, hod kriketovým míčkem</p> <p>➤ vytvoří varianty osvojených pohybových her</p> <p>➤ jedná v duchu fair play: dodrží pravidla her a soutěží, označí zjevné přestupky proti pravidlům</p> <p>➤ respektuje při činnostech opačné pohlaví</p> <p>➤ přesně hází a chytá míč, přihrává, dribluje, střílí na koš</p> <p>➤ aplikuje pravidla minikopané, sálové kopané, florbalu,</p>	<p>- pohybové hry</p> <p>- základy gymnastiky</p> <p>- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <p>- průpravné úpoly</p> <p>- základy atletiky</p> <p>- pohybové hry a netradiční činnosti</p> <p>- základy sportovních her</p> <p>- turistika a pobyt v přírodě</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>- komunikace v TV</p> <p>- organizace při TV</p> <p>- zásady jednání a chování</p> <p>- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</p> <p>- měření a posuzování pohybových dovedností</p> <p>- zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>(vyprávění o nebezpečí úrazu), pozvánka na sport. soutěž</p> <p>HV - tanec minet (zjednodušená úprava menuetu)</p> <p>M - jednotky délky a obsahu, velikost sportoviště, kruh a kružnice, pravidelné obrazce, úhlopříčky čtverce a obdélníku</p> <p>VV - můj spolužák (postava, proporce lidského těla)</p> <p>PV - údržba a úklid hřiště</p> <p>TV chvilky - cvičení relaxační a vyrovnávací</p> <p>ČaS - vesmír (sluneční soustava), životní prostředí člověka, dějiště mistrovství světa, Evropy a olympiád</p> <p>MeV (Fungování a vliv médií ve společnosti)</p> <p>MuV (Lidské vztahy)</p> <p>M - převádění jednotek délky, času, obsahu, průměrná rychlost, desetinná čísla, zaokrouhlování a porovnávání výsledků</p> <p>ČaS - chráníme přírodu i sebe, chráněná území, dopravní výchova (dopravní předpisy pro cyklisty), orientace v přírodě,</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy ➤ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace 	<p>minikošíkové, vybíjené, přehazované</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ zaznamená základní pohybové výkony a porovná je ➤ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy ➤ zhodnotí vlastní výkon ➤ připraví se na turist. akci, naplánuje pochodovou trasu, zvládá chůzi v mírně náročném terénu i se zátěží (do 15 km) ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohyb. aktivitách a sport. akcích ve škole i v místě bydliště, získá potřebné informace 		<p>na mapě, v plánu, skutečná vzdálenost, měřítko mapy</p> <p>ČJ - ochránci přírody (vyprávění), roční období (líčení zážitků)</p> <p>PV - dopravní výchova (jízdni kolo)</p> <p>VV - školní olympiáda</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí - chování při živelních katastrofách, evakuační balíček</p> <p>HV - česká státní hymna, písně k táborovému ohni</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí do svého pohybového režimu jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování 	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p><i>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>upozorní samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdravotní oslabení-zásady správného držení těla, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí, dechová cvičení, nevhodná cvičení a činnosti, vnímání pocitů při cvičení <p><i>Speciální cvičení</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - základy speciálních cvičení- základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti ➤ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazů a přizpůsobí jim svou činnost 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí rozdíly mezi pohybovou činností různých skupin lidí ➤ použije osvojené názvosloví na úrovni cvičence ➤ předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví ➤ vysvětlí škodlivost drog a jiných návykových látek a jejich neslučitelnost se sportovní etikou a zdravím 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví - rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených - pojmy osvojovaných činností - zásady bezpečnosti i v málo známém prostředí (hory, les) - význam různých rolí ve sportu - rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem v podmínkách, zaměření, tréninku 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace) – měření tepu, úprava zátěže EV (Vztah člověka k prostředí) – cvičení v přírodě</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně drží tělo v různých polohách a pracovních činnostech 	<p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</p>	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace) – regulace vlastního jednání při cvičení</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně provede cvičební polohy ➤ posoudí své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele je ovlivňuje ➤ soustředí se na správné a přesné provedení pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností - cvičení kompenzační, protahovací a relaxační - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti - rychlostně silová cvičení - vytrvalostní cvičení - další způsoby kontroly a korekce jednotlivých cvičení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede ve spolupráci s učitelem záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích ➤ cvičí podle slovních pokynů příp. grafického návodu ➤ předvede kotoul vpřed a vzad ve vazbách, stoj na rukou s pomocí ➤ předvede roznožku přes kozu našír, svis vznesmo, základní skoky na trampolínce, základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze a rovnovážné polohy na kladině (D) 	<p><i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i></p> <p>Gymnastika: Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vpřed a vzad ve vazbách - stoj na rukou s pomocí - rovnovážné polohy v postojích <p>Přeskoky</p> <ul style="list-style-type: none"> - skoky odrazem z trampolínky (prosté) - roznožka přes kozu našír - výskoky na kozu a na bednu <p>Hrazda po čelo</p>	<p>OSV (Sebepoznání a sebepečení, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, respektování, podpora a pomoc při cvičení, etické zvládání situací soutěže, konkurence</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – záchrana a pomoc při nácviku gymnastiky</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - náskok do vzporu – zákmihem seskok - výmyk odrazem jednohož s dopomocí <p>Kladina 1m (D)</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty - rovnovážné polohy <p>Kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - houpání s obraty - svis vznesmo 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší estetický a neestetický pohyb (D) ➤ označí základní druhy cvičení a pohybu s hudbou (D) 	<p>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec (D):</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy pohybu s hudebním a rytmičným doprovodem (tanec, pohybové skladby, aerobní a jiné formy cvičení) - vyjádření dynamiky pohybem - význam jednotlivých forem pro správné držení těla, estetiku, zdatnost, odpočinek - technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy) - aerobní gymnastika bez náčiní 	<p>HV – cvičení s hudbou, pochod</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodrží zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních (H) ➤ chová se v duchu fair play, zvládne základní přetlaky, úchopy, odpory a pády 	Úpoly (H): <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - přetahy, přetlaky, úpolové odpory 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty ➤ reaguje na základní startovní povely ➤ provede základní technikou skok do dálky a do výšky, hod míčkem ➤ aplikuje znalost rozdílu mezi rychlým a vytrvalostním během 	Atletika: <ul style="list-style-type: none"> - pojmy: olympijské disciplíny, názvy náčiní - základní pravidla atletických soutěží - přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - rychlý běh 60m, vytrvalostní běh, skok do dálky, skok do výšky, hod kriketovým míčkem 	M – měření délky a času OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, podpora (fandění), respektování rozhodnutí rozhodčího, etické zvládnání situací soutěže
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.) ➤ reprodukuje základní pravidla ➤ posoudí role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ zvládne základní herní činnosti jednotlivce 	Sportovní hry: <ul style="list-style-type: none"> - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení - herní role a funkce - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Basketbal <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, přihrávka jednoruč a 	OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti) – sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládnání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů,

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>obouruč, střelba z místa jednoruč a obouruč, rozskok, vhazování</p> <ul style="list-style-type: none"> - utkání v menším počtu (3 proti 3) <p>Volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, odbití obouruč vrchem a spodem, přihrávka - přihrávky ve skupině <p>Doplňkové sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybíjená - přehazovaná - florbal - kopaná - sálová kopaná - aj. 	<p>rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence ➤ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zaeviduje a vyhodnotí určené prvky pohybové činnosti a výkony 	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností (měření, evidence) 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ koriguje své zdravotní oslabení ➤ zařadí do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení ➤ vyhne se činností, které jsou kontraindikací zdravotního postižení 	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p><i>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</i></p> <p>Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení <p><i>Speciální cvičení</i></p> <p>Oslabení podpůrně pohybového systému</p> <p>Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>Oslabení smyslových a nervových funkcí</p> <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ použije osvojené názvosloví na úrovni cvičence ➤ vysvětlí význam přípravy organismu před cvičením ➤ předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví ➤ posoudí úpravu pohybové aktivity vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených - vystupování v roli soupeře, diváka - pojmy osvojovaných činností - zásady bezpečnosti i v málo známém prostředí (hory, les) - význam různých rolí ve sportu - rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem v podmínkách, zaměření, tréninku 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace) – měření tepu, úprava zátěže EV (Vztah člověka k prostředí) – cvičení v přírodě</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede základní cviky a sestavy pro různé účely ➤ vysvětlí účinky nejčastěji používaných cvičení ➤ zhodnotí své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele je ovlivňuje ➤ vytvoří a předvede vlastní pohybovou představu 	<p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností - cvičení kompenzační, protahovací a relaxační - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti - rychlostně silová cvičení - vytrvalostní cvičení - další způsoby kontroly a korekce jednotlivých cvičení - cvičení pro správné držení těla v různých polohách 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace) – regulace vlastního jednání při cvičení</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ve hře, soutěži, při rekreačních sportech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede ve spolupráci s učitelem záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích ➤ cvičí podle slovních pokynů příp. grafického návodu ➤ předvede kotoul vpřed a vzad v obměnách, stoj na ruce ➤ předvede roznožku přes kozu nadél, svis vznesmo, svis střemhlav, základní skoky na 	<p><i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i></p> <p>Gymnastika: Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vpřed a vzad v obměnách - stoj na ruce - rovnovážné polohy v postojích <p>Preskoky</p>	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, respektování, podpora a pomoc při cvičení, etické zvládání situací soutěže, konkurence</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – záchrana a pomoc při nácviku gymnastiky</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>trampolínce, základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze a rovnovážné polohy na kladině (D)</p> <p>➤ připraví krátké sestavy z osvojených cviků a zacvičí je</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skoky odrazem z trampolínky (prosté) - roznožka přes kozu nadél - skrčka přes kozu našír <p>Hrazda po čelo</p> <ul style="list-style-type: none"> - výmyk odrazem jednož - přešvihy únožmo ve vzporu <p>Kladina 1m (D)</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží a obraty - rovnovážné polohy <p>Kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - svis střemhlav - svis vznesmo 	
	<p>➤ rozliší estetický a neestetický pohyb a vysvětlí důvody svého rozhodnutí (D)</p> <p>➤ vyjmenuje základní druhy cvičení a pohybu s hudbou (D)</p> <p>➤ zvládne základy aerobního cvičení s hudbou (D)</p>	<p>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec (D):</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy pohybu s hudebním a rytmičtým doprovodem (tanec, pohybové skladby, aerobní a jiné formy cvičení) - jednoduché pohybové etudy - význam jednotlivých forem pro správné držení těla, estetiku, zdatnost, odpočinek - technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy) 	HV – cvičení s hudbou

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		- aerobní gymnastika bez náčiní	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodrží zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních (H) ➤ chová se v duchu fair play ➤ zvládne základní postoje, úchopy a odpory 	Úpoly (H): <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - přetahy, přetlaky, úpolové odpory - střehové postoje, držení a pohyb v postojích, odpory v nich 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede prvky běžecské abecedy ➤ upraví jednotlivé soutěžní sektory ➤ provede základní technikou skok do dálky a do výšky, hod míčkem, nízký startu 	Atletika: <ul style="list-style-type: none"> - pojmy: olympijské disciplíny, názvy náčiní - základní pravidla atletických soutěží - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, atletická abeceda - rychlý běh 60m, vytrvalostní běh, běh v zatáčce, skok do dálky, skok do výšky, hod kriketovým míčkem 	OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, podpora (fandění), respektování rozhodnutí rozhodčího, etické zvládnání situací soutěže
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.) 	Sportovní hry: <ul style="list-style-type: none"> - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace 	OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) –

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede základní údržbu náčiní ➤ zvládne základní herní činnosti jednotlivce a kombinace ➤ hraje sportovní hry podle zjednodušených pravidel 	<ul style="list-style-type: none"> - herní role a funkce (brankář, hráč v poli) - základní pravidla sportovních her, základní smluvená gesta - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, přihrávka jednoruč a obouruč na místě a za pohybu, střelba z místa jednoruč a obouruč z místa, rozskok, vhazování, krytí útočníka s míčem - základy herních systémů - utkání v menším počtu (3 proti 3, 4 proti 4) <p>Volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, odbití obouruč vrchem a spodem, přihrávka, nahrávka - postavení při příjmu podání <p>Doplňkové sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybíjená - přehazovaná - florbal - kopaná 	<p>sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů, rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - sálová kopaná - aj. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá osvojované názvosloví na úrovni diváka ➤ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva ➤ zaznamená a vyhodnotí určené prvky pohybové činnosti a výkony 	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností (měření, evidence, vyhodnocování) 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ koriguje své zdravotní oslabení ➤ zařadí do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení ➤ vyhne se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního postižení 	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <p>Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení <p><i>Speciální cvičení</i></p> <p>Oslabení podpůrně pohybového systému</p> <p>Oslabení vnitřních orgánů Oslabení smyslových a nervových funkcí</p> <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ z nabídky zvolí vhodný rozvojový program ➤ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ změří srdeční frekvenci ➤ rozliší rozdíly mezi pohybovou činností různých skupin lidí ➤ použije osvojené názvosloví na úrovni cvičence ➤ vysvětlí význam přípravy organismu před cvičením ➤ předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví ➤ zdůvodní nebezpečí drog a jiných škodlivin 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených - význam hodnot srdeční frekvence při TV a sportu - pojmy (terminologie) osvojovaných činností - zásady bezpečnosti i v málo známém prostředí (hory, les) - význam různých rolí ve sportu - rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem v podmínkách, zaměření, tréninku 	<p>P – kosterní a svalová soustava, tepová frekvence, krev, zdravý životní styl, životospráva</p> <p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace) – měření tepu, úprava zátěže</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí) – cvičení v přírodě</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení ➤ připraví se pro různou pohybovou činnost ➤ rozliší vhodné a nevhodné pohybové činnosti ➤ předvede vlastní improvizaci 	<p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností - cvičení kompenzační, protahovací, napínací (strečinková) a relaxační - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti - rychlostně silová cvičení - vytrvalostní cvičení - další způsoby kontroly a korekce jednotlivých cvičení - cvičení pro správné držení těla v různých polohách 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace) – regulace vlastního jednání při cvičení</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních sportech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti ➤ provede ve spolupráci s učitelem nebo spolužákem záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích 	<p><i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i></p> <p>Gymnastika: Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul letmo - stoj na rukou s výdrží - přemet stranou s pomocí 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, respektování, podpora a pomoc při cvičení, etické zvládání situací soutěže, konkurence</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ cvičí podle slovních pokynů příp. písemného návodu ➤ předvede kotoul letmo, stoj na ruce, přemet stranou ➤ předvede roznožku přes kozu nadél s oddáleným můstkem, svis vznesmo, svis střemhlav, skoky na trampolínce s pohyby nohou, klus a poskoky na kladině (D) ➤ připraví z osvojených cviků sestavy a zacvičí je 	<p>Přeskoky</p> <ul style="list-style-type: none"> - skoky odrazem z trampolínky (s pohyby nohou) - roznožka přes kozu nadél s oddáleným můstkem - skrčka přes kozu našší <p>Hrazda po čelo</p> <ul style="list-style-type: none"> - výmyk odrazem jednož - přešvihy únožmo ve vzporu - podmet <p>Kladina 1m (D)</p> <ul style="list-style-type: none"> - náskoky, seskoky - klus, poskoky <p>Kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - svis střemhlav - svis vznesmo 	<p>MuV (Lidské vztahy) – záchrana a dopomoc při nácviiku gymnastiky</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede základní druhy cvičení a pohybu s hudbou (D) 	<p>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec (D):</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem (tanec, pohybové skladby, aerobní a jiné formy cvičení) - základy tvorby jednoduchých pohybových skladeb 	<p>HV - cvičení s hudbou, relaxace</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - význam jednotlivých forem pro správné držení těla, estetiku, zdatnost, odpočinek - technika pohybů (kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy) - aerobní gymnastika bez náčiní 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodní význam sebeobránných činností ➤ posoudí následky zneužití bojových činností ➤ dodrží zásady fair play ➤ zvládne základní postoje, úchopy a vyproštění z držení 	<p>Úpoly (H):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - přetahy, přetlaky, úpolové odpory - střehové postoje, držení a pohyb v postojích, odpory v nich - držení soupeře na zemi 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizuje jednoduchou soutěž ➤ vysvětlí význam běžecké abecedy ➤ zdokonalí základní techniku skoku do dálky a do výšky, hodů míčkem, nízkého startu, rychlého a vytrvalostního běhu 	<p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy: olympijské disciplíny, názvy náčiní i neosvojených disciplín - základní pravidla atletických soutěží - základy organizace soutěží - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, atletická abeceda - rychlý běh 60m, vytrvalostní běh, běh v zatáčce, štafetová předávka, skok do dálky, 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, podpora (fandění), respektování rozhodnutí rozhodčího, etické zvládání situací soutěže</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		skok do výšky, hod granátem, vrh koulí	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodrží základní pravidla ➤ zvládne základní údržbu náčiní a úpravu hřiště před a po utkání ➤ zvládne základní herní činnosti jednotlivce a kombinace ➤ zvolí taktiku hry a dodrží ji za pomoci spoluhráčů, učitele ➤ hraje sportovní hry podle základních pravidel 	<p>Sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace - herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán) - základní pravidla sportovních her, základní smluvená gesta - specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, uvolňování bez míče a s míčem, krytí útočníka s míčem, bez míče, prostoru - základy herních systémů, osobní obranný systém - utkání v menším počtu (3 proti 3, 4 proti 4) <p>Volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, odbití obouruč vrchem 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) – sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů, rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		a spodem, jednoruč (lob) přihrávka, nahrávka, podání spodní, vrchní - herní kombinace, postavení při příjmu podání Doplňkové sportovní hry - vybíjená - přehazovaná - florbal - kopaná - sálová kopaná	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá osvojené názvosloví na úrovni rozhodčího ➤ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje a vyhodnotí ➤ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, respekt k opačnému pohlaví, pomoc handicapovaným, ochranu přírody při sportu 	Činnosti podporující pohybové učení <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		(měření, evidence, vyhodnocování)	
<p>➤ zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</p>	<p>➤ koriguje své zdravotní oslabení</p> <p>➤ zařadí do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení</p> <p>➤ vyhne se činností, které jsou kontraindikací zdravotního postižení</p>	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</p> <p>Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení <p>Speciální cvičení</p> <p>Oslabení podpůrně pohybového systému</p> <p>Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>Oslabení smyslových a nervových funkcí</p> <p>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Vyučovací předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ➤ upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ změří si srdeční frekvenci a zjištěný údaj použije pro úpravu pohybové zátěže ➤ použije osvojené názvosloví 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Poznatky z TV a sportu, komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost v TV a sportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - rozdíly mezi TV a sportem dívek a chlapců, mladých a starých, zdravých a oslabených - význam hodnot srdeční frekvence při TV a sportu, praktické využití pro úpravu zátěže - pojmy (terminologie) osvojovaných činností - zásady bezpečnosti i v málo známém prostředí (hory, les) - význam různých rolí ve sportu - rozdíly mezi rekreačním, výkonnostním a vrcholovým sportem 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace) – měření tepu, úprava zátěže EV (Vztah člověka k prostředí) – cvičení v přírodě</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využije základní cviky a sestavy pro různé účely ➤ připraví se pro různou pohybovou činnost ➤ zhodnotí své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele a spolužáka je ovlivňuje 	<p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností - cvičení kompenzační, protahovací, napínací (strečinková) a relaxační - cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti - rychlostně silová cvičení - vytrvalostní cvičení - další způsoby kontroly a korekce jednotlivých cvičení - cvičení pro správné držení těla v různých polohách 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace) – regulace vlastního jednání při cvičení</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti ➤ provede bezpečně ve spolupráci se spolužákem záchranu a pomoc při osvojených cvicích 	<p><i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i></p> <p>Gymnastika: Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vzad do zášvihu, stojí na rukou - stoj na rukou samostatně s výdrží 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, respektování, podpora a pomoc při cvičení, etické zvládání situací soutěže, konkurence</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede kotoul vzad do zášvihů a stojí na rukou, stojí na rukou s výdrží, přemet stranou ➤ předvede skrčku přes kozu našír, svis vnesmo, svis střemhlav, skoky na trampolínce s obraty, klus, poskoky, náskok a seskok na kladině (D) ➤ zdůvodní význam gymnastických cviků pro rozvoj zdatnosti a správného držení těla 	<ul style="list-style-type: none"> - přemet stranou <p>Přeskoky</p> <ul style="list-style-type: none"> - skoky odrazem z trampolínky (s obraty) - roznožka přes kozu nadél s oddáleným můstkem - skrčka přes kozu našír s oddáleným můstkem <p>Hrazda po čelo</p> <ul style="list-style-type: none"> - výmyk odrazem jednož - přešvihy únožmo ve vzporu - podmet <p>Kladina 1m (D)</p> <ul style="list-style-type: none"> - klus, poskoky, náskoky, seskoky - jednoduché vazby a sestavy <p>Kruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - svis střemhlav, svis vnesmo 	<p>MuV (Lidské vztahy) – záchrana a dopomoc při nácviu gymnastiky</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší estetický a neestetický pohyb a zdůvodní jeho příčiny (D) ➤ vede skupinu při aerobním cvičení s hudbou (D) 	<p>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec (D):</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé druhy pohybu s hudebním a rytmičným doprovodem (tanec, pohybové skladby, aerobní a jiné formy cvičení) - specifika hygieny a bezpečnosti při 	<p>HV – cvičení s hudbou, relaxace</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>osvojovaných formách cvičení s hudbou</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam jednotlivých forem pro správné držení těla, estetiku, zdatnost, odpočinek - základy tvorby jednoduchých pohybových skladeb, výběr vhodného hudebního a rytmického doprovodu - aerobní gymnastika bez náčiní 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodrží zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních (H) ➤ posoudí význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem ➤ provede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení 	<p>Úpoly (H):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních - přetahy, přetlaky, úpolové odpory - pády vzad skulením do kolébky - střehové postoje, držení a pohyb v postojích, odpory v nich - držení soupeře na zemi, boj o únik z držení na zemi 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizuje jednoduchou soutěž, změří, zaznamená a vyhodnotí výkony ➤ provede základní technikou skok do dálky a do výšky, 	<p>Atletika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy: olympijské disciplíny, názvy náčiní i neosvojovaných disciplín - základní pravidla atletických soutěží 	<p>OSV (Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice) – cílevědomost při zlepšování výsledků, podpora (fandění), respektování</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	vrh koulí, nízký start, rychlý a vytrvalostní běh	<ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, atletická abeceda - rychlý běh 60m, vytrvalostní běh, běh v zatáčce, štafetová předávka, skok do dálky, skok do výšky, hod granátem, vrh koulí 	rozhodnutí rozhodčího, etické zvládání situací soutěže
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vykoná funkci rozhodčího při hře ➤ zorganizuje základní údržbu náčiní a úpravu hřiště před a po utkání ➤ uplatní ve hře taktiku a herní kombinace 	<p>Sportovní hry:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace - herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán, rozhodčí) - základní pravidla sportovních her, základní smluvená gesta rozhodčích - specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, uvolňování bez míče a s míčem, krytí útočníka s míčem, bez míče, prostoru 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) – sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů, rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - základy herních systémů, osobní obranný systém - utkání v menším počtu (3 proti 3, 4 proti 4) <p>Volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč (lob), přihrávka, nahrávka - herní kombinace, postavení při příjmu podání - základy herních systémů (2:2, 3:3) <p>Doplňkové sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybíjená - přehazovaná - florbal - kopaná - sálová kopaná 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje pravidla pohybu a chování v terénu ➤ dodrží zásady ochrany krajiny při pobytu v přírodě 	<p>Turistika a pobyt v přírodě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava turistické akce - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty - chůze se zátěží i v mírně náročném terénu - táboření - ochrana přírody 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - základy orientačního běhu - dokumentace z turistické akce - přežití v přírodě - orientace - ukrytí - nouzový přístřešek - zajištění vody, potravy, tepla 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá osvojované názvosloví na úrovni čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu ➤ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ➤ spolurozhoduje osvojované hry a soutěže ➤ zpracuje naměřená data ➤ a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zaměří se na určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností (měření, evidence, vyhodnocování) 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>➤ aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního postižení</p>	<p>➤ koriguje své zdravotní oslabení</p> <p>➤ zařadí do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení</p>	<p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p><i>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení</i></p> <p>Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení, vědomá kontrola cvičení <p><i>Speciální cvičení</i></p> <p>Oslabení podpůrně pohybového systému</p> <p>Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>Oslabení smyslových a nervových funkcí</p> <p><i>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV 	

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem*, *Konstrukční činnosti*, *Pěstitelské práce*, *Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen do čtyř tematických celků: *Práce s technickými materiály*, *Pěstitelské práce a chovatelství*, *Provoz a údržba domácnosti*, *Svět práce*.

Tematický celek Svět práce je zařazen v 8. a 9. ročníku.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických celcích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

5.9.1 Pracovní výchova

a) Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení na 1. stupni školy

Cílem předmětu Pracovní výchova je poskytnout žákům důležité informace ze sféry výkonu práce, které by jim pomáhaly při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Vzdělávání v Pracovní výchově směřuje k získání základních pracovních dovedností a návyků. Žáci se učí poznávat a zpracovávat tradiční i netradiční materiály, používat jednoduché nástroje, pracovat samostatně i v týmu.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu *Práce s drobným materiálem* se žáci učí jednoduchými postupy, volbou vhodných pracovních pomůcek, nástrojů a náčiní vytvářet různé jednoduché předměty z tradičních i netradičních materiálů.

V tematickém okruhu *Konstrukční činnosti* se žáci učí zvládat elementární dovednosti a činnosti – montáž, demontáž, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.

V *Pěstitelských pracích* žáci samostatně vedou jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování, ošetřují a pěstují pokojové a jiné rostliny.

Připravit samostatně jednoduchý pokrm, dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování se učí v *Přípravě pokrmů*.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Mravní rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát

Multikulturní výchova - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikultura

Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

- 1. ročník: 1 hodina
- 2. ročník: 1 hodina
- 3. ročník: 1 hodina
- 4. ročník: 1 hodina
- 5. ročník: 1 hodina

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, občas probíhá výuka v okolí školy. Dalším způsobem naplňování cílů tohoto vyučovacího předmětu jsou návštěvy výstav a exkurzí.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni školy

Vyučovací předmět Pracovní výchova se vyučuje jako samostatný předmět. Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány čtyři tematické celky pro jednotlivé skupiny žáků. Vzdělávání v Pracovní výchově směřuje k získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu. Osvojování si správného výběru materiálů a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou technikou, osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně. Dále k získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě. Žáci získávají orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova je členěn do čtyř tematických okruhů.

V tematickém okruhu *Pěstitelské práce, chovatelství* se žáci seznámí se vhodnými pracovními postupy při pěstování vybraných rostlin a základními postupy při chovu drobných domácích zvířat. V tematickém okruhu *Práce s technickými materiály* se žáci teoreticky i prakticky seznámí se zásadami práce s nářadím a správnými technologickými postupy při práci s různými materiály včetně zásad bezpečnosti při práci a poskytnutím první pomoci při úrazu. Tematický okruh *Svět práce* naučí žáky orientovat se v náplních jednotlivých pracovních profesí a posoudit své schopnosti při výběru vhodného povolání z nabídky trhu práce. V tematickém okruhu *Provoz a údržba domácnosti* se žáci naučí jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti včetně drobné údržby a zásad domácího účetnictví.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Environmentální výchova – Základní podmínky života, Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí,

Mediální výchova – práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti

Realizace předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

- 6. ročník: 1 hodina
- 7. ročník: 1 hodina
- 8. ročník: 1 hodina
- 9. ročník: 1 hodina

Předmět je posílen 1 hodinou z disponibilní dotace.

Výuka probíhá dle jednotlivých témat výuky ve školní dílně nebo jiné odborné učebně ve skupinách žáků stejného nebo dvou ročníků v bloku dvou vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 1. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- pomáhá žákům při výběru efektivního způsobu práce,
- podporuje žáky v zapojení se do samostatného experimentování,
- učí žáky poznávat smysl a cíl práce.

Kompetence k řešení problému

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost hledání různých řešení,
- podporuje u žáků aktivní zapojení do práce ve skupině,
- vytváří u žáků potřebu uvědomování si zodpovědnosti za vykonanou práci,
- pěstuje u žáků nutnost hodnocení výsledků svých činů.

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky obhájit si vlastní práci,
- podporuje žáky při formulování a vyslovení vlastní myšlenky,
- motivuje žáky k vyslovení svého názoru na práci ve skupině.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- dbá u žáků na respektování a dodržování dohodnutých pravidel,
- vychovává žáky k ohleduplnosti k práci ostatních.

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na bezpečné používání jednoduchých pracovních pomůcek a nástrojů,
- pěstuje u žáků zodpovědný přístup k výsledkům v pracovní činnosti,
- vytváří u žáků potřebu ochrany svého zdraví i zdraví druhých,
- zdůrazňuje žákům důležitost ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků na 2. stupni školy

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k poznávání smyslu a cílů učení,
- motivuje k pozitivnímu vztahu k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky,
- provádí se žáky posouzení vlastního pokroku,

- učí žáky kriticky zhodnotit výsledky své práce a obhájit je.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky promýšlet pracovní postupy praktických cvičení,
- pomáhá žákům při řešení problémů,
- učí žáky poznatky aplikovat v praxi.

Kompetence komunikativní

Učitel

- upevňuje při komunikaci se žáky používání správného technického názvosloví,
- podporuje u žáků využívání informačních zdrojů k získání nových poznatků.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje žákům práci ve skupinách,
- podněcuje ke spolupráci při řešení problémů,
- učí žáky přispívat k diskusi a respektovat názory jiných
- procvičuje se žáky schopnost věcně argumentovat.

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky respektovat pravidla při práci,
- vytváří u žáků schopnost přivolat pomoc při zranění,
- rozvíjí u žáků schopnost chápání základní ekologické souvislosti, ochraně a ocenění naší kulturní tradice a historického dědictví,
- učí žáky pozitivnímu postoji k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na dodržování bezpečnostní a hygienická pravidla při práci,
- učí žáky používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály,
- dbá u žáků na dodržování technologických postupů a pravidel, plnění povinností,
- na ochranu svého zdraví a zdraví druhých,
- podporuje u žáků vztah k ochraně životního prostředí,
- rozšiřuje u žáků znalosti a podporuje jejich využití v běžné praxi.

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

b) Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova, který je realizován v 1. – 5. ročníku na 1. stupni a v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **1.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ označí pojmy pracovní místo, pracovní plocha ➤ pojmenuje pracovní pomůcky, nástroje a materiály včetně jejich použití ➤ pracuje podle slovního návodu ➤ vybaví si zásady hygieny a bezpečnosti při práci s nástroji ➤ opakuje jednoduché postupy ➤ pracuje s vybranými materiály 	<p><i>Práce s drobným materiálem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - poučení o bezpečnosti - poznávání vlastností materiálů, nástrojů a pomůcek (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, plast aj., nůžky) - modelovací hmota (hnětení, válení, ohýbání, - dělení na části, přidávání, ubírání, stlačování) - papír (trhání, překládání, stříhání, mačkání) - drát (ohýbání, odměřování, stříhání) - plast (dekorativní využití odpadního materiálu) - bezpečnost a hygiena při práci s drobným materiálem, správný postup při zacházení s pracovními nástroji 	<p>ČJ - ztvárnění písmen VV - pozorování tvarů a funkcí předmětů kolem nás, jejich ztvárnění M - geometrické tvary, numerace Pr - Člověk a jeho zdraví VV - Vánoce, Velikonoce, dekorace ČJ - lidová poezie a zvyky M - řešení úloh z praktického života Pr - Příroda a její ochrana Místo, kde žiji HV - vánoční koledy, písně dle ročního období Pr - Lidé a čas, Člověk a jeho zdraví</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, morální rozvoj) průřezové téma se prolíná veškerým učivem v ročníku. VDO (Občanská společnost a škola)- první povinnosti a úkoly</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		- lidové zvyky, tradice a řemesla (Vánoce, Velikonoce)	
➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ➤ provede s pomocí jednoduchou montáž a demontáž 	<p><i>Konstrukční činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - plánování a vlastní organizace práce - vytváření vlastních prostorových a plošných kompozic - údržba a úklid stavebních dílků 	<p>MuV – (Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita) já a ty, spolupráce EV (Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí) - Den Země, zodpovědnost za stav v prostředí okolí školy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečuje o nenáročné rostliny ➤ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ošetřuje s pomocí pokojové rostliny ➤ popíše jednoduchý pokus 	<p><i>Pěstitelské práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jarní úklid v okolí školy - péče o pokojové rostliny (zalévání, otírání prachu z listů) - zakládání pokusů-klíčení, sázení, pozorování 	
➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování	➤ navrhne úpravu stolu	<p><i>Příprava pokrmů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava stolu, dekorace na slavnostně prostřený stůl 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **2.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně vysvětlí, proč je třeba dodržovat bezpečnost a hygienu při práci ➤ vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje a materiály ke své práci ➤ pozná vybrané materiály a jejich užité vlastnosti ➤ získá prvotní poznatky a dovednosti při práci s netradičním materiálem ➤ pracuje podle slovního návodu 	<p><i>Práce s drobným materiálem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - poučení o bezpečnosti - modelovací hmota, těsto, modurit-(modelování z jednoho kusu vytahováním, stlačováním; spojováním z několika kusů) - papír a karton-vystřihování jednoduchých tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony, slepování, jednoduché skládanky - textil - odměřování a navlečení nitě, uzlík, sešívání předním stehem v jednoduchý šev - drát – spojování kroucením, zhotovení jednoduchého předmětu - využití odpadního materiálu k výrobě jednoduché hračky - bezpečnost a hygiena při práci s drobným materiálem, 	<p>ČJ – čtení pravidel, zásad, řádu školy VV – pozorování tvarů a funkcí předmětů kolem nás, jejich ztvárnění M – geometrické tvary, numerace, prostorové vztahy Pr – mezilidské vztahy-dárcečky pro své blízké Pr – Člověk a jeho zdraví VV – Vánoce, Velikonoce, dekorace ČJ – lidová poezie a zvyky M – řešení úloh z praktického života M - bod,úsečka ČJ – jednoduchý popis pracovního postupu VV – výtvarná technika-mozaika Pr - člověk a jeho řemesla Pr - Příroda a její ochrana Pr- části rostlin ČJ - literatura s přírodní tematikou</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>správný postup při zacházení s pracovními nástroji</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidové zvyky, tradice a řemesla (Vánoce, Velikonoce, vítání jara.) 	<p>Pr - dekorace na stůl prostřený pro běžné stolování i na slavnostní příležitost</p> <p>ČJ – dramatizace</p> <p>Pr – Lidé a čas, Člověk a jeho zdraví</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně popíše činnosti při práci se stavebnicemi ➤ použije návod a předlohy stavebnice ➤ provede jednoduchou montáž a demontáž ➤ pracuje se stavebnicemi z kartónových prvků 	<p><i>Konstrukční činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - plánování a vlastní organizace práce - sestavování modelů z jednoduchých stavebnic - vytváření vlastních prostorových a plošných kompozic - skládání plošných celků podle předlohy (puzzle) - údržba a úklid stavebních dílků 	<p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) průřezové téma prolíná veškerým učivem předmětu</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola)-já a moji kamarádi, spolupráce ve skupině</p> <p>MuV (Lidské vztahy)- Spolupráce, výstavy, kompozice moje škola</p> <p>EV (Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí) vytváření návyků k ochraně přírody</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečuje o nenáročné rostliny ➤ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, proč je třeba ošetřovat pokojové rostliny ➤ stručně vysvětlí jednoduchý pokus ➤ rozezná základní semena rostlin – hrách, fazol, 	<p><i>Pěstitelské práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jarní úklid v okolí školy - péče o pokojové rostliny (přesazování, kypření, rosení) - zakládání pokusů – klíčení, sázení, pozorování, ověřování podmínek života rostlin - pozorování klíčivosti 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování ➤ chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upraví stůl pro běžné stolování ➤ uvede příklady společenského chování u stolu 	<p><i>Příprava pokrmů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava stolu, rozložení příboru, talířů, misek atd. - sestavení jídelníčku 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **3.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základy bezpečnosti a hygieny práce při práci s drobným materiálem a nástroji ➤ vytvoří předměty s tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle slovního návodu, jednoduchého písemného návodu ➤ rozšíří si prvotní poznatky a dovednosti ➤ vytvoří si pozitivní, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě 	<p><i>Práce s drobným materiálem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - poučení o bezpečnosti - modelovací hmota, těsto, modurit-(modelování z jednoho kusu vytahováním, stlačováním; spojováním z několika kusů) - papír a karton – vystřihování jednoduchých tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony, slepování, jednoduché skládanky - textil – odměřování a navlečení nitě, sešívání předním stehem v jednoduchý šev - drát-spojování kroucením, zhotovení jednoduchého předmětu - využití odpadního materiálu k výrobě jednoduché hračky - bezpečnost a hygiena při práci s drobným materiálem, 	<p>ČJ – čtení pravidel, zásad, řádu školy. VV – pozorování tvarů a funkcí předmětů kolem nás, jejich ztvárnění M – geometrické tvary, numerace, prostorové vztahy Pr – mezilidské vztahy-dárčky pro své blízké Pr – Člověk a jeho zdraví VV - Vánoce, Velikonoce, dekorace ČJ – lidová poezie a zvyky M – řešení úloh z praktického života ČJ – jednoduchý popis pracovního postupu VV – výtvarná technika-mozaika Pr – člověk a jeho řemesla Pr – Příroda a její ochrana Pr – části rostlin ČJ – literatura s přírodní tematikou</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>správný postup při zacházení s pracovními nástroji</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidové zvyky, tradice a řemesla (Vánoce, Velikonoce, vítání jara.) 	<p>VV – dekorace na stůl prostřený pro běžné stolování i na slavnostní příležitost</p> <p>ČJ – dramatizace</p> <p>Pr – Lidé a čas, Člověk a jeho zdraví</p>
<p>➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p>	<p>➤ aplikuje dovednosti při práci se stavebnicemi</p> <p>➤ pracuje podle návodu a předlohy stavebnice</p> <p>➤ provede dle instrukce montáž a demontáž</p> <p>➤ pracuje se stavebnicemi z kartónových prvků</p>	<p><i>Konstrukční činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - plánování a vlastní organizace práce - sestavování modelů z jednoduchých stavebnic - vytváření vlastních prostorových a plošných kompozic - skládání plošných celků podle předlohy - údržba a úklid stavebních dílků 	<p>OSV (Osobnostní rozvoj, Morální rozvoj, Sociální rozvoj) průřezové téma prolíná veškerým učivem v ročníku</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) demokratické vztahy, smysl pro spravedlnost</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) stavebnice z různých zemí Lego, Cheva</p> <p>MuV (Lidské vztahy) já a moje vztahy v rodině</p> <p>EV (Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) moje pomoc při úklidu v okolí bydliště</p>
<p>➤ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p>	<p>➤ předvede jednoduchý pokus</p> <p>➤ zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p>	<p><i>Pěstitecké práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jarní úklid v okolí školy 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečuje o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ukáže, jak ošetřovat pokojové rostliny ➤ dodržuje základní zásady hygieny a bezpečnosti práce při pěstitelských pracích 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o pokojové rostliny (přesazování, kypření zeminy, rosení) - zakládání pokusů – klíčení, sázení, pozorování, ověřování podmínek života rostlin - pozorování klíčivosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování ➤ chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upraví stůl pro běžné a slavnostní stolování ➤ dodržuje společenské chování u stolu 	<p><i>Příprava pokrmů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - běžná i slavnostní tabule, různá dekorace 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **4.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ použije různé pracovní nástroje a pomůcky včetně digitálních pomůcek ➤ vybere správný pracovní postup při jednoduchých operacích s předměty ➤ rozliší vybrané materiály a jejich užité vlastnosti (tvrdost, soudržnost, tvárnost) ➤ pracuje podle slovního i písemného návodu ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci s nástroji ➤ použije prvky lidových zvyků a tradic při své práci 	<p><i>Práce s drobným materiálem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - poučení o bezpečnosti - bezpečnost a hygiena při práci s drobným materiálem, správný postup při zacházení s pracovními nástroji - těsto, modurit, keramická hlína (vytahováním, stlačováním; spojováním z několika kusů vykrajováním) - papír a karton – vystřihování tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony, slepování, jednoduché skládanky, vystřihovánky, rozlišování tvarů i formátu papíru. - textil – odměřování a navlečení nitě, uzlík, sešívání předním i zadním stehem, přišívá knoflík, navléká gumu. 	<p>ČJ – čtení pravidel, zásad, řádu školy ČaS – Člověk a jeho zdraví VV-pozorování tvarů a funkcí předmětů kolem nás, jejich ztvárnění M – geometrické tvary, numerace, prostorové vztahy VV - dopr. značky ČJ – mezilidské vztahy-komunikace-dárčky pro své blízké VV -Vánoce, Velikonoce, dekorace ČJ – lidová poezie a zvyky M – řešení úloh z praktického života ČJ – jednoduchý popis pracovního postupu VV – výtvarná technika-mozaika ČaS – člověk a jeho řemesla ČaS – Příroda a její ochrana, rozmnožování rostlin ČJ – literatura s přírodní tematikou</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<ul style="list-style-type: none"> - drát-spojování kroucením, zhotovení jednoduchého předmětu - využití odpadního materiálu k výrobě jednoduché hračky - lidové zvyky, tradice a řemesla (Vánoce, Velikonoce, vítání jara) 	<p>ČJ – dramatizace ČJ – popis předmětu</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) průřezové téma prolíná veškerým učivem v ročníku</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy ➤ navrhne jednoduchou montáž a demontáž ➤ vytvoří model ze stavebnice ➤ jednoduše popíše vlastnosti materiálů a jejich funkční využití. ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - plánování a vlastní organizace práce - sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly - vytváření vlastních prostorových a plošných kompozic - sestavování jednotlivých pohyblivých modelů podle slovního návodu a předlohy - údržba a úklid stavebních dílků 	<p>VDO (Občanská společnost a škola)-demokratické vztahy VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-prostorové vyjádření zajímavých staveb v naší zemi MuV (Lidské vztahy, Kulturní diference) – výstavky výrobků z různých zemí EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)-vlastní zodpovědnost za stav prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ošetří pokojové rostliny podle daných zásad ➤ vysvětlí základní podmínky života rostlin 	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - jarní úklid v okolí školy - péče o pokojové rostliny (přesazování, kypření zeminy, 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při pěstitelské práci dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce s nástroji 	<p>rosení, hnojení, rozmnožování)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakládání pokusů – klíčení, sázení, pozorování, ověřování podmínek života rostlin - pozorování klíčivosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší úpravu stolu pro různé příležitosti ➤ vysvětlí, proč je třeba dodržovat pravidla společenského chování a správného stolování ➤ samostatně nakoupí potraviny ➤ připraví jednoduché pohoštění ze studené kuchyně ➤ použije při přípravě jednoduchého pohoštění správné pracovní nástroje ➤ vyjmenuje základní kuchyňské spotřebiče ➤ navrhne vhodné čisticí prostředky k základnímu úklidu pracovních ploch ➤ důsledně dodržuje základy bezpečnosti při práci v kuchyni 	<p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodinný stůl pro oslavu narozenin a jiných slavnostních příležitostí - samostatná příprava snídaně, jednoduchého pohoštění - technika v kuchyni – její význam 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **5.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zvolí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ použije správný pracovní postup při jednoduchých operacích s předměty ➤ zkombinuje vybrané materiály a jejich užití vlastnosti (tvrdost, soudržnost, tvárnost) ➤ s pomocí poskytne první pomoc při úrazu, zná telefonní čísla ➤ pracuje podle slovního i písemného návodu ➤ zařadí prvky lidových zvyků a tradic při své práci 	<p><i>Práce s drobným materiálem</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - poučení o bezpečnosti - bezpečnost a hygiena při práci s drobným materiálem, správný postup při zacházení s pracovními nástroji, zná funkci pracovních nástrojů a jejich využití - modelování - těsto, modurit, keramická hlína (vytahováním, stlačováním; spojováním z několika kusů vykrajováním) - papír a karton - vystřihování tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony, slepování, skládanky, vystřihovánky, rozlišování tvarů i formátu papíru - textil – stříhání, vystřihování tvarů podle šablony, šití obnitkovacím, křížkovým 	<p>ČJ – čtení pravidel, zásad, řádu školy VV – pozorování tvarů a funkcí předmětů kolem nás, jejich ztvárnění M – geometrické tvary, numerace, prostorové vztahy DV – jízdní kolo ČJ – mezilidské vztahy – vyprávění ČJ – lidová poezie a zvyky VV - Vánoce, Velikonoce, dekorace M – řešení úloh z praktického života ČJ – jednoduchý popis pracovního postupu VV – výtvarná technika-mozaika ČaS – člověk a jeho řemesla, vývoj řemesel ČaS – příroda a její ochrana ČJ – literatura s přírodní tematikou ČJ – dramatizace</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		<p>stehem, přišívání háčků, poutek,</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý výrobek z textilu - drát – spojování kroucením, zhotovení jednoduchého předmětu - využití odpadního materiálu k výrobě jednoduché hračky <p>lidové zvyky, tradice a řemesla (Vánoce, Velikonoce, vítání jara..)</p>	<p>ČJ – popis předmětu a jeho funkce</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)</p> <p>Průřezové téma prolíná veškerým učivem v ročníku</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) - demokratické vztahy, vhodná komunikace při práci</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ➤ samostatně předvede jednoduchou montáž a demontáž ➤ navrhne pracovní postup při práci se stavebnicemi 	<p><i>Konstrukční činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - plánování a vlastní organizace práce - sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic s pohyblivými prvky a díly - vytváření vlastních prostorových a plošných kompozic - sestavování jednotlivých pohyblivých modelů podle slovního návodu a předlohy - údržba a úklid stavebních dílků 	<p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) prostorové kompozice – významné stavby v Evropě</p> <p>MuV (Lidské vztahy, Kulturní diference, Etnický původ, Multikulturalita) - využívání medií jako zdroje informací</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí) - uvědomělé třídění odpadu, zvelebování okolí školy a svého bydliště</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje samostatně i ve skupině 	<p><i>Pěstitelské práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jarní úklid v okolí školy 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>pěstitelské pokusy a pozorování</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➤ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede jednoduché pěstitelské činnosti, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ➤ doporučí, jak ošetřovat pokojové rostliny ➤ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ předvede, jak dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o pokojové rostliny (přesazování, kypření zeminy, rosení, hnojení, rozmnožování) - rostliny jedovaté, alergie - zakládání pokusů – klíčení, sázení, pozorování, ověřování podmínek života rostlin - pozorování klíčivosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ shrne pravidla společenského chování a správného stolování ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ použije při přípravě jednoduchého pokrmu správné pracovní nástroje ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch 	<p><i>Příprava pokrmů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rodinný stůl pro oslavu narozenin a jiných slavnostních příležitostí - samostatná příprava jednoduchého pohoštění, nápoje, úpravy ovoce a zeleniny za studena - technika v kuchyni - její význam 	

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **6.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ řídí se bezpečnostními předpisy, dodržuje hygienu, poskytuje první pomoc při úrazu ➤ správně zachází s nářadím ➤ používá vhodné pracovní pomůcky včetně digitálních 	<p>Úvod do výuky Bezpečnost, hygiena a technologická kázeň</p>	<p>návaznost - 8.r. P – zásady první pomoci VkZ – zdravý životní styl, prevence úrazů</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše základní podmínky pro pěstování, vysvětlí potřebnost rostlin ➤ vysvětlí potřebu ochrany rostlin a půdy 	<p>Pěstitelské práce a chovatelství</p> <p>Půda</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam půdy pro rostliny a člověka - půdní druhy, základní fyzikální vlastnosti půdy - zpracování a ošetřování půdy - ochrana půdy - půda jako životní prostředí 	<p>návaznost - 8.r. Ch – chemická reakce - úniky nebezpečných látek - průmyslová hnojiva - voda užitková - vzduch - měření reakce půdního roztoku - oxidy – kyselý dešť - vápno</p> <p>návaznost - 9.r. P – zvětrávání hornin - vznik půd</p> <p>F – vzlínavost, propustnost P – mnohobuněčné organismy</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
			Z – typy meliorace EV (Základní podmínky života) – půda
➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s osivem a sadbou, se způsoby rychlení zeleniny ➤ rozezná základní druhy zeleniny ➤ poznává méně známé druhy zeleniny ➤ provádí výsev semen zeleniny ➤ zná možnosti využití zeleniny v jídelníčku ➤ dodržuje zásady racionální výživy 	Zelenina <ul style="list-style-type: none"> - osivo a sadba - netradiční a méně známé druhy zeleniny - způsob pěstování - způsoby zpracování a použití - pěstování vybraných druhů zeleniny 	Z – typy meliorace EV (Základní podmínky života) – půda návaznost – 7. r. VkZ – alternativní výživa PV – výroba sázecích kolíků, jmenovek návaznost- 8. r. VkZ - návykové látky návaznost - 9. r. Do - jídelníček, výživové směry, zelenina, druhy zeleniny v kuchyni Ch – přírodní látky P – anatomie a morfologie rostlin - systém rostlin - význam rostlin M – výsadba rostlin do sponů VkZ – péče o zdraví, zdravý způsob života
➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poznává zástupce polních plodin a zařazuje je do jídelníčku ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování a ošetřování rostlin 	Polní plodiny <ul style="list-style-type: none"> - význam, jejich biologické a hospodářské vlastnosti - způsob pěstování jednotlivých druhů 	návaznost - 7. r. VkZ – sestavování jídelníčku P - anatomie a morfologie rostlin - systém rostlin význam rostlin
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečuje o pokojové rostliny a aranžuje rostliny, zná druhy květinových vazeb ➤ uvědomuje si estetický význam okrasných rostlin 	Okrasné rostliny <ul style="list-style-type: none"> - význam okrasných rostlin pro člověka - rozdělení - základy ošetřování pokojových květin, 	Přesunuto učivo přírodopisu – botanika 6. ročník – okrasné rostliny návaznost - 9.r. Do - vazba a úprava květin, zdobné prvky při úpravě stolování

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pěstuje a využívá pokojové květiny pro výzdobu ➤ chápe význam okrasných rostlin, jejich ošetřování ➤ rozděluje předložené rostliny do skupin 	<p>pěstování vybraných druhů</p> <ul style="list-style-type: none"> - okrasné rostliny v exteriéru a interiéru, základní druhy, úprava květin - parkové úpravy, plán zahrady 	<p>Ch - pesticidy – fungicidy, herbicidy, insekticidy</p> <p>P - systém rostlin</p> <p>Exkurze – zahradnictví</p> <p>I – práce s internetem, vyhledávání informací, zpracování referátů apod.</p> <p>VkZ – zásady zdravého bydlení</p>
➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	➤ využívá v praxi teoretické znalosti o ovocných rostlinách	<p>Ovocné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy ovocných rostlin - způsoby pěstování - uskladnění a zpracování 	P – stromy a keře
➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	➤ prokáže základní znalosti o léčivých rostlinách i drogách	<p>Léčivé rostliny a koření</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěstování vybraných rostlin - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin - jedovaté rostliny, - rostliny jako drogy a jejich zneužívání - alergie 	<p>návaznost – 8.r.</p> <p>P – zdraví člověka</p> <p>návaznost – 9.r.</p> <p>Ch – drogy</p> <p>VkZ- návykové látky 8.roč.</p> <p>P – jedovaté rostliny</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ➤ poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a bezpečného kontaktu se zvířaty ➤ poskytne 1. pomoc při úrazu způsobeného zvířaty 	<p>Chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> - chov zvířat v domácnosti - hygiena a bezpečnost chovu - kontakt s známými a neznámými zvířaty 	P – domácí zvířata

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provede jednoduché práce s technickými materiály ➤ rozdělí jednotlivé materiály dle jejich využití ➤ použije různé způsoby opracování plastů ➤ uvede příklady základního opracování dřeva 	<p>Práce s technickými materiály</p> <p>Vlastnosti materiálů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti probíraných materiálů (plasty, dřevo, korek, textil, karton) - poznávání materiálů a rozdělení dle vlastností - využití jednotlivých materiálů v praxi - možnosti recyklace 	<p>Recyklace plastových materiálů – sběr PET lahví ve škole.</p> <p>Projektová výuka – výrobky žáků z odpadních plastů.</p> <p>P – recyklace materiálů, lesy a životní prostředí kolem</p> <p>EV (Ekosystémy)-les, kulturní krajina</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím ➤ poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije správné pracovní nástroje a náradí, dodržuje bezpečnostní předpisy ➤ vysvětlí, proč je třeba dodržovat zásady bezpečnosti při práci ➤ předvede, jak poskytnout 1. pomoci 	<p>Pracovní pomůcky a nástroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - ruční náradí a nástroje – všeobecný přehled - náradí a nástroje pro jednoduché opracování daných materiálů - vybavení školní dílny - bezpečnost při práci s jednotlivými nástroji 	<p>Návaznost na výuku VkJ- zásady při poskytování 1. pomoci.</p> <p>VkJ – seznámení se zásadami při poskytování 1. pomoci, praktický nácvik postupů a ošetřování</p> <p>VkJ – Dodržování pravidel bezpečnosti (ochrana zdraví při různých činnostech)</p> <p>VkJ – Ochrana před úrazy (zásady poskytování 1. pomoci)</p> <p>VkJ – Bezpečné chování (pohyb v rizikovém prostředí)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne používání vhodných pracovních nástrojů a nářadí u zadaných operací ➤ vybere vhodný postup podle jednoduchého zadání 	<p>Jednoduché pracovní operace a postupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavení jednoduchých pracovních postupů u zadaných výrobků - technologické postupy 	<p>Návaznost na PV– 1.stupeň</p> <p>VV – modelování a tvarování výrobků, procvičení práce s kartonem a textilem</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizuje a plánuje svou činnost ➤ řeší jednoduché technické úkoly ➤ navrhne sled činností podle zadaného postupu 	<p>Organizace práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvrhnutí práce na jednotlivé operace a jejich správné provedení - používání správných druhů nástrojů a nářadí 	<p>VkZ – Mezilidské vztahy (efektivní komunikace a kooperace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá technickou dokumentaci ➤ připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije jednoduchou technickou dokumentaci ➤ zvládne připravit si vlastní náčrt jednoduchého výrobku ➤ použije zásady technického kreslení 	<p>Technické náčrty a výkresy</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezení správných pojmů - technický náčrt a výkres - technické informace a návody - technické náčrty a návody - sestavení vlastního náčrtu a popisu výrobku 	<p>Výroba technického výkresu – výroba ptačí budky.</p> <p>M – základy geometrie, zásady rýsování</p> <p>M – Základní útvary v rovině (čára, přímka, úsečka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní útvary v prostoru (obrazce, osová souměrnost) - aplikační úlohy (prostorová představivost)

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**

Ročník: **8.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí náročnější práce s technickými materiály ➤ dodržuje technologickou kázeň 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provede náročnější práci s technickými materiály ➤ dodržuje technologickou kázeň při práci s materiály ➤ uvede příklady základního opracování kovů, drátů a kompozitů 	<p>Práce s technickými materiály</p> <p>Vlastnosti materiálů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti probíraných materiálů (kov, drát, kompozity) - užívání vhodných materiálů dle zadaného výrobky - výběr z možných druhů 	<p>Výroba ptačích budek ke Dni ptactva.</p> <p>P – Nerosty a horniny (vznik, vlastnosti a třídění)</p> <p>OV – Zásady soužití (pravidla spolupráce, kooperace)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší složitější technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší složitější technické úkoly a vhodně vybere správné druhy náradí a nástrojů ➤ pozná a pojmenuje všechny druhy náradí 	<p>Pracovní pomůcky a nástroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - náradí a nástroje – volí vhodné druhy dle výrobků - vybavení školní dílny - bezpečnost při práci s jednotlivými nástroji 	<p>Návaznost na učivo PV 4.-5.třídy.</p> <p>Exkurze do specializované prodejny náradí.</p> <p>VkZ – Bezpečné chování (rizika práce s náradím)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá technickou dokumentaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhne rozměření materiálu a postup práce ➤ dobře se orientuje v technické dokumentaci 	<p>Jednoduché prac. operace a postupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvržení a využití materiálů - ekonomické a časové rozvržení práce - základy práce s elektrotechnickými stavebnicemi 	<p>F - Měření veličin (délka, čas a jejich změny)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím ➤ poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizuje a plánuje svoji činnost ➤ dodržuje bezpečnostní předpisy ➤ poskytne 1.pomoc 	<p>Organizace práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne složitější pracovní operace a postupy při dodržení všech zásad - skupinová práce na výrobku 	<p>Výstavka výrobků jednotlivců a skupin žáků. MeV (práce v realizačním týmu)- zadání skupinové práce na jednom výrobku</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše fyzikální, mechanické a chemické vlastnosti látek ➤ dodržuje všechny zásady bezpečnosti a hygieny práce ➤ vysvětlí základy elektrotechnických prací 	<p>Úloha techniky v životě člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice technických pojmů - zneužití techniky - technika a životní prostředí - technika a její využití ve volném čase - tradice a řemesla 	<p>Návaznost na učivo F v 8.tř.- el.pole,el.práce výkon a účinnost strojů. F – El.pole (technika a její vlivy) - Formy energie (jaderná energie) VkZ –Tělesná hygiena (zásady osobní hygieny)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně zachází s pomůckami, nástroji a náradím včetně údržby 	<p>Provoz a údržba domácnosti</p> <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí - odpad a jeho ekol. likvidace - význam spotřebičů v domácnosti 	<p>Návaznost učiva – odpady a životní prostředí – VkZ 9.roč. P – recyklace materiálů 7. r. P – Ochrana přírody (recyklace materiálů) VkZ – odpovědnost za svá rozhodnutí VkZ - Výživa a zdraví (vliv životních podmínek) F – Formy energie</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí drobnou domácí údržbu ➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede drobnou domácí údržbu ➤ dodržuje bezpečnost při práci s el.proudem a poskytne 1. pomoc 	<p>Elektrotechnika v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady el.instalace v bytech - ochrana a údržba el.spotřebičů - elektronika a sdělovací technika, jejich funkce ovládání a užití - bezpečnost provozu domácnosti, prevence úrazu 	<p>Návaznost na učivo F 8.tř.- proud,napětí,elektrotechnické značky.</p> <p>VkZ – seznámení se zásadami při poskytování 1.pomoci , praktický nácvik postupů a ošetřování 7. r.</p> <p>F – pojmy proud,napětí,jednoduché el.obvody,druhy zapojení 8. r.</p>

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
 Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**
 Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí 	<p>Svět práce</p> <p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - povolání lidí, druhy pracovišť - pracovní prostředky a pracovní objekty - charakter a druhy pracovních činností - kvalifikace, zdravotní a osobní požadavky - rovnost příležitostí na trhu práce 	<p>Exkurze- pracovní úřad, magistrát města Havířova- nabídky a požadavky na různé prac.profese.</p> <p>EV (Lidské aktivity) – zátěže pro životní prostředí</p> <p>VkZ – Vztahy mezi lidmi(soužití, kontakty, spolupráce), Psychohygiena (pomoc v problémových situacích, východiska</p> <p>OV – definice pracovních prostředků a objektů.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí své možnosti při rozhodování při volbě vhodného povolání a profesní přípravě 	<p>Volba profesní orientace</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznávání, zájmy a cíle - vlastnosti a schopnosti, tělesný a zdravotní stav - vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání - práce s informacemi - poradenské služby 	<p>Práce na internetu – požadavky na uchazeče o školu, profesi.</p> <p>VkZ – Osobnostní a sociální rozvoj (osobní cíle a jejich dosažení)</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)vliv reklamy na člověka</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání včetně využití digitálních technologií 	<p>Možnosti vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> - náplň učebních a studijních oborů - přijímací řízení - informace a poradenství 	<p>Návštěva burzy práce, nabídky školících zařízení. VkZ – Vztahy mezi lidmi(sociální komunikace). OV – Lidská setkání (pomoc v složitých situacích)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže v modelových situacích schopnost reprezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>Zaměstnání</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní příležitosti, způsob hledání práce - psaní životopisů, pohovory, úřady práce <p>Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a struktura organizací, formy 	<p>Práce na internetu – seznámení s nabídkami a možnostmi pracovních agentur. VkZ-Vztahy mezi lidmi (kontakt s úřady). OV – Princip tržního hospodářství (nabídka a poptávka trhu) OV – zaměstnání, podnikání, druhy organizací</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ➤ použije pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, orientuje se v návodech k obsluze domácích spotřebičů 	<p>Povoz a údržba domácnosti</p> <p>Finanční gramotnost</p> <p>Finance, provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpočet, příjmy, výdaje, úspory, platební styk - ekonomika domácnosti <p>Elektrotechnika v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - el.instalace a spotřebiče - funkce, ovládání a užití - ochrana a údržba 	<p>Práce na internetu – praktický přehled nabídek jednotlivých bankovních domů. VkZ –Podpora zdraví(kvalita prostředí na zdraví člověka),Zdravý způsob života (hygienické zásady bydlení) OV – rozpočet a ekonomika domácnosti. Využití výukových videokazet-postup při úrazu el.proudem. VkZ-zásady poskytování 1. pomoci</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>k obsluze běžných domácích spotřebičů</p> <p>➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</p>	<p>➤ dodržuje základní hygienická, bezpečnostní pravidla a předpisy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomika provozu - nebezpečí úrazu el. proudem 	<p>VkZ – Bezpečné chování (pohyb v rizikovém prostředí)</p> <p>VkZ– Podpora zdraví (prevence)</p> <p>F – El.obvod (spotřebiče a jejich obsluha) ,rozdělení domácích spotřebičů a jejich účinnost</p>

5.10 Doplnující vzdělávací obory

Charakteristika

Doplňující vzdělávací obory nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňují a rozšiřují. Jsou tvořeny nabídkou volitelných vyučovacích předmětů, které dotvářejí skladbu povinných předmětů.

Hlavním smyslem zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školního vzdělávacího programu je vytvoření prostoru pro rozvíjení zájmů, schopností a dovedností žáků ve vybrané vzdělávací oblasti a pro profilaci jejich dalšího vzdělávání.

Základní myšlenkou volitelných vyučovacích předmětů je:

- nabízet žákům další pohledy na oblast, o kterou se zajímají, a na možné přístupy k řešení teoretických i praktických otázek,
- podněcovat samostatné a netradiční uvažování žáků při řešení aktuálních problémů,
- integrovat dosavadní znalosti a dovednosti žáků získané ve škole i mimo školu a doplnit je novými,
- navýkat žáky na práci s různými informacemi, podklady, materiály,
- směřovat žáky k tvořivé činnosti a k praktickým aplikacím poznatého a osvojeného,
- rozvíjet jejich schopnost objektivně posuzovat různé názory a postoje,
- vést zároveň žáky k účelnému a pozitivnímu rozhodování a zaujímání vhodných postojů.

Ve výuce jsou uplatňovány variabilnější přístupy k organizaci výuky a k volbě didaktických metod a forem. Důraz je kladen na samostatnou práci žáka i na aktivní spolupráci žakovských skupin a týmů, na činnosti ve standardních i proměnlivých podmínkách, na myšlenkové i praktické experimentování.

Obsah učiva volitelných předmětů je členěn do tematických celků, které učitel vybírá, upravuje nebo doplňuje ve shodě se zájmy žáků a jejich konkrétní úrovní, s podmínkami školy, s délkou začlenění daného volitelného předmětu do výuky konkrétní třídy, se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví žáků i s vlastní specializací.

Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat, z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku. V některých případech navštěvují žáci různých ročníků volitelné předměty společně. Tím dochází k vertikálnímu propojování žáků se stejnými zájmy.

Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislý od počtu tříd a žáků v daných ročnících.

Doplňující vzdělávací obory jsou posíleny na 1. stupni 2 hodinami a na 2. stupni 4 hodinami z disponibilní dotace.

Volitelné předměty, které budou zařazovány podle zájmu žáků na 1. stupni školy:

Cvičení z českého jazyka – CCJ, Cvičení z matematiky – CM, Konverzace v anglickém jazyce – KAJ.

Volitelné předměty, které budou zařazovány podle zájmu žáků na 2. stupni školy:

Domácnost – Do, Dramatická výchova – DV, Etická výchova – EV, Seminář dějepisný – SD, Seminář přírodovědní – SP, Seminář společenskovední – SSp, Seminář zeměpisný – SZ, Sportovní výchova – SV, Technické činnosti – TČ, Výtvarné projekty – VP.

5.10.1 Cvičení z českého jazyka

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Volitelný předmět Cvičení z českého jazyka je zaměřen především na upevňování znalostí a vědomostí z jazykové výchovy a jejich využití v praktickém životě. Tento předmět poskytuje příležitost rozvoje a zdokonalování komunikačních a slohových dovedností žáků a přispívá ke zvyšování úrovně jejich čtenářské gramotnosti. Důraz je kladen na samostatnou práci žáka i na aktivní spolupráci žákovských skupin a týmů.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Dělí se na dvě části, které se vzájemně prolínají: *Komunikační a slohová výchova* a *Jazyková výchova*.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova – Kulturní diference, Lidské vztahy

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

5. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace (1 hodina/ročník). Výuka probíhá většinou v kmenových třídách a v učebně PC.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáka osvojovat si pravidla jazyka jako prostředku ke komunikaci
- motivuje žáky k opravování a vyhodnocování svých chyb
- podporuje u žáků rozvíjení slovní zásoby
- podporuje u žáků utváření pozitivního vztahu ke čtení a literatuře
- rozvíjí u žáků pamětné učení

Kompetence k řešení problému

Učitel

- učí žáky chápat sdělované informace
- pěstuje u žáků schopnost předcházení vzniku nedorozumění a konfliktů
- učí žáky rozpoznávat komunikační role a správně reagovat
- uplatňuje ve výuce metody hledání různých variant řešení
- rozvíjí u žáků schopnost obhajovat a vysvětlovat správné řešení
- podporuje žáky v řešení problémových úkolů

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje u žáků užívání svých jazykových dovedností při dorozumívání
- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- dbá u žáků na tvoření krátkého mluveného projevu
- podněcuje žáky k rozhovoru

- motivuje žáky k získávání zkušenosti s psaním – prostředek komunikace

Kompetence sociální a personální

Učitel

- dbá u žáků na ohleduplné chování k druhým
- uskutečňuje vedení dialogu v příjemné atmosféře
- rozvíjí spolupráci mezi žáky
- učí žáky vytvářet příjemnou atmosféru v týmu
- rozvíjí u žáků schopnost porozumění pokynům k účinné spolupráci
- učí žáky k přizpůsobování se aktuální situaci

Kompetence občanské

Učitel

- posiluje u žáků osvojování si pravidel daného kulturního prostředí
- pěstuje u žáků poskytování pomoci spolužákům
- rozvíjí u žáků pozitivní vztah k českému jazyku

Kompetence pracovní

Učitel

- klade důraz u žáků na zodpovědné plnění daného úkolu
- vytváří u žáků potřebu rozvrhu práce, režimu dne

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k běžnému ovládnutí používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti.
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učí žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků .
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Cvičení z českého jazyka, který je realizován v 5. ročníku na 1. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Cvičení z českého jazyka

Ročník:

5.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zaznamenává podstatné informace ➤ posuzuje správnost jednoduchého sdělení ➤ reprodukuje obsah sdělení a jeho podstatná fakta ➤ respektuje pravidla dialogu ➤ volí vhodnou intonaci, přízvuk, pauzu a tempo ve svém mluveném projevu ➤ používá při řeči přiměřená gesta a mimiku ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost ➤ používá vhodnou výslovnost podle komunikační situace ➤ píše obsahově a formálně správně jednoduché komunikační žánry 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání informací v učebnicích, časopisech, slovníkách a encyklopediích - zapisování důležitých údajů probíraného učiva - střídání rolí mluvčího a posluchače - přiměřená hlasitost, artikulování, srozumitelné mluvení, pečlivé vyslovování - zkvalitňování mluveného projevu, - rozlišování spisovného a nespisovného vyjadřování - zkvalitňování rukopisu, celková úprava pís. projevu, psaní-médium mezilidské komunikace - psaní dopisu, sms, omluvenky, inzerátu, pozvánky, vyplňování přihlášky, dotazníku, 	<p>M, ČaS – gramaticky správné zápisy, odpovědi, plnění písemných úkolů</p> <p>HV – dýchání, práce s hlasem, slovní a hudební rytmus</p> <p>TV – relaxační cvičení, správné držení těla při sezení, psaní</p> <p>AJ – stavba slova, slovní druhy, tvary slov, významy – srovnávání</p> <p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) tématické okruhy prolínají celoročním vzdělávacím obsahem jednotlivých výchov</p> <p>VDO (Občanská společnost a stát), sestavení pravidel chování ve třídě a jejich dodržování, účast žáků ve školním parlamentu, spolupráce školy s institucemi v obci, uplatňování zásad komunikace a spolupráce, předcházení konfliktům,</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov (synonyma, antonyma, homonyma) ➤ rozlišuje slova spisovná a nespisovné tvary ➤ rozlišuje ve slově kořen, předpona, příponová část, koncovku ➤ tvoří příbuzná slova ➤ rozliší předponu a předložku ➤ ovládá psaní ě, a je, mě a mně v morfologickém švu ➤ určuje slovní druhy ➤ používá gramaticky správné tvary ve svém mluveném projevu ➤ určuje mluvnické kategorie podst. jm. ➤ odůvodňuje koncovky podst.jm. podle vzorů ➤ určuje mluvnické kategorie sloves ➤ určuje slovesné způsoby ➤ tvoří podmiňovací způsob slovesa být ➤ používá gramaticky správné tvary v mluveném projevu ➤ časuje slovesa v čase přít., bud., min. 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauka o slově - stavba slova - slovní druhy - podstatná jména - slovesa - přídavná jména - zájmena - číslovky - příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce - skladba - souvětí - podmět holý, rozvitý, několikanásobný, nevyjádřený - přísudek holý, rozvitý, několikanásobný, slovesný, jmenný - přímá řeč – nepřímá řeč, interpunkce, řeč přímá a věta uvozovací - vyjmenovaná slova - pravopis i, í, y, ý po obojetných souhláskách 	<p>MuV (Lidské vztahy)-cizí jazyk – prostředek k dorozumění mezi národy</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) pozitivní postoj k ČR, ústní i písemné vyprávění o pobytu v cizině, specifika poznaných zemí</p> <p>komunikace v cizím jazyce</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí)-řešení problémů životního prostředí v žákovském parlamentu a návrhy na zlepšení</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálního sdělení)-funkce reklamy v životě, rozdíl mezi reklamou a zprávou, vliv médií na režim žáka, psaní sms, e-mailu zprávy, efektivní spolupráce v týmu</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednoduchý a složený slovesný tvar, zvrtná slovesa ➤ určuje druhy a vzory př. jmen ➤ odůvodňuje pravopis koncovek ➤ procvičuje druhy zájmen ➤ určuje druhy číslovek ➤ rozlišuje neohebné slovní druhy ➤ tvoří a v textu vyhledává větu jednoduchou a souvětí ➤ určuje ve větě jednoduché skladební dvojice ➤ zaznamenává grafickou stavbu věty jednoduché ➤ vyhledává různé druhy podmětů a přísudků ➤ vysvětlí psaní i/y/a v koncovce přísudku slovesa v čase minulém ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí ➤ zapíše vzorec souvětí ➤ spojuje věty v souvětí a užívá vhodných spojovacích výrazů ➤ obměňuje spojovací výrazy podle potřeby projevu ➤ seznamuje se s přímou řečí 		

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none">➤ upraví přímou řeč na nepřímou a naopak➤ ovládá grafický zápis přímé řeči věty uvozovací➤ píše správně i, í, y, ý po obojetných souhláskách		

5.10.2 Cvičení z matematiky

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný předmět Cvičení z matematiky vychází ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je určen pro žáky, kteří potřebují prodloužený výklad učiva, zopakovat a procvičit znalosti z tohoto oboru, základní učivo upevňuje i prohlubuje.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Rozvíjíme především okruhy: *Číslo a početní operace*, kde je kladen důraz na zvládnutí pamětného počítání a provádění písemných početních operací v oboru přirozených čísel a *Geometrie v rovině a v prostoru*, kde se žáci učí řešit úlohy na orientaci v rovině a prostoru, rýsují geometrické rovinné útvary. Řešení úloh z tematického okruhu *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* tvoří samostatný celek, jednotlivé úlohy tohoto typu jsou využívány v průběhu výuky s ohledem na individuální přístup k žákům.

Při vyučování se zaměřujeme především na rozvoj životních kompetencí – učit se, spolupracovat, zodpovědnost, tvořivost, umět náležitě komunikovat a řešit problém.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Mravní rozvoj

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát

Multikulturní výchova - Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

5. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmět je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace (1 hodina/ročník).

Výuka je především realizována v kmenových učebnách, občas v učebně PC. V hodinách matematiky pracují žáci samostatně nebo ve skupinách, manipulují s názornými učebními pomůckami, řeší úlohy s využitím kapesního kalkulátoru.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a symboliky
- podporuje žáky v samostatném pozorování, experimentování, porovnávání a posuzování
- utváří u žáků pozitivní vztah k učení
- učí žáky využívat získaných informací v dalším procesu učení

Kompetence k řešení problému

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost vnímání nejrůznějších matematických problémů
- učí žáky řešit problémové situace a úkoly
- pěstuje u žáků zájem o hledání různých variant řešení
- posiluje u žáků umět se obhájit a vysvětlit správné řešení
- rozvíjí u žáků důvěru ve vlastní schopnosti, k sebekontrolě

Kompetence komunikativní

Učitel

- motivuje žáky vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- seznamuje žáky s různými typy matematických záznamů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- dbá u žáků k ohleduplnému chování k druhým
- nachází způsoby k vytváření příjemné atmosféry v týmu
- zdůrazňuje žákům důležitost spolupráce s druhými při řešení daného úkolu
- podporuje sebedůvěru, pocit sebeuspokojení a sebeúcty žáků

Kompetence občanské

Učitel

- motivuje žáky k osvojování si pravidel daného kulturního prostředí
- vysvětluje žákům důležitost poskytování pomoci spolužákům
- posiluje u žáků vědomí odmítání útlaku a hrubého zacházení

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na bezpečné používání psacích a rýsovacích potřeb
- dbá u žáků na dodržování vymezených pravidel
- dbá u žáků na plnění povinností

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky rozlišovat obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišovat symboly s jednoznačným a nejednoznačným významem
- vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém.
- učí žáky využívat digitální zařízení, aplikace a služby,
- učí žáky vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků,
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce v matematice.

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Cvičení z matematiky, který je realizován v 5. ročníku na 1. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Cvičení z matematiky

Ročník:

5.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ čte čísla větší než 1 000 000 ➤ zapisuje čísla v požadovaném tvaru v desítkové soustavě ➤ pracuje s číselnou soustavou ➤ doplňuje chybějící čísla v číselných řadách ➤ porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose ➤ využívá číselnou řadu vzestupně, sestupně ➤ zaokrouhluje čísla s požadovanou přesností ➤ sčítá a odčítá z paměti (čísla mající nejvýše tři číslice různé od 0) ➤ pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech ➤ násobí a dělí z paměti trojciferné číslo jednociferným číslem mimo obor násobílek ➤ násobí a dělí z paměti 10, 100, 1000 a 10 000 	<p>Číslo a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla do a přes 1 000 000 - posloupnost přirozených čísel - číselná osa - čtení a zápis čísla v oboru přes 1 000 000 - jednoduché početní operace s přirozenými čísly do a přes 1 000 000, jejich vlastnosti - písemné algoritmy - odhad výsledku a kontrola správnosti - rovnice - slovní úlohy na aplikaci početních operací zadané obrázkem a textem, s náměty z reálných životních situací a ze zkušeností dětí - závorky - desetinná čísla - zlomky se jmenovatelem 10 a 100 a jejich zápis desetinným číslem 	<p>OSV (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj) tematické okruhy prolínají celoročním vzdělávacím obsahem jednotlivých výchov</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát)-zapojení žáků do školního parlamentu, sestavení třídních pravidel chování, výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost</p> <p>MuV (Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturita)-prostředek komunikace mezi národy</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – výchova k životnímu prostředí, ekologie, součást učiva ČaS</p> <p>ČaS - význam matematiky jako nástroje pro řešení problémů</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla ➤ písemně odčítá dvě přirozená čísla ➤ písemně násobí až čtyřciferným činitelem. ➤ písemně dělí jedno a dvoj – ciferným dělitelem ➤ samostatně provádí odhad výsledku a kontrolu správnosti výpočtu ➤ užívá pravidla pořadí výpočtů v početním výrazu ➤ řeší jednoduché rovnice ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ➤ počítá příklady se závorkami ➤ zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin ➤ zobrazí dané desetinné číslo řádu desetin na číselné ose ➤ zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky ➤ sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin ➤ násobí a dělí desetinné číslo deseti a stem ➤ užívá desetinné číslo v praktických situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - desetinná čárka - desetina, setina 	<p>v reálných situacích – tematické okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody</p> <p>ČJ – rozvíjení slovní zásoby, vyjadřování ve větách, správné řazení vět a slova ve větách v jednoduchém textu, čtení a psaní vícečiferných čísel</p> <p>TV – řada, zástup, správné držení těla při sezení, psaní, posuzování a měření sportovních výkonů, relaxační cvičení,</p> <p>PV – popis pracovního postupu</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje obdélník, čtverec, obecný a pravoúhlý trojúhelník, kružnici ➤ vypočítá obvod, obsah obdélníku, čtverce a obvod trojúhelníku ➤ zná a umí převádět jednotky obsahu cm^2, mm^2, m^2, km^2, a, ha ➤ řeší slovní úlohy na výpočty obsahů rovinných útvarů ➤ vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn ➤ řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrchu kvádru a krychle 	<p><i>Geometrie v rovině a prostoru</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - konstrukce rovinných útvarů - další jednotky obsahu – a, ha, km^2... - povrch kvádru a krychle 	<p>PV – modelování, konstrukce</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, které jsou do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech (matematické oříšky, magické čtverce...) 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	

5.10.3 Konverzace v anglickém jazyce

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce je předmětem, který vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk, má motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk, má rozšiřovat a prohlubovat znalosti nabyté v hodinách Anglického jazyka a především je prakticky uplatňovat v komunikaci. Obohacuje žáky o slovní zásobu a běžně používané fráze a seznamuje s životem a zvyklostmi v anglicky mluvících zemích.

Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické celky: English in the world; Greetings and introductions, Animals, Birthday; Postcards and letters, Shopping, Family, Free time, Body, describing people, Clothes, Holidays

V celku English in the world, Greetings and introductions se žáci seznamují s významem anglického jazyka ve světě, s nejnámějšími anglicky mluvícími zeměmi, zorientují se v základní komunikaci.

Celek Animals prohlubuje slovní zásobu z významového okruhu Zvířata a jejich prostředí.

Birthday; Postcards and letters učí žáky popřát k narozeninám, napsat jednoduché přání či zprávu formou pohlednice nebo dopisu.

Celek Shopping učí žáka nakupovat v různých typech obchodů, orientovat se v anglické měně a platit.

V celku Family si žáci upevňují slovní zásobu významového okruhu Rodina, naučí se sdělit základní údaje o svém domovu.

Své koníčky a činnost ve volném čase se žáci naučí stručně popsat v celku Free time.

Popis základních částí těla člověka jsou náplní celku Body, describing people.

Celek Clothes naučí žáky aktivně používat slovíčka z významového okruhu Oblečení.

V celku Holidays se žáci učí rozlišovat nejnámější svátky ve Velké Británii a USA, prohloubí si slovní zásobu formou písní, říkadel a her, které se váží k těmto svátkům.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Sociální rozvoj (Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace; Kooperace a kompetice)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova – Multikulturalita

Environmentální výchova – Ekosystémy

Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

5. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Konverzace v anglickém jazyce je vyučována v běžné třídě, popř. v učebně jazyků nebo v učebně ICT.

Výuka je založena na aktivní činnosti žáků – rozhovoru, vyprávění, zpracování zadaných témat formou vlastního „projektu“. Součástí výuky je práce žáků se slovníkem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k učení a vede je k poznávání smyslu a cíle učení
- klade důraz na zdokonalování schopnosti čtení a práce s textem
- snaží se, aby teorie byla spjata s praxí
- učí žáky práci s chybou
- zapojuje žáky do jazykových soutěží v rámci školy
- zadává samostatnou práci, doporučuje další studijní zdroje a tím nutí žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- při hodinách systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- svými výkony v hodinách se snaží vybavit žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání problému a jeho řešení
- zadává žákům problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení

Kompetence komunikativní

Učitel

- otevřeně komunikuje s žáky o tématech probíraných v rámci výuky
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje i od žáků při projevu ústním i písemném
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a porozumění různým typům textů, záznamů a materiálů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý dle svých možností zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe
- využívá metod dramatické výchovy

Kompetence občanské

Učitel

- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků ve škole a během školních akcí
- učí žáky respektovat, vážit si a chránit naše kulturní tradice a historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel

- důsledně kontroluje dodržování pracovních povinností žáků
- zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou práci
- vede žáky k práci podle předlohy a slovního návodu

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Konverzace v anglickém jazyce, který je realizován v 5. ročníku na 1. stupni, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Konverzace v anglickém jazyce

Ročník:

5.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si význam AJ ve světě ➤ vyjmenuje nejvýznamnější anglicky mluvící země ➤ orientuje se v základní komunikaci (pozdravy, představení se) 	<p><i>Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti</i></p> <p>English in the world; Greetings and introductions</p>	<p>P – lidské tělo, živočichové, rostliny, světadíly, státy HV – zpěv písní, hudební nástroje ČJ – komunikace, dopis, pohled, popis osoby M – sčítání a odčítání, přirozená a desetinná čísla TV – druhy sportů, orientace předmětu v prostoru</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně používá slovní zásobu významového okruhu zvířata ➤ popíše základní části těla zvířete 	<p>Animals</p>	<p>EV (Ekosystémy) – poznává druhy zvířat z různých částí světa</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduchou zprávu (pohlednice, dopis) ➤ dokáže popřát k narozeninám 	<p>Birthday, Postcards and letters</p>	<p>MeV (tvorba mediálního sdělení) využití vědomostí o stavbě a volbě výrazových prostředků při psaní dopisů či pohlednic</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá vhodné fráze a slovíčka pro nakupování v různých typech obchodů ➤ orientuje se v anglické měně ➤ počítá peníze 	<p>Shopping</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje členy rodiny ➤ sdělí základní údaje o své rodině, bydlišti 	<p>Family</p>	<p>OSV (Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice)-vzájemné poznávání</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
		se ve skupině, cvičení pozorování a emfatického a aktivního naslouchání, verbální i neverbální dovednosti, rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně používá slovní zásobu významového okruhu „volný čas“ ➤ jednoduše vypráví o svých koníčcích a zájmech 	Free time	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje základní části lidského těla ➤ popíše spolužáka, kamaráda nebo jinou osobu 	Body, describing people	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá slovní zásobu z významového okruhu oblečení ➤ popíše oděv určité osoby 	Clothes	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a pojmenuje nejznámější svátky ve Velké Británii a USA ➤ používá slovní zásobu z významového okruhu Vánoce a Velikonoce 	Holidays	MuV (Multikulturalita) – význam užívání jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)-život dětí ve Velké Británii, jejich denní povinnosti, zájmy, škola

5.10.4 Domácnost

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět Domácnost je zařazen v 9. ročníku. Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků. Vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Cílem je poskytnout žákům prostor pro získání praktických pracovních dovedností a návyků spojených s provozem domácnosti, s osvojením si pracovních postupů při různých činnostech v domácnosti. Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu, jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické celky: Provoz a údržba domácnosti – v něm se žáci seznamují s provozem a údržbou domácnosti, s elektrotechnikou v domácnosti, jsou poučeni o bezpečnosti a nebezpečí úrazu elektrickým proudem, Příprava pokrmů – v něm žáci poznávají základní vybavení kuchyně, dovedou sestavit jídelníček správné výživy, umí připravit jednoduché pokrmy, seznamují se s úpravou stolu a stolováním.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Kooperace, Seberegulace, Psychohygienu, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

9. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Dalším způsobem naplňování cílů tohoto volitelného vyučovacího předmětu jsou exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k praktickému osvojování práce podle návodu
- učí žáky poznávat vlastnosti surovin a jejich použitelnost
- vede žáky k plánování činností při přípravě pokrmů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- nabízí žákům dostatek příkladů, vycházejících z praktického života a vedoucích k samostatnému řešení problémů
- učí žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- rozvíjí u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- vede žáky k uvědomování si potřeby praktického ověření řešení problémů
- rozvíjí u žáků schopnost hledání nových způsobů využití dovedností při přípravě pokrmů

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup práce
- seznamuje žáky s přesným významem pojmů při přípravě pokrmů
- předkládá žákům dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- rozvíjí spolupráci ve dvojici a v malé skupině
- učí žáky věcně argumentovat
- vede žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů
- vede žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, ke schopnosti sebekontroly
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Učitel

- rozvíjí důvěru žáků ve vlastní schopnosti při řešení úloh a jejich estetické cítění
- vede žáky k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- vede žáky k respektování názoru ostatních
- učí žáky cílevědomosti a zodpovědnosti za vyřešený problém
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- učí žáky odpovědnosti za zachování životního prostředí a jeho ochranu

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, dbáme na kvalitu
- učí žáky optimálně plánovat
- seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Domácnost, který je realizován v 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Domácnost

Ročník:

9.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ➤ správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby ➤ provádí drobnou domácí údržbu 	<p>Provoz a údržba domácnosti</p> <p>Finance, provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory – hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti – údržba oděvů a textilií – úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí – odpad a jeho ekologická likvidace – spotřebiče v domácnosti 	<p>M – úrokování P – první pomoc při úrazech Ch – recyklace surovin, čisticí prostředky VkZ – vliv bytové hygieny na zdraví</p> <p>OSV (Sebepoznávání a sebepečení) – drobné opravy EV (Vztah člověka k prostředí) – bezpečnost při práci (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – spotřebiče v domácnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy ➤ poskytne 1.pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<p>Elektrotechnika v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – elektrická instalace – elektrické spotřebiče – elektronika – sdělovací technika – funkce, ovládání a užití – ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu – nebezpečí úrazu el. proudem 	<p>P – první pomoc při úrazech F – elektrické spotřebiče</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – elektrické spotřebiče</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ➤ poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<p>Příprava pokrmů</p> <p>Kuchyně</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení - udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena provozu 	<p>P – první pomoc při úrazech Ch – čisticí prostředky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje zásady správné výživy při sestavování jídelníčku 	<p>Potraviny</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr, nákup a skladování potravin - sestavování jídelníčku 	<p>VkZ – zdravý způsob života VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) – zásady zdravé výživy OSV (Komunikace) – práce v týmu, nakupování</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - základní potupy při přípravě pokrmů a nápojů 	<p>OSV (Kooperační) – příprava pokrmů (Psychohygiena) – hygiena a bezpečnost při práci</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 	<p>Úprava stolu a stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché prostírání - obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině - zdobné prvky a květiny na stole 	<p>OV – vztahy mezi lidmi (metody komunikace mezi skupinami) PV – okrasné rostliny OSV (Seberegulace) – stolování</p>

5.10.5 Dramatická výchova

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět pracuje se základními výrazovými prostředky, kterými jsou lidský hlas a tělo, kultivuje je a směřuje k jejich vědomému používání v procesu dramatické tvorby i v běžné komunikaci. Dále rozvíjí psychosomatické, komunikační a herní dovednosti a schopnosti. Učí žáky spolupracovat především v rámci průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, čímž umožňuje žákům vyjádřit své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické celky: *Základní předpoklady dramatického jednání, Proces dramatické a inscenační tvorby, Recepte a reflexe dramatického umění.*

Integrace průřezových témat do volitelného předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Psychohygienu
Multikulturní výchova - Lidské vztahy

Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá dle tématu v odborné učebně a třídě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- umožňuje žákům zažít úspěch
- podporuje motivaci žáků pro další spolupráci s ostatními

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky samostatně řešit běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonávat životní překážky
- rozvíjí u žáků schopnost popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádat o radu
- vede žáky k samostatnosti

Kompetence komunikativní

Učitel

- dbá, aby se žáci vyjadřovali srozumitelně, uměli vést dialog a vhodnou formou obhájili svůj názor
- vytváří vhodné podmínky pro rozvoj komunikačních dovedností žáků, spolupráci, práci v týmu

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky respektovat pravidla práce v týmu
- učí žáky navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektovat druhé lidi
- vyžaduje po žácích, aby zodpovídali za výsledky své práce

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky se základními právy a povinnostmi, dohlíží, aby respektovali společenské normy a pravidla soužití
- pomáhá žákům prezentovat výsledky své práce

Kompetence pracovní

Učitel

- zadává úlohy, při kterých se žáci musí koncentrovat na pracovní výkon a jeho dokončení
- zařazuje do výuky praktická cvičení, pomocí kterých žáci samostatně řeší navozené situace

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Dramatická výchova, který je realizován v 6. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Dramatická výchova

Ročník:

6.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla 	<p>Základní předpoklady dramatického jednání</p> <p>Psychosomatické dovednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s dechem - správné tvoření hlasu (šeptání, mluvení nahlas, kontrast)“ - držení těla - verbální i neverbální komunikace 	<p>ČJ – poezie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozvíjí herní situace ➤ přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí 	<p>Herní dovednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vstup do role - improvizace - dramaturgie předlohy - využití zvukových prostředků k divadelnímu vyjádření - orientace v prostoru 	<p>MeV (tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu)plakát, referát</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prozkoumává témata z více úhlů pohledu a uvědomuje si podobnost mezi fiktivní situací a realitou 	<p>Sociálně komunikační dovednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v běžných životních situacích - komunikace v herních situacích - prezentace, reflexe a hodnocení 	<p>ČJ – Mluvený projev (základy techniky, komunikační pravidla)</p> <p>OSV (Rozvoj schopnosti poznávání , Komunikace, Psychohygieny) charaktery,</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráce, organizace skupinové práce - konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav 	rozlišování povahových rysů, práce s hlasem, způsoby dýchání
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přistupuje k dramatické tvorbě jako k tvůrčímu procesu, přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci výsledku 	<p>Proces dramatické a inscenační tvorby</p> <p>Náměty a témata v dramatických situacích:</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce na postavě - dramatická situace - příběh – řazení situací - dramatizace předlohy 	<p>ČJ – Základní literární pojmy (představení, herec, přirovnání...)</p> <p>OSV (Komunikace) praktické nácviky způsobů komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry 	<p>Recepce a reflexe dramatického umění</p> <p>Základní stavební prvky dramatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - situace, postava, konflikt, téma, gradace - základní dramatické žánry – komedie, tragédie, drama - základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima 	<p>ČJ – Naslouchání a mluvený projev (působení projevu, základní mluvené žánry)</p> <p>MeV (tvorba mediálního sdělení)</p> <p>MuV (Lidské vztahy) ukázka vztahů mezi lidmi, dramatické ztvárnění</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ propojuje somatické dovednosti při verbálním i neverbálním vyjádření, na příkladech 	<p>Smyslové vnímání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření emocí, pocitů - jednoduchý hudební doprovod - paměť a pozornost - práce s imaginární rekvizitou 	<p>ČJ – Tvořivá činnost (reprodukce, interpretace...)</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznávání) vnímání nálad, emocí, poznávání typů osob</p>

5.10.6 Etická výchova

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět Etická výchova je zařazen v 6., 7. a 8. ročníku. Svým obsahem patří do vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a zdraví. Ve výuce předmětu jsou žáci vedeni k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Cílem je rozvíjet u žáků sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické celky:

Mezilidské vztahy a komunikace, Důstojnost lidské osoby, Pozitivní hodnocení sebe, Pozitivní hodnocení druhých, Kreativita a iniciativa, Řešení problémů a úkolů, Přijetí vlastního a společného rozhodnutí, Komunikace citů, Interpersonální a sociální empatie, Asertivita, Zvládnutí agresivity a soutěživosti, Sebeovládání., Řešení konfliktů, Reálné a zobrazené vzory, Prosociální chování v osobních vztazích, Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství, Prosociální chování ve veřejném životě, Solidarita a sociální problémy.

Integrace průřezových témat do volitelného předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Psychohygienu
Multikulturní výchova - Lidské vztahy

Mediální výchova – práce v realizačním týmu

Nabídka volitelného předmětu s týdenní časovou dotací:

6.ročník: 1 hodina

7.ročník: 1 hodina

8.ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá dle tématu v odborné učebně a třídě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří dostatek situací, kdy žáci poznávají smysl a svůj cíl k učení, kriticky posoudí své školní výsledky a nachází možnosti a cesty k zdokonalení vlastního učení,
- učí žáky užívat obecně užívaných termínů, znaků a symbolů, uvádění věcí do vzájemných a širších souvislostí,
- zadává úkoly, které vyžadují využití získaných poznatků z ostatních vyučovacích předmětů a chápání vzájemných souvislostí,
- nabízí činnosti, soutěže a zapojení do projektů, při nichž žáci mohou rozvíjet své znalosti a dovednosti a prožívat úspěch.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování,
- vytváří situace, kdy žáci využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých způsobů řešení,
- vede žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci,
- rozvíjí u žáků schopnost posuzovat svá řešení z nejrůznějších společenských aspektů a uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje žáky v tom, aby souvisle a výstižně formulovali své názory na společenské dění,
- nabízí žákům dostatek situací, které vedou k potřebě vnímání, diskuze, řešení a respektování odlišných názorů,
- umožňuje žákům tvořivě využívat informační a komunikační prostředky,
- motivuje žáky, aby využívali získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů potřebných k soužití a spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí jedinečnosti a odlišnosti každého člověka, a které budou rozvíjet sebepoznávání a pozitivní sebedůvěru žáků,
- vytváří situace pro týmovou a efektivní práci při řešení úkolů, poznávání a přijímání rolí v různých pracovních činnostech,
- umožňuje žákům diskusi při hledání možných řešení daných úkolů,
- nabízí žákům možnosti utváření příjemné atmosféry v týmu.

Kompetence občanské

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost přijímat a respektovat základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy,
- vytváří situace k prokázání praktických dovedností a schopností pomoci v krizových situacích,
- vede žáky k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu,
- nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností člověka ve společnosti a nacházení nenásilných řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky nacházet způsoby, jak využívat znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro vlastní rozvoj a přípravu na své budoucí povolání.
- předkládá žákům dostatek informací pro orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečňování podnikatelského záměru a jeho realizaci, pochopení cíle a rizik podnikání

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Etická výchova, který je realizován v 6. – 8. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Vyučovací předmět: **Etická výchova**

Ročník: **6.,7. a 8.**

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Dílčí výstupy
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci ➤ respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku ➤ si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení ➤ se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách ➤ respektuje druhého, objevuje vlastní jedinečnost a identitu 	<p>KOMUNIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • otevřená komunikace – úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách • aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání <p>DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> • úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání. Mezilidské vztahy. Komunikace.</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Dílčí výstupy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu ➤ nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva ➤ rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory ➤ spolupracuje i v obtížných sociálních situacích ➤ je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých 	<ul style="list-style-type: none"> a vytváří si zdravé sebevědomí ➤ identifikuje pocity druhých, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí ➤ svými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy ➤ iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně 	<ul style="list-style-type: none"> • jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimizmus v životě ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ • asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu • obrana před manipulací - asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik • fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v 	<p>OSV – Sebepoznání a sebepojetí. Poznávání lidí. VMEGS – Objevujeme Evropu a svět. Jsme Evropané MuV- Lidské vztahy.</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Dílčí výstupy
<p>možností přispívá k jejich řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzuje etické aspekty různých životních situací ➤ se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů ➤ aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy 		<p>soutěživých situacích, prosociálnost a sport</p> <p>REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě • podpora pozitivního působení televize a medií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení medií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, media a volný čas • já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, 	<p>MuV-Kulturní diference.Lidské vztahy..</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Dílčí výstupy
		<p>zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita</p> <p>INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> • iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství • iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost • uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní 	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Dílčí výstupy
		<p>společnosti, pozitivní vztah k diverzitám</p> <p>APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj • sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství • rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří • duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Dílčí výstupy
		<p>tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických čtností – šetrnost, podnikavost - ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí 	

5.10.7 Seminář dějepisný

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný předmět Seminář dějepisný je zaměřen na rozvíjení pozitivního vztahu k historii nejen z hlediska poznávání světových dějin v souvislosti s vývojem českého státu a lokálními dějinami, ale zejména na využití zájmu žáka o jeho vlastní historicky badatelskou, dokumentární práci a prezentaci. Vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis.

Seminář rozšiřuje a prohlubuje znalosti získané v rámci školního vzdělávání a úzce souvisí s předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Žáci v semináři si rozvíjí své schopnosti a praktické dovednosti v rámci poznávání jednotlivých historických období v 7. – 9. ročníku vyučovacího předmětu Dějepis v úzké návaznosti na národní a místní dějiny.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Seminář dějepisný je členěn do pěti tematických celků, které navazují na učivo dějepisu daného ročníku.

V tematickém celku *Člověk a historie* v rámci poznávání a ověřování historických skutečností se žáci učí pracovat s primárními zdroji informací v historickém bádání.

V tematickém celku *Pomocné vědy historické* se žáci seznamují s pomocnými historickými vědami sloužící k poznávání historiografie.

S místním historickým vývojem v souvislosti s evropskými a národními dějinami se žáci seznamují v tematickém celku *Historie našeho kraje*, na který navazuje celek *Národní a místní tradice*.

V rámci tematického celku *Historie kolem nás* žáci vyhledávají historické osobnosti, pamětníky, mapují a dokumentují významné historické objekty a památky našeho kraje a města.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy

Výchova demokratického občana – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Multikulturní výchova - Etnický původ, Multikulturalita

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Mediální výchova – práce v realizačním týmu

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

7., 8., 9. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Výuka volitelného předmětu se realizuje zejména formou návštěv historických institucí, dějepisných vycházek, setkávání s pamětníky, krátkodobých projektů a prezentací prací žáků. V odborné učebně mají žáci pro samostatnou i skupinovou práci k dispozici dějepisnou odbornou literaturu, encyklopedie, trvalé připojení k internetu. Výuka probíhá v odborné učebně dějepisu s využitím školního informačního centra a učebny PC.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří činnosti, při kterých žáci ve vzájemné spolupráci vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

- zadává úkoly žákům, které vyžadují využití získaných poznatků z ostatních vyučovacích předmětů a chápání vzájemných souvislostí
- nabízí činnosti, v nichž žáci mohou nejen rozvíjet své znalosti a dovednosti, ale dokáží svou práci prezentovat na veřejnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vytváří situace, které umožňují žákům volbu různých možných samostatných nebo společných postupů řešení
- vede žáky k uvážlivým rozhodnutím, které je schopen obhájit
- vede žáky ke kritickému hodnocení vlastních rozhodnutí a práce

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí u žáků kultivovaný ústní i písemný projev
- umožňuje žákům tvořivě využívat informační a komunikační prostředky jako nástroje poznání
- navozuje situace, které vedou k potřebě vyslechnout a respektovat odlišný názor
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění a interpretaci verbálních textů, informací obsažených ve vizuálních a audiovizuálních zdrojích

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří situace pro účinnou spolupráci žáků ve skupině při řešení úkolů
- navozuje situace, kdy žáci pocítují význam a úspěšnost při prezentaci individuální či společné činnosti
- vytváří žákům dostatečný prostor k vzájemné diskuzi a toleranci názorových hledisek

Kompetence občanské

Učitel

- nabízí žákům dostatek možností k poznávání našich kulturních tradic a historického dědictví a cítit potřebu je respektovat a chránit
- motivuje žáky k prozkoumávání odlišných názorových hledisek a hledání možnosti kompromisu
- vytváří takové činnosti, které vedou žáky k potřebě osobní zodpovědnosti vůči skupině

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání znalostí získané ve škole i mimo ni v běžné praxi i pro svůj další rozvoj
- vede žáky k ochraně historických, kulturních a společenských hodnot
- vytváří dostatek situací, při kterých žáci rozvíjejí své myšlení a samostatně nebo společně nacházejí nová řešení zadaných úkolů

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce,

- vede žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi, učí žáky kriticky hodnotit jejich přínosy a rizika jejich využívání.

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Seminář dějepisný, který je realizován v 7. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatné stránce.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Seminář dějepisný

Ročník:

7., 8., 9.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí smysl historického zkoumání vývoje společnosti ➤ uvede příklady zdrojů informací minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto informace shromažďovány ➤ dokáže efektivně vyhledávat a pracovat s historickými prameny ➤ charakterizuje daná historická období ➤ uvede příklady historických osobností ➤ prohlubuje svůj vztah ke svému kraji, rodnému městu ➤ chápe smysl ochrany kulturních památek a předávání historického odkazu budoucím generacím 	<p><i>Člověk a historie</i></p> <p><i>Pomocné vědy historické</i></p> <p><i>Historie našeho kraje</i></p> <p><i>Národní a místní tradice</i></p> <p><i>Historie kolem nás</i></p>	<p>OSV (Mezilidské vztahy)-válečné konflikty a důsledky pro vývoj společnosti</p> <p>VDO (Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)- společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu –globální, evropská, národní dimenze</p> <p>MuV (Etnický původ) -etnický obraz středověké Evropy, (Multikulturalita) - národní a místní tradice)</p> <p>VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) - události a artefakty našeho kraje a evropská historie, (Objevujeme Evropu a svět) dějiny regionu, (Jsme Evropané) - války jako mezníky historického vývoje</p> <p>MeV (práce v realizačním týmu)- komunikace a spolupráce, cíl, čas. harmonogram, zodpovědnost</p>

5.10.8 Seminář přírodovědní

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Seminář přírodovědní je volitelným předmětem, který je spjat s výukou přírodovědných předmětů, zejména přírodopisu a zeměpisu, a částečně pokrývá náplň tematických okruhů průřezového tématu Environmentální výchova. Úkolem výuky tohoto předmětu je především rozšíření a prohloubení poznatků, dovedností a návyků získaných v povinných vyučovacích předmětech. Má žáky obohatit o zajímavosti ze světa organismů, umožnit jim procvičit si učivo, navodit v nich zájem o otázky spojené s přírodovědnou tematikou a získat pozitivní vztah k životnímu prostředí.

Volitelný vyučovací předmět Seminář přírodovědní je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vychází ze vzdělávacího oboru Přírodopis. Rozšiřuje a doplňuje vyučovací předmět Přírodopis.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tematické celky:

Základní typy ekosystémů (biomů) na Zemi, Ekosystémy – typy, význam, Svět živočichů, Svět rostlin, Poznávání živočichů a rostlin, Návštěva ZOO.

V celcích *Základní typy ekosystémů (biomů) na Zemi a Ekosystémy – typy, význam* se žáci seznámí s nejběžnějšími typy ekosystémů a charakteristickými druhy organismů, které je obývají. Celek vede k pochopení nutnosti udržení rovnováhy v přírodě.

Celky *Svět živočichů a Svět rostlin* rozšiřuje znalosti žáků z učiva přírodopisu v 6. ročníku. Přibližuje zajímavosti a poukazuje na druhové odlišnosti zvířat a rostlin.

Praktickému poznávání rostlin a živočichů se žáci věnují v celku *Poznávání živočichů a rostlin*. Žáci se v něm také naučí založit herbář.

Technika mikroskopování, základní postupy v biologii, Jednobuněčné organismy, Bezobratlí živočichové, Nižší rostliny, vyšší jednoděložné rostliny, Zoologické zahrady, Poznávání živočichů a rostlin.

V celku *Technika mikroskopování, základní postupy v biologii* si žák procvičí praktické metody poznávání přírody, zejména pozorování lupou a mikroskopem a práci s určovacími pomůckami. Učí žáka dodržovat základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody.

Jednobuněčné organismy jsou celkem, který navazuje na výuku přírodopisu o této skupině a obohacuje žáky o další skupiny jednobuněčných.

Celek *Bezobratlí živočichové* rozšiřují poznatky z učiva přírodopisu v 7. ročníku o bezobratlých – věnuje se anatomii a způsobu života těchto živočichů.

Stejně tak celek *Nižší rostliny, vyšší jednoděložné rostliny* je pro žáky prohloubením a rozšířením znalostí z přírodopisu. Žáci se v něm dovídají zajímavosti z okruhu uvedených organismů.

Celek *Zoologické zahrady* vysvětluje historii a význam zoologických zahrad. Je kladen důraz na výukovou funkci a zásluhu současných ZOO o zachování ohrožených a vymírajících druhů. Žáci se prostřednictvím internetových stránek seznámí se zoologickými zahradami v ČR. Faktické ověření poznatků z předešlého celku umožní žákům *Návštěva ZOO*.

Praktickému poznávání rostlin a živočichů se žáci věnují v celku *Poznávání živočichů a rostlin*.

Zpracování seminárních prací, Práce s internetem, Videopořady k probíraným tématům, Návštěva ZOO či botanické zahrady.

Celky *Zpracování seminárních prací a Práce s internetem* vedou žáky k samostatným činnostem, jejichž výsledkem je zběžná orientace na internetových stránkách zaměřených na probíraná témata a zpracovaná jednoduchá samostatná práce na zadané téma.

Téma *Videopořady k probíraným tématům* doplňuje učivo videosnímky, které výuku ozvláštňují a ztraktivní.

Výuka je doplněna *Návštěvou ZOO*.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj (Psychohygiena), Sociální rozvoj (Kooperace a kompetice), Morální rozvoj (Hodnoty, postoje a etika)

Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát

Výchova demokratického občana – Objevujeme Evropu a svět

Environmentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 1 hodina

7. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou z disponibilní časové dotace (1 hodina/ročník).

Seminář přírodovědní je vyučován v odborné přírodovědné učebně popř. v běžné třídě, dále v učebně umožňující projekci videopořadů a v počítačové učebně. Výuka je podle možností doplněna exkurzemi, návštěvou muzea, ZOO, besedami apod.

Základní formou výuky je výklad s ukázkami (přírodniny, video), který je doplňován diskusemi, referáty žáků. Součástí výuky jsou laboratorní práce, ve kterých je využívána laboratorní technika (lupy, mikroskopy, binokulární lupy). Žáci pracují také s odbornou literaturou – určovacími klíči, encyklopediemi, atlasy a jako zdrojem informací také s internetem. Výklad je zaměřen na zajímavosti způsobu života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí, rozšíření na Zemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává samostatnou práci, např. referáty, problémové úlohy, doporučuje další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím nutí žáky k samostatnosti a aktivitě při učení
- kriticky hodnotí věrohodnost jednotlivých informačních zdrojů (např. tisk, televize, internet)
- při hodinách systematicky kontroluje a objektivně hodnotí práci žáků
- vlastním zaujetím pro studium přírody pomáhá vytvářet vztah žáků k vědění a poznávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- svými výkony v hodinách se snaží vybavit žáky vědomostmi, znalostmi a dovednostmi potřebnými pro rozpoznání "problému" a jeho řešení
- zadává žákům problémové úlohy a metodicky dohlíží na jejich řešení
- při řešení problémů umožňuje žákům hledat a nacházet nové přístupy a nová řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- otevřeně komunikuje s žáky o problémech a biologických souvislostech
- vyjadřuje se jasně, srozumitelně, věcně a gramaticky správně, totéž vyžaduje i od žáků při projevu ústním i písemném

- zadává úlohy, při jejichž řešení musejí žáci kombinovat různé komunikační technologie (tisk, televize, internet)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává žákům skupinovou práci a dohlíží, aby se každý dle svých možností zodpovědně a konstruktivně zapojil do řešení
- veřejně kritizuje a potírá jakékoli náznaky neúcty, nadřazenosti či snahy o zneužívání odlišného temperamentu, sebevědomí nebo postavení jednotlivce v rámci pracovní skupiny nebo třídy
- skupinovou diskusí o výsledcích práce jednotlivce nebo skupiny rozvíjí schopnost žáků v sociálním kontextu sebekriticky hodnotit sama sebe

Kompetence občanské

Učitel

- je svým vztahem k přírodě a lidem pro žáky příkladem
- důrazně dohlíží na slušné a ohleduplné chování žáků nejenom ve škole a během školních akcí, ale vždy a všude
- zapojuje žáky do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- vede k takovým způsobům uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných zdrojů energie, zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy – která vedou k dodržování principů udržitelného rozvoje

Kompetence pracovní

Učitel

- v rámci laboratorních cvičení umožní žákům pracovat s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých organismů
- důsledně kontroluje dodržování pracovních povinností
- zadává žákům také dlouhodobější úkoly a tím je připravuje na soustavnou práci

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Seminář dějepisný, který je realizován v 6. a 7. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Seminář přírodovědní

Ročník:

6., 7.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ s použitím mapy vymezí a pojmenuje nejvýznamnější biomy světa ➤ uvede druhy živočichů (rostlin) charakteristické pro daný biom ➤ uvede příklady záporných i kladných vlivů člověka na některé biomy 	<p><i>Základní typy ekosystémů (biomů) na Zemi</i></p>	<p>P – podmínky života, organismy Z – ekosystémy na Zemi, vliv člověka na ŽP ČJ – zpracování referátu Inf – práce s internetem</p> <p>EV (Ekosystémy)- typy krajiny, (Základní podmínky života) - rozdílnost podmínek v jednotlivých biomech, (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - ochrana přírody, (Vztah člověka k prostředí) - náš životní styl, naše obec</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady ekosystémů a organismů, které v nich žijí ➤ na příkladech vysvětlí souvislosti a vztahy v ekosystémech ➤ vysvětlí, jak jsou či mohou být ekosystémy poškozovány 	<p><i>Ekosystémy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystém lesa - ekosystém louky - okolí lidských sídel 	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí správně používat lupu, binokulární lupu, mikroskop při praktických činnostech ➤ pracuje s dopomocí s botanickým a zoologickým určovacím klíčem ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody ➤ zpracuje protokol o laboratorní práci či jednoduchý záznam z pozorování 	<p><i>Technika mikroskopování, základní postupy v biologii</i></p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj (Psychohygiena – studium přírody jako možnost relaxace), Sociální rozvoj (Kooperační a kompetice – spolupráce ve třídě), Morální rozvoj (Hodnoty, postoje a etika – budování kladného vztahu k životu, přírodě; odmítání poškozování ŽP)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií ➤ vysvětlí funkci hlavních buněčných organel ➤ rozliší v mikroskopickém preparátu vybrané organely ➤ pozná z obrázku určené druhy jednobuněčných organismů 	<p><i>Jednobuněčné organismy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Buňka - Viry - Bakterie, sinice - Jednobuněčné řasy - Kvasinky - Prvoci 	<p>P – podmínky života, organismy Z – ekosystémy na Zemi, člověk a kulturní krajina PV – pěstitelství – obilniny, okrasné rostliny, choroby a škůdci ČJ – zpracování referátu, vyprávění Inf – práce s internetem</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše tělo ➤ popíše rozdíl mezi nižší a vyšší rostlinou ➤ vysvětlí způsoby rozmnožování, popíše rodozměnu mechů a kapradin 	<p><i>Svět rostlin: Nižší rostliny</i></p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj (Psychohygiena – studium přírody jako možnost relaxace), Sociální rozvoj (Kooperační a kompetice – spolupráce ve třídě), Morální rozvoj (Hodnoty, postoje a etika –</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje základní druhy a vybrané druhy pozná 		budování kladného vztahu k životu, přírodě; odmítání poškozování ŽP)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje části těla rostlin ➤ vysvětlí funkci částí rostlinného těla ➤ vyhledá zadanou rostlinu v atlasu či encyklopedii pomocí rejstříku ➤ s dopomocí založí rostlinný herbář 	<p>Vyšší rostliny</p> <p>Zaměření: Dřeviny, léčivé byliny, jedovaté rostliny, cizokrajné rostliny</p>	<p>VDO (Občan, občanská společnost a stát) ochrana přírody – odpovědnost občana</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná stavbu těla živočichů jednotlivých skupin ➤ orientuje se v atlasech či encyklopediích živočichů pomocí rejstříku ➤ sám dokáže vyhledat zajímavosti z médií k probíranému učivu a stručně a věcně správně je reprodukuje ve vyučování 	<p>Svět živočichů:</p> <p>Bezobratlí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žahavci - Ploštěnci - Měkkýši - Kroužkovci - Členovci <p>Obratlovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - Savci - Ptáci - Plazi - Obojživelníci - Ryby - Paryby 	<p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) příroda naší vlasti</p> <p>EV (Ekosystémy) - typy krajin, (Základní podmínky života)- rozdílnost podmínek v jednotlivých biomech, (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - ochrana přírody, (Vztah člověka k prostředí) - náš životní styl, naše obec</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) aktuality – internet, tisk, televize..</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná vybrané zástupce živočichů a rostlin 	<p>Poznávání živočichů a rostlin</p>	<p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět)-příroda naší vlasti</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně vysvětlí význam ZOO v historii a dnes ➤ uvede příklady záchranných programů ➤ vyjmenuje naše nejznámější ZOO ➤ najde www stránky některých našich ZOO, umí se v nich orientovat 	<p>Zoologické zahrady</p> <ul style="list-style-type: none"> - Historie - Význam - ZOO v ČR 	<p>OSV -Osobnostní rozvoj (Psychohygienu)– studium přírody jako možnost relaxace, Sociální rozvoj (Kooperační kompetice) – spolupráce ve třídě, Morální rozvoj (Hodnoty, postoje a etika)– budování kladného vztahu k životu, přírodě; odmítání poškozování ŽP</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pohybuje se bezpečně v prostorách ZOO či botanické zahrady – respektuje návštěvní řád i pokyny vyučujícího ➤ stručně informuje o zajímavostech, chovaných či pěstovaných druzích organismů nebo zvláštnosti, která jej zaujala při návštěvě ZOO (bot. zahrady) písemnou či ústní formou 	<p>Návštěva ZOO, botanické zahrady</p>	<p>VDO (Občan, občanská společnost a stát)-ochrana přírody – odpovědnost občana</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše krajinu ČR s ohledem na historický vývoj 	<p>Příroda České republiky Chráněná území v ČR</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj (Psychohygienu – studium přírody</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje kategorie našich chráněných území ➤ vysvětlí pojem chráněné území ➤ vyjmenuje národní parky ČR a některé CHKO ➤ uvede základní charakteristiku CHKO Beskydy ➤ orientuje se na internetových stránkách našich chráněných území 	<ul style="list-style-type: none"> - Krajina v ČR - Kategorie chráněných území - Významná chráněná území ČR 	<p>jako možnost relaxace), Sociální rozvoj (Kooperační a kompetice – spolupráce ve třídě), Morální rozvoj (Hodnoty, postoje a etika – budování kladného vztahu k životu, přírodě; odmítání poškozování ŽP)</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát) ochrana přírody – odpovědnost občana</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) - příroda naší vlasti</p> <p>EV (Ekosystémy)-typy krajiny</p> <p>(Základní podmínky života) – rozdílnost podmínek v jednotlivých biomech, (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - ochrana přírody, (Vztah člověka k prostředí) -naš životní styl, naše obec</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)-aktuality – internet, tisk, televize..</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje samostatnou práci s využitím internetových 	<p>Zpracování seminárních prací</p>	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
stránek, časopisů, odborné literatury apod. ➤ získá doplňující informace o přírodních dějích a organismech	<i>Práce s internetem</i> <i>Videopořady k probíraným tématům</i>	

5.10.9 Seminář společenskovední

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný předmět Seminář společenskovední je určen pro žáky s hlubším zájmem o historii i současnou problematiku různých oblastí lidského života a kultury, etické problémy současnosti, globální problémy a v neposlední řadě o praktické otázky života a vztahů ve společnosti i problémů souvisejících s utvářením a rozvojem osobnosti člověka. Vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis, Výchova k občanství.

Seminář navazuje a rozvíjí poznatky získaných nejen ze společenskovedních předmětů v rámci školního vzdělávání, ale i z vlastního zájmu žáka o společenské, politické, kulturní dění, i na zkušenosti ze života v rodině, mezi vrstevníky a v jiných sociálních skupinách. Podporuje rozvoj osobnosti, zdravého sebevědomí a sebeúcty, poznávání a rozvíjení osobních vlastností a myšlenkových, emocionálních a sociálních dovedností. Žáci se učí vzájemné spolupráci, diskuzi, toleranci a respektování při řešení konkrétních úkolů.

Seminář staví na dosavadních zkušenostech a poznacích a má upevňovat a rozvíjet specifické odborné i praktické zájmy žáků v dané oblasti, rozvíjet jejich schopnosti a praktické dovednosti, proto je určen pro žáky 8. nebo 9. ročníku dle projeveného zájmu.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Seminář společenskovední je členěn do osmi tematických celků.

V tematickém celku *Člověk na cestě od minulosti do budoucnosti* si žáci prohlubují své znalosti světových a národních dějin, významných dějinných mezníků v historii lidstva v konfrontaci se současnými politickými problémy u nás i ve světě a možnou prognózou vývoje lidstva ve 21. století.

V tematickém celku *Poznáváme svůj kraj* se žáci seznamují s významnými událostmi a osobnostmi vybraných dějin regionu a jeho současného života i perspektiv.

V tematickém celku *Kultura v minulosti a současnosti* se žáci zabývají odlišnostmi a společenskými znaky vybraných kultur, jejich specifickým přínosem pro rozvoj lidstva a civilizace, vlivem vědy, techniky a umění na vývoj společnosti, politiky, práva a morálky.

V tematickém celku *Náboženství v životě člověka* se žáci seznamují s hlavními náboženskými a myšlenkovými směry v minulosti a současnosti, s úlohou náboženství v životě společnosti a jednotlivce, s působením sekt a možného nebezpečí jejich vlivu na osobnost mladého člověka.

V tematickém celku *Etické problémy současnosti* se žáci učí vidět, jakou roli hraje morálka v životě člověka jako jednotlivce i společnosti jako celku, uplatňovat etické zásady v osobním životě a kriticky nahlížet na morálku a mravnost ve veřejném životě společnosti.

V tematickém celku *Člověk a sociální skupiny* se žáci učí nacházet cesty ke zlepšování mezilidských vztahů a vzájemných pravidel soužití v rodině, ve škole a společnosti.

V tematickém celku *Jedinec, člověk, osobnost* se žáci seznamují s možnostmi způsobu zjišťování osobních vlastností, schopností, dovedností a osobních předpokladů úspěšného partnerství, profesního zaměření, otázkami celoživotního sebevzdělávání.

V tematickém celku *Orientace v současném světě* se žáci učí orientovat a zamýšlet nad konflikty současného světa, globálními problémy společnosti, možnostmi jejich řešení na základě porozumění, snášenlivosti a spolupráce mezi národy.

Integrace průřezových témat do vyučovacího volitelného předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj. Sociální rozvoj

Výchova demokratického občana – Občan, občanská společnost a stát. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá. Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Kulturní diference. Etnický původ. Multikulturalita. Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

8. nebo 9. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Výuka v semináři využívá aktivity a zájmu žáků k poznání dané problematiky i adekvátních způsobů jejího řešení v konkrétních podmínkách jednotlivce, rodiny, školy, regionu, celé naší společnosti, případně jiných kulturních společenství. Mezi základní metody patří řízený rozhovor, diskuse, besedy, situační a modelové hry, práce s dokumenty a dalšími informacemi, které vedou k praktickému způsobu myšlení a jednání žáků.

Seminář probíhá převážně v odborné učebně dějepisu s využitím školního informačního centra a učebny PC. V odborné učebně mají žáci k dispozici dějepisnou odbornou literaturu, encyklopedie, interaktivní tabuli a trvalé připojení k internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vytváří činnosti, při kterých žáci samostatně nebo společně uvádí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení, kritickému nahlížení na výsledky učení a hledání dalších možností sebevzdělávání i celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vytváří situace, kdy žáci informace samostatně nebo společně hledají, porovnávají a volí možnosti možného způsobu řešení
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- vede žáky k uvážlivým rozhodnutím, které jsou schopni obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k souvislému a výstižnému formulování vlastních názorů na historické i současné společenské dění
- navozuje situace, které vedou k potřebě vyslechnout, tolerovat a respektovat odlišný názor
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění a interpretaci verbálních textů, informací obsažených ve vizuálních a audiovizuálních zdrojích

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří situace pro vzájemnou a efektivní diskuzi a spolupráci při řešení úkolů
- vede žáky k hledání poučení z historického vývoje společnosti a uvědomování si v ní vlastního postavení

Kompetence občanské

Učitel

- nabízí žákům dostatek možností k poznávání našich kulturních tradic a historického dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je respektovat a chránit

- vede žáky nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů, odmítat útlak a hrubé zacházení s vědomím povinnosti se proti těmto projevům násilí postavit

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- vede žáky k ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot
- vytváří dostatek situací, při kterých žáci rozvíjí své myšlení a samostatně nebo společně nachází nová řešení zadaných úkolů

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Seminář společenskovední, který je realizován v 8. nebo 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Seminář společenskovední

Ročník:

8., 9.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ řadí historické události v chronologickém sledu ➤ vysvětlí vztahy mezi minulostí, přítomností a budoucností ➤ uvede příklady osobností světových, českých a místních dějin ➤ vysvětlí podstatu nejvýznamnějších zvrátů ve vývoji společnosti ➤ dokáže vyjmenovat hlavní politické problémy současnosti a možné způsoby jejich řešení ➤ dokáže vymezit region na základě daných kritérií ➤ vysvětlí význam kultury a její funkce ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti a respektování kulturních odlišností národních a etických skupin 	<p>Člověk na cestě od minulosti do budoucnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk, čas a dějiny - významné dějinné mezníky - současné politické problémy ve světě u nás, jejich historické kořeny a možná řešení - jaké bude 21. století? <p>Poznáváme svůj kraj</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezení regionu (kraje) - příroda v našem kraji - dějiny našeho kraje - významné osobnosti našeho kraje - současnost a budoucnost našeho kraje <p>Kultura v minulosti a současnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé významy slova kultura a její funkce - odlišnost kultur a jejich vzájemné ovlivňování 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj (Sebepoznání, Seberegulace a sebeorganizace; Psychohygienu) rozvíjení osobního potenciálu; promýšlení životní perspektivy a stanovování životních cílů a plánů Sociální rozvoj (Komunikace, kooperace)</p> <p>VDO (Občan, občanská společnost a stát)-svoboda a odpovědnost.(Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)-morálka</p> <p>VMEGS (Jsme Evropané)- mezinárodní vztahy, spolupráce mezi národy, integrační procesy</p> <p>MuV (Kulturní diference)-člověk jako součást etnika, jedinečnost člověka,(Etnický původ)- rovnocennost kultur a etnických skupin, odlišnost. (Multikulturalita) - problematika vztahu majority a minorit ve společnosti, soužití různých etnických skupin.</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže charakterizovat současnou civilizaci ➤ uvede osobnosti české kultury a vědy ➤ vysvětlí podstatu náboženství a jeho místo v současném světě ➤ vysvětlí, co to jsou sekty a jejich možné nebezpečí ➤ si uvědomuje podstatu morálky jako výraz a míru lidskosti ve společnosti ➤ spolupracuje se skupinou, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace při řešení konfliktů nenásilným způsobem ➤ posoudí vliv osobních vlastností a význam vůle k překonávání překážek a dosahování životních cílů ➤ rozpozná negativní projevy ve společnosti, kriticky se k nim staví 	<ul style="list-style-type: none"> - kultura, civilizace, masová kultura - vývoj české kultury <p>Věda a technika</p> <ul style="list-style-type: none"> - věda, její obory a metody - o vývoji vědy a poznání - věda a technika <p>Umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění, jeho význam a jeho funkce - původ umění a osobnost umělce - druhy umění, umělecké slohy a estetický vkus <p>Náboženství v životě člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata náboženství a jeho místo v současném světě - nejvýznamnější světová náboženství - náboženské sekty - náboženské pojmy a jevy <p>Etické problémy současnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - morálka – jednota morální svobody a mravního zákona - SOS zvířata - život a jeho hodnota – některé morální souvislosti 	<p>(Princip sociálního smíru a solidarity) – nesnášenlivost, netolerance, prosociální chování</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí)- životní prostředí, globální problémy</p> <p>MeV (fungování a vliv médií ve společnosti)-svoboda a morálka, informační výchova</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> - žijeme opravdu spolu ? - interrupce jako morální problém - některé etické otázky konce lidského života <p><i>Člověk a sociální skupiny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - úspěšné partnerství v rodině, ve škole i v práci – celoživotní experiment - komunikace, jako základ vzájemného porozumění - o svobodě a odpovědnosti - svět kolem nás a rozpory civilizace <p><i>Jedinec, člověk, osobnost</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnost pod drobnohledem - já a životní partner - já a budoucí profese - já a sebevzdělávání <p><i>Orientace v současném světě</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny světa na konci 20. století, jejich příčiny a důsledky - konflikty současného světa - globální problémy současnosti a způsoby jejich řešení - spolupráce mezi národy, integrační procesy - dokážeme si porozumět? 	

5.10.10 Seminář zeměpisný

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět svým zaměřením a charakterem výuky naučí žáky prakticky používat různé druhy map, umožní žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a chápat rozvoj světa z regionálního i globálního pohledu. Při cvičeních a exkurzích si žáci mohou ověřit teoretické znalosti v praxi. Vychází ze vzdělávacího oboru Zeměpis.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické celky: *Kartografie* – žáci se seznámí s tvorbou a praktickým využitím map. *Příroda České republiky, Chráněná území v ČR* – žáci se seznámí s převažujícími typy krajiny v ČR, naučí se, kde se vyskytují, jak chráněná území rozdělujeme a v čem se liší, které chráněné organismy v nich žijí. *Místní region - Region Severní Morava a Slezsko* – žáci získávají a vyhledávají informace o místním regionu, jeho historii, ekologii, atraktivitách. *Státy EU* – žáci získávají informace o cestování, možnosti studia, práce a zajímavých evropských metropolích. *Regiony světa* – žáci pracují s aktuální situací – přírodní, společenskou, politickou, hospodářskou a environmentální. *Globální problémy lidstva* – žáci získávají přehled o aktuálních problémech světa.

Integrace průřezových témat do vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznání, Hodnoty a postoje

Výchova demokratického občana – Principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova – Mezilidské vztahy

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

8. ročník: 1 hodina

9. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v kmenových třídách a učebně PC. Dalším způsobem naplňování cílů tohoto volitelného předmětu jsou cvičení v přírodě a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k aktivnímu zájmu o dění ve světě
- předkládá žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů k dané tématice

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k poznání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních pozorování k problematice životního prostředí
- rozvíjí u žáků schopnost samostatného pozorování související s civilizačními chorobami, odpady, povodněmi...

Kompetence komunikativní

Učitel

- seznamuje žáky s přesným významem pojmů geografických pojmů
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů, map a obrazových materiálů

- vede žáky k formování vlastních názorů na problematiku hospodářských, politických a společenských procesů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky věcně argumentovat
- vede žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, ke schopnosti sebekontroly
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- vede žáky k respektování názoru ostatních
- učí žáky odpovědnosti za zachování životního prostředí a jeho ochranu

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky používat osvojené metody k řešení geografických problémů
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Seminář zeměpisný, který je realizován v 8. a 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatné stránce.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Seminář zeměpisný

Ročník:

8., 9.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ získává a hodnotí geografické informace z map, grafů, diagramů ➤ s porozuměním používá geografickou a kartografickou terminologii ➤ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ➤ ovládá práci s buzolou 	<p>Kartografie</p> <p>Komunikační geografie a kartografický jazyk</p> <p>Praktické využití kartografie a topografie</p>	<p>M – výpočty vzdálenosti na mapách</p> <p>F – čas, časová pásma</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznání, Hodnoty a postoje) – měření vzdáleností, časová pásma</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše krajinu ČR s ohledem na historický vývoj ➤ charakterizuje kategorie našich chráněných území ➤ vysvětlí pojem chráněné území ➤ vyjmenuje národní parky ČR a některé CHKO ➤ uvede základní charakteristiku CHKO Beskydy ➤ orientuje se na internetových stránkách našich chráněných území 	<p>Příroda České republiky</p> <p>Chráněná území v ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krajina v ČR - Kategorie chráněných území - Významná chráněná území ČR 	<p>P – přírodní oblasti</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj (Psychohygienu – studium přírody jako možnost relaxace), Sociální rozvoj (Kooperace a kompetice – spolupráce ve třídě), Morální rozvoj (Hodnoty, postoje a etika – budování kladného vztahu k životu, přírodě; odmítání poškozování ŽP)</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

		<p>VDO (Občan, občanská společnost a stát) ochrana přírody – odpovědnost občana</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět) - příroda naší vlasti</p> <p>EV (Ekosystémy)-typy krajín</p> <p>(Základní podmínky života) – rozdílnost podmínek v jednotlivých biomech, (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) - ochrana přírody, (Vztah člověka k prostředí) -náš životní styl, naše obec</p> <p>MeV (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)-aktuality – internet, tisk, televize..</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ získává znalosti o místním regionu, historii území, ekologii ➤ vyhledává na mapě a internetu turistické cíle a atrakce a informace o nich 	<p>Místní region: Region Severní Morava a Slezsko</p>	<p>P – přírodní oblasti</p> <p>Inf – informace na internetu</p> <p>OSV (Rozvoj schopností poznání, Hodnoty a postoje) – střetávání civilizací</p> <p>VMEGS (Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané) – ČR- součást Evropy a světa, cest. ruch, ekologie, globalizace</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

<p>➤ získává znalosti o státech EU, možnostech cestovního ruchu</p>	<p>Státy EU</p> <p>Cestování po státech EU</p>	<p>P – přírodní oblasti Inf – informace na internetu OV – mezinárodní organizace, euroregiony</p>
<p>➤ na základě mediálních zpráv vyhledává na mapě nové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy</p>	<p>Regiony světa</p> <p>Zajímavosti ze světa</p>	<p>OSV (Rozvoj schopností poznání, Hodnoty a postoje) – střetávání civilizací VDO (Principy demokracie,) – demokracie a totalita, euroregiony VMEGS (Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané) – ČR-součást Evropy a světa, cest. ruch, ekologie, globalizace MuV (Mezilidské vztahy) – migrace</p>
<p>➤ uvádí na příkladech závažné důsledky a rizika společenských a přírodních vlivů na životní prostředí</p> <p>➤ učí se chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom</p>	<p>Globální problémy lidstva</p>	<p>Ch – vliv chemických prvků a sloučenin na člověka a přírodu</p> <p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – globální problémy, CHOK, NP, UNESCO</p>

5.10.11 Sportovní výchova

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět Sportovní výchova doplňuje Tělesnou výchovu a zaměřuje se na zdokonalení herních dovedností v jednotlivých míčových hrách. Snaží se rozvíjet kladný vztah ke sportu a tělovýchovným aktivitám. Vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Sportovní výchova tvoří: *Význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace, Basketbal, Florbal, Sálková kopaná, Fotbal, Volejbal, Doplnkové sportovní hry a Kondiční cvičení*

Zahrnuje nácvik základních herních dovedností a herních činností v různých míčových hrách mezi něž patří basketbal, florbal, sálková kopaná, fotbal, vybíjená a volejbal. Tyto základní pohybové aktivity jsou doplněny o netradiční sportovní hry a kondiční cvičení.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní, Sociální a Morální rozvoj

Multikulturní výchova – Lidské vztahy

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. ročník: 1 hodina

7. ročník: 1 hodina

8. ročník: 1 hodina

9. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou (ročník/týden) disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti nebo v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k poznávání smyslu a cíle svých aktivit
- podporuje u žáků plánování, organizování a řízení vlastní činnosti
- poskytuje žákům prostor k posouzení vlastního pokroku a k určení překážky nebo problémů, které mu brání
- nabízí žákům možnost různým způsobem zpracovat informace o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací a ke správným způsobům řešení problémů
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- rozvíjí u žáků kritické myšlení, aby mohl činit uvážlivá rozhodnutí a být schopen je obhájit
- učí žáky uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování v ústním projevu

- podporuje u žáků účinné zapojování do diskuze, obhajování svého názoru a vhodné argumentování
- vede žáky k porozumění různých typů záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a reaguje na ně

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky spolupracovat ve skupině
- společně se žáky se podílí na vytváření pravidel práce v týmu
- vede žáky k poskytování pomoci nebo k požádání o ni
- podporuje žáky ve vytváření si pozitivní představy o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování přesvědčení a názorů ostatních
- učí žáky zodpovědně se rozhodovat podle dané situace
- podporuje aktivní zapojování do sportovních aktivit
- vede žáky k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- umožňuje žákům rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák...)

Kompetence pracovní

Učitel

- učí žáky používat bezpečně a účinně nářadí a vybavení
- podporuje u žáků spoluorganizování
- vede žáky k využívání znalostí a dovedností v běžné praxi

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky zaznamenávat, sledovat a analyzovat průběh činnosti v různých pohybových aktivitách či sportech za pomoci aplikací a digitálních zařízení,
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště,
- učí žáky vyhledávat a třídit informace o významných sportovních osobnostech a soutěžích, pravidlech sportovních her, zásadách zdravého životního stylu apod.

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Sportovní výchova, který je realizován v 6. – 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován po ročnících na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Sportovní výchova

Ročník:

6.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.) ➤ rozumí základním pravidlům ➤ chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce ➤ dovede hrát sportovní hry podle zjednodušených pravidel 	<p>Význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní role a funkce - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba z místa jednoruč a obouruč, rozskok, vhazování - utkání v menším počtu <p>Florbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální dovednosti hráče (vedení míčku, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj) - základní herní kombinace - základní herní systémy 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) – sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů, rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> - utkání v menším počtu <p>Sálová kopaná, fotbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální dovednosti hráče - (vedení míče, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj) - základní herní kombinace - utkání v menším počtu <p>Doplňkové sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybíjená - přehazovaná - volejbal - discgolf <p>Kondiční cvičení</p>	

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Sportovní výchova

Ročník:

7.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.) ➤ rozumí základním pravidlům ➤ chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ zvládá základní údržbu náčiní ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace ➤ dovede hrát sportovní hry podle zjednodušených pravidel 	<p>Význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní role a funkce (brankář, hráč v poli) - základní pravidla sportovních her, základní smluvená gesta - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, přihrávka jednoruč a obouruč na místě a za pohybu, střelba z místa jednoruč a obouruč z místa, roszkok, vhazování, krytí útočníka s míčem - základy herních systémů - utkání v menším počtu <p>Florbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální dovednosti hráče 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) – sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů, rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

	<p>(vedení míčku, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj)</p> <ul style="list-style-type: none">- základní herní kombinace- základní herní systémy- utkání v menším počtu <p>Sálová kopaná, fotbal</p> <ul style="list-style-type: none">- individuální dovednosti hráče- (vedení míče, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj)- základní herní kombinace- utkání v menším počtu <p>Doplňkové sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none">- vybíjená- přehazovaná- volejbal- discgolf <p>Kondiční cvičení</p>	
--	--	--

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Sportovní výchova

Ročník:

8.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.) ➤ rozumí základním pravidlům, ovládá základy rozhodování při hře ➤ chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hřiště pře utkáním a po utkání ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace ➤ umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji za pomoci spoluhráčů, učitele ➤ dovede hrát sportovní hry podle základních pravidel 	<p>Význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán) - základní pravidla sportovních her, základní smluvená gesta - specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, uvolňování bez míče a s míčem, krytí útočníka s míčem, bez míče, prostoru - základy herních systémů, osobní obranný systém - utkání v menším počtu <p>Volejbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, odbití obouruč vrchem a 	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) – sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů, rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<p>spodem, jednoruč (lob) přihrávka, nahrávka, podání</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní kombinace - utkání v menším počtu <p>Florbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální dovednosti hráče (vedení míčku, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj) - herní kombinace - základní herní systémy - utkání v menším počtu <p>Sálová kopaná, fotbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální dovednosti hráče - (vedení míče, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj) - herní kombinace - utkání v menším počtu <p>Doplňkové sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybíjená, discgolf, softbal <p>Kondiční cvičení</p>	

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Sportovní výchova

Ročník:

9.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní – individuální, brankové, síťové, pálkovací atd.) ➤ rozumí základním pravidlům, ovládá základy rozhodování při hře ➤ chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hřiště před utkáním a po utkání ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře ➤ umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji ➤ dovede hrát sportovní hry podle základních pravidel 	<p>Význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení, improvizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní role a funkce (brankář, hráč v poli, kapitán, rozhodčí) - základní pravidla sportovních her, základní smluvená gesta rozhodčích - specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť <p>Basketbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, uvolňování bez míče a s míčem, krytí útočníka s míčem, bez míče, prostoru - herní systémy - utkání v menším počtu <p>Volejbal</p>	<p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) – sebeovládání při hře i podpoře spoluhráčů, pozitivní naladění mysli při hře, zvládání stresových situací při hře, nápaditost při hře, nácvik herních činností i samotná hra podle pravidel, taktika hry, gesta rozhodčích i spoluhráčů, rozhodování vzhledem k herní situaci</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – tolerantní vztahy při hře</p>

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce, odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč (lob) přihrávka, nahrávka, podání - herní kombinace - utkání v menším počtu <p>Florbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální dovednosti hráče (vedení míčku, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj) - herní kombinace - základní herní systémy - utkání v menším počtu <p>Sálová kopaná, fotbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - individuální dovednosti hráče - (vedení míče, zpracování nahrávky, střelba, pohyb po hřišti s míčem i bez něj) - herní kombinace - utkání v menším počtu <p>Doplňkové sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybíjená, discgolf, softbal <p>Kondiční cvičení</p>	

5.10.12 Technické činnosti

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět vede žáky k prohloubení základních pracovních dovedností a návyků zejména při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů a elektrotechnických pracích. Směřuje k procvičení praktických vědomostí při poznání různých materiálů a jejich vlastností, používání při práci vhodné nástroje, nářadí a pomůcek. A dále osvojit si jednoduché pracovní postupy potřebné pro běžný život, včetně zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce a technologické kázně. V tomto volitelném předmětu žáci získají orientaci v různých oborech lidské činnosti. Vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto tematické celky: *Práce s technickými materiály, Elektrotechnika kolem nás, Bezpečnost a ochrany zdraví při práci.*

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola

Multikulturní výchova – Lidské vztahy

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

8. nebo 9. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá dle tématu v odborných učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k poznávání smyslu a cílů učení
- motivuje k pozitivnímu vztahu k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- provádí se žáky posouzení vlastního pokroku
- učí žáky kriticky zhodnotit výsledky své práce a umí je obhájit

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky promýšlet pracovní postupy praktických cvičení
- pomáhá žákům při řešení problémů
- učí žáky poznatky aplikovat v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel

- upevňuje při komunikaci se žáky používání správného technického názvosloví
- podporuje využívání informačních zdrojů k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky plánovat práci ve skupinách
- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učí žáky přijímat postupy jiných osob
- procvičuje se žáky schopnost věcně argumentovat a obhájit svůj postup

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky respektovat pravidla při práci
- vede žáky k prezentaci výsledků své práce
- vede žáky k chápání významu ekologie a ochraně technických památek
- vede žáky k pozitivnímu postoji k práci jiných

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá u žáků na dodržování bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- učí žáky používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dbá u žáků na dodržování technologických postupů a pravidel, plnění povinností, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- podporuje u žáků vztah k ochraně životního prostředí
- rozvíjí u žáků znalosti tak, aby je uměli využít v běžné praxi
- dbá u žáků na dodržování správného technologického postupu při práci

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Technické činnosti, který je realizován v 8. a 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatné stránce.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Technické činnosti

Ročník:

8., 9.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ prohlubuje dovednosti při práci s technickými materiály a pracemi elektrotechnickými ➤ ovládá i složitější pracovní postupy s dodržením technologického postupu ➤ řeší i složitější technické úkoly s ohledem na vhodný výběr materiálu, nástrojů a náradí a umí s nimi správně zacházet ➤ vytvoření pozitivního vztahu k práci a racionální, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě 	<p>Práce s technickými materiály</p> <p>Elektrotechnika kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání různých druhů materiálů: dřevo – kov – plasty, využívání základních vlastností materiálů s ohledem na zpracovatelnost - práce s vhodnými nástroji a náradím <p>Bezpečnost a ochrany zdraví při práci</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování základní bezpečnosti při práci - správné využívání vlastností technických materiálů v praxi 	<p>VkZ – Bezpečné chování (rizika práce s náradím)</p> <p>VDO (Občanská společnost a škola) řešení problémů samostatně a odpovědně</p> <p>MuV (Lidské vztahy) – zlepšovat lidské vztahy, zejména žák - žák, žák - učitel</p>

5.10.13 Výtvarné projekty

a) Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět Výtvarné projekty pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy a netradičními výtvarnými postupy zaměřenými na rukodělnou činnost. Rozvíjí především tvůrčí činnosti a věnuje plno prostoru fantazii. Rozvíjí smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity u složitějších výtvarných technik (grafické techniky, keramika, textilní tvorba, plastická tvorba,...) Vychází ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova.

Volitelný vyučovací předmět Výtvarné projekty využívá přímého kontaktu s uměním formou návštěv muzeí, galerií a výstav. Rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře).

Tematické okruhy volitelného vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tematické celky: *Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity a Ověřování komunikačních účinků.*

Náplň volitelného vyučovacího předmětu Výtvarné projekty bude v teoretické části stejná pro všechny ročníky, odlišnosti budou v náročnosti výrobků pro daný ročník.

Integrace průřezových témat do volitelného vyučovacího předmětu:

Osobnostní a sociální výchova - Kreativita, Rozvoj schopnosti poznávání, Komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

Environmentální výchova - Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova - práce v realizačním týmu

Nabídka volitelného předmětu v ročnících s týdenní časovou dotací:

6. – 9. ročník: 1 hodina

Hodinová dotace předmětu je tvořena 1 hodinou disponibilní časové dotace (ročník/týden).

Výuka probíhá v odborné učebně, třídách nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce. Vyučování probíhá v bloku dvou vyučovacích hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si žáci mohli sami zorganizovat vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- žákům předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Učitel

- podporuje žáky, aby vyjádřili svůj názor, vhodnou formou ho obhájili a tolerovali názor druhých
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů, ..)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí je chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí žáky respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje žákům zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky respektovat názor druhých
- podporuje žáky v prezentaci výsledků své práce ve výstavních prostorách školy a odborné učebny

Kompetence pracovní

Učitel

- formuje u žáků pozitivní vztah k manuálním činnostem
- vyžaduje při práci s výtvarným materiálem, aby žáci dodržovali hygienická pravidla
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence digitální

Učitel

- učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- zadáváním úloh motivuje žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posouzení, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- podněcuje žáky k využívání digitálních technologií, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- klade důraz u žáků na předcházení situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; podněcuje žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

b) Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Výtvarné projekty, který je realizován v 6. až 9. ročníku na 2. stupni, je dále rozpracován na samostatných stránkách.

Doplňující vzdělávací obory

Volitelný vyučovací předmět:

Výtvarné projekty

Ročník:

6., 7., 8., 9.

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání ➤ variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce v plenéru - kresba dle skutečnosti – portrét, figura, zátiší 	<p>OSV (Rozvoj schopností poznávání)</p> <p>EV (Vztah člověka k prostředí) přírodní objekty</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy 	<ul style="list-style-type: none"> - barevné kompozice - malba dle skutečnosti - emocionální malba 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří společné i individuální kompozice v prostoru – své představy dokáže převést do objemových rozměrů 	<ul style="list-style-type: none"> - plastická tvorba – papír, hlína, drát, sádra - keramika - instalace, výstavy - kašírování - sádra – odlévání, rytí do sádry 	<p>OSV (Komunikace) – skupina postav</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ k tvorbě užívá metody současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> - akvarel - pastel - grafitti 	<p>VMEGS (Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá) - portrét, proporce obličeje,</p>

Dílčí výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> - land-art - muchláž - gumotisk - návštěva muzeí, galerií a výstav 	dotvoření obličeje z fotografie, skupina postav
➤ seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy	<ul style="list-style-type: none"> - ubrousková technika - batik – vázaná, vosková - tkaní 	OSV (Kreativita) – vzájemné postavení objektů, dekorativní řešení plochy
➤ orientuje se v grafických technikách	<ul style="list-style-type: none"> - linoryt - suchá jehla - tisk z koláže - slepotisk 	OSV (Rozvoj schopností poznávání)
➤ správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor	<ul style="list-style-type: none"> - kompozice - perspektiva - techniky kresby – tužka, uhlí, rudka, pero 	MeV – práce v realizačním týmu

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Neoddělitelnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků, které vedle školního vzdělávacího programu podrobněji upravuje vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v aktuálním znění a směrnice ředitele školy Pravidla hodnocení žáků školy.

6.1 Základní východiska pro hodnocení žáka

a) Cíl hodnocení žáka

Cílem hodnocení žáka na naší škole je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, jejímž prostřednictvím získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Žák musí vždy vědět, co se bude hodnotit, jaká je k dané konkrétní učební látce formulovaná cílová norma. Zda si stačí zapamatovat, nebo je nutné pochopit souvislosti, anebo je nezbytné zvládnout aplikaci na nové situace. Tedy to, co je standard, co je nadstandard, a co je bráno jako nedostatečný výkon. Celkově má vést hodnocení k motivaci žáka, naopak nesmí vést ke snižování jeho důstojnosti a sebedůvěry.

b) Přístupy k hodnocení a sebehodnocení žáka

Pojetí hodnocení

Hodnocení žáka je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce, mimo výuku, po celý školní rok.

Snažíme se hodnotit

- jednoznačně - hodnocení je pravdivé, nezkreslené, dá se dokázat, je spolehlivé, je objektivní,
- srozumitelně - je informativní, obsažné, žák i rodič mu rozumí, ví, na základě čeho bylo vysloveno, co bylo jeho příčinou, k čemu má pomáhat,
- srovnatelně - s předem stanovenými kritérii,
- věcně - zabýváme se hodnocením průběhu nebo výsledku žakovy činnosti,
- všestranně- užíváme různé formy hodnocení,
- efektivně.

Prosazujeme princip priority pozitivního hodnocení. Hodnotíme práci, výkon, výsledek, hodnotíme to, co se podařilo, povzbuzujeme, zdůrazňujeme hodnotu vykonané práce, úsilí o zlepšení, výsledek práce, způsob provedení. Pěstujeme u žáků vědomí vlastní hodnoty.

Využívání sebehodnocení

Sebehodnocení je jedním z postupů vedoucích k vývoji zdravé a odpovědné osobnosti. Možnost žákovi provést vlastní hodnocení dáváme ještě dříve, než přistoupíme k vnějšímu hodnocení výkonu nebo výsledků žakovy činnosti.

Dovednost sebehodnocení se vytváří dlouho a žákům poskytujeme dostatek času a příležitostí, aby se této dovednosti naučili. Považujeme ji za komplexní dovednost vyžadující zvládnutí cílů na nižších úrovních.

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni již od 1. ročníku. Zpočátku probíhá sebehodnocení ústně při komunikativních kruzích nebo žáci hodnotí svou práci formou značek v rámci jednotlivých předmětů na samostatný pracovní list, kde třídní učitel poskytne i zpětnou vazbu. Ve 3. – 5. ročníku učíme žáky již písemnému zhodnocení. Dovednost sebehodnocení se bude postupně rozvíjet po celou dobu povinné školní docházky. Využíváno je také vlastní zhodnocení práce v hodině, práce na projektech, slovní zhodnocení okamžitého výkonu, vlastní klasifikace svého výkonu, hodnocení podílu na práci ve skupině, kooperace ve skupině.

Sebehodnocení žáka je důležitou součástí hodnocení žáků. Má umožnit žákům účast na hodnotícím procesu. Zapojování žáků do procesu hodnocení zajišťují pedagogičtí pracovníci školy.

Využívání portfolia

K autoevaluaci pokroku ve výsledcích výchovy a vzdělávání žáků je využíváno též žákovské portfolio. V první fázi se v něm soustřeďuje vhodný materiál pro hodnocení. Na konci každého pololetí žák s dopomocí učitele třídí uložené práce a vytváří portfolio výstupní. Ve spolupráci s učitelem se snaží o posouzení svého pokroku. Portfolio tak vypovídá i o tom, jak učitel uměl své žáky naučit reflektovat jejich vlastní práci. Materiály se zařazují zásadně s vědomím žáka, u některých žáků rozhodne o zařazení samostatně.

Portfolio je také využíváno pro informovanost rodičů o práci žáka. Možnost shlédnout portfolio svého dítěte mají zákonní zástupci na třídních schůzkách a konzultačních hodinách.

Na 2. stupni se výstupní portfolio vytváří soustředěním hodnotícího materiálu od vyučujících na konci každého čtvrtletí. Do této doby jsou všechny výstupní materiály sloužící pro hodnocení žáka uloženy u příslušných vyučujících. Vedle výstupních portfolií mají žáci na 2. stupni školy zavedeny oborová portfolia z českého jazyka, cizího jazyka a matematiky.

Obsahem portfolia mohou být tyto doklady a materiály:

- písemné práce, projekty, záznamy pozorování a pokusů, záznamy laboratorních prací,
- záznamy o skupinové práci, o soutěžích, olympiádách, o činnosti na akcích pořádaných školou,
- výsledky interpretace a aplikace vědomostí a dovedností,
- referáty, čtenářské záznamy,
- výtvary výtvarné, literární, hudební, rukodělné,
- záznamy o recitaci, zpěvu, divadelních rolích, hře na hudební nástroj, pohybových aktivitách,
- záznamy o účasti na divadelních a filmových představeních, na koncertech, na sportovních akcích,
- učitelovy poznámky o žákovi, o jeho chování, zálibách a koníčcích, o rozhovorech se žákem i jeho rodiči,
- vyjádření ostatních pedagogů školy o žákovi, o zapojení žáka do života třídy a školy,
- všechny další projevy a výsledky žákovy práce,
- sebehodnocení žáka – žák hodnotí své klady, úspěchy i své nedostatky, neúspěchy.

c) Hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se SVP jsou hodnoceni a klasifikováni s přihlédnutím k vzdělávacím možnostem, předpokladům žáka a na základě přiznaných podpůrných opatření ŠPZ. Způsob hodnocení je součástí IVP žáka, který je zpracován s doporučením ŠPZ a se souhlasem rodičů. U žáka se SVP hodnotíme zejména průběh jeho práce, úsilí, nasazení a ne jenom výsledek práce. Hodnotíme celkovou aktivitu, sebevědomí a jeho získané kompetence. Užívají se takové formy hodnocení, které nemají negativní vliv na jeho vzdělávání.

Při formativním (průběžném) hodnocení je žák veden k sebehodnocení a k samostatnému objevování nedostatků vlastní práce. Učitelem mu je poskytována popisná zpětná vazba o tom, co se již naučil a v čem udělal pokrok, jsou mu poskytována vodítka ke zlepšení jeho výkonu (práce s portfoliem, sebehodnotícími dotazníky). Při sumativním (celkovém) hodnocení je zohledňováno omezení žáka se SVP, zejména jeho pokroky ve vzdělávání. Žák s LMP je hodnocen podle jeho funkčního stupně možností a plnění cílů stanovených v IVP, nikoliv podle stupně známek.

Ostatním žákům ve třídě je sdělena podstata individuálního přístupu a způsob hodnocení a klasifikace žáka se SVP.

6.2 Pravidla pro hodnocení žáka

a) Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Pedagogickými pracovníky školy budou k získávání podkladů pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků využívány tyto metody, formy a prostředky:

- soustavné diagnostické pozorování žáka,
- soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenosti na výuku,
- různé druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové),
- kontrolní písemné práce a praktické zkoušky,
 - slohové práce,
 - kontrolní pololetní práce a práce po ukončení tématu,
 - laboratorní práce,
- didaktické testy,
- analýza různých činností žáka,
 - práce s textem a odbornými příručkami, tabulkami, dokumenty a informačními technologiemi,
 - práce s přírodninami a fyzikálními tělesy, mapami,
 - práce na projektech, při laboratorní práci, ve dvojicích a ve skupině, samostatná práce a individuální tvorba,
 - vystoupení žáka, referáty, zapojení v diskusi (diskusní kruh), prezentace,
 - zapojení do soutěží, práce a aktivity pro školu, vlastní literární, výtvarná a hudební tvorba,
- shromažďování a vyhodnocování žákovského portfolia,
- rozhovor se žákem, schopnost sebehodnocení, využití dotazníků (žáci označí, co sami zvládli, kterých cílů dosáhli, co zbývá se naučit),
- práce s chybou (návyk zpětné kontroly vlastní práce, vzájemná kontrola, označení typu chyby, vysvětlení, náprava),
- autentické hodnocení – zjišťování znalostí a dovedností v situacích blízcích se reálným situacím na úkolech důležitých pro praktický život,
- konzultace s ostatními učiteli,
- hodnocení vycházející v 5. a 9. ročníku z výsledků testů Scio, ČŠI

b) Pravidla získávání podkladů pro hodnocení

Žák 5. až 9. ročníku základní školy musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň dvakrát za každé pololetí, z toho nejméně jednou ústně. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Termín kontrolní práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.

c) Kritéria hodnocení žáka

Kritéria hodnocení žáka se odvíjí od klíčových kompetencí. Při hodnocení žáka učitel posuzuje zejména, jak žák

- zvládne výstupy jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci svých individuálních možností,

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení, je schopen přímé aplikace získaných kompetencí v praxi,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává,
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení logické, matematické postupy,
- ověřuje prakticky správnost řešení problému,
- je schopen se orientovat v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností,
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jejich informačních a komunikačních prostředků,
- je schopen samostatně prezentace svých znalostí,
- je schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů, selekce nepodstatných částí a schopnost řešení dominantních částí úloh,
- je schopen využívat mezipředmětových vazeb,
- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém,
- je schopen aplikovat etické principy v praxi,
- je schopen pochopit rovnováhu práv a povinností,
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- je schopen změny své sociální role v kolektivu vrstevníků,
- je schopen prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu,
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.

6.3 Způsoby hodnocení žáka

Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka se děje těmito způsoby hodnocení a jejich kombinací:

- **klasifikací** – využíváno při hodnocení dílčích výsledků na 1. i 2. stupni a při celkovém hodnocení žáka na vysvědčení,
- **slovním hodnocením** – využíváno při průběžném hodnocení žáka na 1. i 2. stupni, na žádost rodičů u žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadaného žáka také na vysvědčení,
- **pomocí zobrazování** – využíváno při hodnocení dílčích výsledků žáka na 1. stupni.

a) Zásady při hodnocení žáka klasifikací

Pedagogičtí pracovníci při hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů formulovaných v oborových výstupech jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.

Hodnocení probíhá s přihlédnutím k úrovni kompetencí, které jsou pro žáka dosažitelné vzhledem k jeho věkovým zvláštnostem, individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové kompetence považovány kompetence k učení, kompetence k řešení problému, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin – předměty s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou praktických činností a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají vyučovací předměty:

- vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a literatura, Cizí jazyk (Anglický jazyk),
- vzdělávací oblast Matematika její aplikace – Matematika,
- vzdělávací oblast Člověk a jeho svět – Prvouka, Člověk svět
- vzdělávací oblast Člověk a společnost – Dějepis,
- vzdělávací oblast Člověk a příroda – Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis,
- a
- volitelné předměty – Cvičení z českého jazyka, Cvičení z matematiky, Konverzace v anglickém jazyce, Další cizí jazyk (Německý jazyk), Seminář dějepisný, Seminář přírodovědní, Seminář společenskovední.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají vyučovací předměty:

- vzdělávací oblast Člověk a společnost – Občanská výchova,
- vzdělávací oblast Umění a kultura – Hudební výchova, Výtvarná výchova,
- vzdělávací oblast Člověk a zdraví – Tělesná výchova, Výchova ke zdraví
a
- volitelné předměty Dramatická výchova, Výtvarné projekty, Sportovní výchova.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech praktického charakteru

Převahu praktického zaměření mají vyučovací předměty:

- vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie – Práce s počítačem, Informatika,
- vzdělávací oblast Člověk a svět práce – Pracovní výchova
a
- volitelné předměty Domácnost, Technické činnosti, Technické kreslení, Základy administrativy.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněčován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životním prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

b) Zásady při slovním hodnocení žáka

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti jeho zákonného zástupce.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

6.4 Stanovení vyučovacích předmětů výchovného zaměření vzhledem k hodnocení výsledků vzdělávání dle školského zákona

Za vyučovací předměty výchovného zaměření⁷ považujeme v rámci následujících vzdělávacích oblastí tyto vyučovací předměty:

- vzdělávací oblast Člověk a společnost – Občanská výchova,
- vzdělávací oblast Umění a kultura – Hudební výchova, Výtvarná výchova,
- vzdělávací oblast Člověk a zdraví – Tělesná výchova, Výchova ke zdraví,
- vzdělávací oblast Člověk a svět práce – Pracovní výchova

a

⁷ Ve smyslu ustanovení § 52 a § 53 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

- volitelné předměty Domácnost, Dramatická výchova, Sportovní výchova, Technické činnosti, Výtvarné projekty.